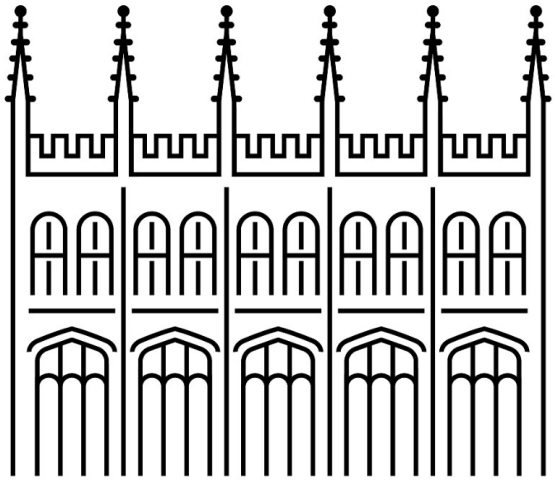


BODLEIAN
LIBRARIES

Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

From Upper board to fol. 69v

Photo: © Bodleian Libraries, University of Oxford

Terms of use: CC-BY-NC 4.0. For more information, please see https://digital.bodleian.ox.ac.uk/terms/

Generated on 2024-07-29 by Digital Bodleian

Online record: https://digital.bodleian.ox.ac.uk/objects/9eecff48-6812-4087-9ee4-a3ef91a83c82

Summary

Title

Iohannes Maxentius

Language

Latin

Place of Origin

Germany, Würzburg, St. Kilian, or Niederaltaich, Benedictine abbey

Date Statement

825–855

Author

Hormisdas, Pope, -523

Johannes, Maxentius, ca. 520

Leo, I, Pope, -461

Contents

17th century note of contents (f. i r). Johannes Maxentius, Libellus fidei (ff. 2r-9r). Johannes Maxentius, Capitula contra Nestorianos et Pelagianos edita (ff. 9r-10r). Johannes Maxentius, Professio brevissima catholicae fidei (ff. 10r-11r). Johannes Maxentius, Brevissima adunationis ratio Verbi Dei ad propriam carnem (f. 11r). Johannes Maxentius, Responsio contra Acephalos (ff. 11v-13v). Leo the Great, Ep. 28 (ff. 13v-18v). Johannes Maxentius, Dialogus contra Nestorianos (ff. 18v-48r). Hormisdas, Epistula ad Possessorem episcopum (ep. 124 Thiel) (ff. 48r-50r). Johannes Maxentius, Responsio adversus epistulam Hormisdae (50r-67v). List of contents for MS. Laud Misc. 92 (f. 67v).

Decoration

Plain initials; twist decoration on initials on fols. 11r, 31v, and 48r; hollow initial on f. 50r.

Materials

Parchment

Hand

Carolingian minuscule, c. 825–855 (Gozbald); from fol. 48r, the script is considerably larger.

Former Owner

Laud, William, 1573-1645

Layout

Ruling in hard point, one column of 25 lines. Ruled space c. 220–27 × 154–61 mm.

Extent

ff. i (17-century paper) + 1 (17-century parchment) + 66 + i (17-century parchment) + i (17th-century paper) leaves.

Dimensions

c. 283–90 × 214–17 mm (size of leaf).

Provenance

Written c. 825–855, by scribes of the Gozbald group: based on paleographical evidence. Würzburg, Domstift St Kilian: a 15th-cent. shelfmark on fol. 2r. The manuscript appears to have been as a whole, together with Laud Misc. 92, in the Domstift in the 16th century in the hands of Willibald Pirkheimer (he and J. Cochläus printed the works of Maxentius together with Fulgentius in 1520 (Hagenau); MSS. Laud Misc. 92 & 580 were not included). He had received it through Nikolaus Basellius, a monk from Hirsau, to whom he returned it (ACO 4. 2, pp. II f.; Siegmund, Überlieferung, 155, n. 2). William Laud, 1573–1645: his ex libris, 1637, fol. 2r. Given to the Bodleian as part of his third donation, dispatched on 28 June 1639.

Record Origin

This description is abbreviated from Daniela Mairhofer, Medieval Manuscripts from Würzburg in the Bodleian Library, Oxford: A Descriptive Catalogue (Oxford, 2014), pp. 704-11. For purposes of scholarly citation, reference to the printed catalogue is requested.

Collection

Western Medieval Manuscripts

Holding Institution

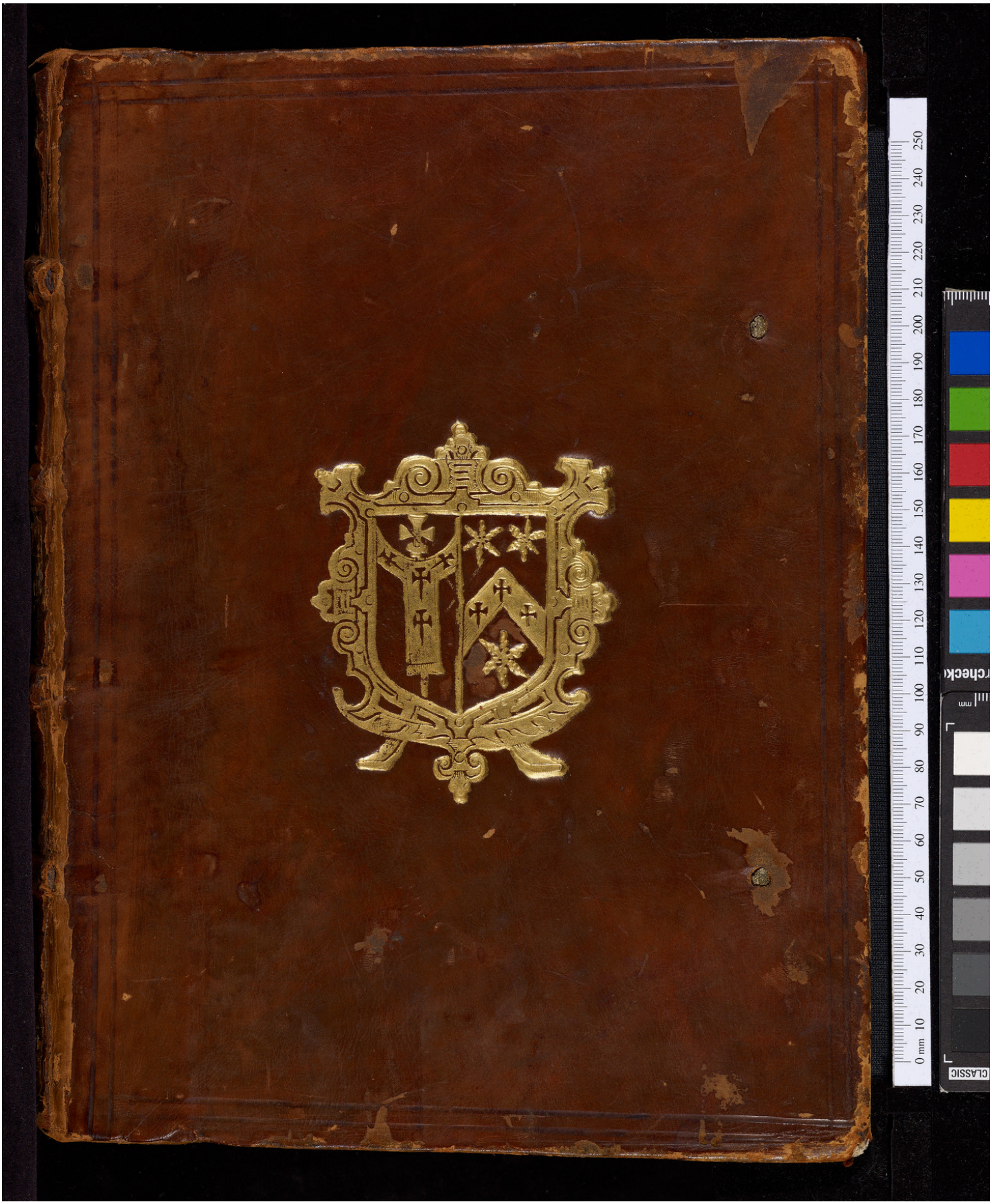
Bodleian Libraries, University of Oxford

Digitization Sponsor

The Polonsky Foundation

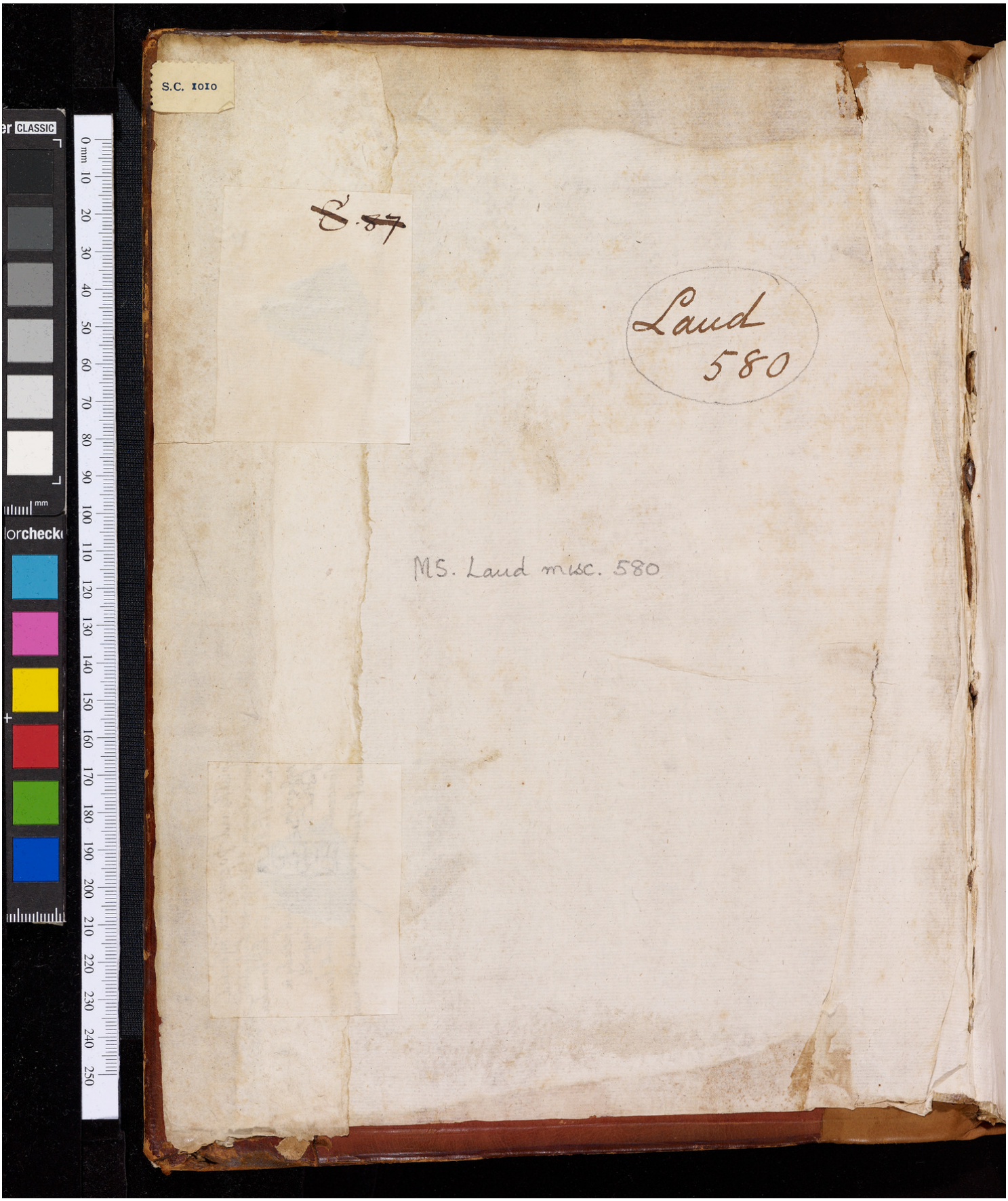
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

Upper board



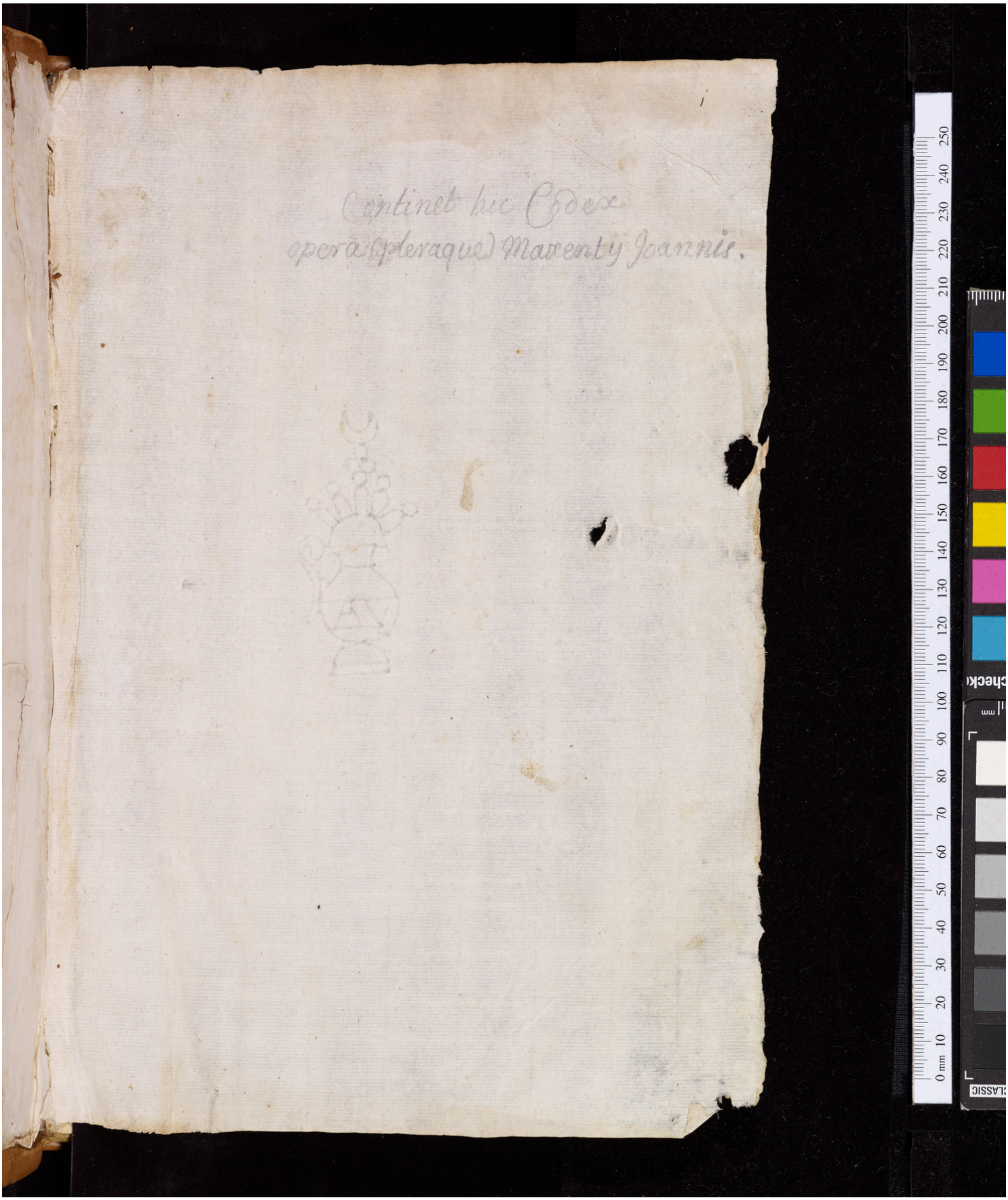
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

Inside upper board



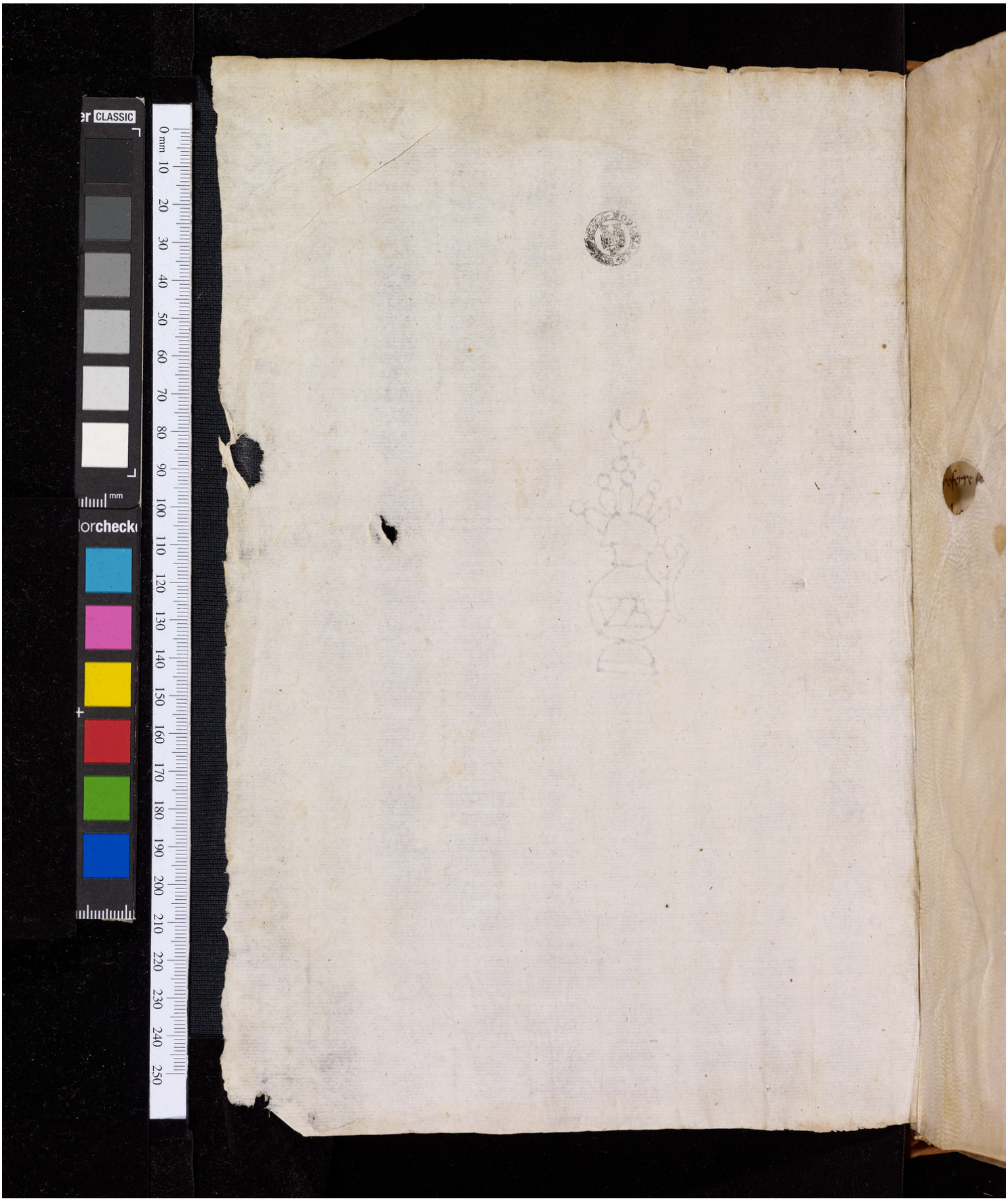
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. i r



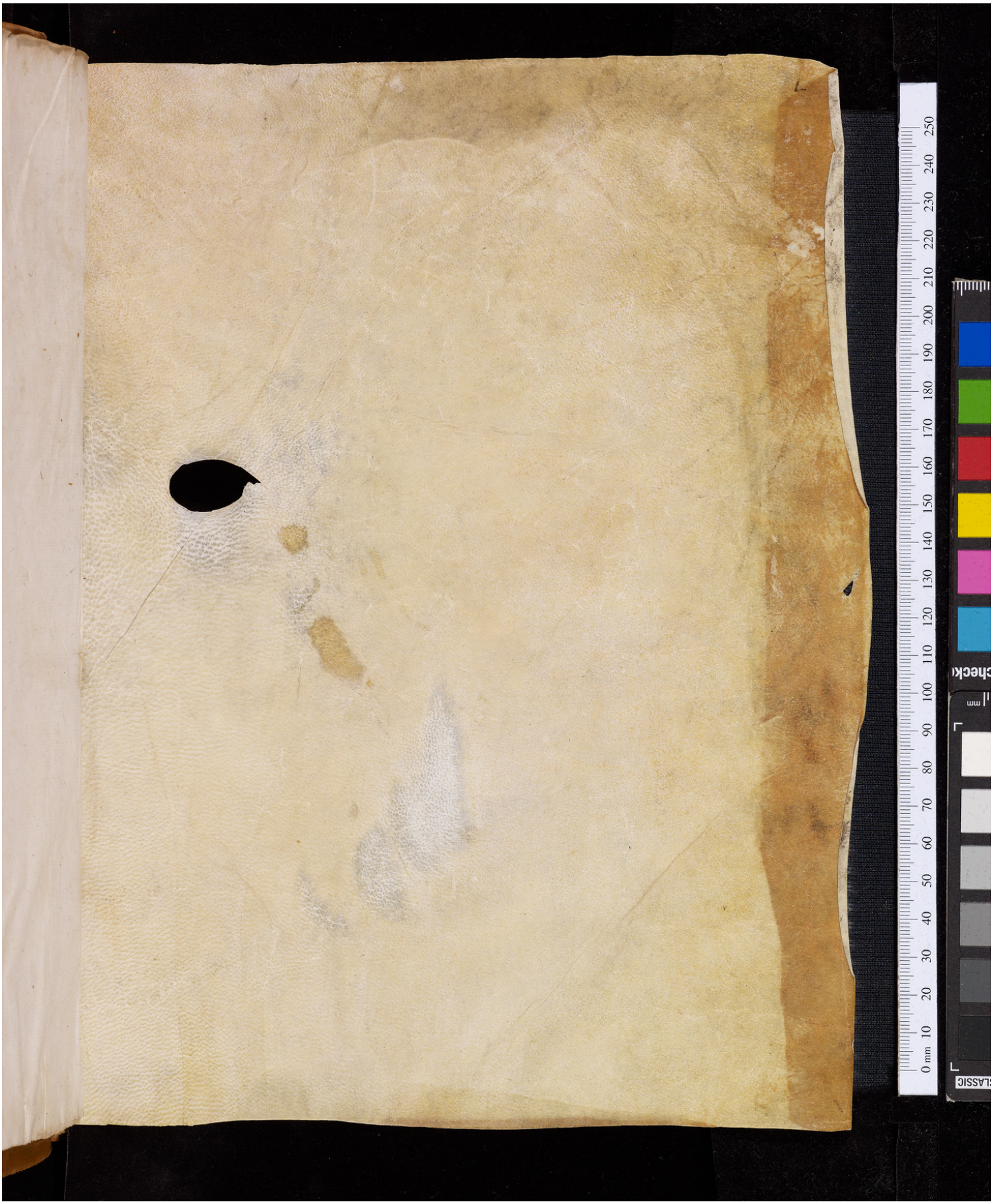
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. i v



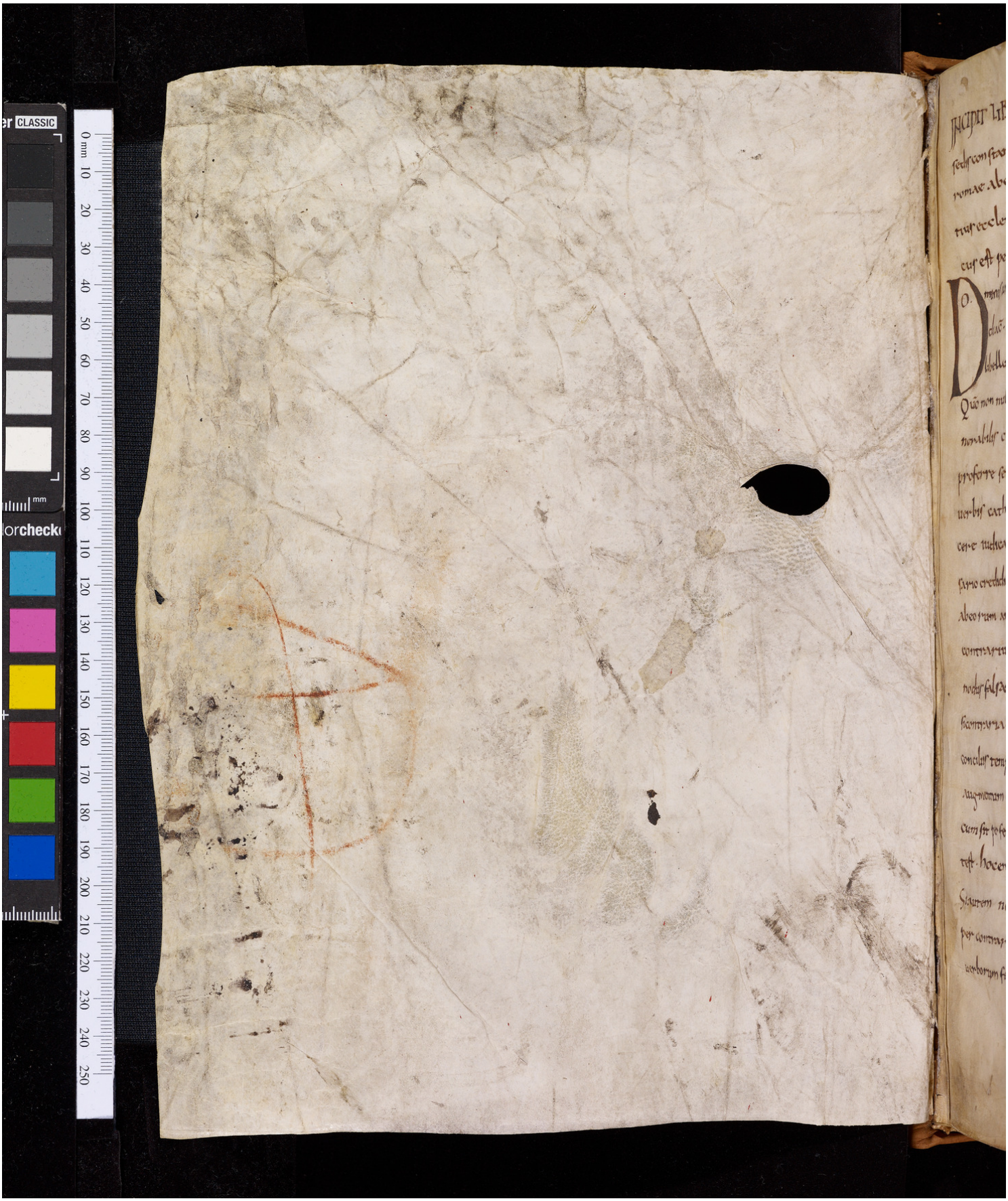
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 1r



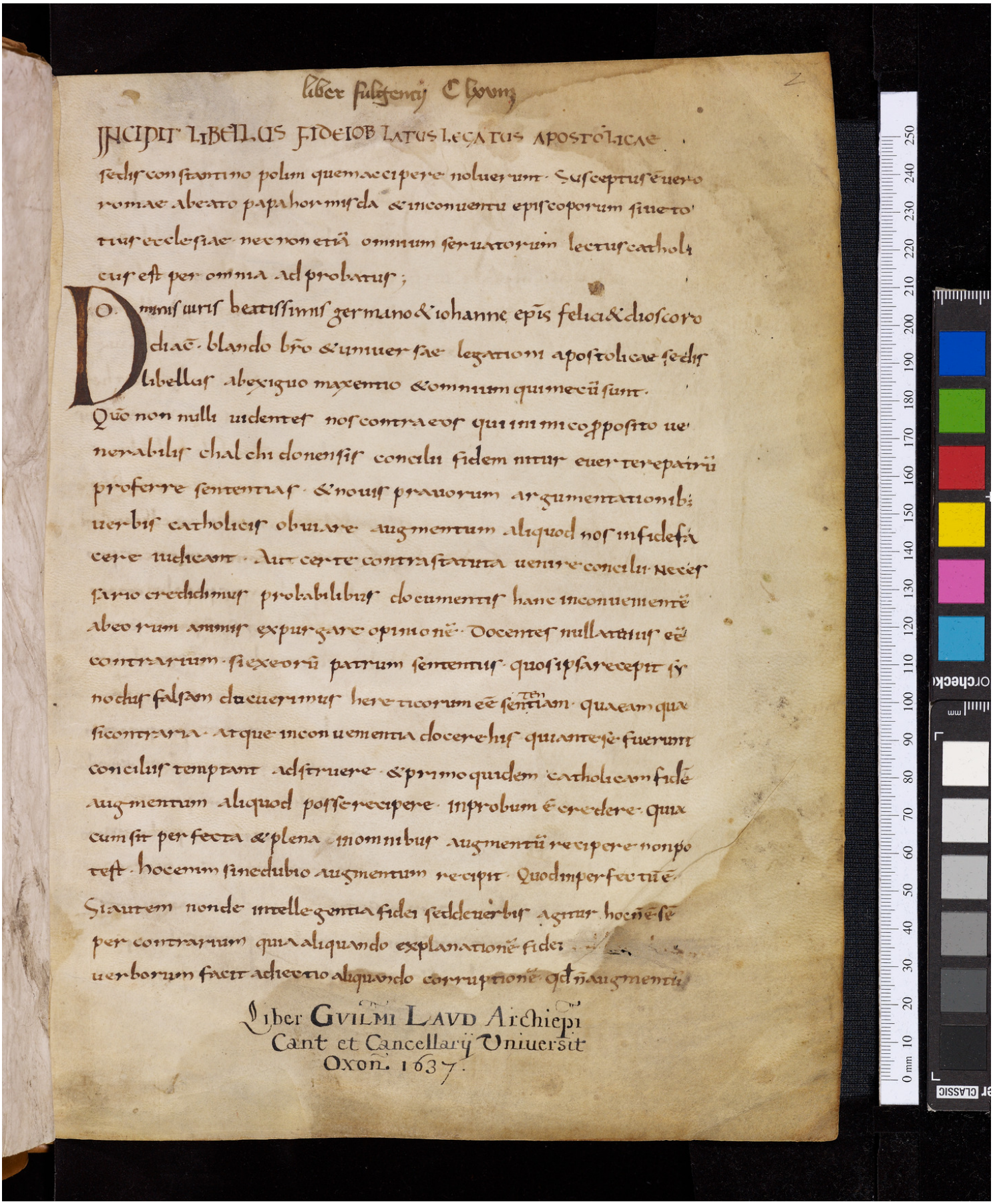
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

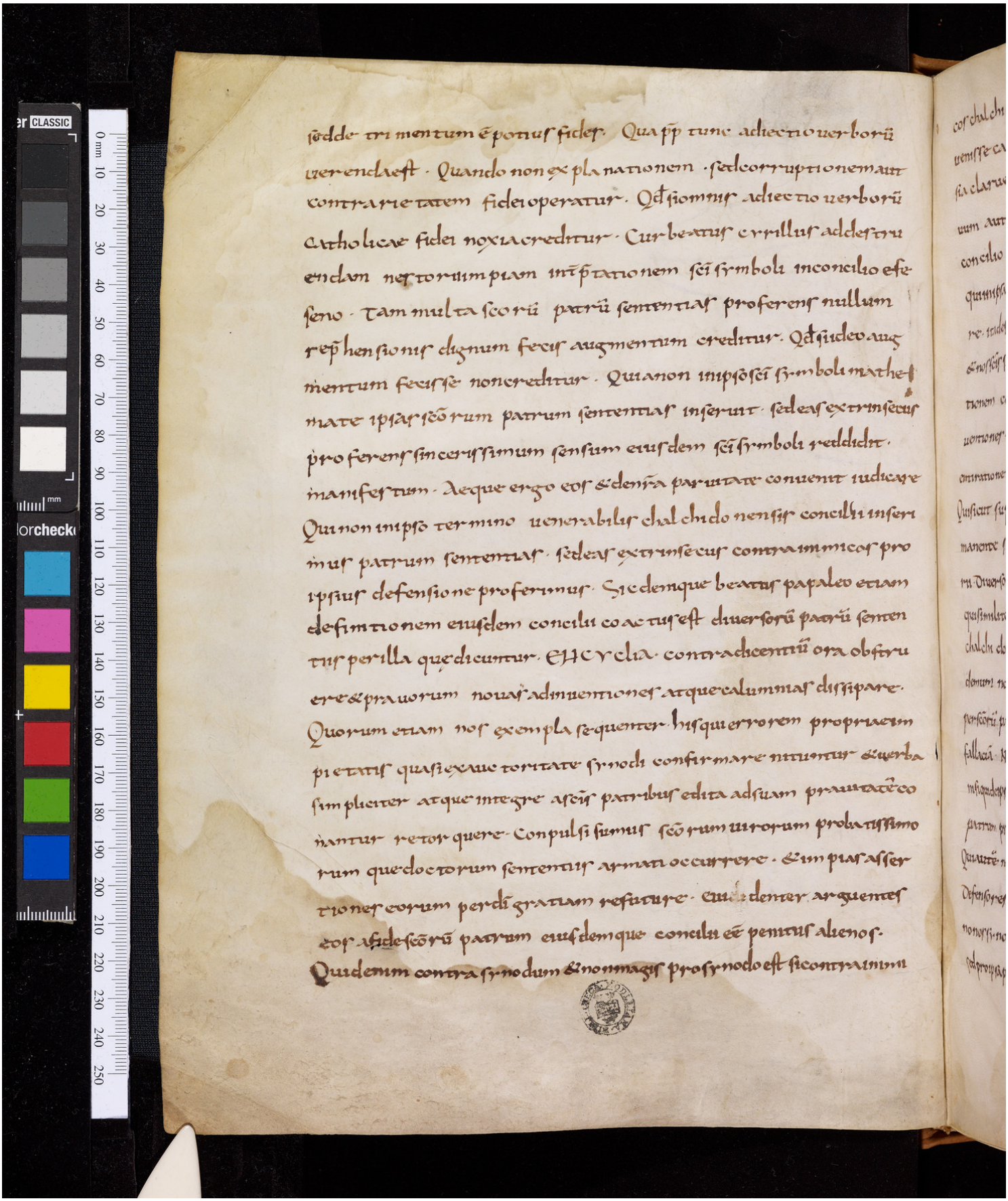
fol. 1v

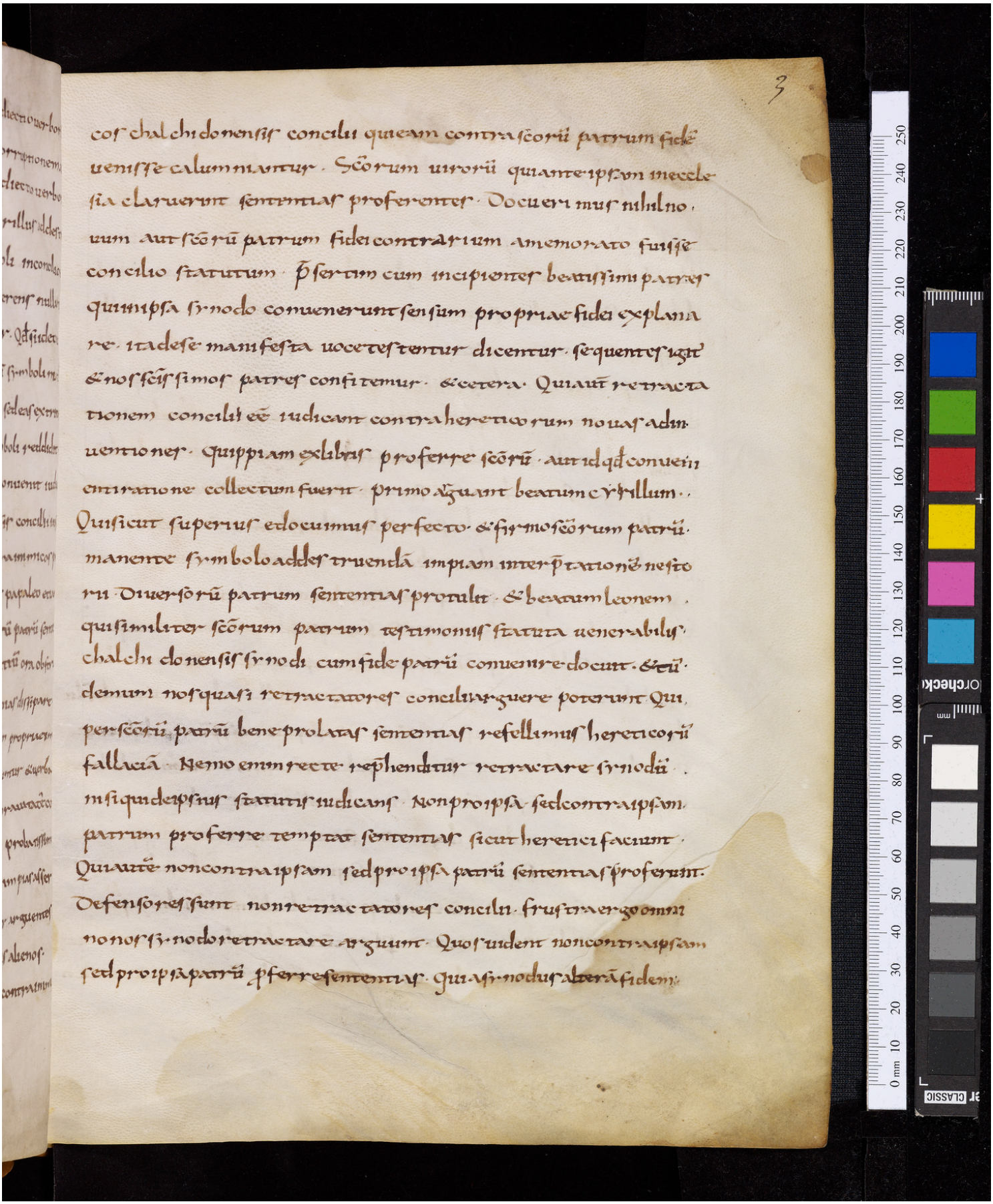


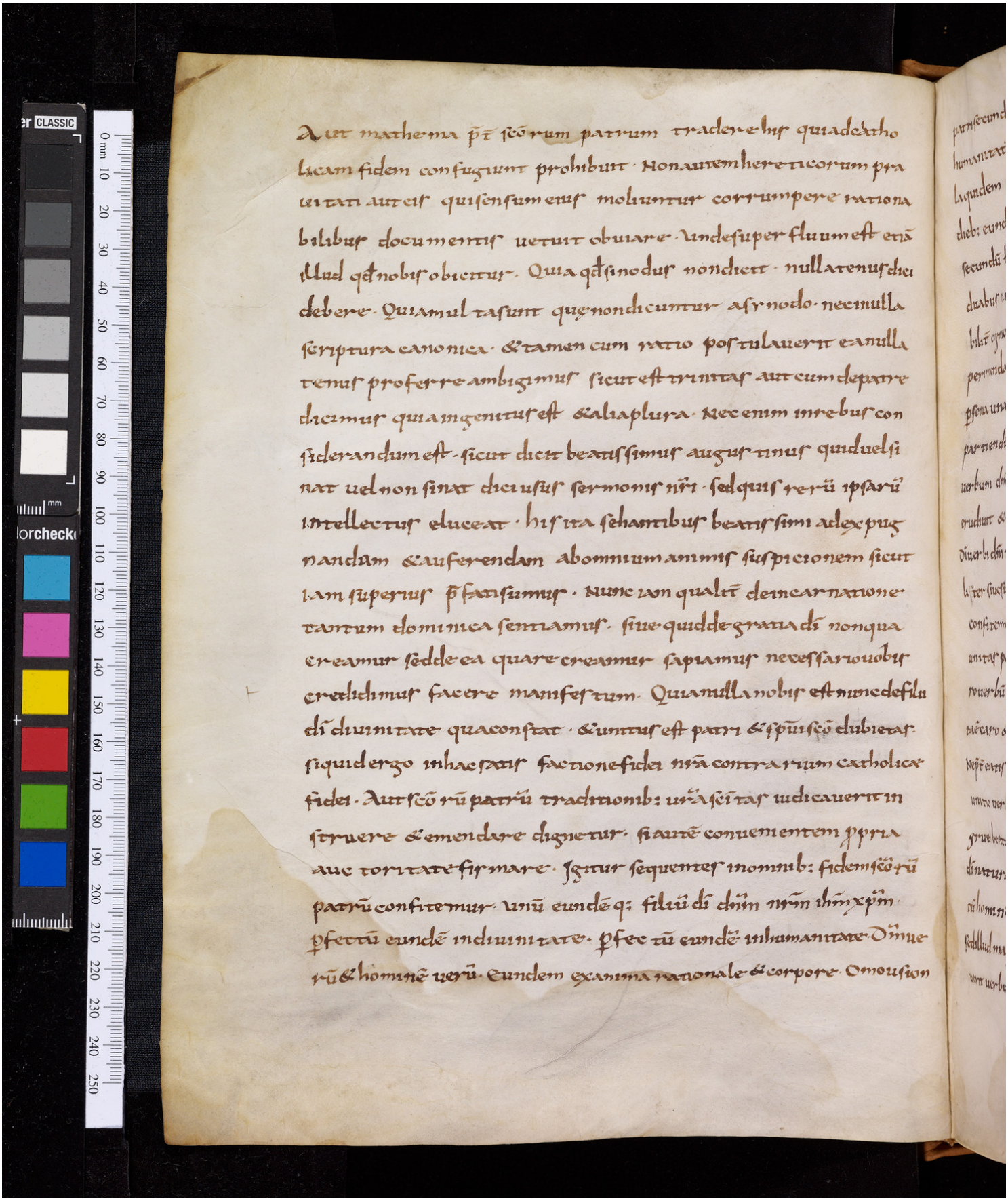
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

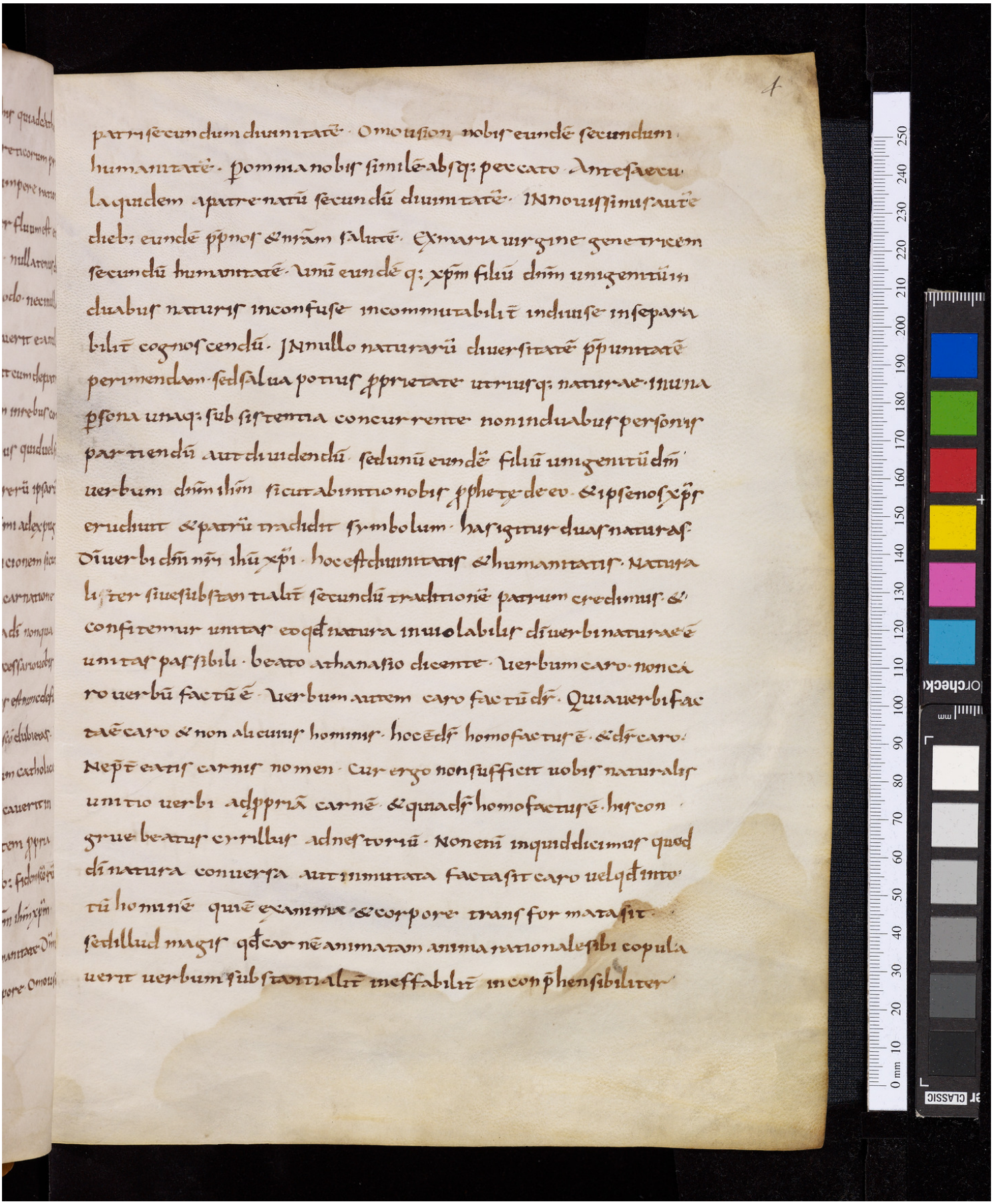
fol. 2r

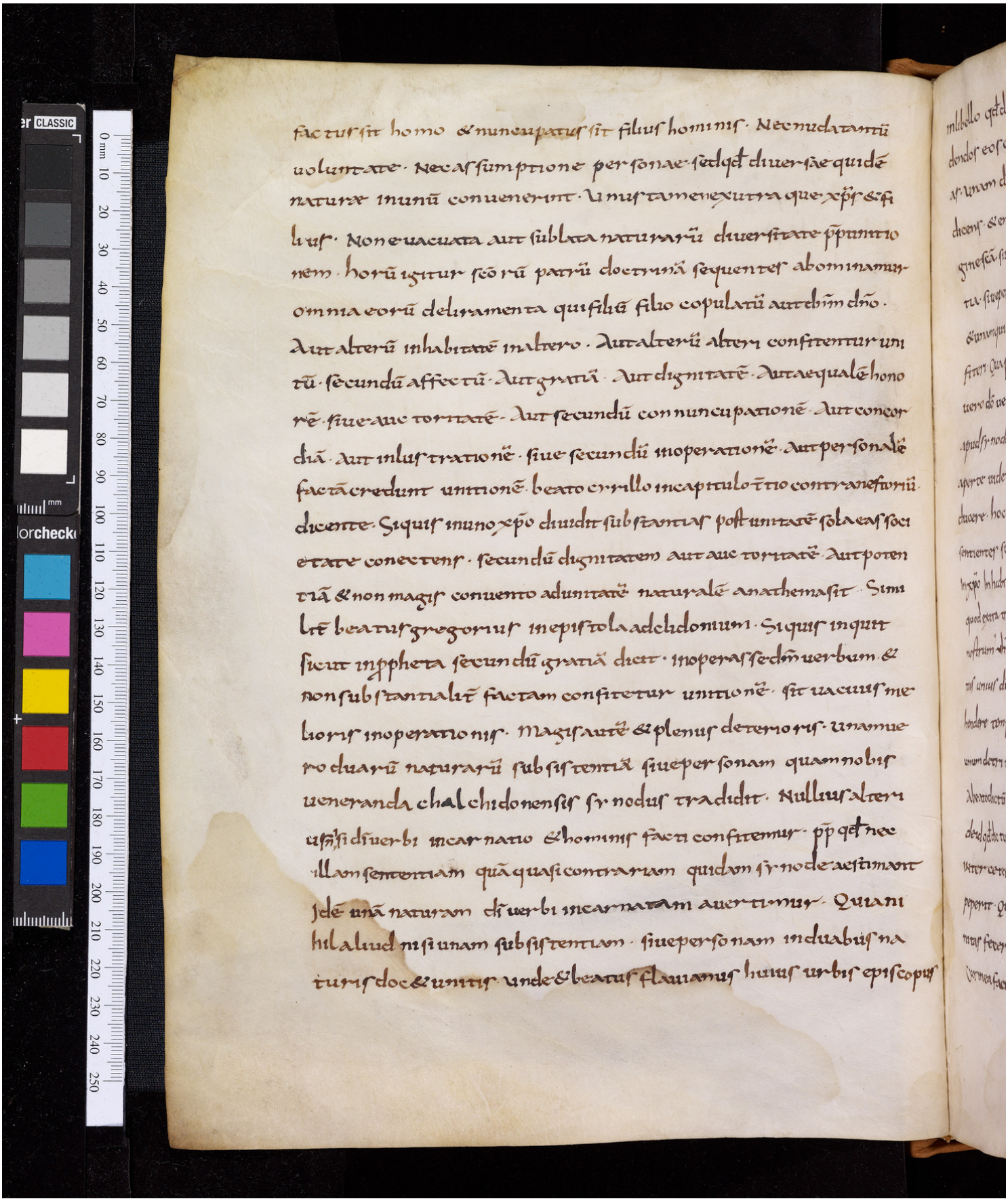


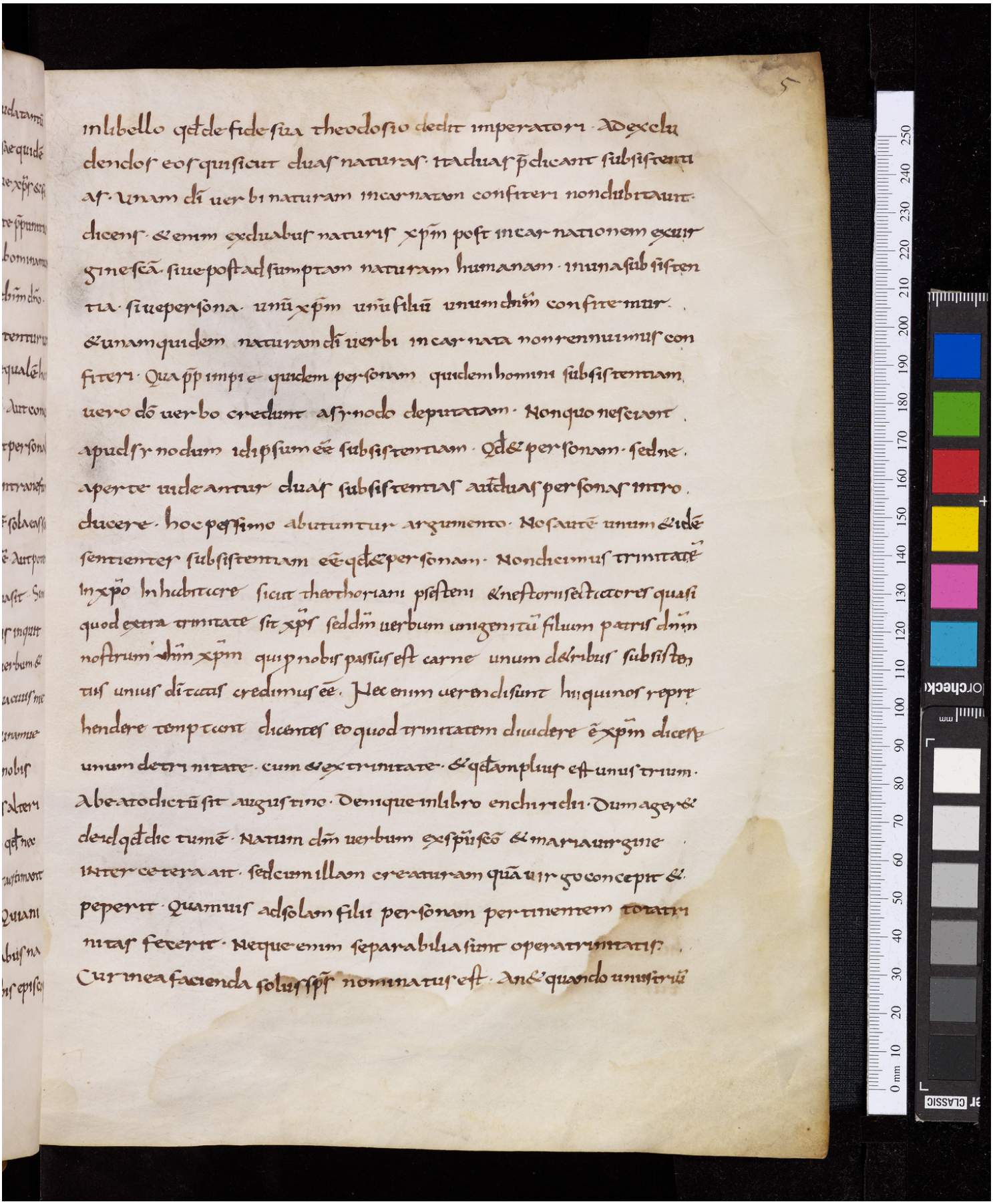


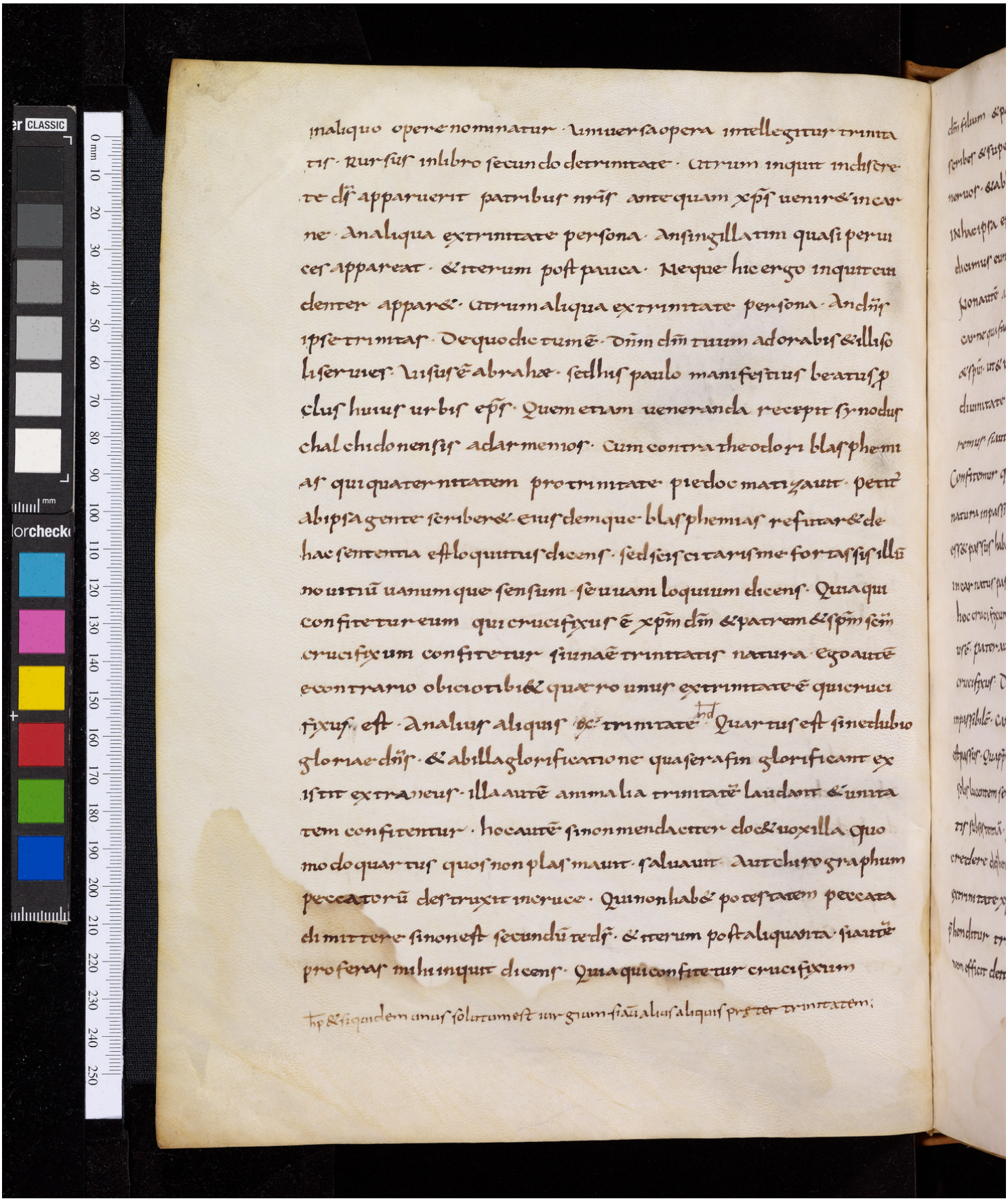


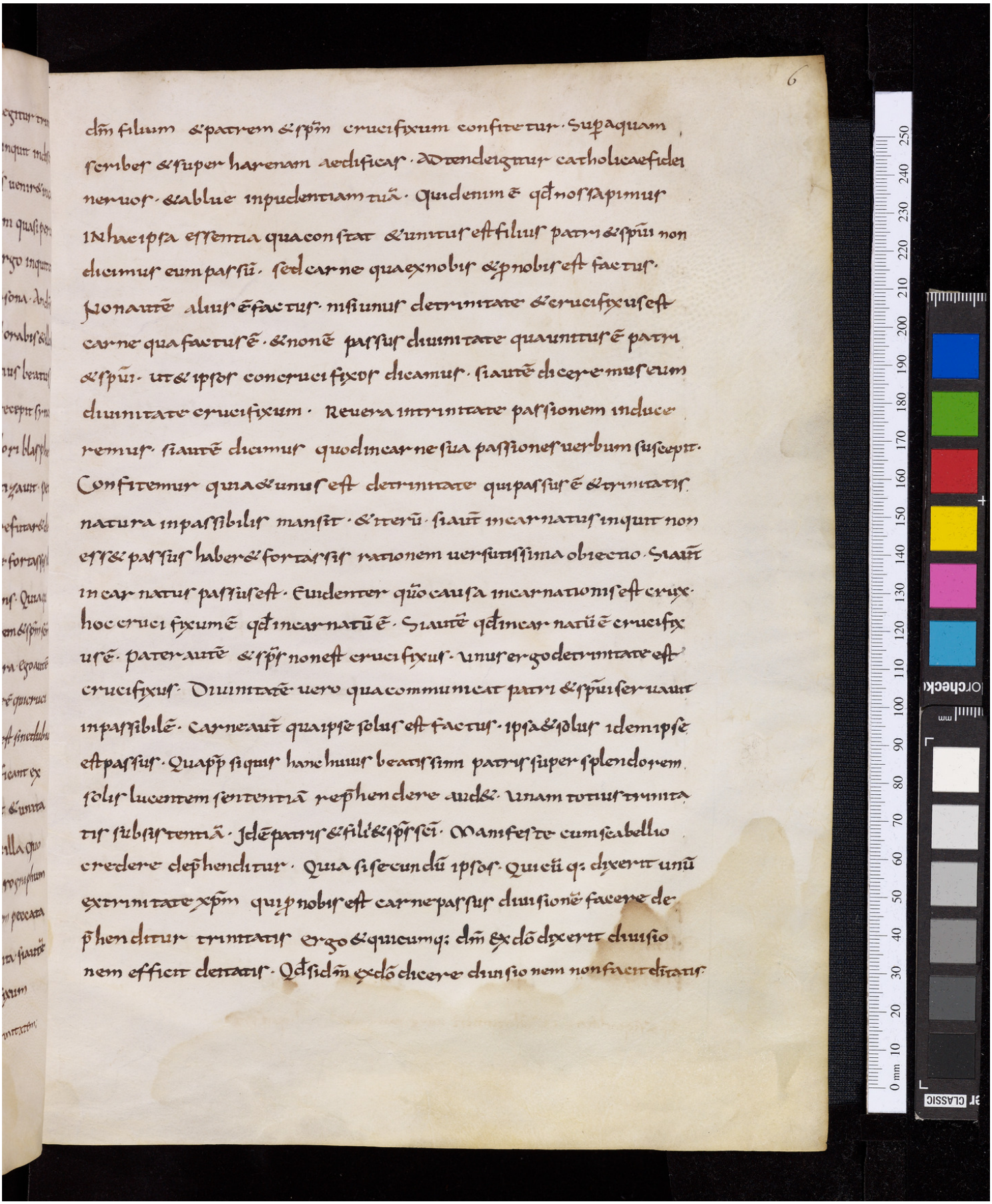


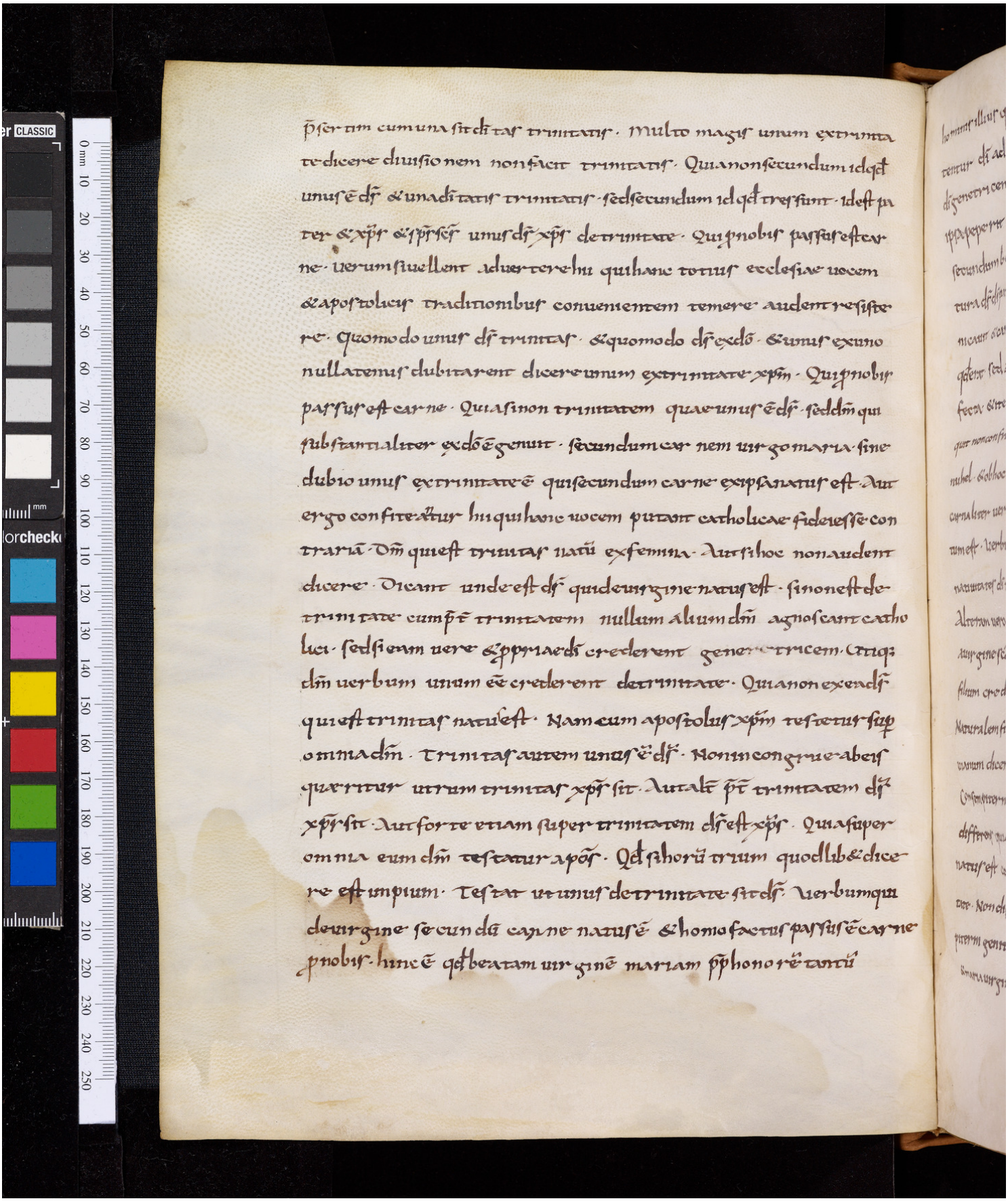


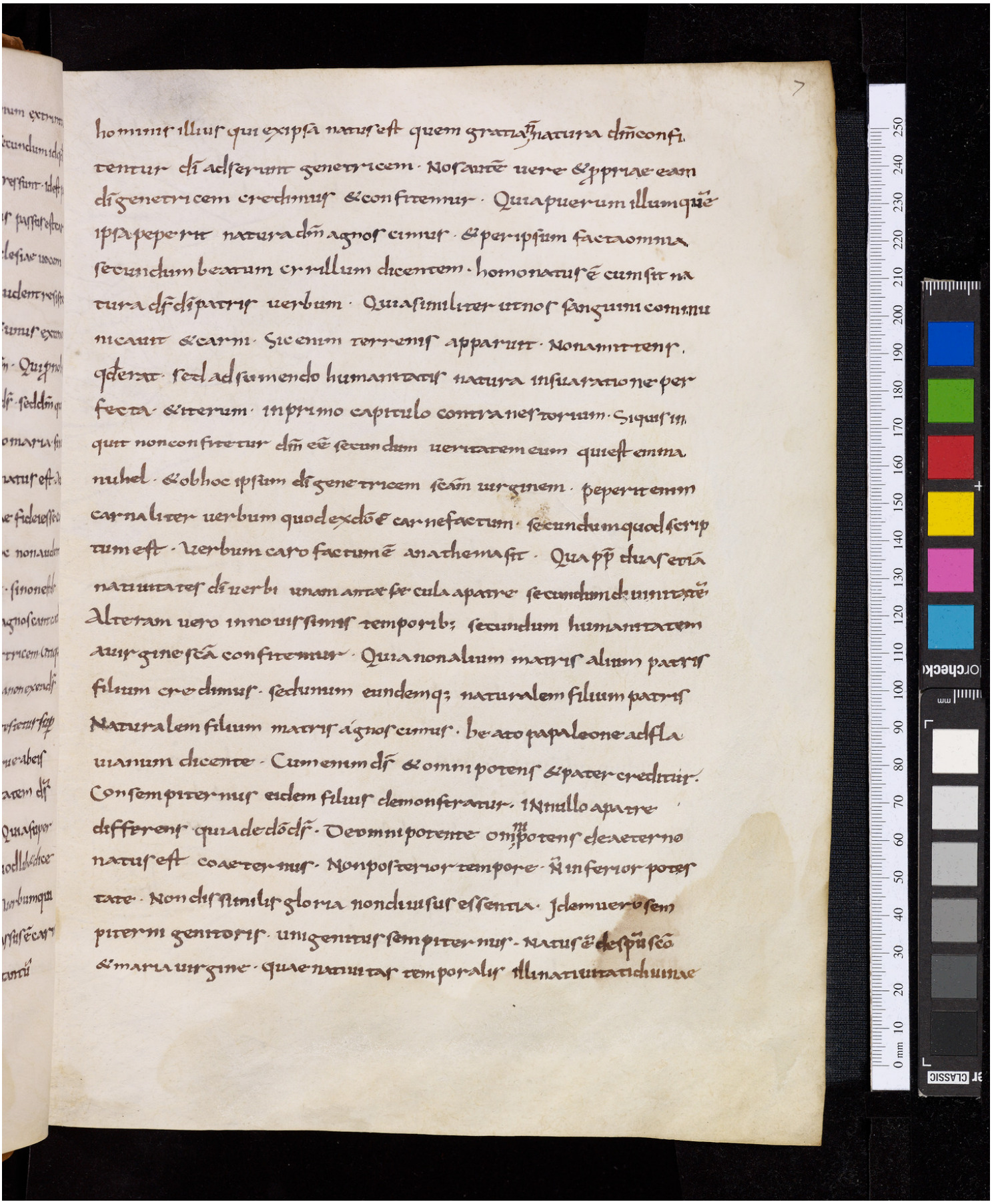


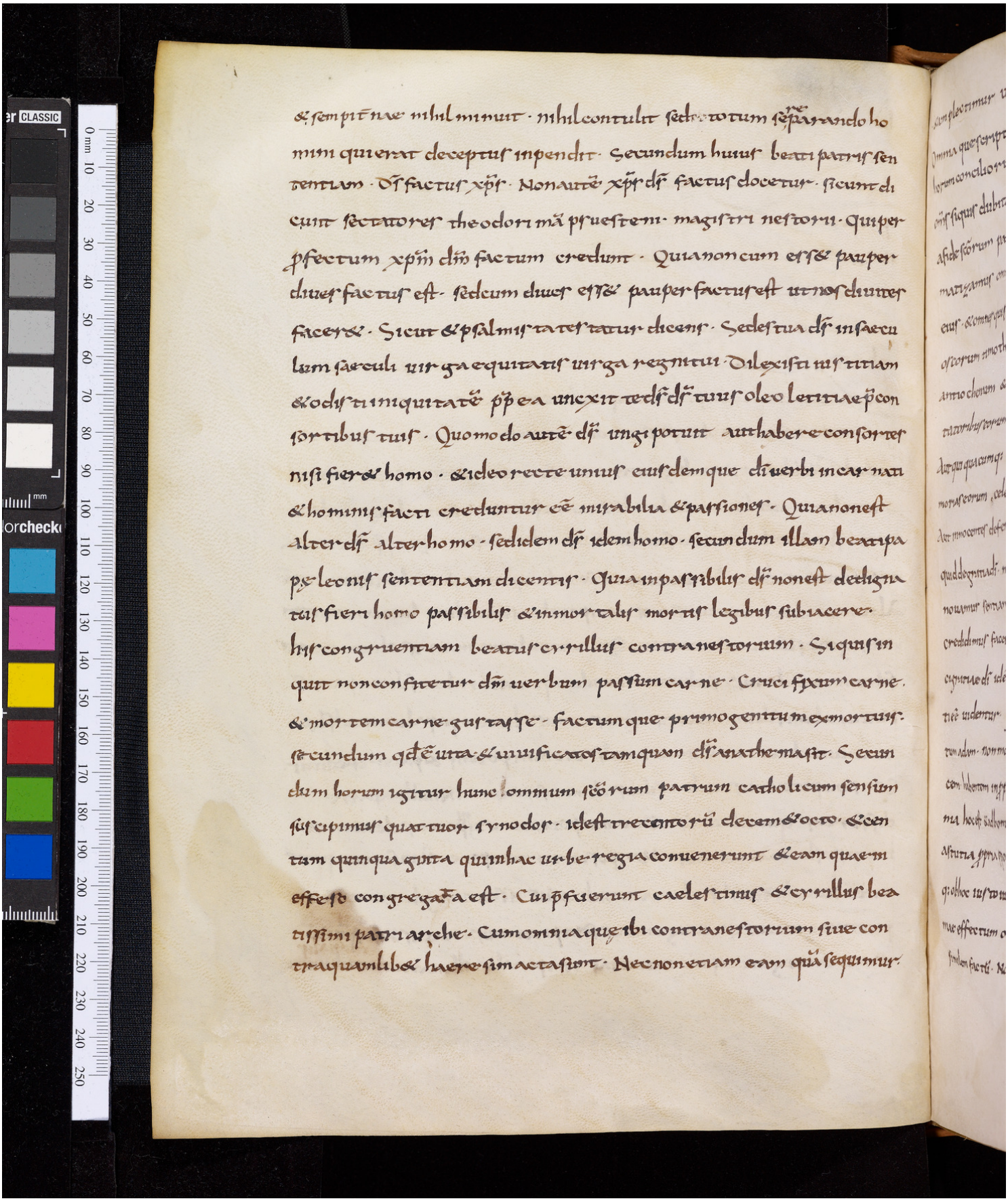


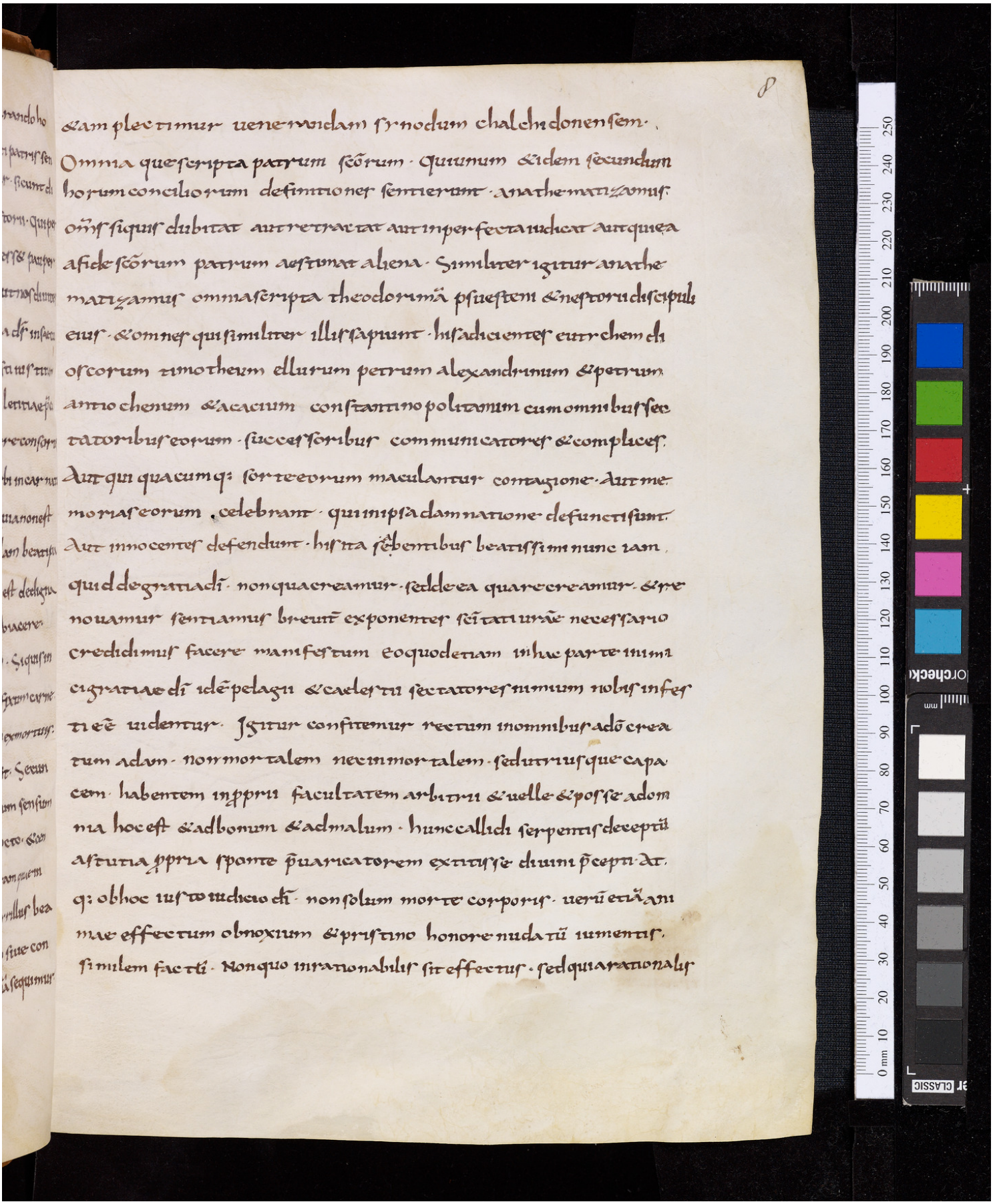




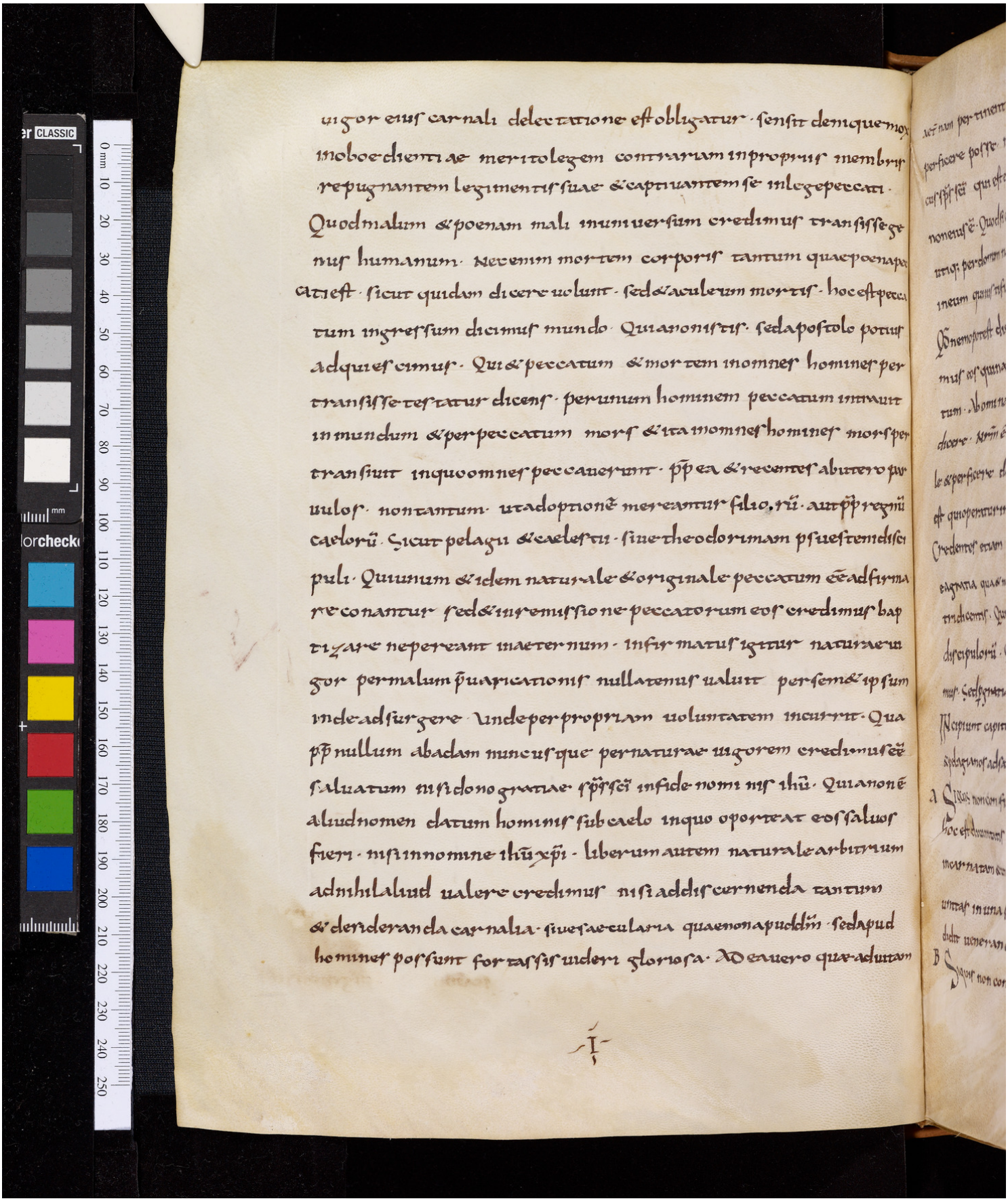




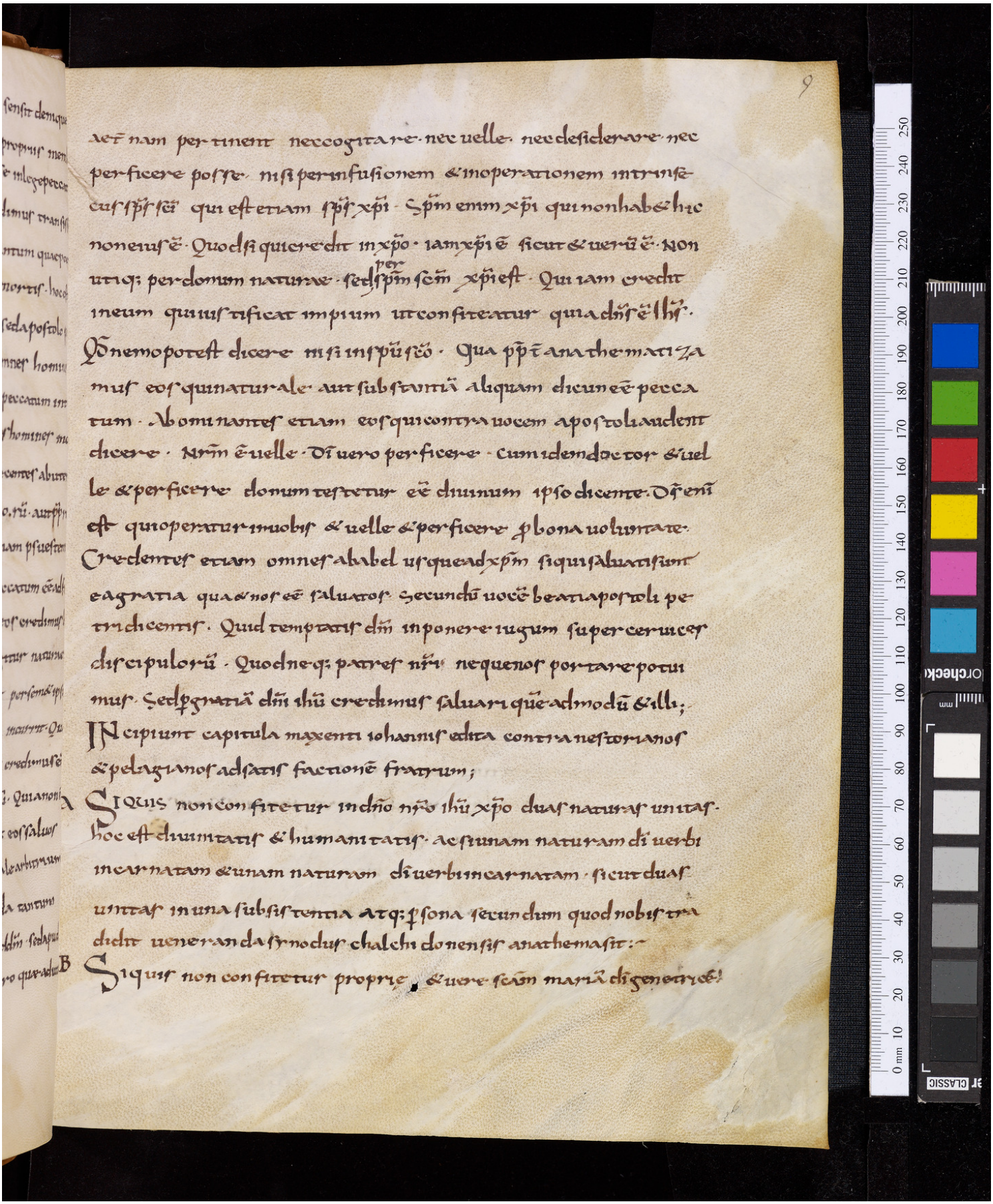




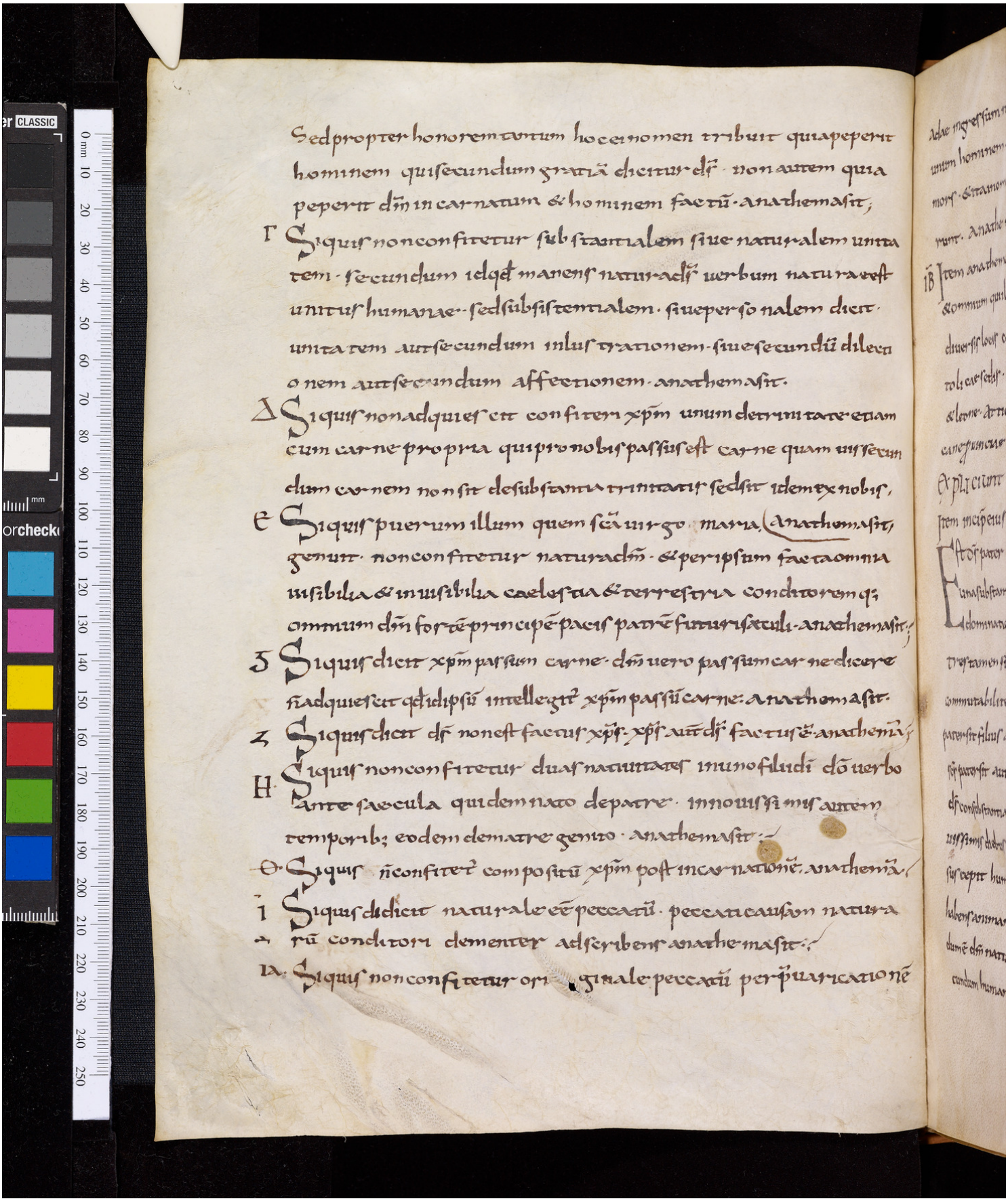
amplectimur uenerandam synodum chalchidonensem.
Omnia quescripta patrum seorum. Quorum eidem secundum
horum conciliorum definitiones sentierunt. Anathematizamus
omnes siquis dubitat aut retractat aut imperfectam iudicat aut quea
a fide seorum patrum aestimat aliena. Similiter igitur anathe
matizamus omnia scripta theodori mopsuestem & nestorii discipuli
eius. & omnes qui similiter illis sapiunt. his adiacentes eutychem di
oscorum timotheum ellurum petrum alexandrinum & petrum
antiochenum & acacium constantinopolitanum cum omnibus sec
tatoribus eorum. successoribus communicatores & complices.
Aut qui quacumq; sorte eorum maculantur contagione. aut me
moriae eorum celebrant. qui impia damnatione defuncti sunt.
Aut innocentes defendunt. his ita fidelibus beatissimi nunc iam
quid de gratia dei. non quaeramus. sed de ea quare creamur. & re
nouamur sentiamus breuiter exponentes fidei catholicae necessario
credidimus facere manifestum eo quod etiam in hac parte inimi
ci gratiae dei idem pelagii & caelestii sectatores minimum nobis infes
ti esse uidentur. Igitur confitemur rectum in omnibus ad deum creа
tum adam. non mortalem nec immortalem. sed utrumque capa
cem. habentem in proprii facultatem arbitrii & uelle & posse ad om
nia hoc est & ad bonum & ad malum. hunc callidi serpentis decepti
astutia propria sponte praeuaricatorem extitisse diuini praecepti at
q; ob hoc iustum iudicio dei. non solum morte corporis. uerum etiam ani
mae effectum obnoxium & pristino honore nudatum iumentis.
similem factum. Non quo irrationabilis sit effectus. sed quia rationalis



uigor eius carnali delectatione est obligatur · sensit denique mox
inobedientiae meritolegem contrariam inpropriis membris
repugnantem legimentis suae & captiuantem se inlege peccati ·
Quod malum & poenam mali inuniuersum credimus transisse ge
nus humanum · Necenim mortem corporis tantum quae poena pec
catiest · sicut quidam dicere uolunt · sed & aculeum mortis · hoc est pecca
tum ingressum dicimus mundo · Quia nonisi per · sed apostolo potius
adquiescimus · Qui & peccatum & mortem inomnes hominespertransisse testatur dicens · perunum hominem peccatum inmundum & per peccatum mors & ita inomnes homines mors pertransiuit inquo omnes peccauerunt · pp ea & recentes abutero pu
ulos · nontantum · utadoptionē mereantur filio, rū · aut pp regnū
caelorū · Sicut pelagii & caelestii · siue theodori mansuestendiscipuli · Quiunum & idem naturale & originale peccatum ee adfirma
reconantur · sed & inremissione peccatorum eos credimus bap
tizare ne pereant inaeternum · infirmatus igitur naturae ui
gor per malum puaricationis nullatenus ualuit per se m & ipsum
inde adsurgere · Unde per propriam uoluntatem incurrit · Qua
pp nullum abadam munc usque pernaturae uigorem credimus ee
saluatum nisi dono gratiae · spūs sci · in fide nomi nis ihū · Quia nonē
aliud nomen datum hominis sub caelo inquo oporteat eos saluos
fieri · nisi innomine ihū xpi · liberum autem naturale arbitrium
adnihil aliud ualere credimus nisi addiscernenda tantum
& desiderandacarnalia · siue saecularia quae nonapud dm · sed apud
homines possunt fortassis uideri gloriosa · Ad eauero quae aduitam



aet̄ nam pertinent necogitare. nec uelle. nec desiderare. nec
perficere posse. nisi per infusionem & operationem intrinsec
cus ſp̄s sc̄i qui est etiam ſp̄s xp̄i. Sp̄s enim xp̄i qui non habet hic
nonem⁹ ē. Quod si quis credit in xp̄o. iam xp̄i ē sicut & uer⁹ ē. Non
per
utriq; per donum nature. sed sp̄s sc̄m xp̄i est. Qui iam credit
in eum quem iustificat impium ut confiteatur qua dn̄s ē ih̄s.
Qd nemo potest dicere nisi in sp̄u sc̄o. Qua p̄p̄ anathematiza
mus eos qui natur ale. aut substantiā aliquam dicunt ee pecca
tum. Abominantes etiam eos qui contra uocem apostoli audent
dicere. Nr̄m ē uelle. Dī uero perficere. cum idem doctor & uel
le & perficere donum testetur ee diuinum ipso dicente. Dns enī
est qui operatur in nobis & uelle & perficere p̄ bona uoluntate.
Credentes etiam omnes ab abel usque ad xp̄m si qui saluati sunt
ea gratia qua & nos ee saluatos. Secundū uocē beati apostoli pe
tri dicentis. Quid temptatis dm̄ imponere iugum super ceruices
discipulorū. Quod neq; patres nr̄i neque nos portare potu
mus. Sed p gratiā dn̄i ih̄u credimus saluari quemadmodū & illi;
INcipiunt capitula maxentii iohannis edita contra nestorianos
& pelagianos ad satis factionē fratrum;
SIquis non confitetur in dn̄o nr̄o ih̄u xp̄o duas naturas unitas.
hoc est diuinitatis & humanitatis. ac sic unam naturam di uerbi
incarnatam & unam naturam di uerbi incarnatam. sicut duas
unitas in una subsistentia atq; p̄sona secundum quod nobis tra
didit uenerandas scripturas chalchedonensis anathema sit:-
SIquis non confitetur proprie & uere sc̄am mariā di genetricē



Sed propter honorem tantum hoc en nomen tribuit quia peperit
hominem qui secundum gratiã dicitur dñs · non autem quia
peperit dñm incarnatum & hominem factũ · anathema sit;

Γ Siquis non confitetur substantialem siue naturalem unita
tem · secundum id quod manens naturaliter uerbum natura est
unitus humanae · sed subsistentialem · siue personalem dicit
unitatem aut secundum inlustrationem · siue secundũ dilec
tionem aut secundum affectionem · anathema sit ·

Δ Siquis non adquiescit confiteri xpm unum de trinitate etiam
cum carne propria qui pro nobis passus est · carne quam ut secun
dum carnem non sit de substantia trinitatis sed sit idem ex nobis,

Ε Siquis puerum illum quem sca uirgo maria (anathema sit,
genuit · non confitetur naturaliter · & per ipsum facta omnia
uisibilia & inuisibilia caelestia & terrestria conditorem q;
omnium dñm sororẽ principẽ pacis patrẽ futuri saeculi · anathema sit;

Ϛ Siquis dicit xpm passum carne · dñm uero passum carne dicere
non adquiescit quia ipsũ intellegit xpm passũ carne · anathema sit ·

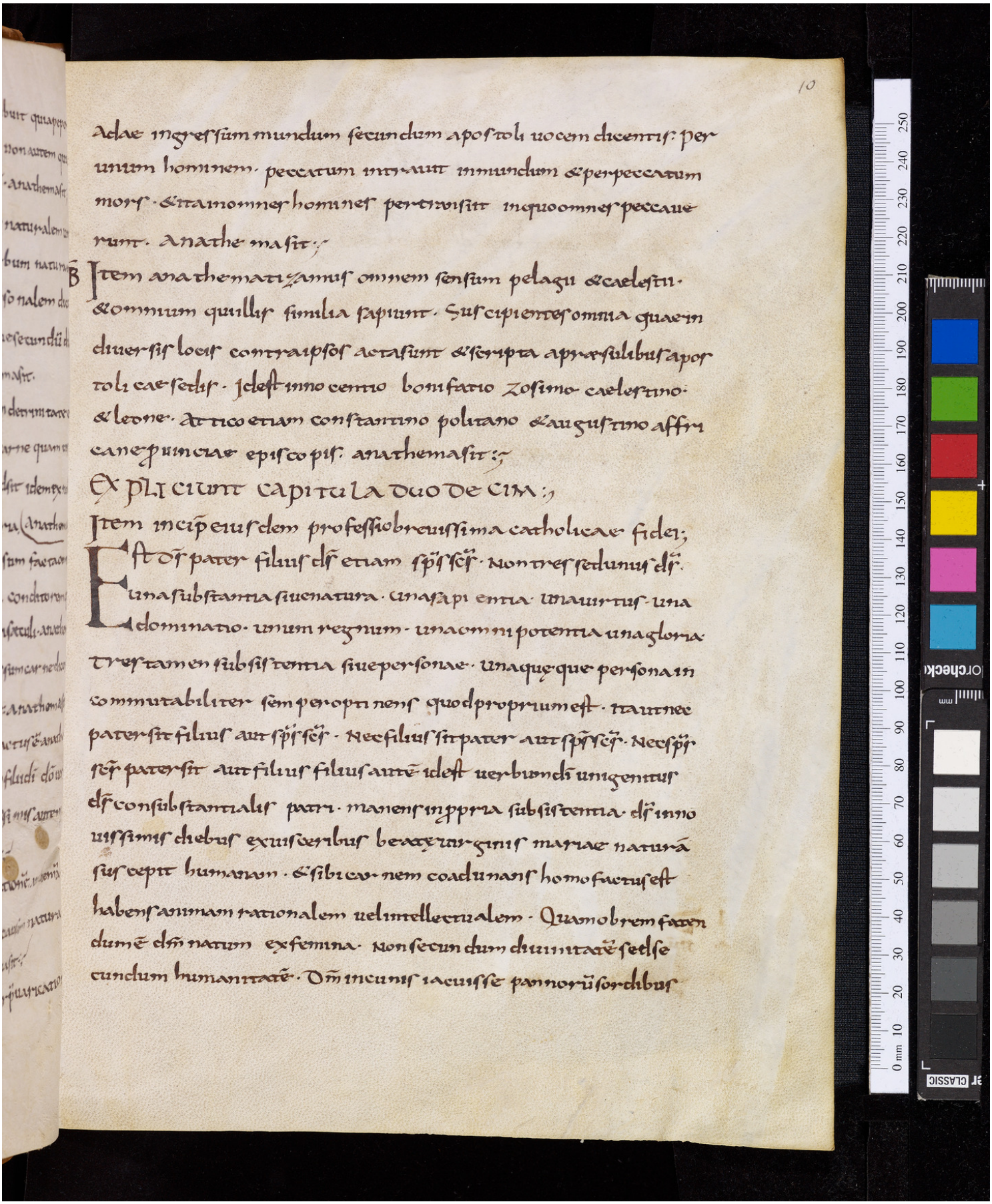
Ζ Siquis dicit dñs non est factus xps · xps aut dñs factus est · anathema sit;

Η Siquis non confitetur duas naturas esse unius filii dñi uerbo
ante saecula quidem nato de patre · in nouissimis autem
temporibus eodem de matre genito · anathema sit ·

Θ Siquis nõ confitetur compositũ xpm post incarnationẽ · anathema ·

Ι Siquis dicit naturale esse peccatũ · peccata causan naturā
rũ conditori clementer adscribens · anathema sit ·

ΙΑ Siquis non confitetur originale peccatũ per purificationẽ



10

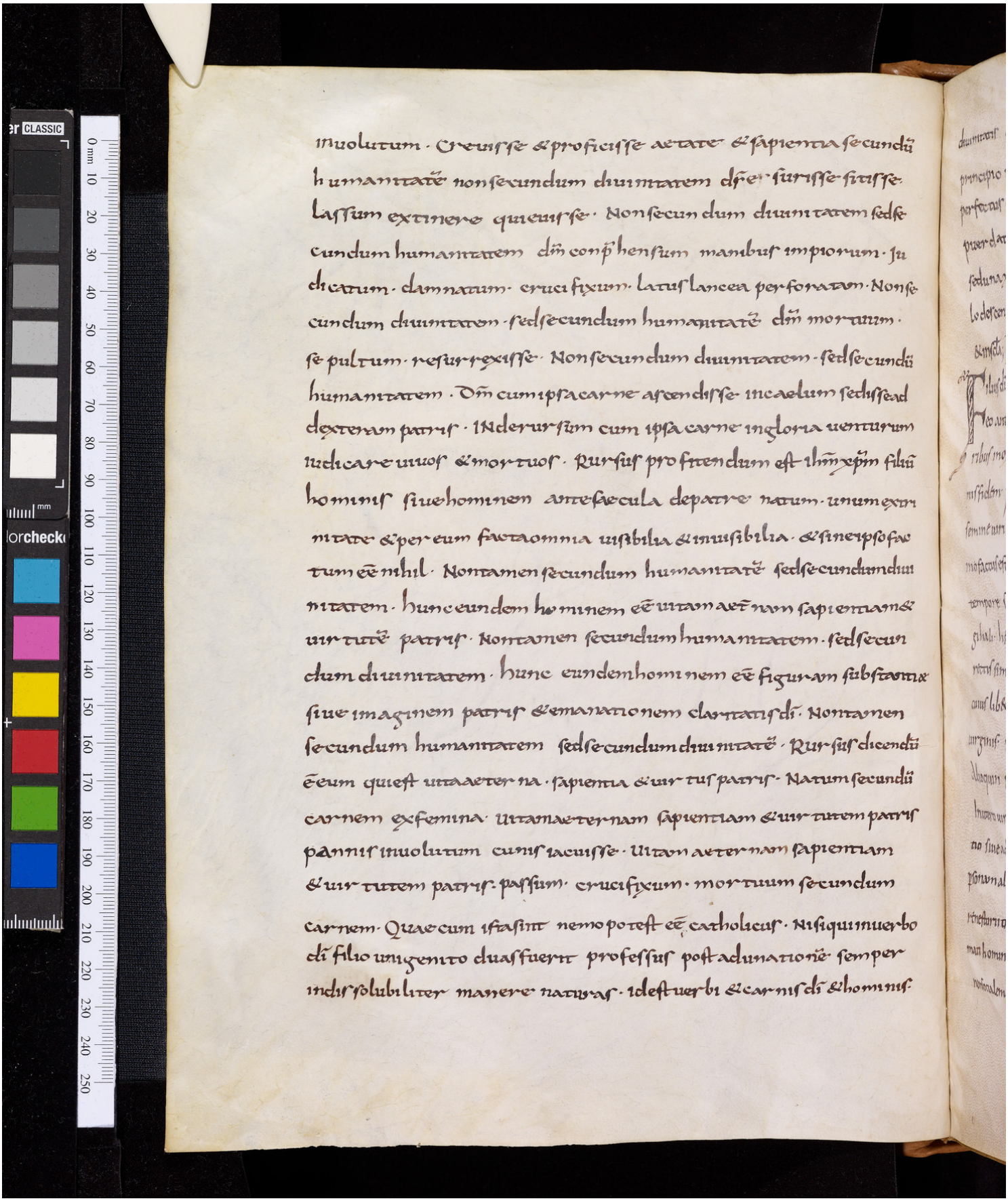
adae ingressum mundum secundum apostoli uocem dicentis: per
unum hominem. peccatum intrauit inmundum & per peccatum
mors. & ita omnes homines pertransiit in quo omnes peccaue
runt. anathema sit:;

B Item anathematizamus omnem sensum pelagii & caelestii.
& omnium quillis similia sapiunt. Suscipientes omnia quae in
diuersis locis contra ipsos acta sunt & scripta a presulibus apos
tolicae sedis. Celestinno centro bonifacio Zosimo. caelestino.
& leone. Attico etiam constantino politano & augustino affri
cane prouinciae episcopis. anathema sit:;

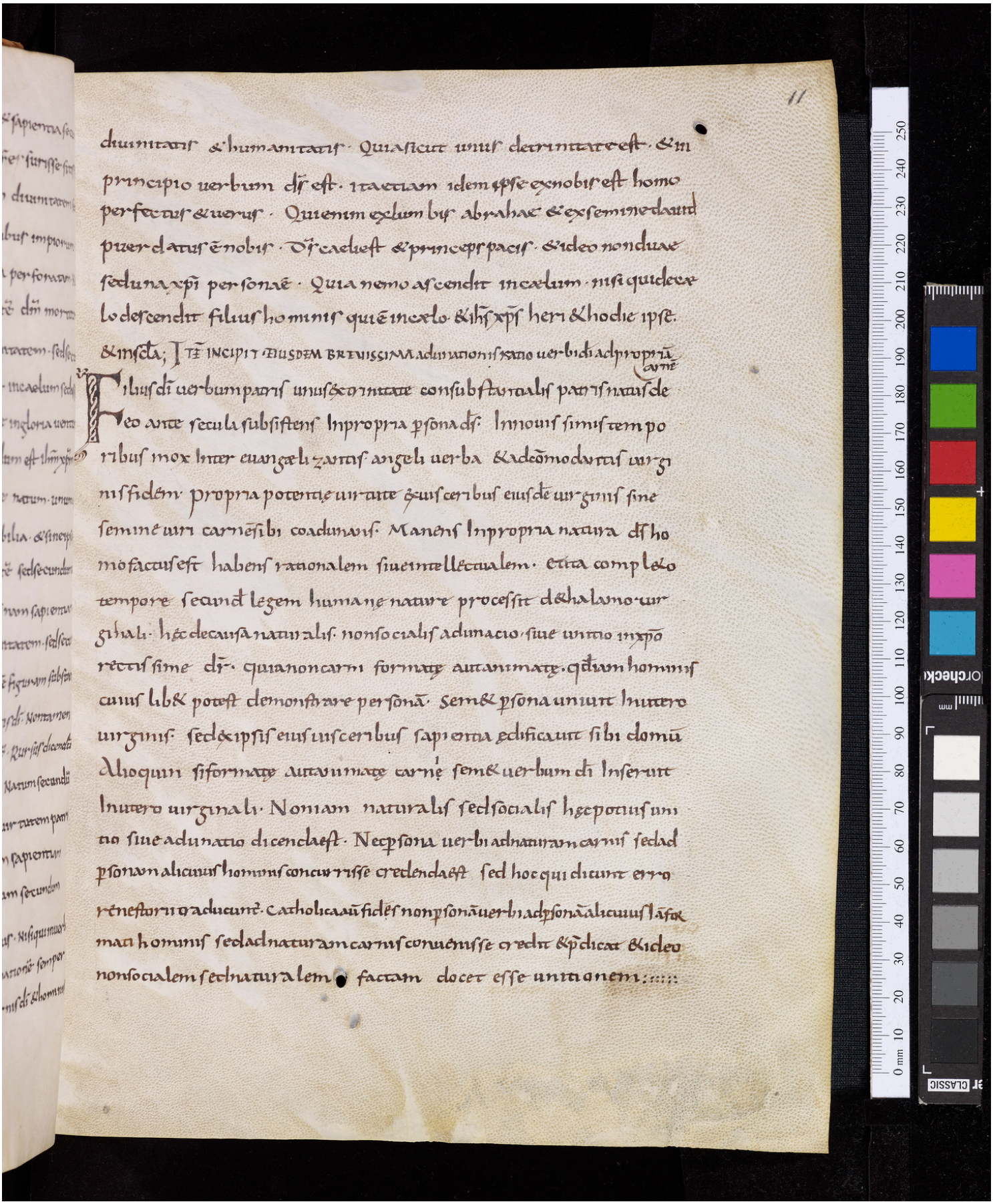
Explicitt capitula duodecim:;

Item incipit eiusdem professio brevissima catholicae fidei;

Est dns pater filius dns etiam spūs scūs. Non tres sed unus dns.
Una substantia siue natura. una sapientia. una uirtus. una
dominatio. unum regnum. una omnipotentia una gloria.
Tres tamen subsistentia siue personae. Unaquaeque personam
communabiliter semper proprietas quod proprium est. Nec tamen
pater sit filius aut spūs scūs. Nec filius sit pater aut spūs scūs. Nec spūs
scūs pater sit aut filius filius autē id est uerbum dī unigenitus
dns consubstantialis patri. manens in propria subsistentia. dns inno
uissimis diebus exuscitatus beatae uirginis mariae naturā
suscepit humanam. & sibi carnem coadunauit homo factus est
habens animam rationalem uel intellectualem. Quamobrem fatem
dum ē dm natum ex femina. non secundum diuinitatē sed se
cundum humanitatē. Dm incuntis iacuisse pannorū sordibus



inuolutum · Creuisse & proficisse aetate & sapientia secundū humanitatē non secundum diuinitatem dñe· suisse sitisse lassum extinere quieuisse· Non secundum diuinitatem sedse cundum humanitatem dñm conp̄hensum manibus impiorum· Iudicatum· damnatum· crucifixum· latus lancea perforatam· Nonse cundum diuinitatem· sedsecundum humanitatē dñm mortuum· sepultum· resurrexisse· Non secundum diuinitatem· sedsecundū humanitatem· Dñm cum ipsa carne ascendisse· in caelum sedissead dexteram patris· Inde rursum cum ipsa carne in gloria uenturum iudicare uiuos & mortuos· Rursus profitendum est ihm̄ xp̄m filiū hominis siuehominem ante secula de patre natum· unum exti nitate & per eum facta omnia uisibilia & inuisibilia· & sine ipso fac tum ee nihil· Non tamen secundum humanitatē sedsecundum diui nitatem· hunc eundem hominem ee uiuam aeternam sapientiam & uir tutē patris· Non tamen secundum humanitatem· sedsecun dum diuinitatem· hunc eundem hominem ee figuram substantiæ siue imaginem patris & emanationem claritatis dī· Non tamen secundum humanitatem sedsecundum diuinitatē· Rursus dicendū eum qui est uita aeterna· sapientia & uirtus patris· Natum secundū carnem ex femina· Uitam aeternam sapientiam & uirtutem patris pannis inuolutum cunis iacuisse· Uitam aeternam sapientiam & uirtutem patris· passum· crucifixum· mortuum secundum carnem· Quae cum ita sint nemo potest ee catholicus· Nisi qui uerbo dī filio unigenito duas fuerit professus post adunationē semper indissolubiliter manere naturas· id est uerbi & carnis dī & hominis·

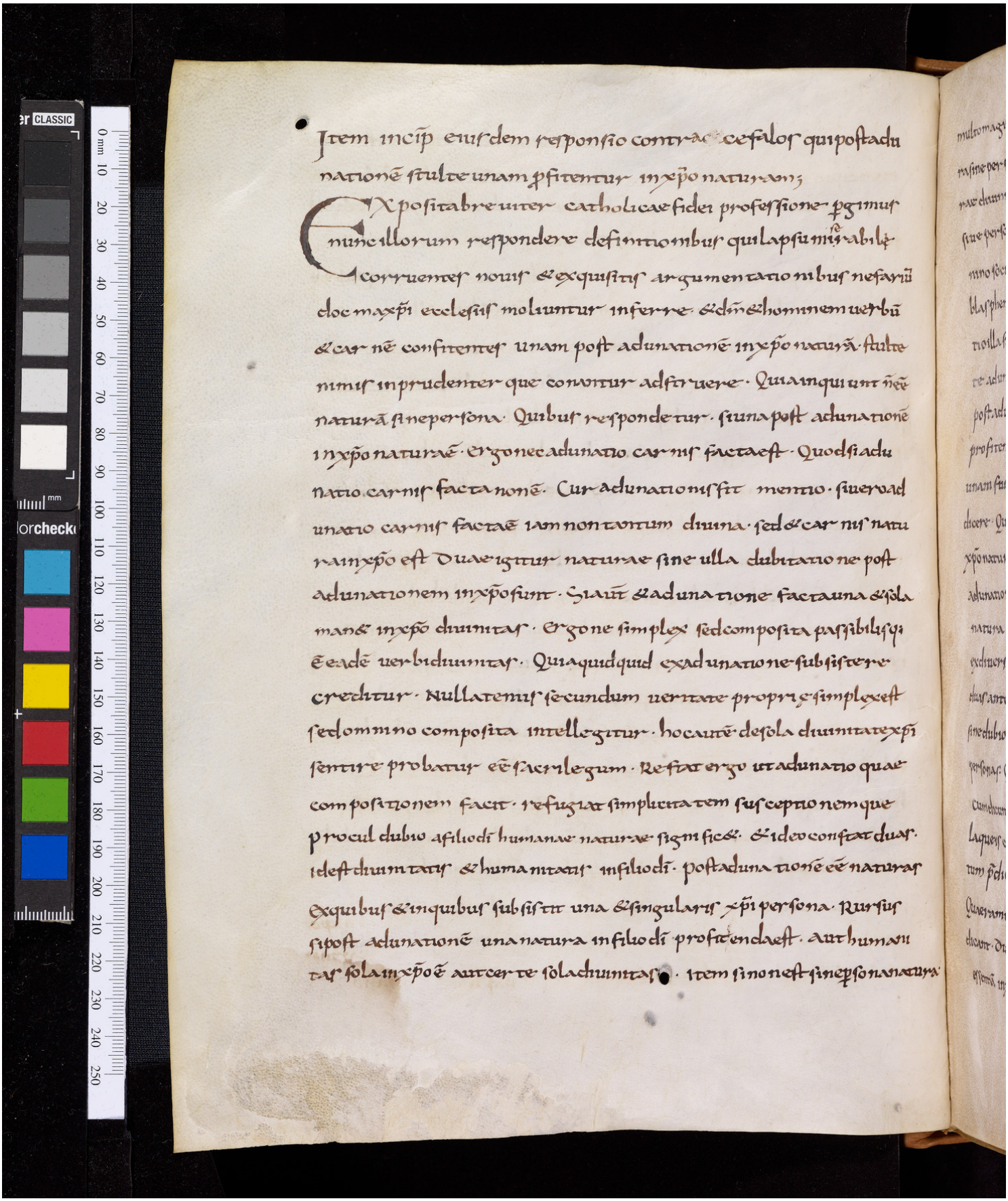


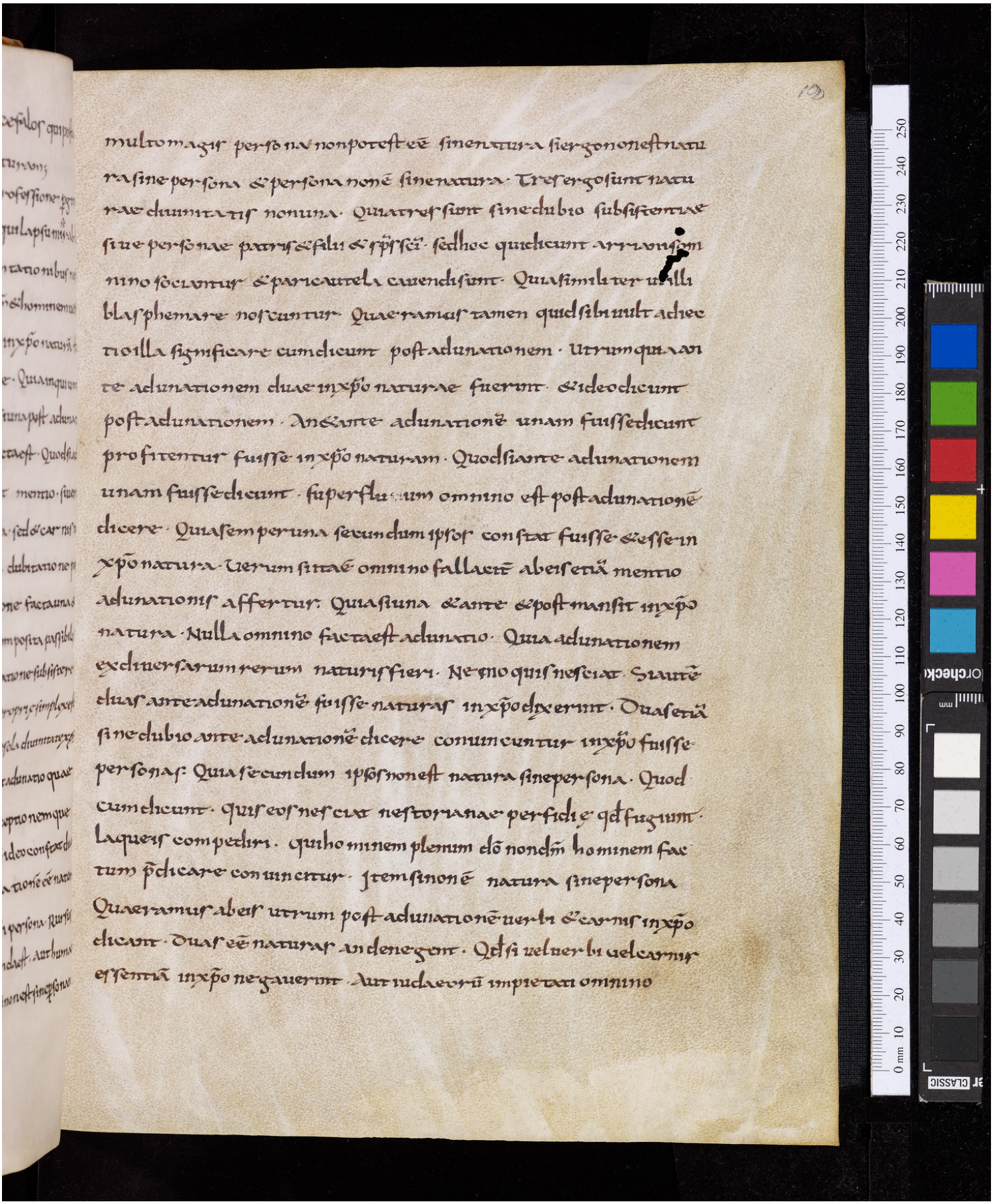
diuinitatis & humanitatis. Quia sicut unus de trinitate est. & in
principio uerbum dñs est. ita etiam idem ipse ex nobis est homo
perfectus & uerus. Quia enim ex eius lumbis abrahae & ex semine dauid
puer datus est nobis. Dñs caelorum est & princeps pacis. & ideo non duae
sed una xpi persona est. Quia nemo ascendit in caelum. nisi qui de ce-
lo descendit filius hominis qui est in caelo. & ihs xps heri & hodie ipse.
& in secta. ¶ Incipit eiusdem brevissima adunationis ratio uerbi ad propriam carnem

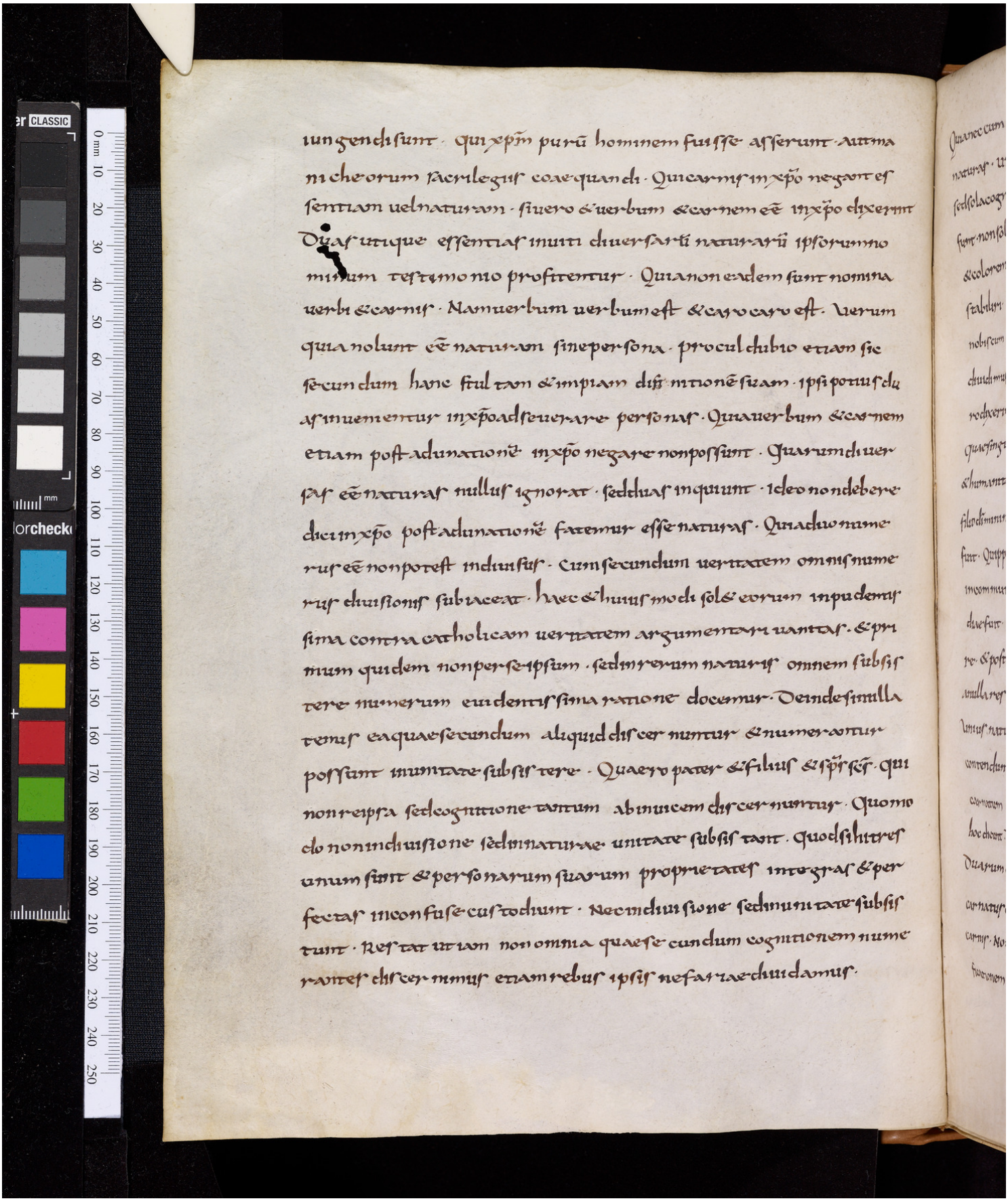
Filius dei uerbum patris unus & coaeternitate consubstantialis patri natus de
deo ante secula subsistens. In propria psona dñs. Innouis similis tempo
ribus mox inter euangelii sanctas angeli uerba & ad eo modum uirgi
nis fidem propria potentie uirtute & uisceribus eius de uirginis sine
semine uiri carnem sibi coadunauit. Manens in propria natura dñs ho
mo factus est habens rationalem siue intellectualem. et ita complens
tempore secundi legem humane nature processit de thalamo uir
ginali. hac de causa naturalis non socialis adunatio siue unitio in xpo
rectissime dr. quia non carni formate aut animate. qd unum hominis
cuius libet potest demonstrare persona. sem & psona uniunt in utero
uirginis. sed & ipsis eius uisceribus sapientia edificauit sibi domum
Alioquin si formate aut animate carni semen & uerbum dei inseruit
in utero uirginali. Nomiam naturalis sed socialis hec potius uni
tio siue adunatio dicenda est. Nec persona uerbi ad naturam carnis sed ad
psonam alicuius hominis concurrisse credenda est sed hoc qui dicunt erro
rem nestorii reducunt. Catholica autem fides non psonam uerbi ad psonam alicuius ho-
minis sed ad naturam carnis conuenisse credit & pdicat & ideo
non socialem sed naturalem facta docet esse unitionem:::::

Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

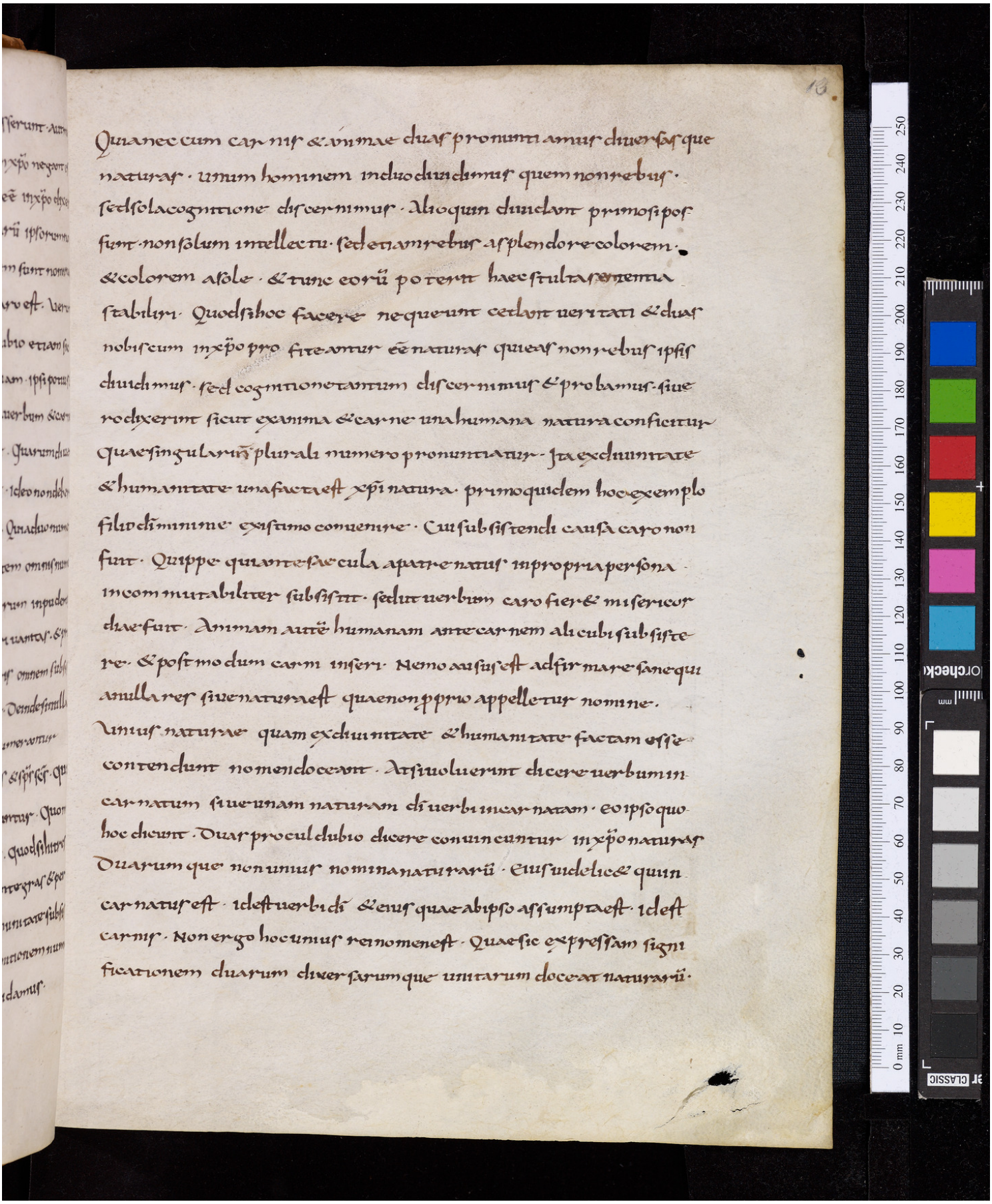
fol. 11v



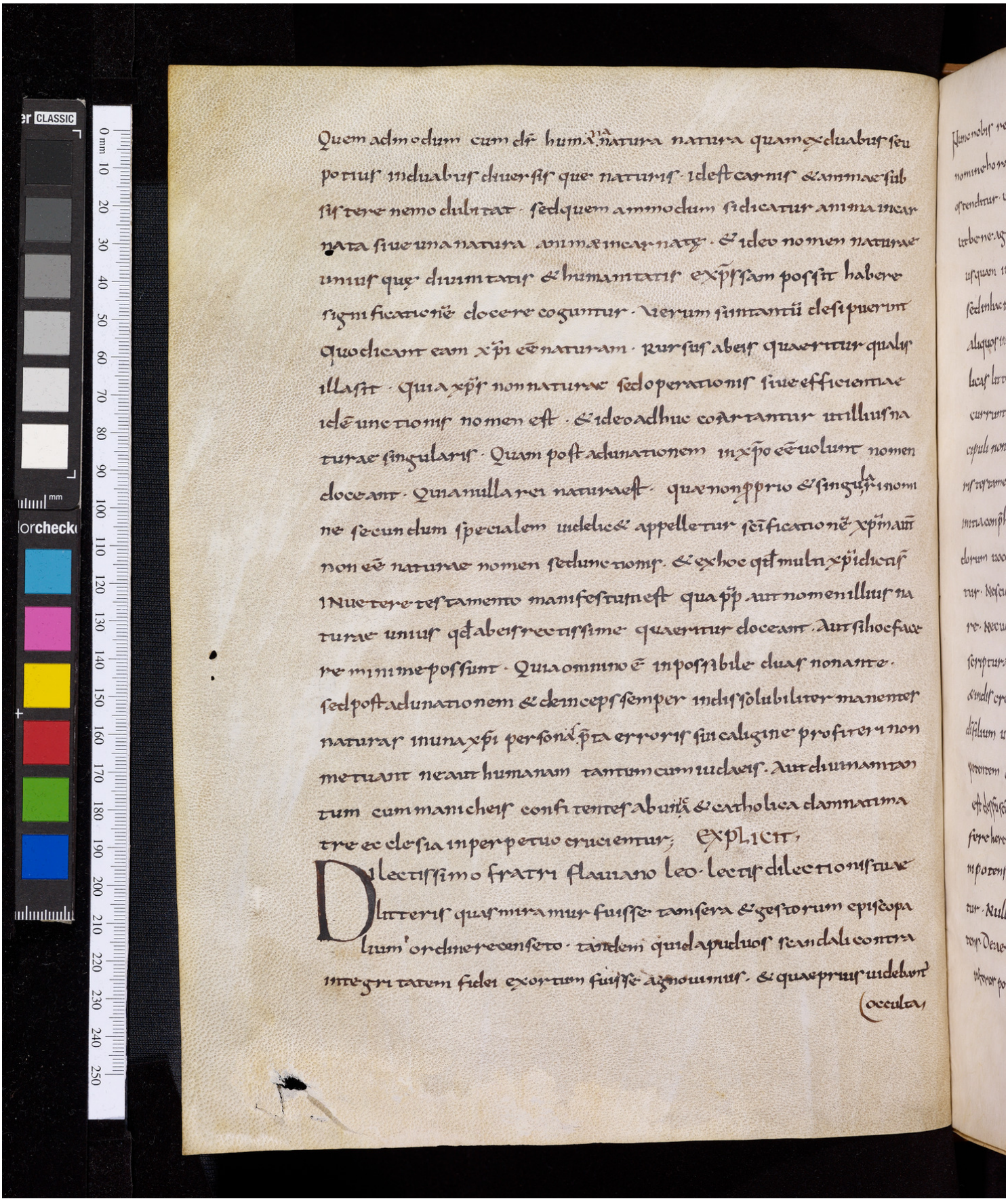




iungendi sunt · qui xpm̃ purũ hominem fuisse asserunt · Arria
ni cheorum sacrilegus coaequandi · Qui carnem in xpo negant es
sentiam uel naturam · siue ro & uerbum & carnem eẽ in xpo dixerunt
Duas utrique essentias inuicti diuersarũ naturarũ ipsorum mo
minum testamonio profitentur · Quia non eadem sunt nomina
uerbi & carnis · Nam uerbum uerbum est & caro caro est · Uerum
quia nolunt eẽ naturam sine persona · procul dubio etiam sic
secundum hanc stultam & impiam diffinitionẽ suam · ipsi potius de
prehendentur in xpo a se uelle separare personas · Qua uerbum & carnem
etiam post adunationẽ in xpo negare non possunt · Quarum diuer
sas eẽ naturas nullus ignorat · sed duas inquiunt · Ideo non debere
dici in xpo post adunationẽ fatemur esse naturas · Qua duo nume
rus eẽ non potest inuenisse · Cum secundum ueritatem omnis nume
rus diuisionis subiaceat · haec & huius modi sole & rerum impudentis
sima contra catholicam ueritatem argumenta uanitas · & pri
mum quidem non per se ipsum · sed in rerum naturis omnem subsis
tere numerum euidentissima ratione docemur · Deinde similla
rum ea quae secundum aliquid discernuntur & numerantur
possunt inuicem separare subsistere · Quae uero pater & filius & spūs sc̃s · qui
non re ipsa sed cognitione tantum ab inuicem discernuntur · Quomo
do non inuisione sed naturae unitate subsistant · Quod si hi tres
unum sunt & personarum suarum proprietates integras & per
fectas inconfuse custodiunt · Nec in diuisione sed in unitate subsis
tunt · Restat utrum non omnia quae secundum cognitionem nume
rantur discernimus etiam rebus ipsis nefarie diuidamus ·

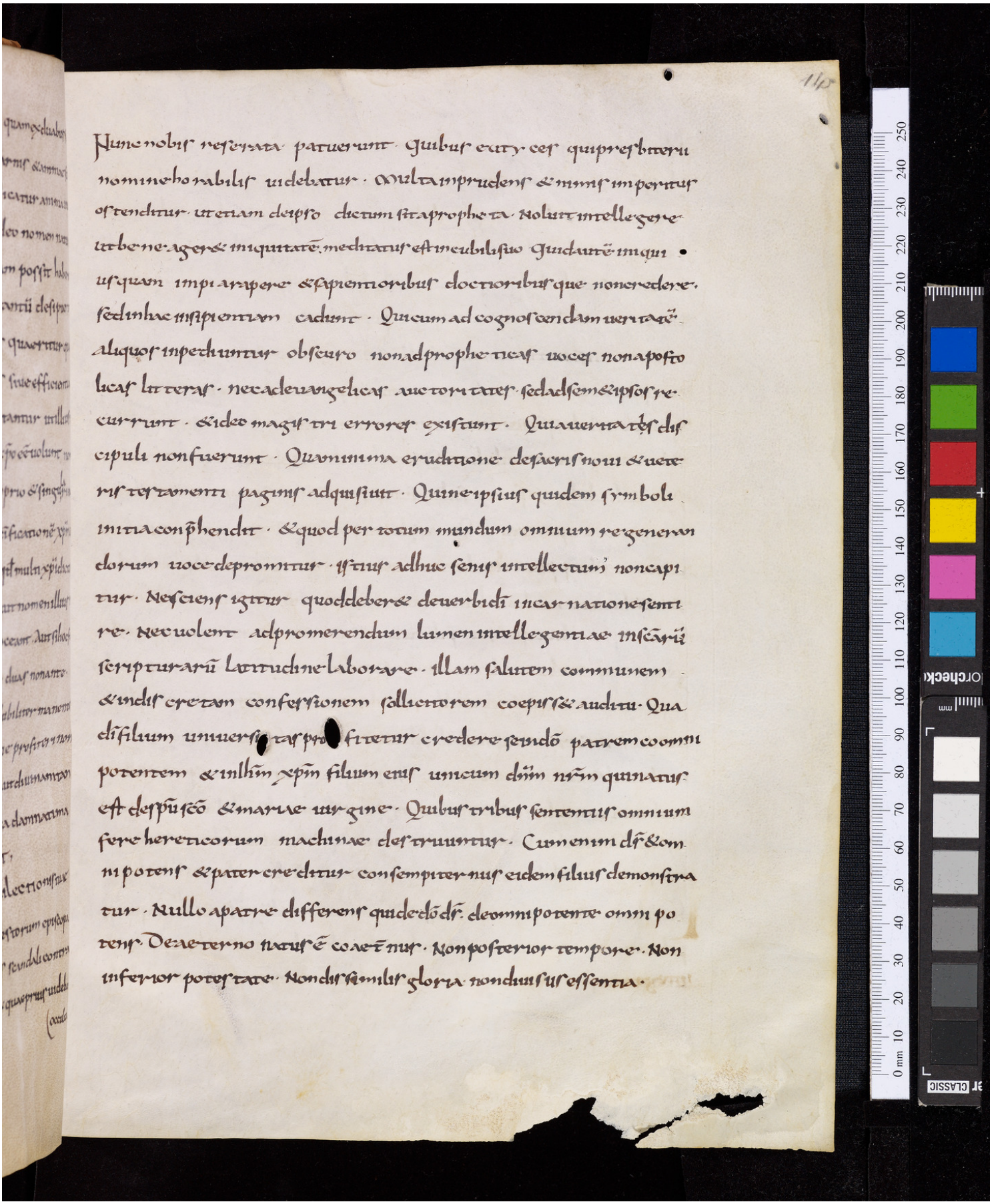


Quanec cum car nis & animae duas pronunciamus diuersasque
naturas · unum hominem indu o diuidimus quem non rebus ·
sed sola cognitione discernimus · Alioquin diuelant primo si pos
sunt · non solum intellectu · sed etiam rebus asplendore colorem ·
& colorem a sole · & tunc eorū potenit haec stulta sententia
stabilim · Quod si hoc facere nequeunt certant ueritati & duas
nobis cum inxpō propriteamur ēē naturas quieas non rebus ipsis
diuidimus · sed cognitione tantum discernimus & probamus · siue
ro dixerint sicut exanima & carne una humana natura conficitur
Quae singularis plurali numero pronunciatur · ita ex diuinitate
& humanitate una facta est xpi natura · primo quidem hoc exemplo
filio di minime existimo conuenire · Cui subsistendi causa caro non
fuit · Quippe quae ante saecula a patre natus · in propria persona
incommutabiliter subsistit · sed ut uerbum caro fieret & misericor
diae fuit · Animam autē humanam ante carnem ali cubi subsiste
re · & postmodum carnem inseri · Nemo ausus est adfirmare sane qui
a nulla re siue natura est quae non ppria appelletur nomine ·
Unus natura quam ex diuinitate & humanitate factam esse
contendunt nomen docerent · At si uoluerint dicere uerbum in
carnatum siue unam naturam di uerbi incarnatam · eo ipso quo
hoc dicunt · Duas procul dubio dicere conuincuntur inxpō naturas
Duarum quae non unus nomina naturarū · Eius ut delicet quin
car natus est · id est uerbi di & eius quae ab ipso assumpta est · id est
car nis · Non ergo hoc unus rei nomen est · Quae sic expressam signi
ficationem duarum diuersarum que unitarum docet naturarū ·

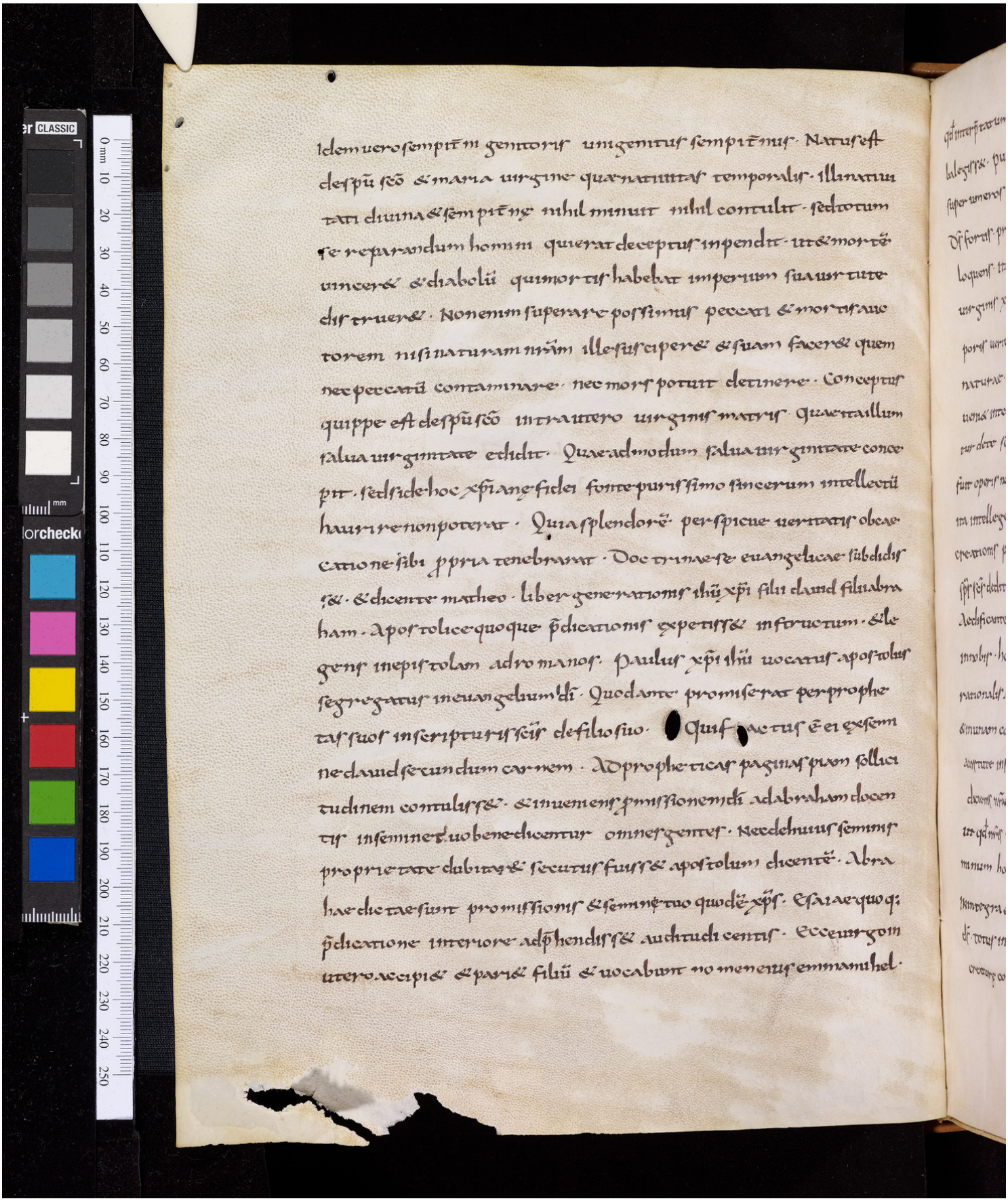


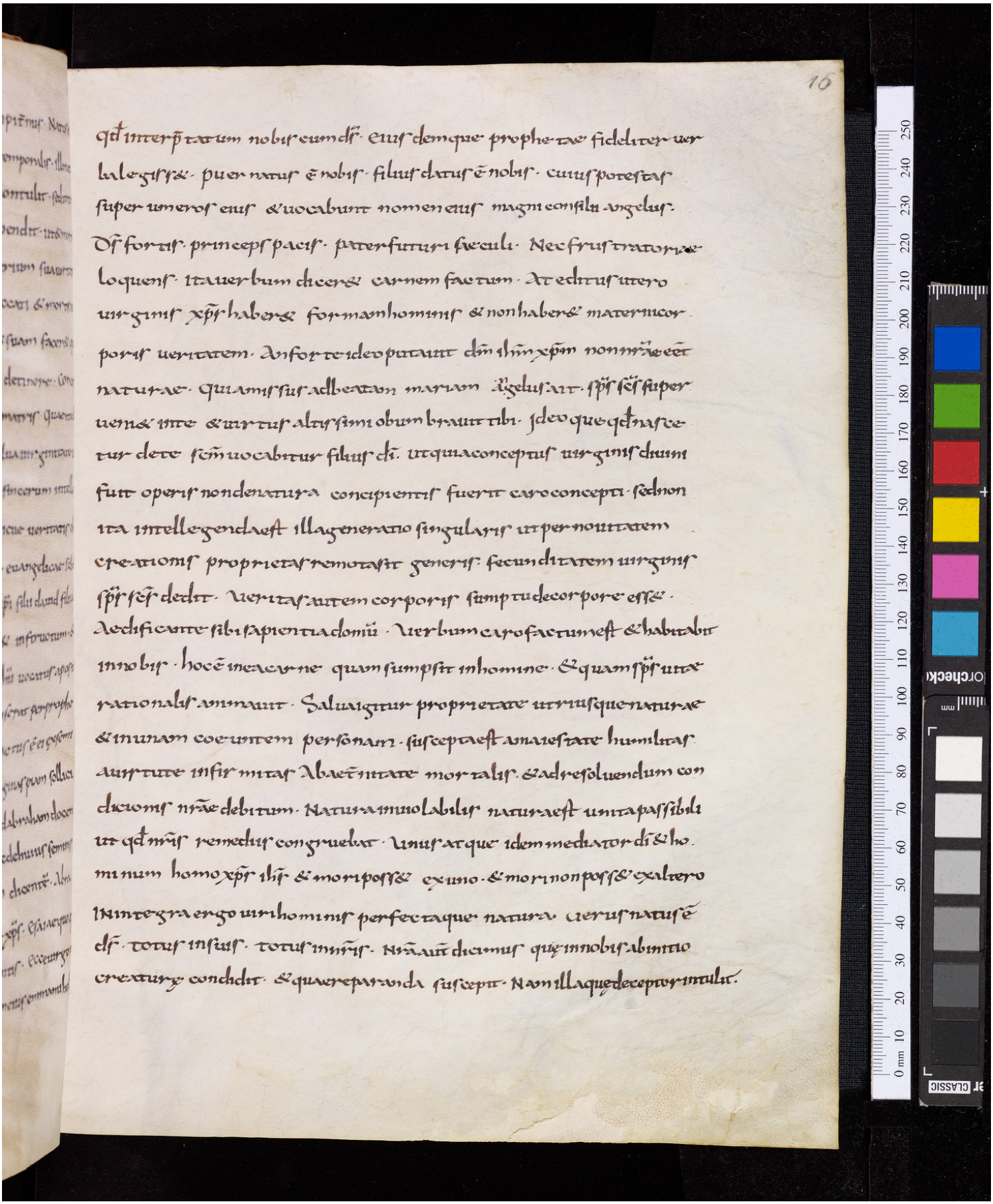
Quem admodum cum dr̄ humāna natura natura quam ex duabus seu
portius in duabus diuersis que naturis · id est carnis & animae sub
sistere nemo dubitat · sed quem admodum sit dicatur anima incar
nata siue una natura animae incarnatae · & ideo nomen naturae
unius quę diuinitatis & humanitatis exp̄ssam possit habere
significationē docere cogantur · Verum sint tantū desipuerint
quo dicant eam x̄pi ēe naturam · rursus abeis quaeritur qualis
illa sit · qua x̄pc non naturae sed operationis siue efficientiae
id ē unctionis nomen est · & ideo adhuc coartantur utrius na
turae singularis · Quam post adunationem in x̄po ēe uolunt nomen
doceant · Qua nulla rei naturae est · quae non ppria & singulāri nomi
ne secundum specialem uidelicē appellatur sēificationē x̄pi nam
non ēe naturae nomen sed unctionis · & ex hoc qđ multi x̄pi dicuntur
In ueteri testamento manifestum est qua pp aut nomen illius na
turae uniusqđ ab eis recte quaeritur doceant · Aut si hoc face
re minime possunt · Quia omnino ē impossibile duas non ante
sed post adunationem & deinceps semper indissolubiliter manentes
naturas in una x̄pi persona p̄ta erroris sui caligine profiteri non
metuant neque humanam tantum cum uideas · Aut diuinam tan
tum cum manichei confitentes abunde & catholica damnatima
tre ec clesia in perpetuo crucientur; EXPLICIT;

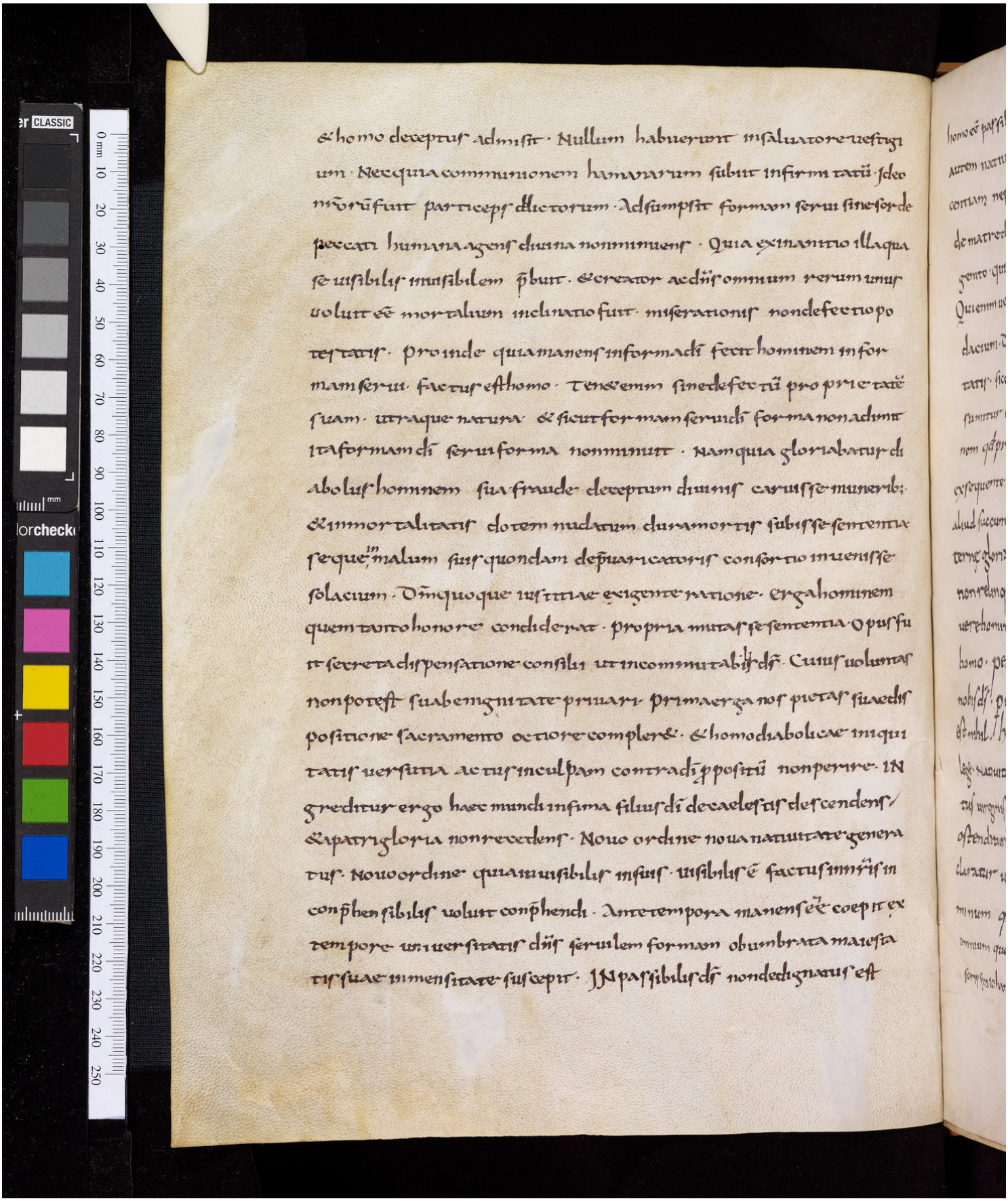
Dilectissimo fratri Flauiano Leo · Lectis dilectionis tuae
litteris quas miramur fuisse tam sera & gestorum episcopa
lium ordinem recensito · tandem qui tam pudendos scandali contra
integritatem fidei exortum fuisse agnouimus · & quae prius uidebun
occulta



Hunc nobis reserata patuerunt. Quibus ecce quipresbiteri
nomine honorabilis uidebatur. Multa imprudens & minus imperitus
ostenditur. uteriam de ipso dictum sit a propheta. Noluit intelligere
ut bene ageret & iniquitatem meditatus est in cubili suo. Quidautem inqui
usquam impius impune & sapientioribus doctioribusque non credere.
sed in hac insipientia cadunt. Quicum ad cognoscendam ueritatem
aliquos inpediuntur obscuro non ad prophetice uoces non apostoli
cas litteras. nec ad euangelicas auctoritates. sed ad semetipsos re-
currunt. & ideo magistri errorem existunt. Quia uere discipuli non fuerunt. Quaminima eruditione de sacris nouis & uete
ris testamenti paginis adquisiuit. Quine ipsius quidem symboli
initia conprehendit. & quod per totum mundum omnium regenera
torum uoce depromitur. ipsius adhuc sensum intellectum noncapi
tur. Nescienst igitur quod debere & deuerbi incarnatione sentire. Nec uolent ad promerendum lumen intelligentiae inscripturarum lectionem labore. illam salutem communem
& indifferentem confessionem sollicitorem coepisse & audire. Qua
di filium unigenitum patrem confitetur credere pendo patrem omni
potentem & in hm xpm filium eius unicum dnm nrm qui natus
est de spu sco & maria uirgine. Quibus tribus sententiis omnium
fere hereticorum machinae destruuntur. Cum enim dr & om
nipotens & pater creditur consempiternus eidem filius demonstra
tur. Nullo a patre differens quidem do dr. de omnipotente omnipo
tens. De aeterno natus e coaeternus. Non posterior tempore. Non
inferior potestate. Non dissimilis gloria. non dissimilis essentia.

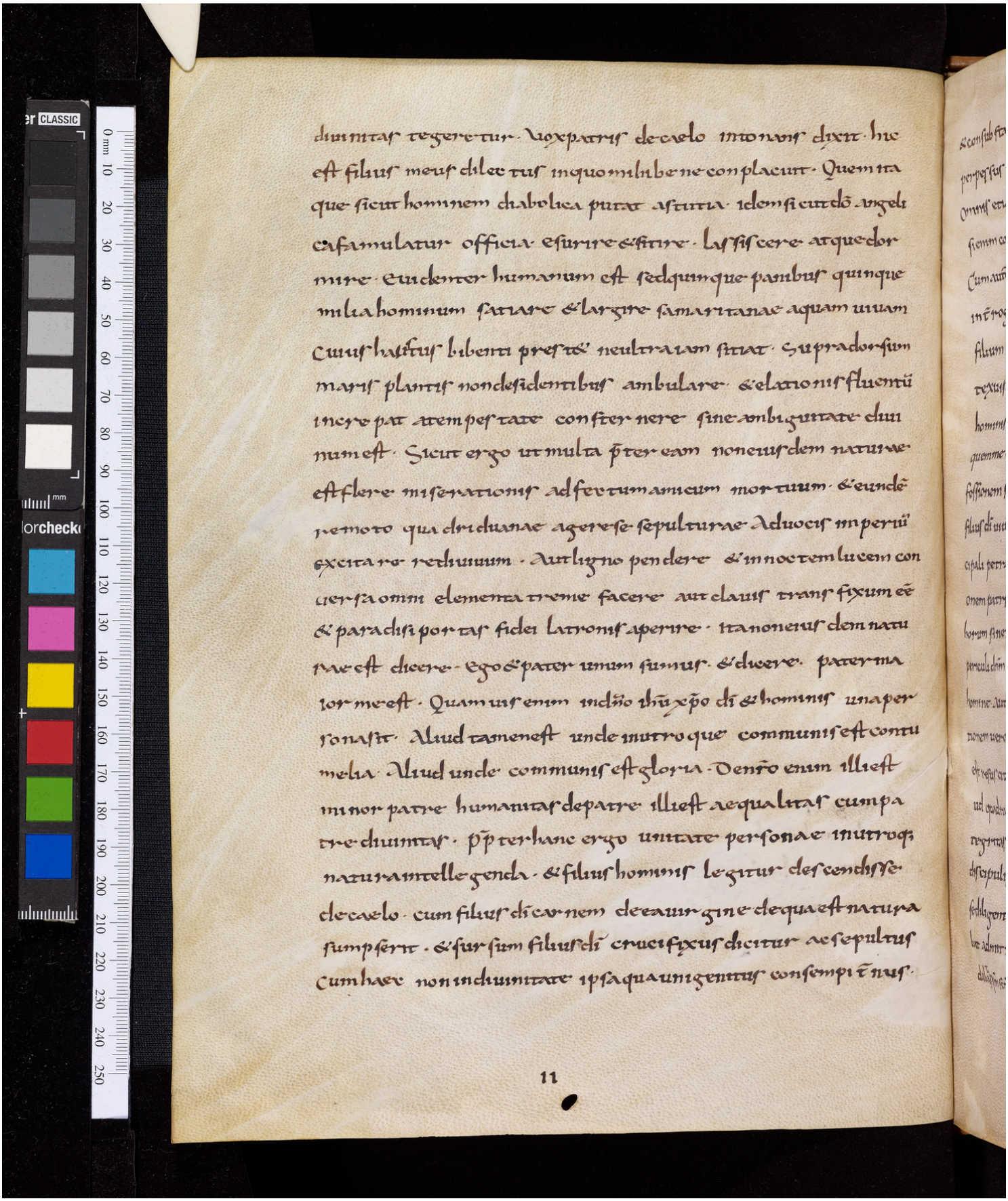






& homo deceptus admisit. Nullum habuerunt insaluatore uestigi
um. Nec qua communionem hamanarum subiit infirmitatū. sed eo
nō eōrū fuit particeps dilectorum. Adsumpsit formam serui sine sor de
peccati humana agens diuina nonminuens. Quia exinanitio illaqua
se uisibilis inuisibilem p̄buit. & creator ac dñs omnium rerum unus
uoluit ee mortalium inclinatio fuit. miseratione nondefectio po
testatis. proinde qua manens informa dei fecit hominem in for
mam serui. factus est homo. Tenens enim sine defectū proprietatē
suam. utraque natura & sicut forma serui dei forma non adimit
ita formam dei seruiforma nonminuit. Nam quia gloriabatur di
abolus hominem sua fraude deceptum diuinis caruisse muneribus
& immortalitatis dotem nudatum duram mortis subisse sentencia
se que in malum sui quondam depuaricatoris consortio inuenisse
solacium. Dñs quoque iustitiae exigente ratione. ergā hominem
quem tanto honore condiderat. propria mutat sententia. Opus fu
it secreta dispensatione consilii ut incommutabilis dei. Cuius uoluntas
non potest suabenignitate priuari. primaeua nos pietas suae dis
positione sacramento octiore complere. & homo diabolicae iniqui
tatis uersutia actus inculpam contradi p̄positū non perire. In
greditur ergo haec mundi infima filius dei de aethereis descendens
& a patris gloria non recedens. Nouo ordine noua natiuitate genera
tus. Nouo ordine qui inuisibilis in suis. uisibilis ē factus in nr̄is in
cōp̄hensibilis uoluit cōp̄hendi. Ante tempora manens ēē coepit ex
tempore. uniuersitatis dñs seruilem formam obumbrata maiesta
tis suae immensitate suscepit. IN passibilis dei nondedignatus est

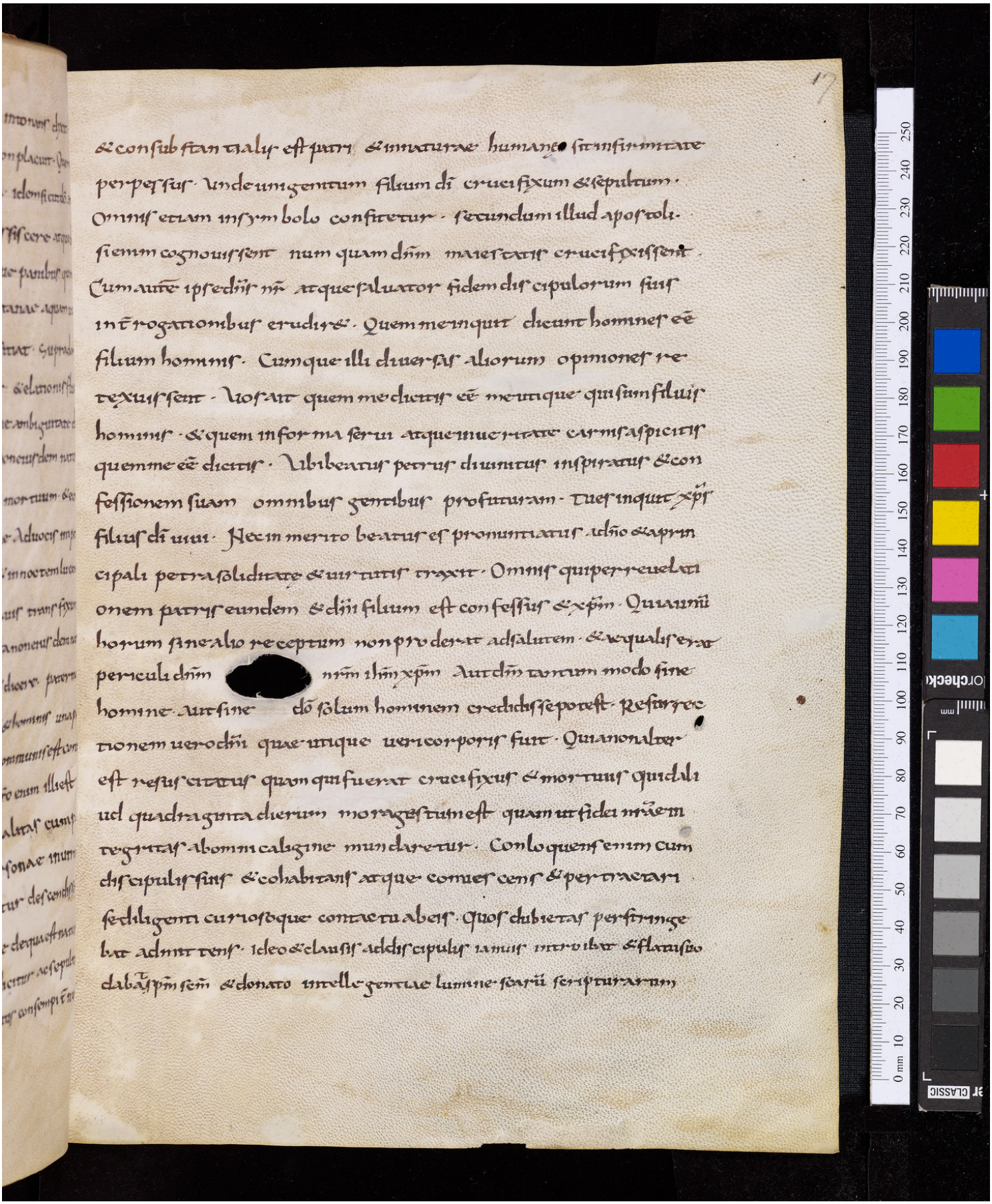
homo ee passibilis & immortalis mortis legibus subiacere. Noua autem natiuitate generatus. Quia immolata uirginitas concipit ueritatem nescit. Caro materiam ministrauit adsumptaest de matre dñi naturaq; nonculpa. Nec indño ihu xpo exutero uirginis genito. quia natiuitas est mirabilis ideo nisi est natura dissimilis. Qui enim uerus dei idem uerus homo & nullum est in hac unitate mendacium. Dum inuicem sunt & humilitas hominis. & altitudo dignitatis. sicut enim deus non mutatur miseratione. ita homo non consumitur dignitate. Agit utraque forma cum alterius communionem q̃d proprium est uerbo scilicet operante. Q̃d uerbi & carne exsequente quod caro est. Unum horum coruscat miraculis aliud succumbit iniuriis. & sicut uerbum ab aequalitate paterne gloriae non recedit. ita corona naturam nri generis non relinquit. Unus enim idem q̃ est ubiq; dei filius & uere hominis filius dei per id quod in principio erat uerbum homo. per id quod uerbum caro factum est & habitabit in nobis dei. per id quod oia per ipso facta sunt. & sine ipso factum est nihil. homo per id quod factus ex muliere. factus est sub lege. Natiuitas carnis manifestatio est humanae naturae. partus uirginis diuinae est uirtutis indicium. Infantia paruuli ostenditur humilitate cunarum. Magnitudo altissimi declaratur uocibus angelorum. Similis est rudimentis hominum quem heros deus impie molitur occidere. Sed dei est omnium quem magi terrem supplices adorare. Iam cum adspicur forte sui ioannis baptismum uenit ne latere & q̃d carnis uelamine



diuinitas tegeretur. Uox patris de caelo intonans dixit. hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacuit. Quem ita que sicut hominem diabolica putat astutia. idem sicut dō angeli ei famulatur officia. esurire & sitire. lassescere atque dormire. euidenter humanum est. sed quinque panibus quinque milia hominum saciare & largire samaritanae aquam unam cuius haustus liberi preter neutram sitiat. Super dorsum maris plantis non desidentibus ambulare. & elationis fluentū inegre pat tempestate consternere sine ambiguitate diuinum est. Sicut ergo ut multa p̄ter eam non eiusdem naturae est flere miserationis ad sepulcrum amicum mortuum. & eundē remoto quadriduanae agere se pulturae. Aduocis imperiū excitare redituum. Aut ligno pendere & innocentem lucem conuersa omni elementa treme facere aut clauis transfixum ee & paradisi portas fidei latronis aperire. tranoneius dem naturae est dicere. Ego & pater unum sumus. & diuere. pater maior me est. Quamuis enim in dño ihū xp̄o di & hominis una persona sit. Aliud tamen est unde inutroque communis est contumelia. Aliud unde communis est gloria. Denō enim illi est minor patre humanitas de patre illi est aequalitas cum patre diuinitas. p̄p̄ter hanc ergo unitatem personae inutroq; naturam intelligenda. & filius hominis legitur de scendisse de caelo. cum filius di carnem de eaui gine de qua est natura sumpserit. & sursum filius di crucifixus dicitur ac sepultus cum haec non in diuinitate ipsa qua unigenitus consempit̄nus.

Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 17r



occulta pan debat & rursus idem uulnus lateris fixuras clauorum & omnia recentissime passionis signa monstrabit dicens. Uide manus meas & pedes quia ego sum palpate & uidete. Quia spūs carnem & ossa non habet sicut me uidetis habere. ut agnoscatur in eo proprietas diuinae humanaeque naturae in duo manere & sic credamus uerbum non hoc esse quod caro neutrum nam dūm filium & uerbum confitemur & carnem. qđ fidei sacramento cui credi sit minimum. Certa manducatio est uacua. Quia naturam nr̄am munificentia dī nec per humilitatem mortalitatis nec per gloriam resurrectionis agnouit. Nec sententiā beati apostoli & euangelistae Iohannis expauit dicentis. Omnis spūs qui confitetur ihm̄ xp̄m in carne uenisse ex dō est. & omnis spūs qui solut ihm̄ ex dō non est. & hic est antichristus. Quidquid est soluere ihm̄. ni si humanam abeo separare naturam & sacramentum per qđ unum saluati sumus impudentissimis uacuabo fictionis. Caligans uero circa naturam corporis xp̄i. Necesse est uteriam in passione [redacted] eius eadem obcaecatione desipiat. Nam si crucem dūm non putat falsam & suscepta pro mundi salutem. Supplicium uero fuisse non dubitat cuius credit mortem agnoscat & carnem. Nec diffiteatur nisi corporis hominem quem agnouit fuisse passibilem. Quo negatio uera carnis. Negatio est etiam corporis passionis. Idcirco xp̄ianam suscepit fidem & ap̄icatione euangelii suum auertit auctorem Uideat quem natura transfixa clauis pependerit in cruce lignō. & aperto p̄cussus lancea latera crucifixi intellegat. Unde sanguis & aqua fluxerit. Ut ecclesiae & lauacro regātur & poculo. Audiat beatum petrum

apostolum p̄ dicantem quod sēificatio sp̄s̄ per aspersionem fiat sanguinis xp̄i · Nec transitoriae legat eius apostoli uerba dicentis: Scientes quod non corruptibilibus argento & auro redempti estis de uana uestra conuersatione patrum traditionis · sed p̄cioso sanguine quasi agni incontaminati & immaculati ih̄u xp̄i · beatique iohannis apostoli testimonio nos reficiat dicentis & sanguis ih̄u filii d̄i emundat nos ab omni peccato · & iterum · haec est uictoria quae uincit mundum fides nr̄a · Quis est qui uincit mundum nisi qui credit quia ih̄s est filius d̄i · hic est qui uenit per aquam & sanguinem · & sp̄s est qui testificatur quo sp̄s est ueritas · Quot sunt qui testimonium dant · sp̄s & aqua & sanguis · & hi tres unum sunt · sp̄s utique sēificationis & sanguis redemptionis · & aqua baptismatis · Quae tria unum sunt & individua manent · Nihilque eorum conexione sed iungitur · Qui uacatholica ecclesia hac fide uiuit & hac fide profitetur · ut sine uera diuinitate humanitatis · Nec sine uera credatur humanitate diuinitas · Cum autem ad inter loquutio examinis uēri eutr. chet respondere & dicens · Confiteor · exhibuisse naturis fuisse d̄n̄m n̄r̄m ante adunationem · post uero adunationem unam naturam confiteor · Miror tam absurdam tamque peruersam professionem nullam iudicantium in creatione reprehensa & sermonem mimis insipientem · traimis sum quasi nihil quod offenderet esse audientium · Cum tamen pie duarum naturarū ante incarnationem unigenitus d̄s̄ filius fuisse dicatur · quam nefariae · postquam uerbum caro factum est · Natura in eo singularis adseritur · Quod nec eutr. chet ideo

uel recte uel tolerabiliter aestimet dictum quamulla uña ẽ sententia
confutatur. Dilectionis tuae diligentia commonemus frater
carissime. utri per inspirationem misericordiae ad satisfac
tionem causa perducatur. Imprudentia hominis imperiti
etiam abaccessu sistitur per tempus geritur. Quique dem sicut gesto
rum ordo patefecit bene coeperat absua persuasione discedere
cum una sententia coartatus. profitetur se dicere quae ante ñ
dixerat. & ei fidei adquiescere cuius prius fuisse alienus. sed cum
anathematizando impio dogmati uoluisse & pbere consensu. Ntel
lexit eum frater nra sua in sua manere perfidia. Dignum que ẽ
iudicium condemnationis excepere. De quo si fideliter atque utilẽ
dole. & quam recte motasit episcopalis auctoritas. uel si seroco
nouerit uel si ad satisfactionis paenitudine omnia quae abeo ma
lefiunt sensibilia uoce. & pseuti susceptione damnauerit nonerit
reprehensibilis. Ergo correctum quanta cumque mutatio. Quia
dns nr uerus & bonus pastor quiam suam posuit pro ou
bus suis. & qui uenit animas hominum saluare non perdere inimi
tatores nos suae ultre ẽ pietatis ut peccantis quidem iustitia co
hercear. Conuersus autem misericordia non repellat.
Nunc enim demum fructuosissime fides uera defenditur.
Quando etiam a rectoribus opinio falsa damnetur.

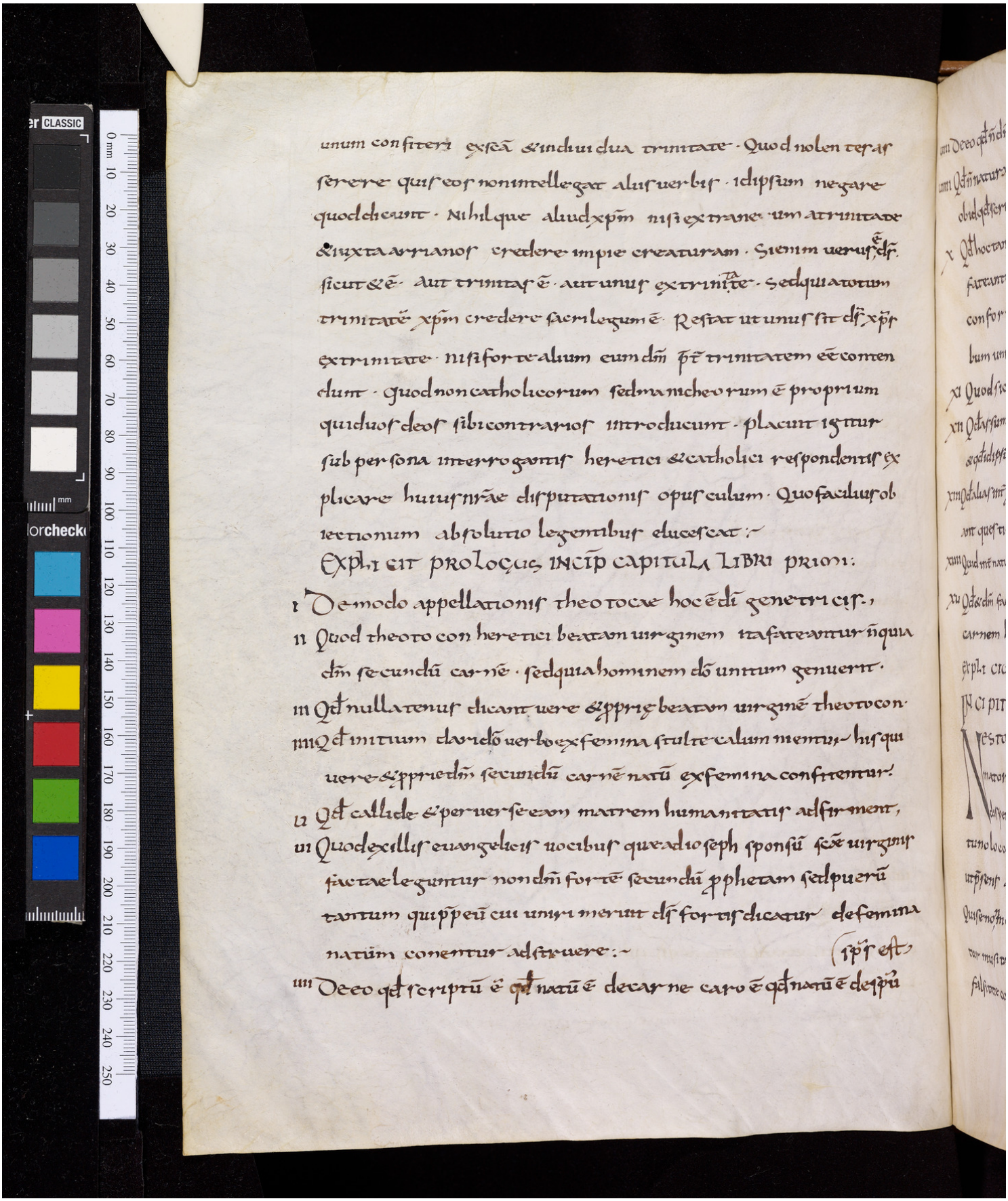
DATAIDUS IUNIAS ASTURIO ET PROTEGENE
UIRIS CLARISSIMIS CONSULIBUS;

INCIPIT PREFATIO DIALOGI MAXENTI IOHANNIS SERTI
DI CONTRA NESTORIANOS:~

Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 19r

Si in hoc seculo posset finis esse mendacii
manere & utiq; quae & apud ecclesia sed quia inex
tricabile quo modo malum numquam desinet humana cor
dipulsare · Atque inopinatis argumentis fidem inequitare
catholicum · necesse est rectoribus ueritatis prudenter cap
tiosas eius sententias pudere · sapienterque detegere · prola
tasque in medium mallei ueritate conterere · Presertim cum
scripturae diuina moneat & doceat · Ne confundaris loqui uerbum
pro anima tua · & pro ueritate certe usque ad mortem · Simi
liter & apostolus quorundam denotans timiditatem nondum
inquit usque ad sanguinem restitistis aduersus peccatum cer
tantes · Resistendum igitur nec omnino est parcendum hereti
cis confitentes · In tali negotio sermonis copiam minime defutu
ram · Nam si ad confutandam prophetae insipientiam · os asinae
est aperuit · Quanto magis cor fidelis reserare dignabitur utp
fidorum clementia confutetur · Quapropter quo olim in radice
prauitatis nestoriana damnata · Nunc iterum sua natio ad surr
git · Quodam modo callidis que syllogismorum argumentis aduer
sus ipsa catholicae fidei fundamenta dimicans sub religiosa pro
nuntiatione uerborum religionem profanare contendit ·
Necesse ergo erit dilectissime theophile tuis admitti peribus · occultum &
subuersis catholicis latentem eorum impium prodere intellectu
Quatenus detectus & denotatus fiat cunctis ubique perspicuus
Agens simul etiam contra eos quibus & xpm dnm confiteantur ·
Tamen nescio quatenus in dubia peruersitate declinant eum
hp usque ad effusionem sanguinis contra eos proueritate certare ·



unum confitere exsea & inclusa trinitate · Quod nolentes ar
serere quis eos non intelligat aliud uerbis · idipsum negare
quod dicunt · Nihilque aliud xpm nisi extraneum a trinitate
& iuxta arrianos creedere impie creaturam · Sienim uerus ds
sicut & e aut trinitas e · aut unus extrinitate · Sedquia horum
trinitatem xpm credere sacrilegum e · Restat ut unus sit ds xps
extrinitate · nisi forte alium eum dm ps trinitatem e contem
dum · Quod non catholicorum sed manicheorum e proprium
qui duos deos sibi contrarios introducunt · placuit igitur
sub persona interrogantis heretici & catholici respondentis ex
plicare huius nre disputationis opusculum · Quo facilius ob
lectionum absolutio legentibus elucescat :~

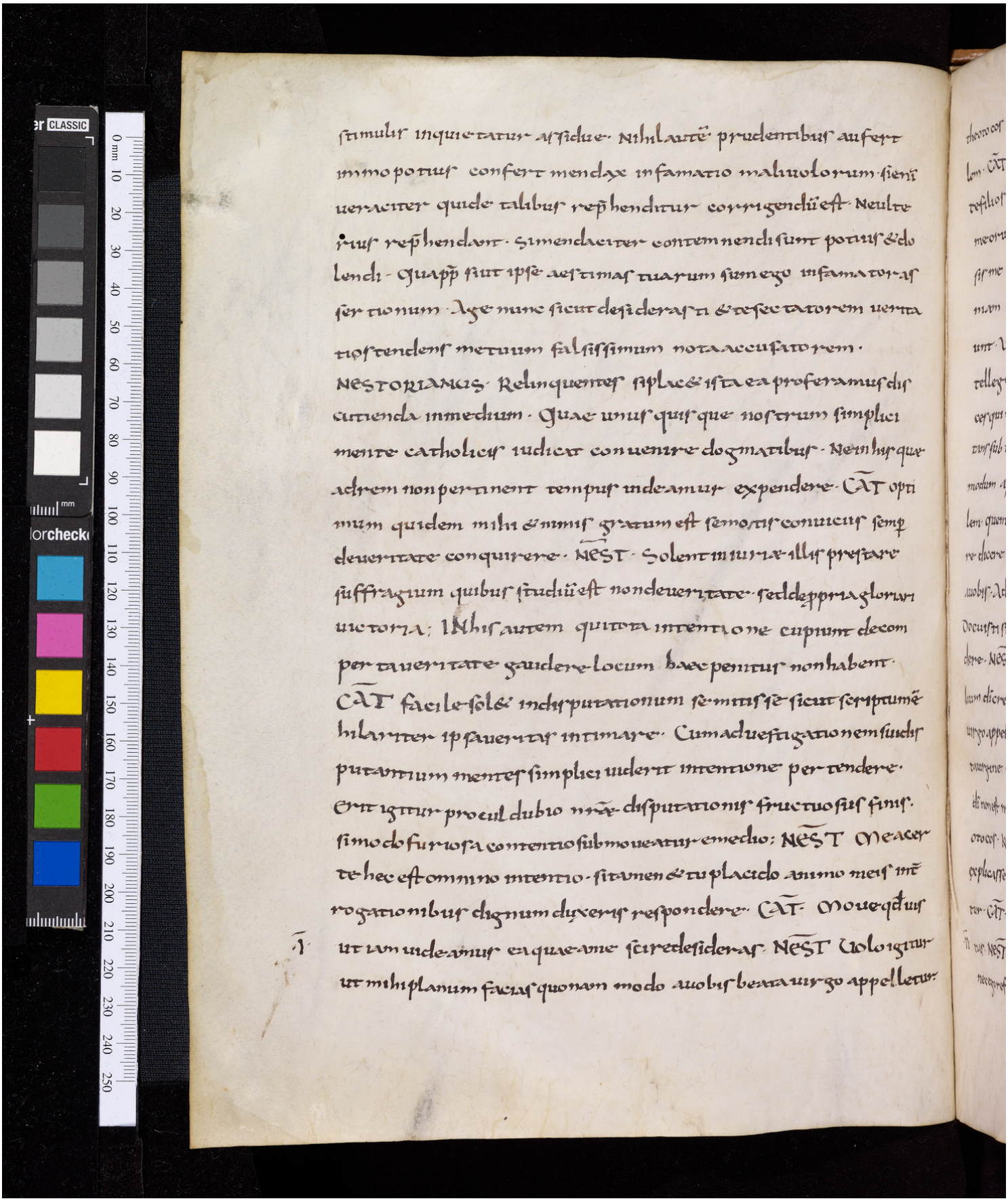
Explicit prologus incipit capitula libri primi:

i De modo appellationis theotocae hoc e dei genetrix &c.,
ii Quod theotocon hereticis beatam uirginem nascere uentur inquia
dm secundum carnem · sedquia hominem deum unitum genuerit.
iii Qd nullatenus dicant uere & ppie beatam uirginem theotocon.
iiii Qd initium clarii uerbo ex femina stulte calumnientur · his qui
uere & ppie dm secundum carnem natum ex femina confitentur.
v Qd callide & perverse eam matrem humanitatis asserant,
vi Quod ex illis euangeliis uocibus quae dicitur ioseph sponsus sce uirginis
fiactae legantur non dm forte secundum ypostasim sedpuerum
tantum quippe eum unigenitum meruit ds fortasse dicatur de femina
natum conentur asserere :~ (ipse est

iiii Deo qd scriptum e qd natum e de carne caro e qd natum e de spu

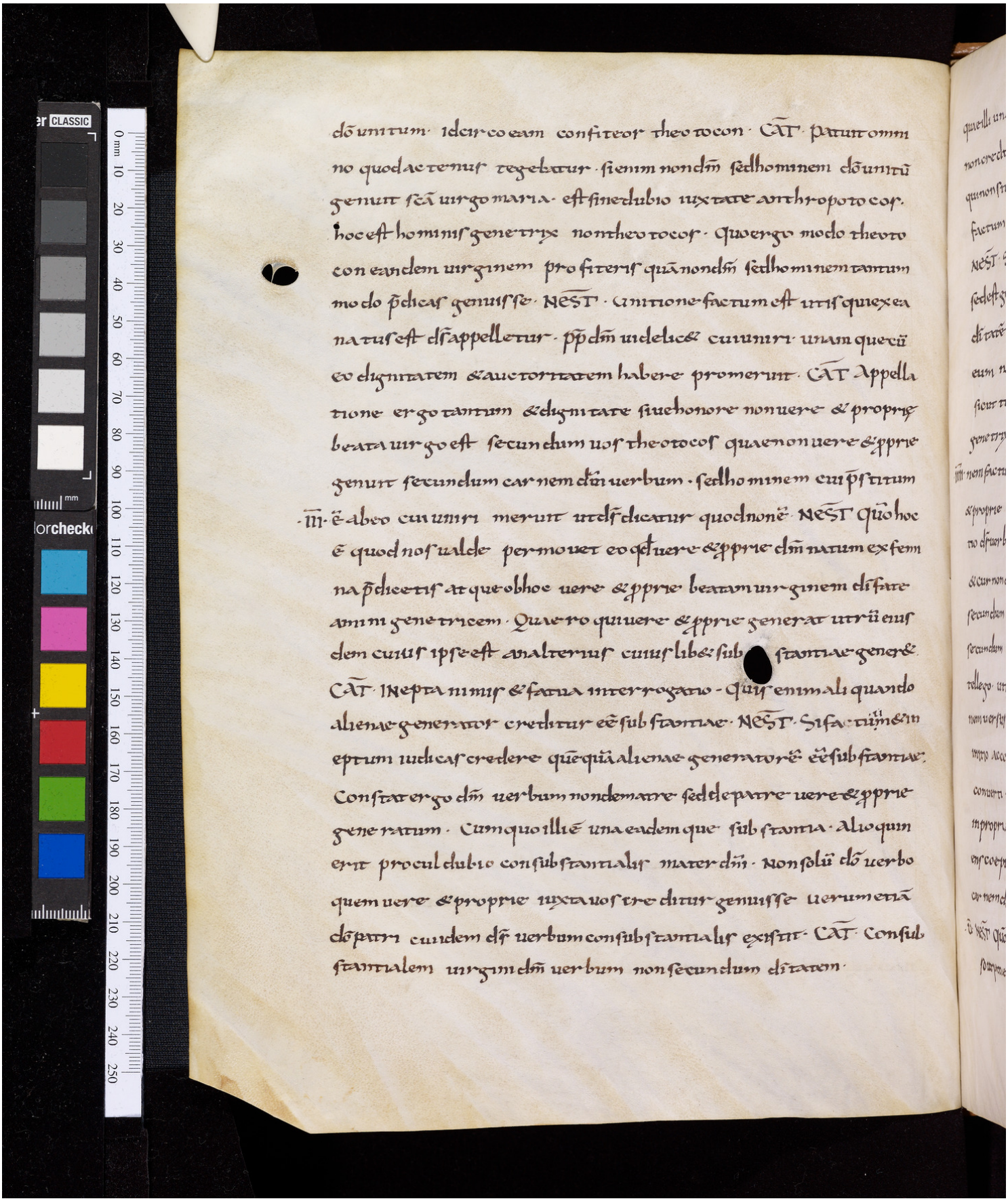
fol. 20r

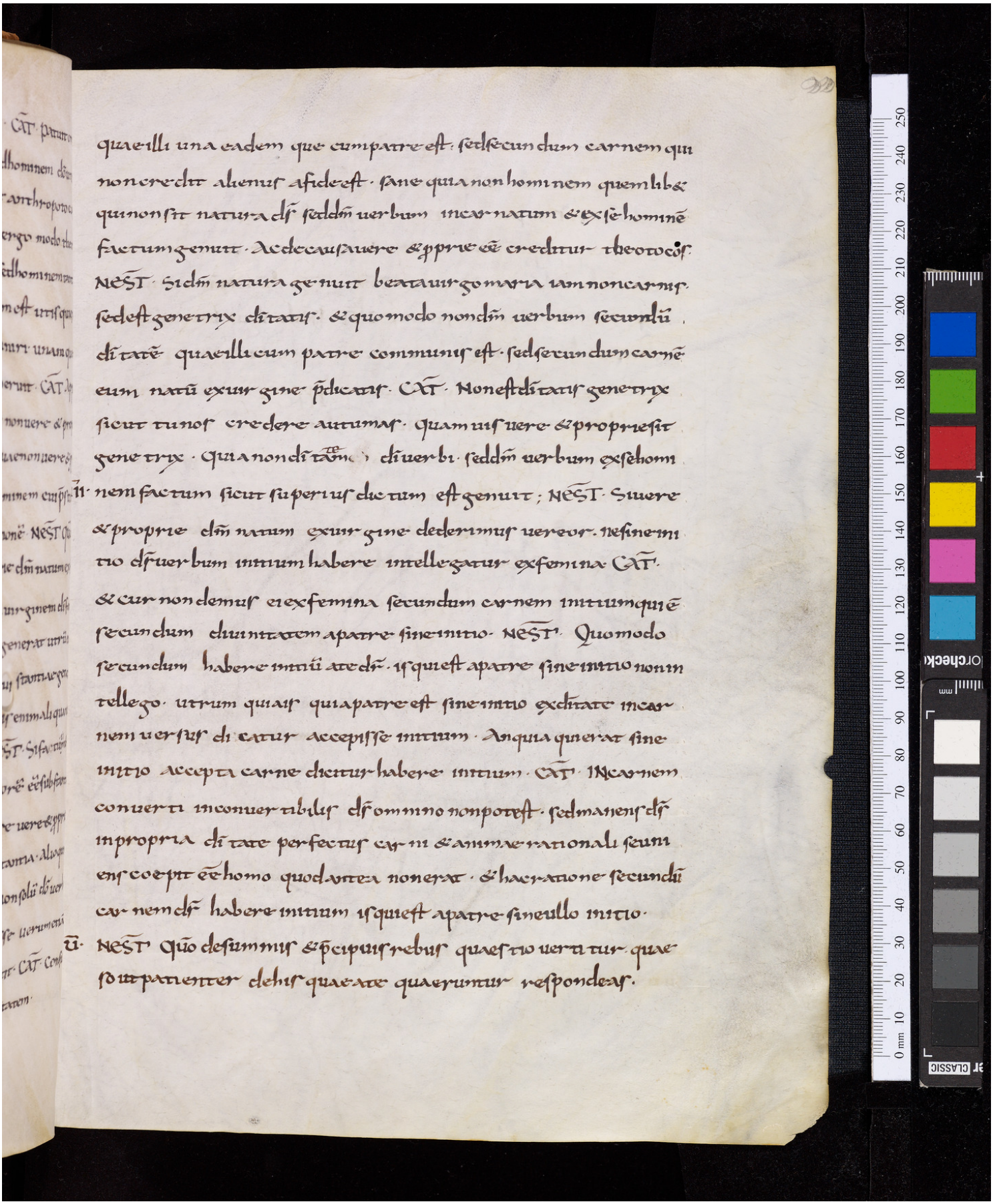
xm Dcoq̃ dñm factũ xp̃m. sexp̃m dñm factũ callide fateruntur;
xm Qd ñ natura sed dignitate & unctione dñm stulte asserunt xp̃m.
obid q̃d scriptũ ẽ in actib: apostolorũ petro ad corneliũ dicente.
x Qd hoc tantũ dicere apphetis xp̃m impie. (quadsere cũ illo;
fateantur quanon sit natus exsemine uiri & quãuis ñ possit
conformationẽ sed ipsa conformatione xp̃o tamen dñm uer-
bum unitũ inique contendam:- (xp̃o fateantur:-
xi Quod sicut duas naturas. ita & subsistentias siue p̃sonas in
cn Qd assumptum adõ nondũ factum hominem peruerse asserant
& q̃d ipsum definant naturam ẽ q̃d persona est:-
xm Qd alias int̃ ꝓpria nomina naturarũ & personae quae nullam faci
ant questionem alia communia quaecunq; questionẽ ueniant:-
xm Quid int̃ naturam diuinitatẽ atque p̃sonã & q̃d ñ omnis sit natura p̃sona:-
xu Qd & dñm factũ hominem & secundam naturitatẽ diuinitatis uerbi uxta
carnem heretici credere detestentur;
Explicuiant capitula libri primi feliciter:
Incipit dialogi liber primus:-
Nestorianus olim inter nr̃orũ doctorum auditorum sinsa
matorem saepius inquirebatur animus te cum dediuinae
dispensationis conquirere sacramento. Nunc uero opor
tuno loco & tempore tua obsequia ad dõ donata p̃sentia uel de desidero
ut p̃sens arguas eum absenti nonquiescis detrahere. Catholicus;
Quis enõ ñ men dacu seduentatis exhibẽ sectatorem. nullus mouetur
musitationib; quaerulorũ. Cuius autẽ animus desua est
falsitate conscius. licẽ nemo de eo quaeratur suspitionũ tamen



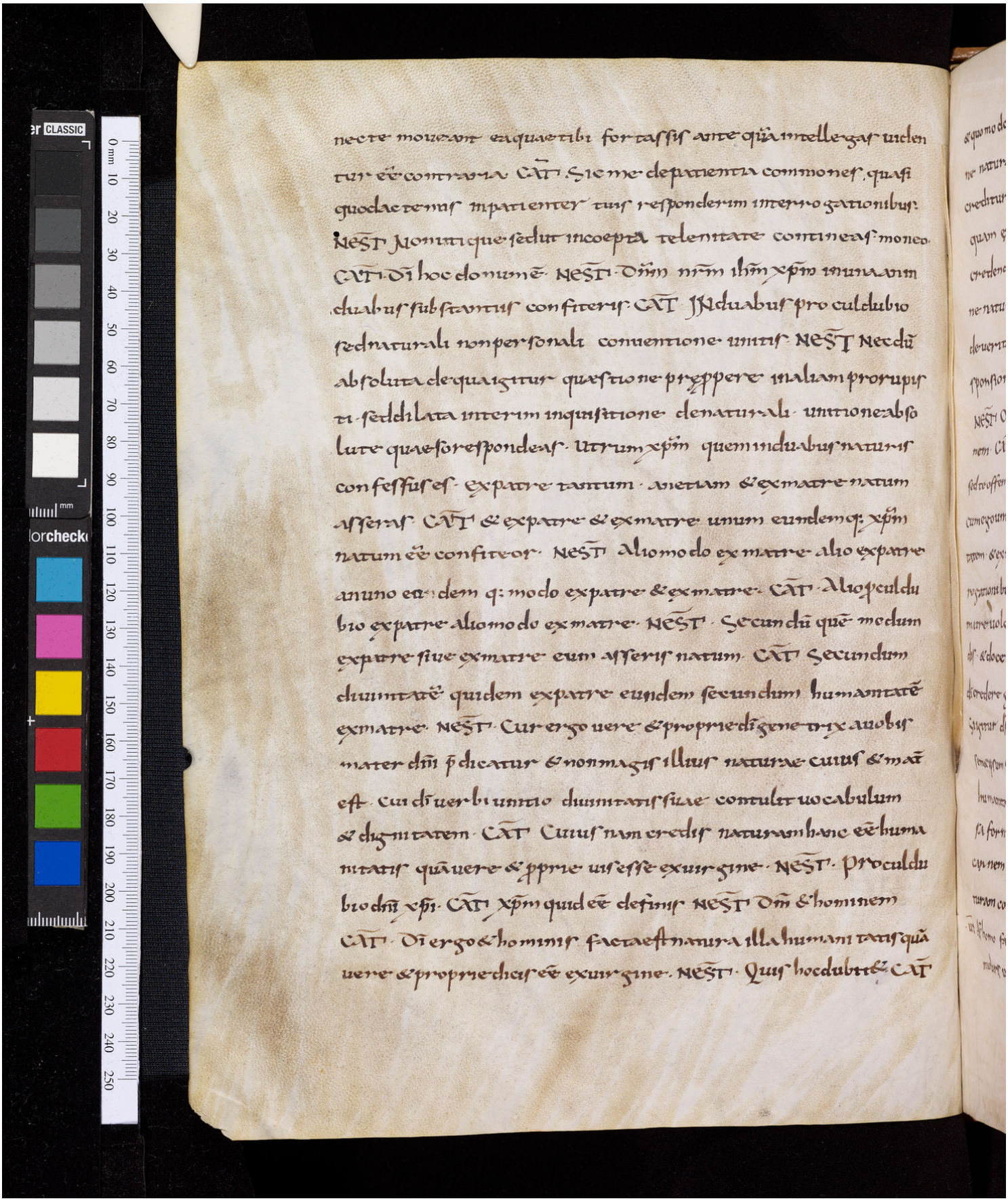
stimulis inquietatur assidue. Nihil autē prudentibus auferet
immo potius confert mendax infamatio maliuolorum sicut
ueraciter quide talibus reprehenditur corrigendū est. Neultre
ius reprehendant. Simendaciter contemnendi sunt potius & do
lendi. Quappē sint ipsē aestimas tuarum sum ego infamatoras
sertionum. Age nunc sicut desideras & tesectatorem uerita
tis tendens metuum falsissimum notaaccusatorem.
NESTORIANUS. Relinquentes siplacet ista ea proferamus dis
cutienda inmedium. Quae unus quisque nostrum simplici
mente catholicis iudicet conuenire dogmatibus. Nemihi que
actem non pertinent tempus indeamus expendere. CAT opti
mum quidem mihi & minus gratum est sermonis conuictus semp
deueritate conquirere. NEST. Solent muniae illis praestare
suffragium quibus studiū est nondeuentate. sed deppraua glorie
uictoria. INhis autem quitota intentione cupium decom
pertauentate gaudere locum haec penitus non habent.
CAT facile sole & inchi purationum sermonis sicut scriptum ē
hilariter ipsauentas intimare. Cumadue stigationem studis
putantium mentes simplici uidert intentione pertendere.
Erit igitur procul dubio nrae disputationis fructuosus finis.
simodo furiosa contentio submoueatur emedio; NEST Meacer
te hec est omnino intentio. sitamen & tu placido animo meis in
rogationibus dignum duxeris responderе. CAT. Mouedus
ut iam undeamus enquaeame scire desideras. NEST Uolo igitur
ut mihi planum facias quonam modo auobis beatauirgo appellatur

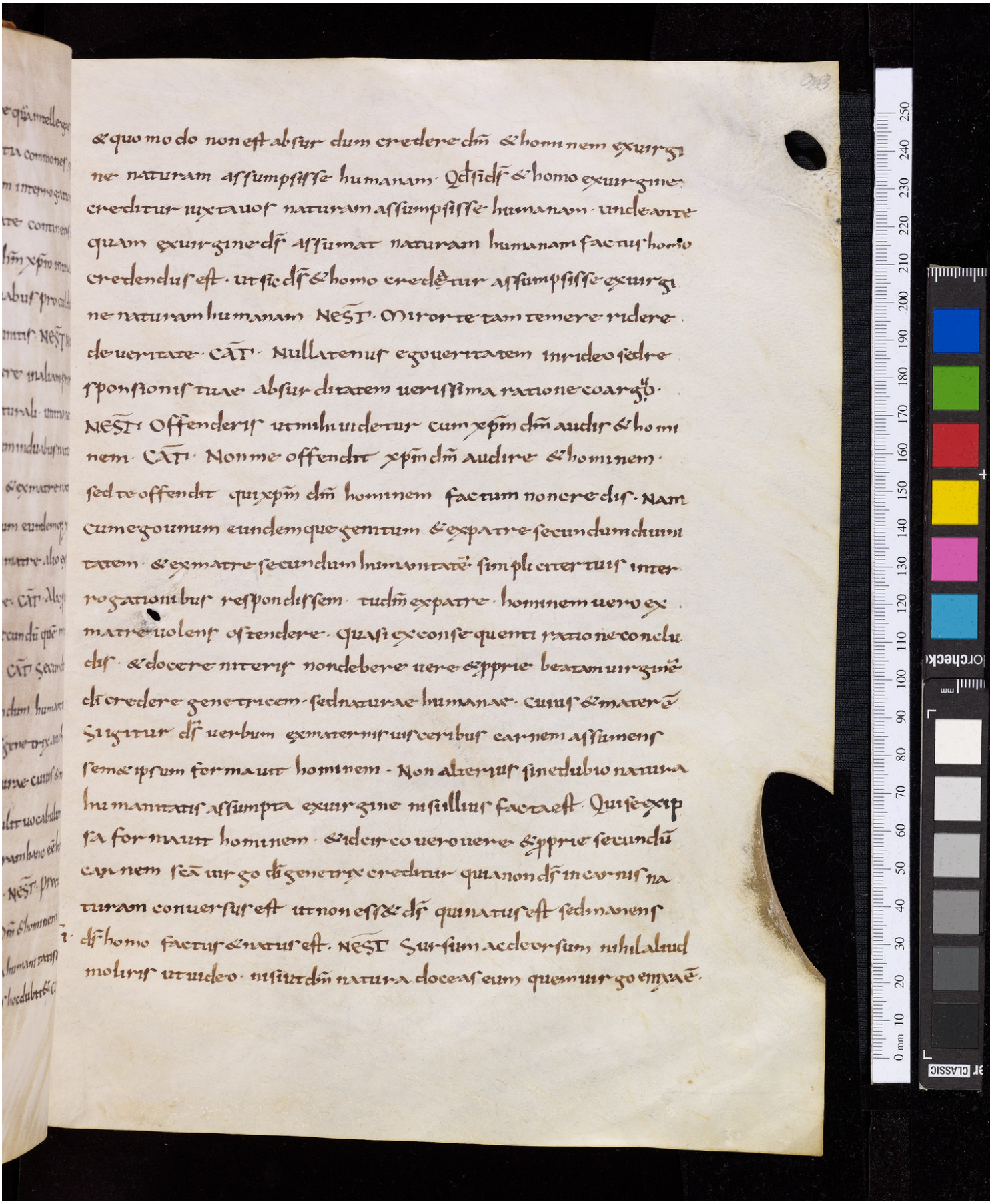
theotocos · hocē dīgenetrix quam constat genuisse emmanuhe
lem · CAT ipsa prorsus interrogationis tuae principia tua
tefilios credere manifestant · NEST · Noli quaeso te antequā
meorum dictorum rationem diligenter discutias calumnio
sis me impetere uocibus · CATH · Nemo recte sibi infernalem
niam quaerit quem non aliena sed sua ponus dicta redar gu
unt · Uerum si ego interrogationis tuae sententiam minime in
tellegere potui · Deputa hoc imperitiae dum mo.do tu lucidius expli
cet qui modum theotocae appellationis planum tibi fieri flagi
tas sibi certe quam constat genuisse emmanuhelem · Sienim
modum appellationis theotocae perquirens etiam emmanuhe
lem quem natum dixisti ex uirgine dei filium credere sufficere
re dicere quonam modo theotocos beata uirgo appelletur
a uobis · Adiciendo autē quam constat genuisse emmanuhelem ·
Docuisti sicut datur intelligi emmanuhelem nostre filium dici
dere · NEST · Nūquam ego ut tua sensit emmanuhelem · nisi fi
lium dicere dici sed fieri cupio modum qualiter theotocos beata
uirgo appelletur a uobis · CAT · Sienmanuhel quem natū a bea
ta uirgine confitens filius ate semper est credetur · filius autē
dei non est nisi deus · Recte omnino a uobis beata uirgo creditur the
otocos · NEST · Cito propositae quaestionis rationem te aestimas
explicasse · quasi non sint ulterius quae de hac quaestione quaeran
tur · CAT · Dic age quodus nec ullas dilationis patiaris anguis
tias · NEST · Quam ut theotocon beatam uirginem confitear
nec ego refugiam · Non tamen quidem · sed quia hominem genuerit





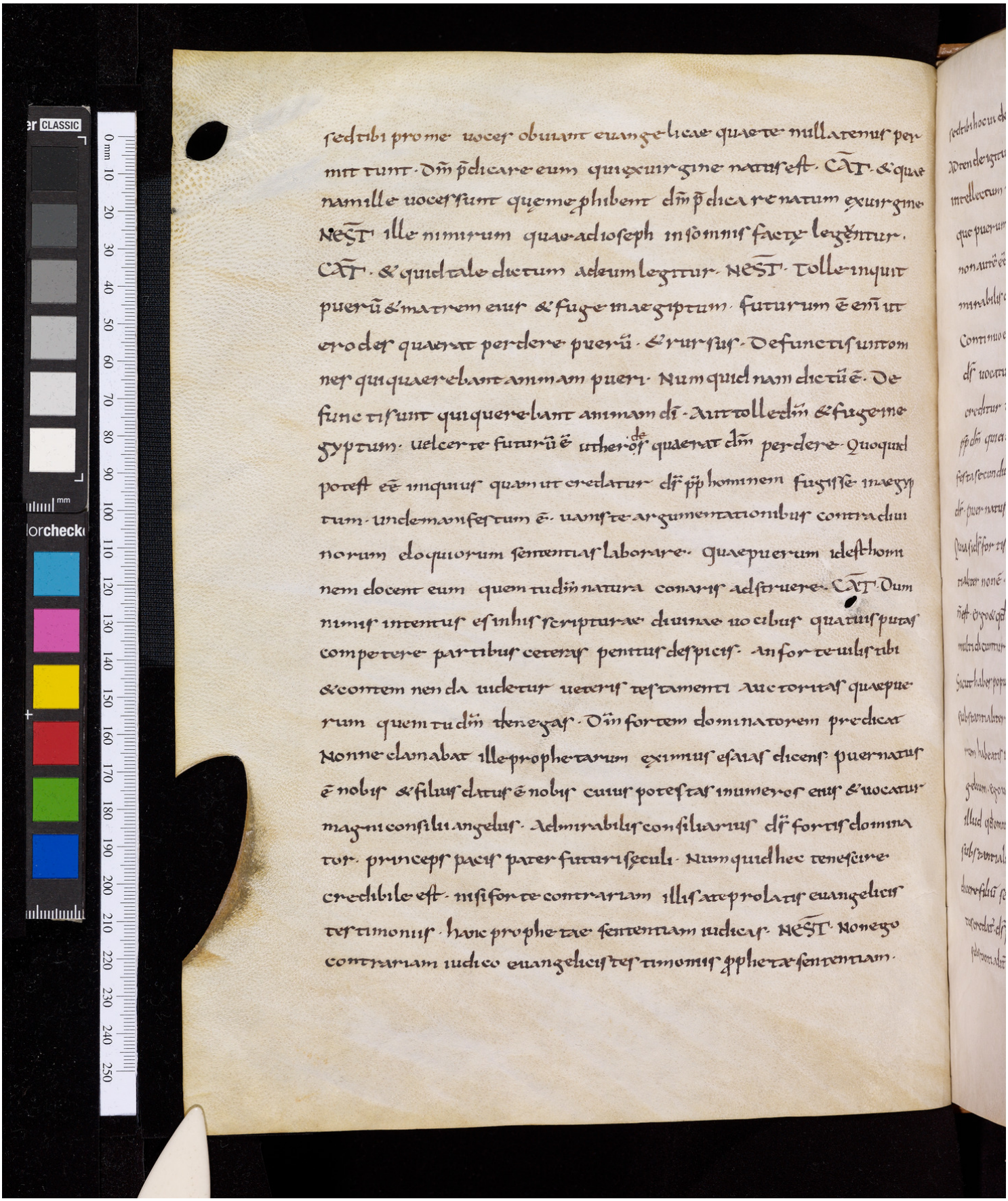
quaerilli una eadem que cumpatre est. sed secundum carnem qui
non ere dr alienus a fide est. sane quia non hominem quem habe
quinon sit natura dr sed dn̄m uerbum incarnatum & ex se homine
factum genuit. Ac de causa uere & ppie ee creditur theotocos.
NEST. Si dn̄m natura genuit beata uirgo maria iam non caro
sed est genetrix dr tatis. & quomodo non dn̄m uerbum secundū
dr tatē quaerilli cum patre communis est. sed secundum carnē
eum natū ex uirgine p̄ducatis. CAT. Non est dr tatis genetrix
sicut tunos credere autumas. Quam uis uere & proprie sit
genetrix. Quia non dr tās dr uerbi. sed dn̄m uerbum ex se hom
11 nem factum sicut superius dictum est genuit; NEST. Si uere
& proprie dn̄m natum ex uirgine dicerimus uereor. ne sine mi
tio dr uerbum initium habere intellegatur ex femina. CAT.
& cur non demus ei ex femina secundum carnem initium quē
secundum diuinitatem a patre sine initio. NEST. Quomodo
secundum habere initiū ate dn̄. is qui est a patre sine initio non in
tellego. utrum quia is qui a patre est sine initio ex christe incar
nem uersus di catur accepisse initium. An quia quae erat sine
initio accepta carne dicitur habere initium. CAT. Ncarnem
conuerti inconuertibilis dr omnino non potest. sed manens dr
in propria dr tate perfectus car ni & animae rationali seuni
ens coepit ee homo quod antea non erat. & hac ratione secundū
car nem dr habere initium is qui est a patre sine ullo initio.
III. NEST. Quo desumnus & p̄cipuis rebus quaestio uertitur. quae
so ut patienter dehis quae ate quaerunt responderas.

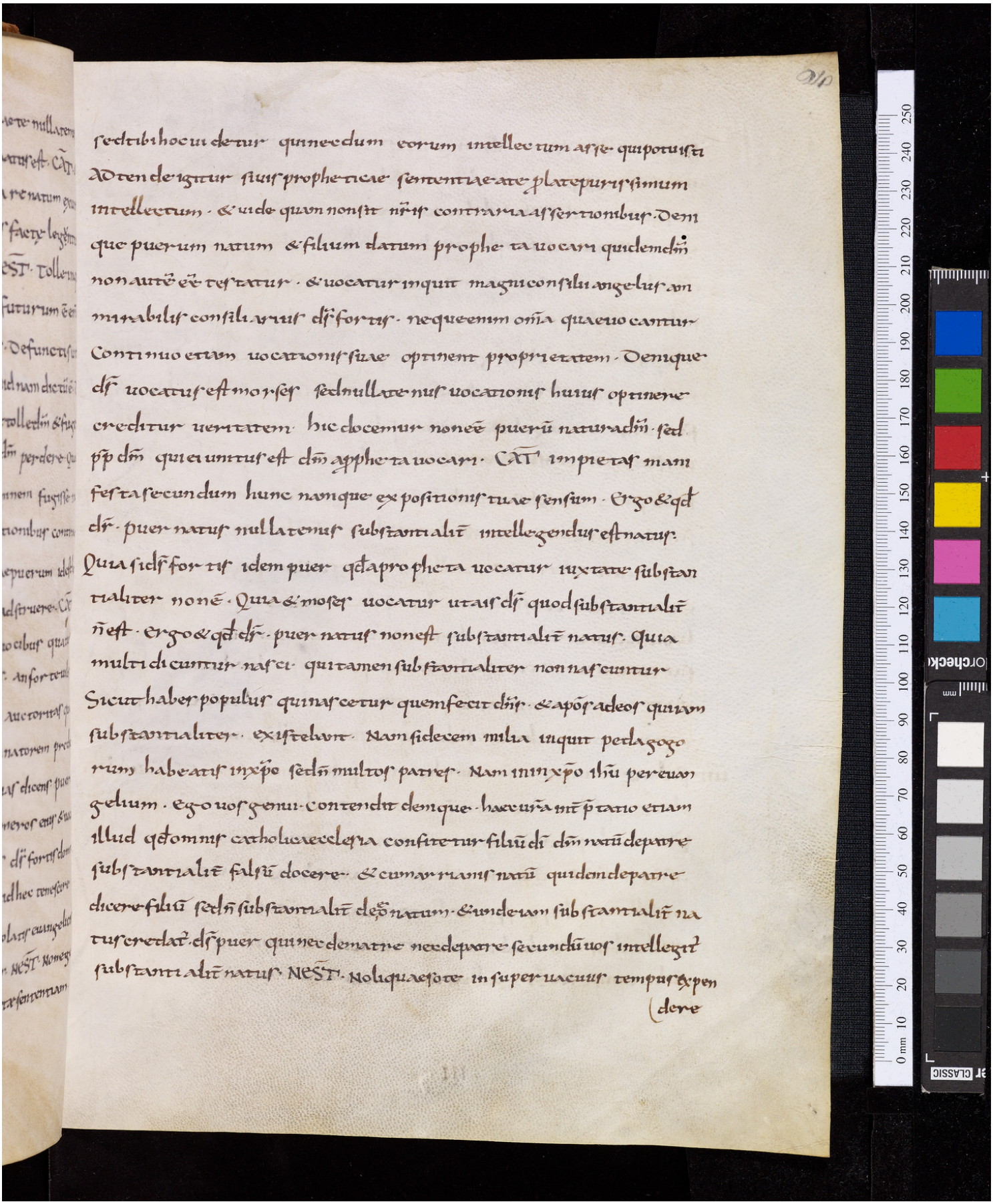


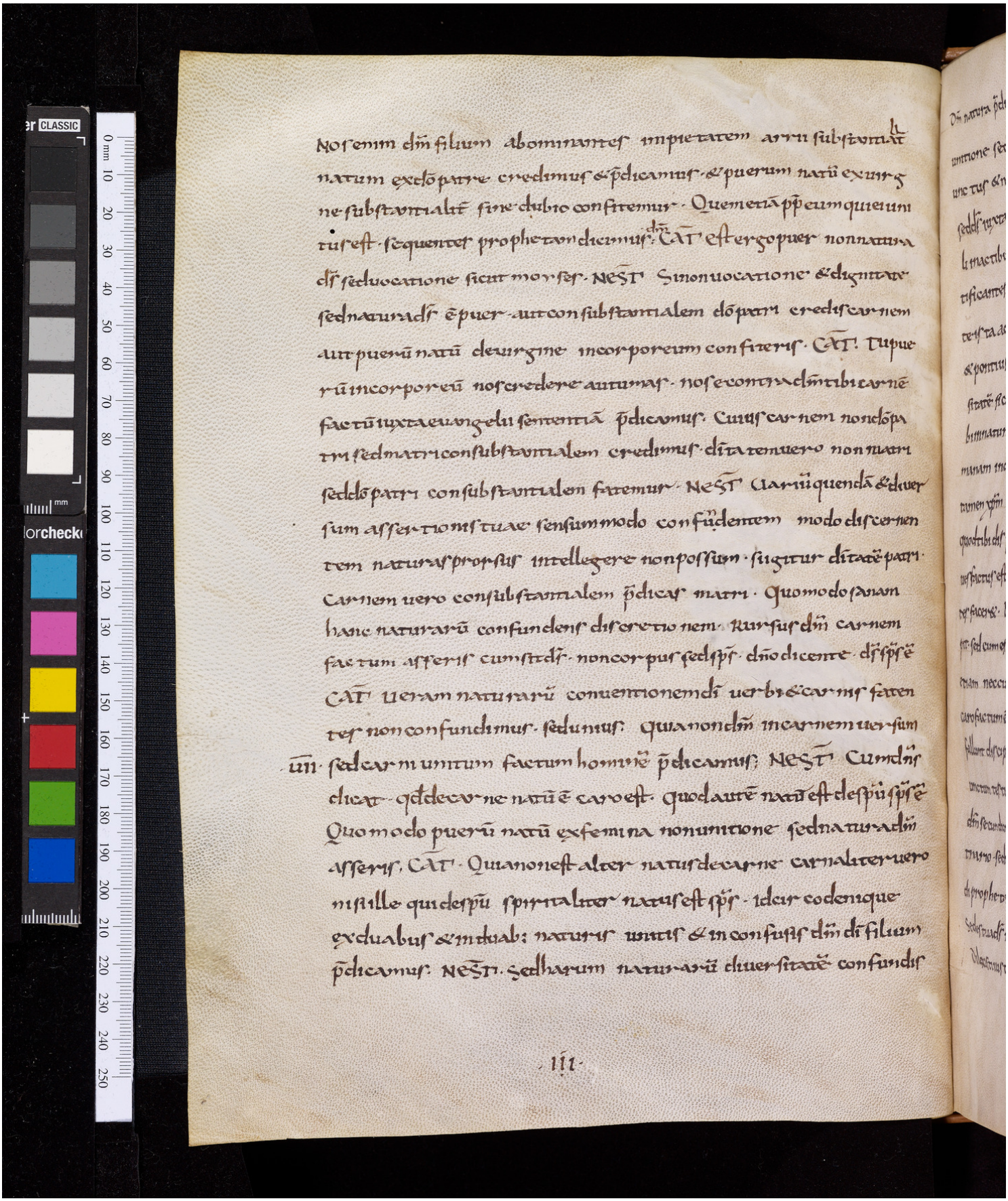


Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

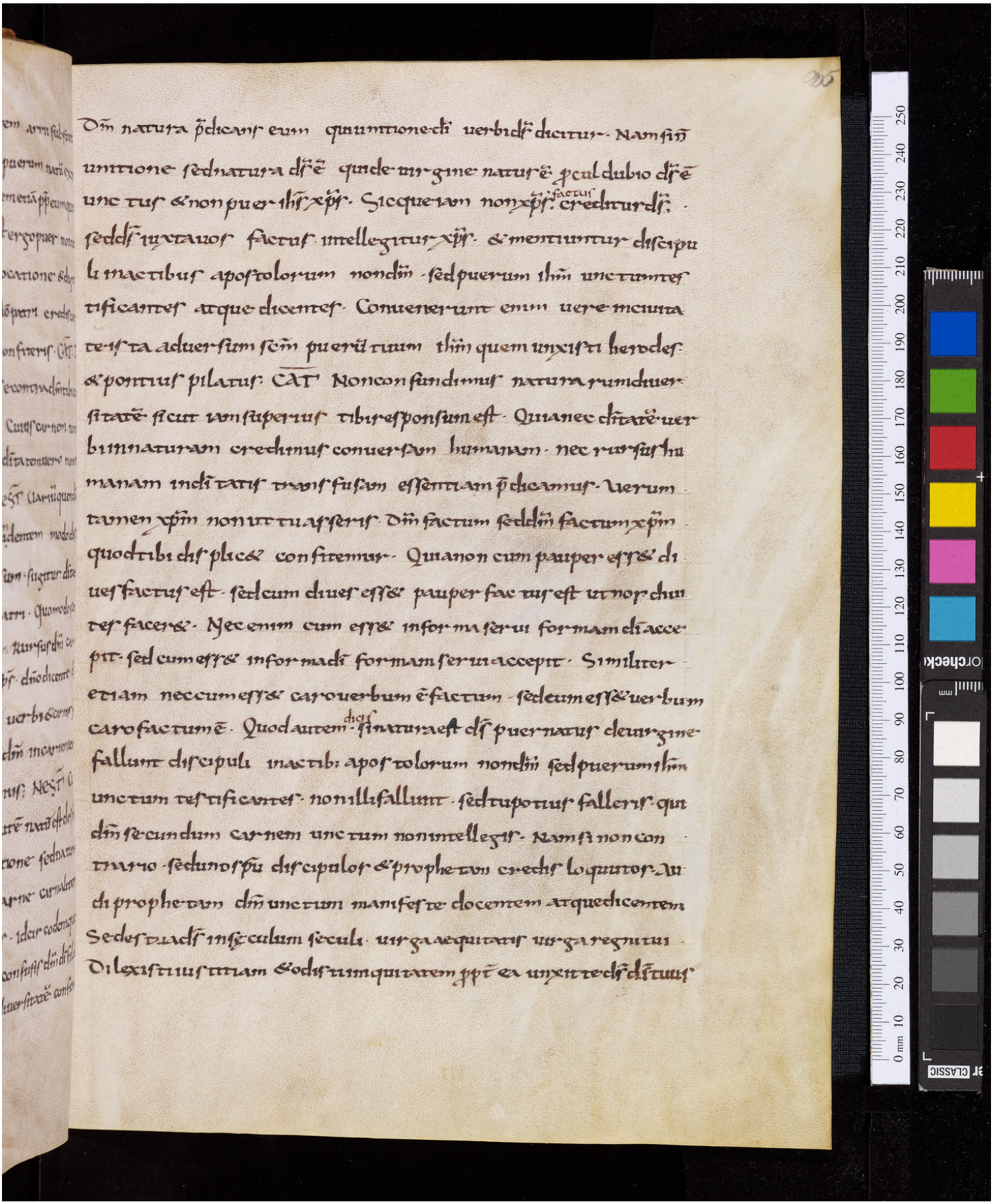
fol. 23v

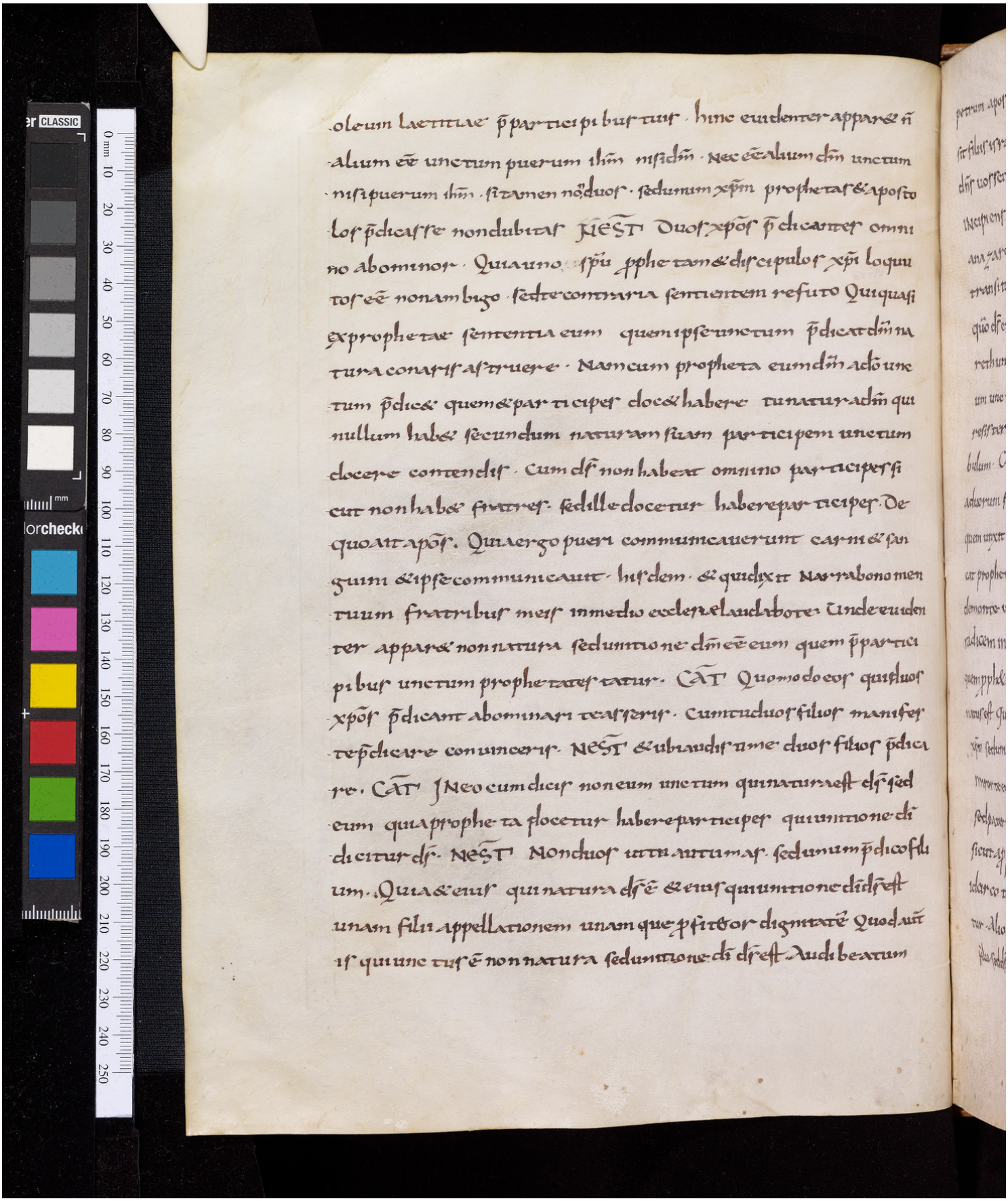


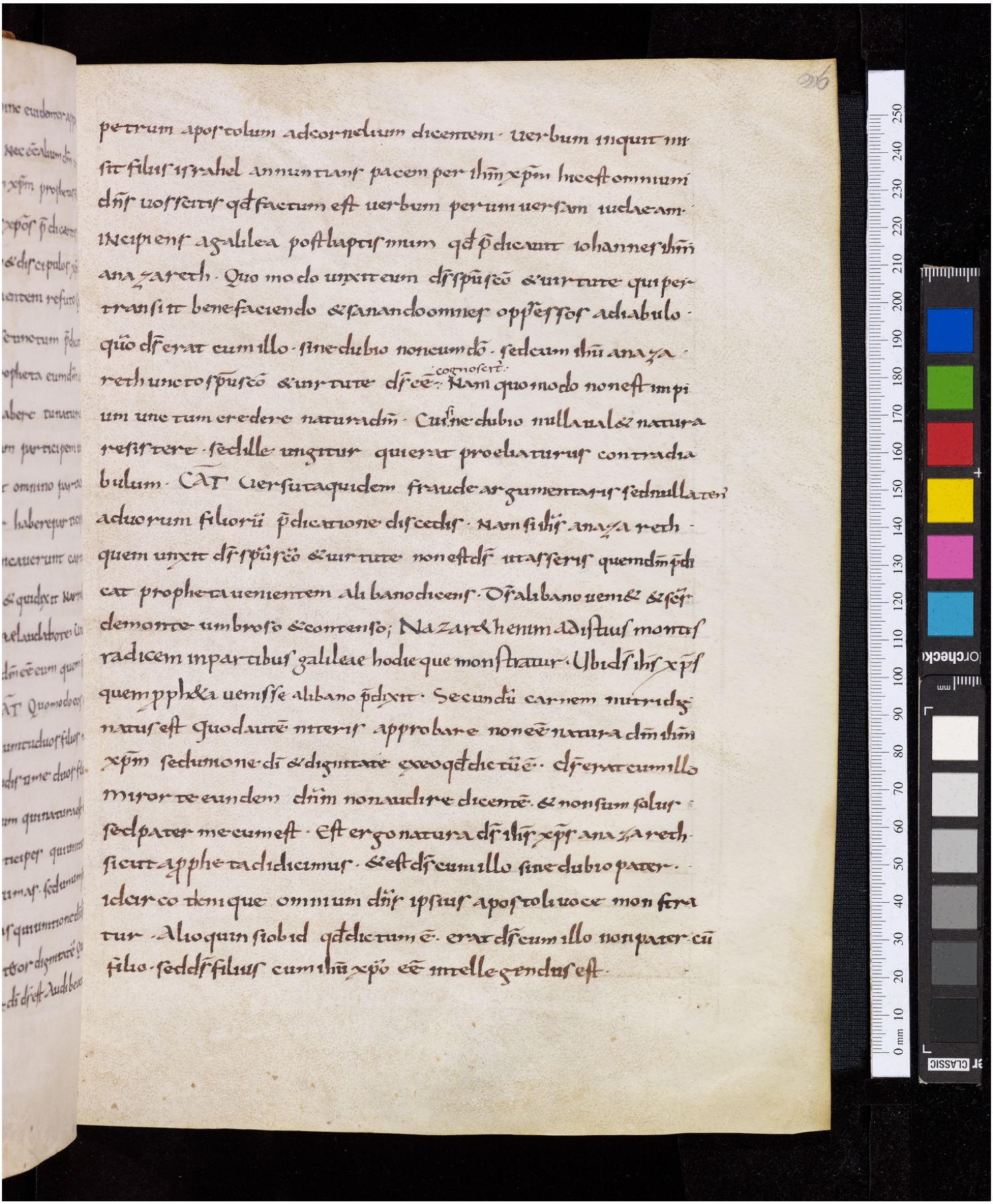


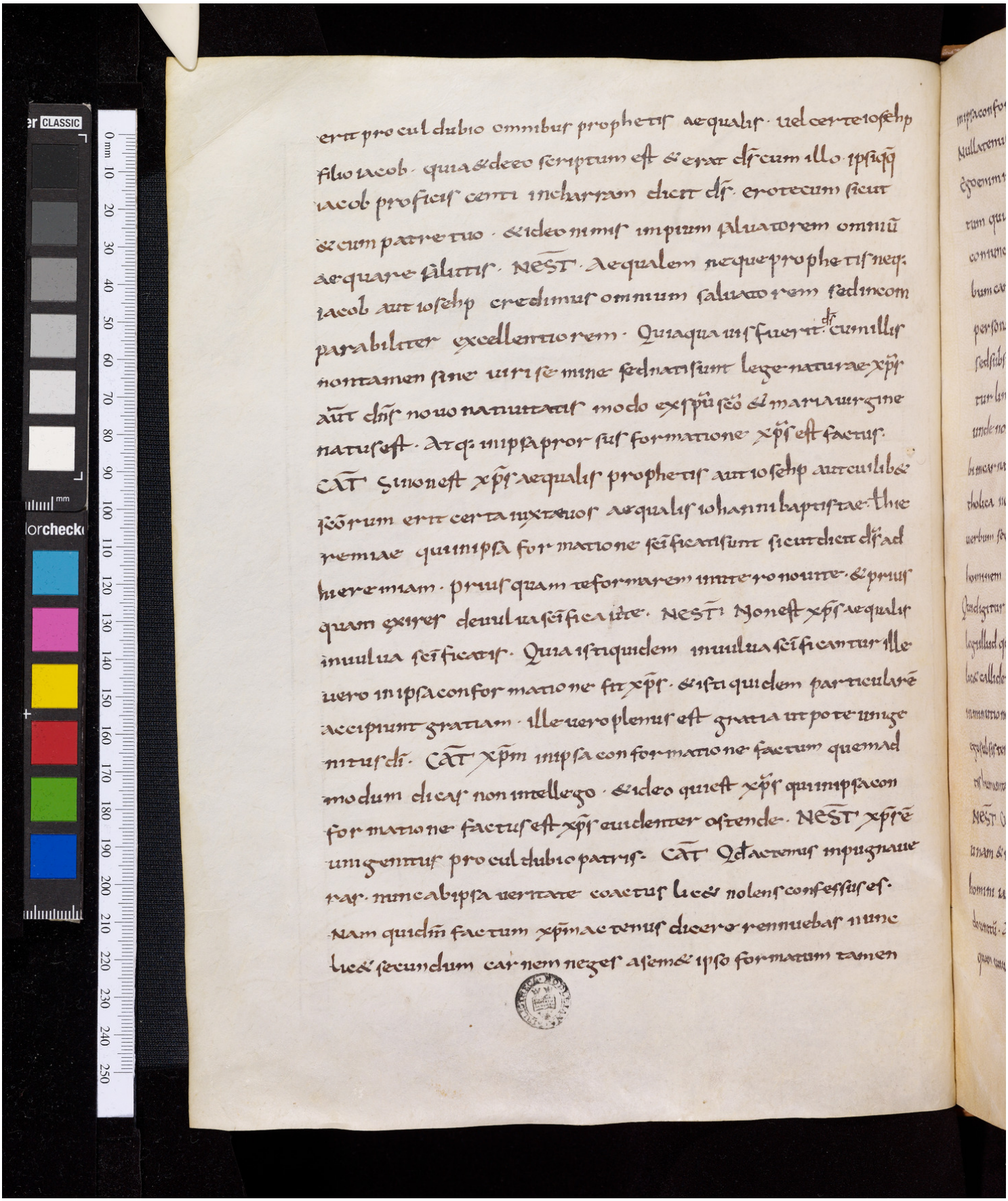


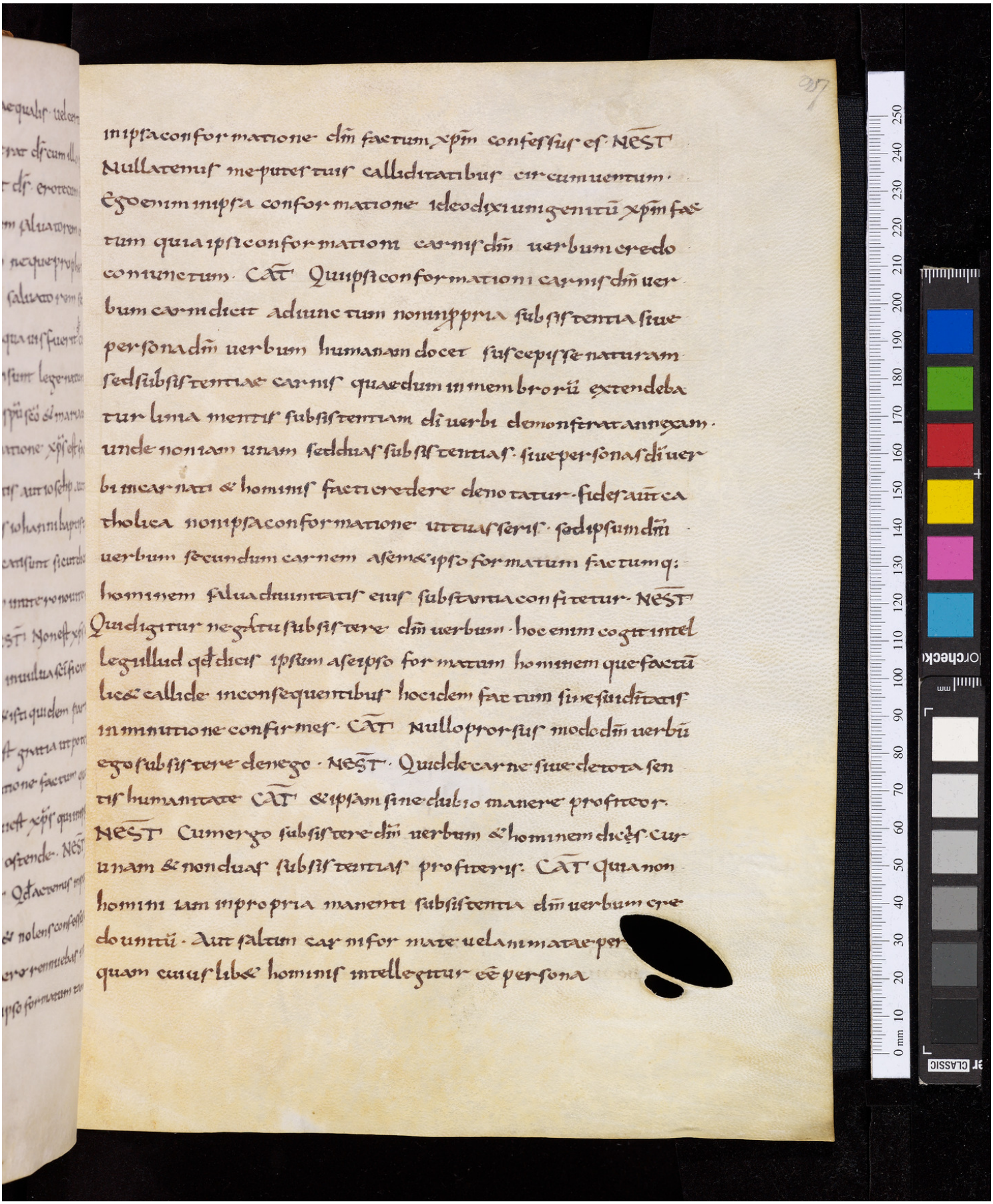
Nos enim dñm filium abominantes impietatem arrii substantiat
natum exptō patre credimus & pdicamus. & puerum natū exutrq
ne substantialit sine dubio confitemur. Quemetiā pp eum quierunt
rus est. sequenter prophetan dicimus. dñs CAT. est ergo puer non natura
dñs seduocatione sicut mos est. NEST. Sinon uocatione & dignitate
sed natura dñs ē puer. aut consubstantialem dō patri credis carnem
aut puerū natū de uirgine incorporeum confiteris. CAT. Tu pue
rū incorporeū nos credere autumas. nos e contra dñm tibi carnē
factū iuxta euangelii sententiā pdicamus. Cuius carnem non dō pa
trem sed matri consubstantialem credimus. diuinam uero non matri
sed dō patri consubstantialem fatemur. NEST. Uarīū quendā & diuer
sum assertionis tuae sensum modo confudentem modo discernen
tem naturas prorsus intellegere non possum. si igitur diuinae patri.
Carnem uero consubstantialem pdicas matri. Quomodo sanan
hanc naturarū confundens discretionem. Rursus dñm carnem
factum asseris cum stās. non corrupsed spūs. dño dicente. dis spūs ē
CAT. Ueram naturarū conuentionem dis uerbis & carnis fatentes non confundimus. sed unius. Quando dñm in carnem uersum
ūm. sed carnium unitum factum hominē pdicamus. NEST. Cum dns
dicat. qđ de carne natū ē caro est. Quod autē natus est de spū spūs ē
Quomodo puerū natū ex femina non unitione. sed natura dñm
asseris. CAT. Quando est alter natus de carne carnaliter uero
nisi ille qui de spū spiritaliter natus est spūs. Idcirco denique
ex duabus & in duab: naturis unitis & inconfusis dñm dī filium
pdicamus. NEST. Sed harum naturarū diuersitatē confundis

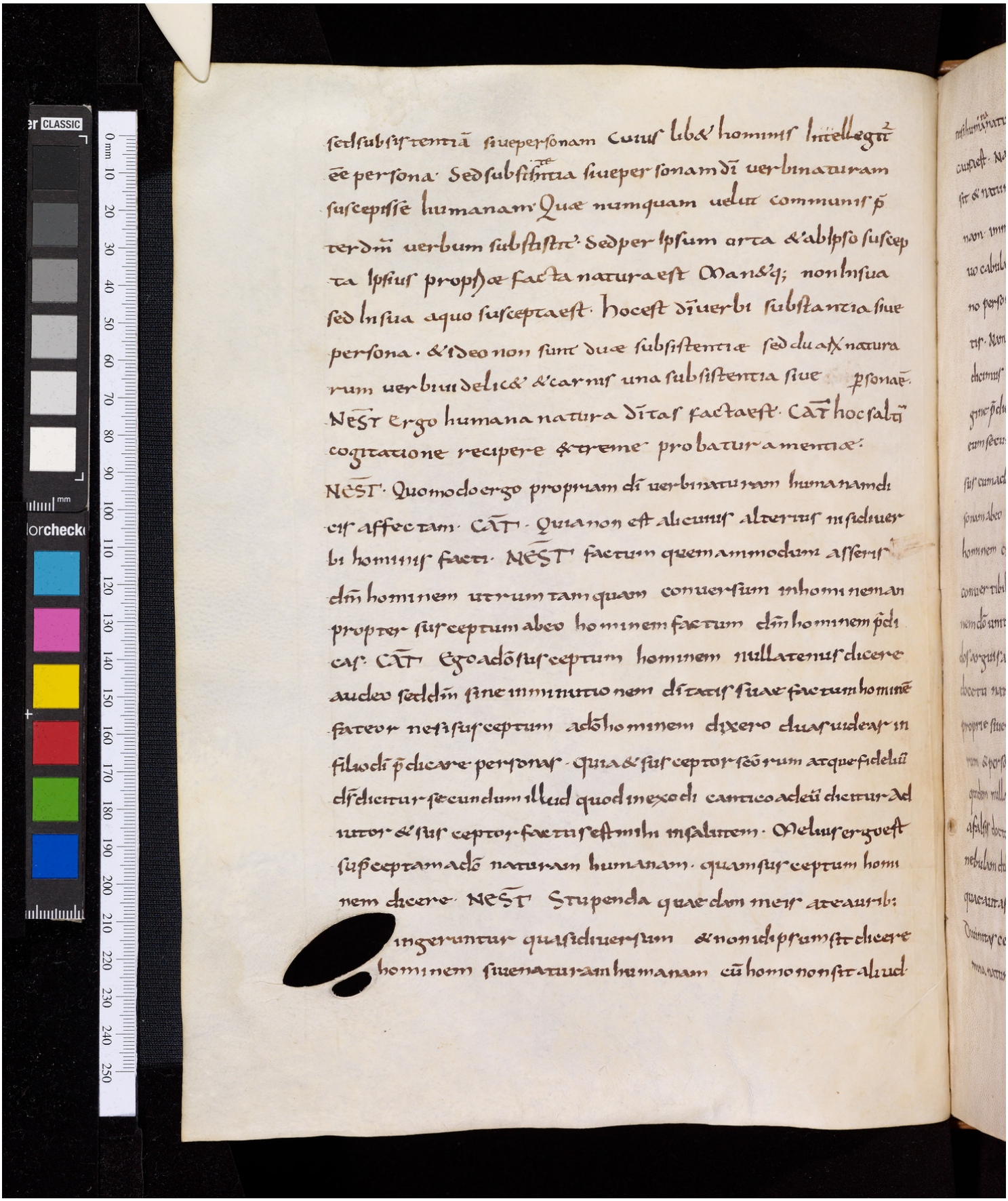


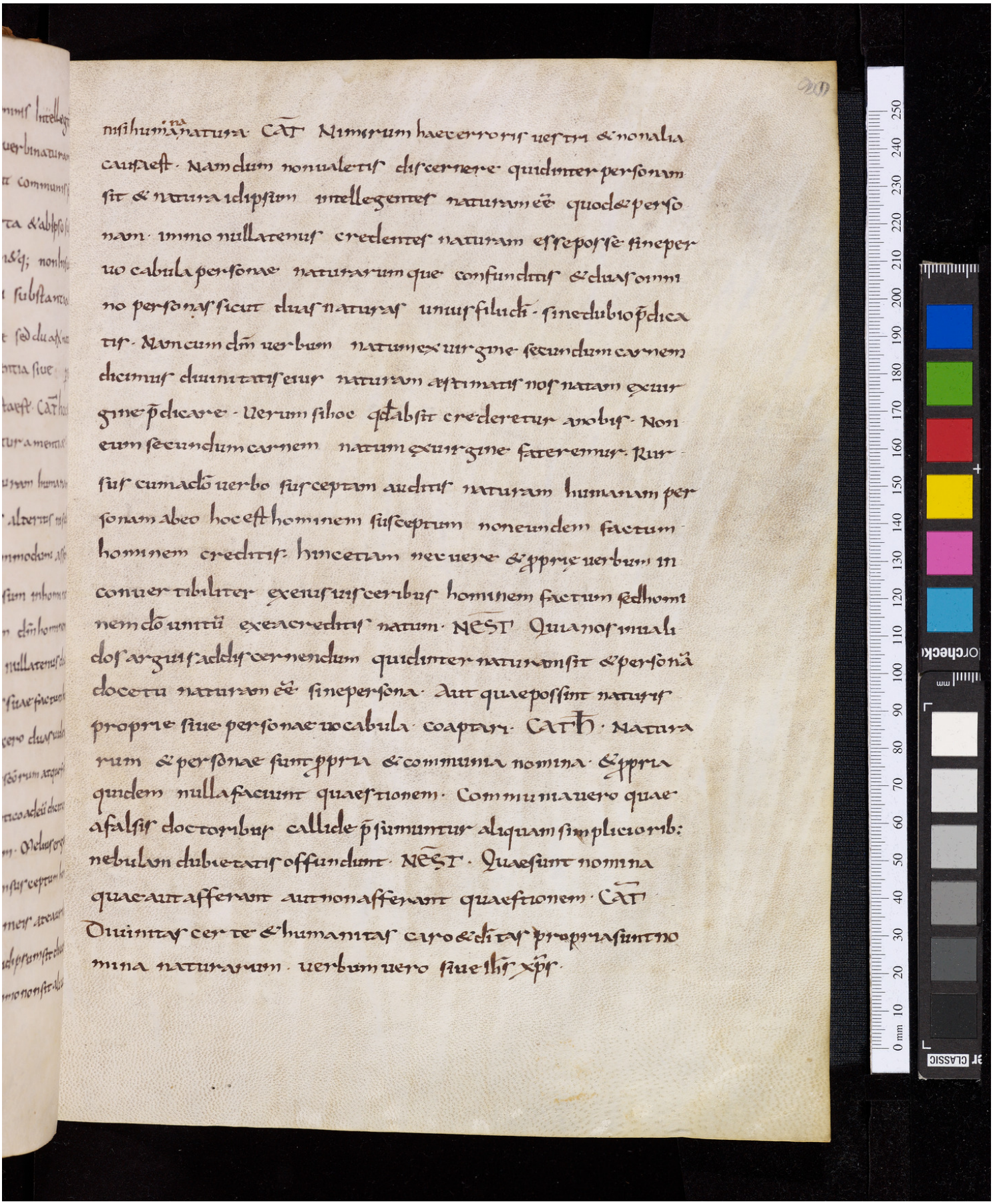




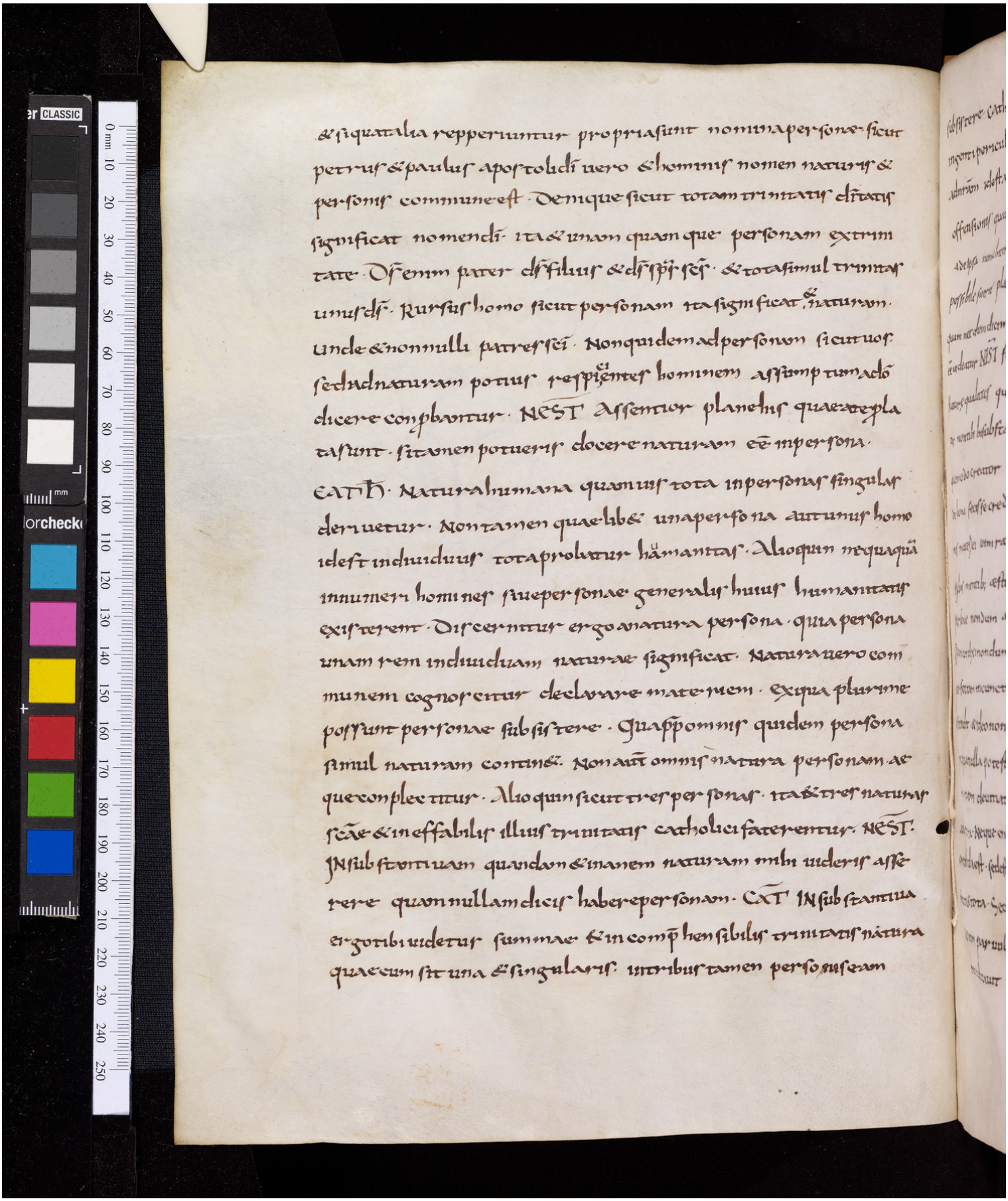






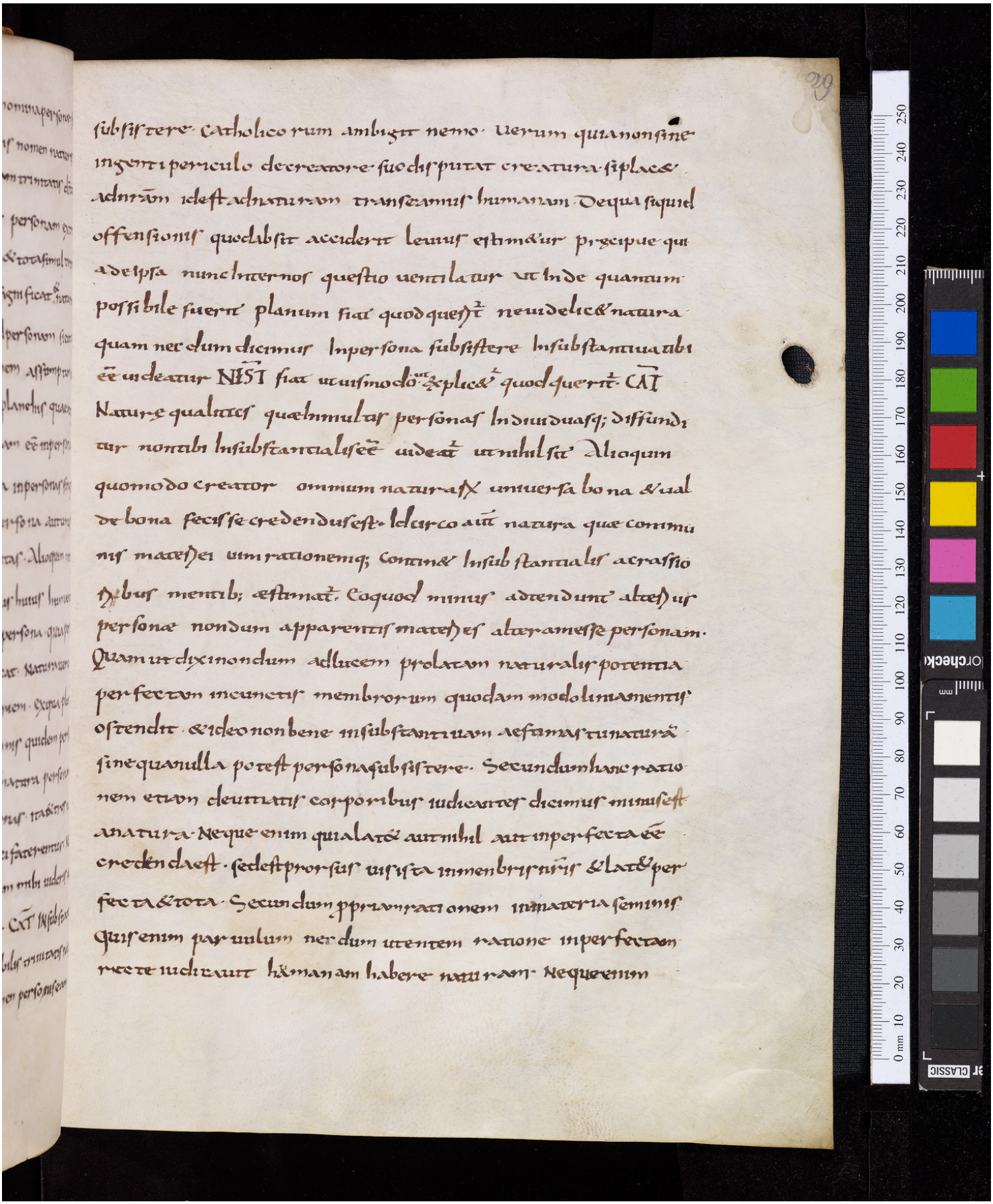


nisi humāna natura. CAT. Numquam haec erroris uerba & nonalia
cauisset. Nam dum nonualetis discernere quidinter personam
sit & natura ideipsum intellegentes naturam ee quode perso
nam. immo nullatenus credentes naturam esse posse sine per
uocabula personae naturarumque confundatis & duas omni
no personas sicut duas naturas unius filii. sine dubio pdica
tis. Nam cum dm uerbum naturam ex uirgine secundum carnem
dicamus diuinitatis eius naturam aestimatis nos natam ex uir
gine pdicare. Uerum si hoc qd absit crederetur a nobis. Non
eum secundum carnem natum ex uirgine fateremur. Rur
sus cum dō uerbo susceptam audietis naturam humanam per
sonam abeo hoc est hominem susceptum non eundem factum
hominem credetis. hinc etiam nec uere & ppie uerbum in
conuertibiliter ex eius susceptibus hominem factum sed homi
nem dō unitū ex eo credetis natum. NEST. Quanos inuali
dos argui addis cernendum quidinter naturam sit & personā
docetu naturam ee sine persona. aut quae possint naturis
proprie siue personae uocabula coaptari. CATH. Natura
rum & personae sunt ppria & communia nomina. & ppria
quidem nulla faciunt quaestionem. Communia uero quae
a falsis doctoribus callide psumuntur aliquam simpliciorib:
nebulam dubietatis offundunt. NEST. Quae sunt nomina
quae aut afferam aut non asseram quaestionem. CAT.
Diuinitas certe & humanitas caro & deitas propria sunt no
mina naturarum. uerbum uero siue ihs xps.

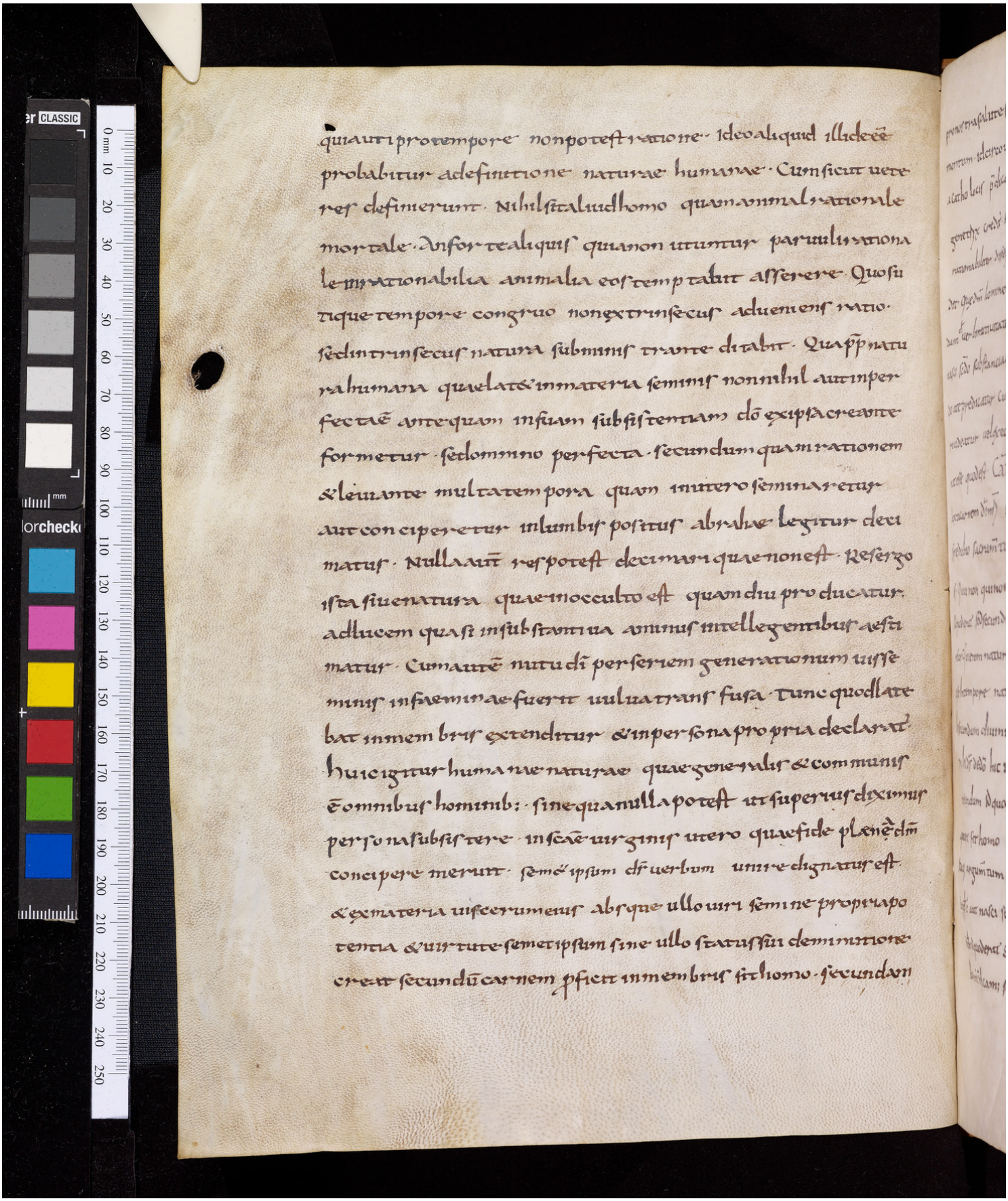


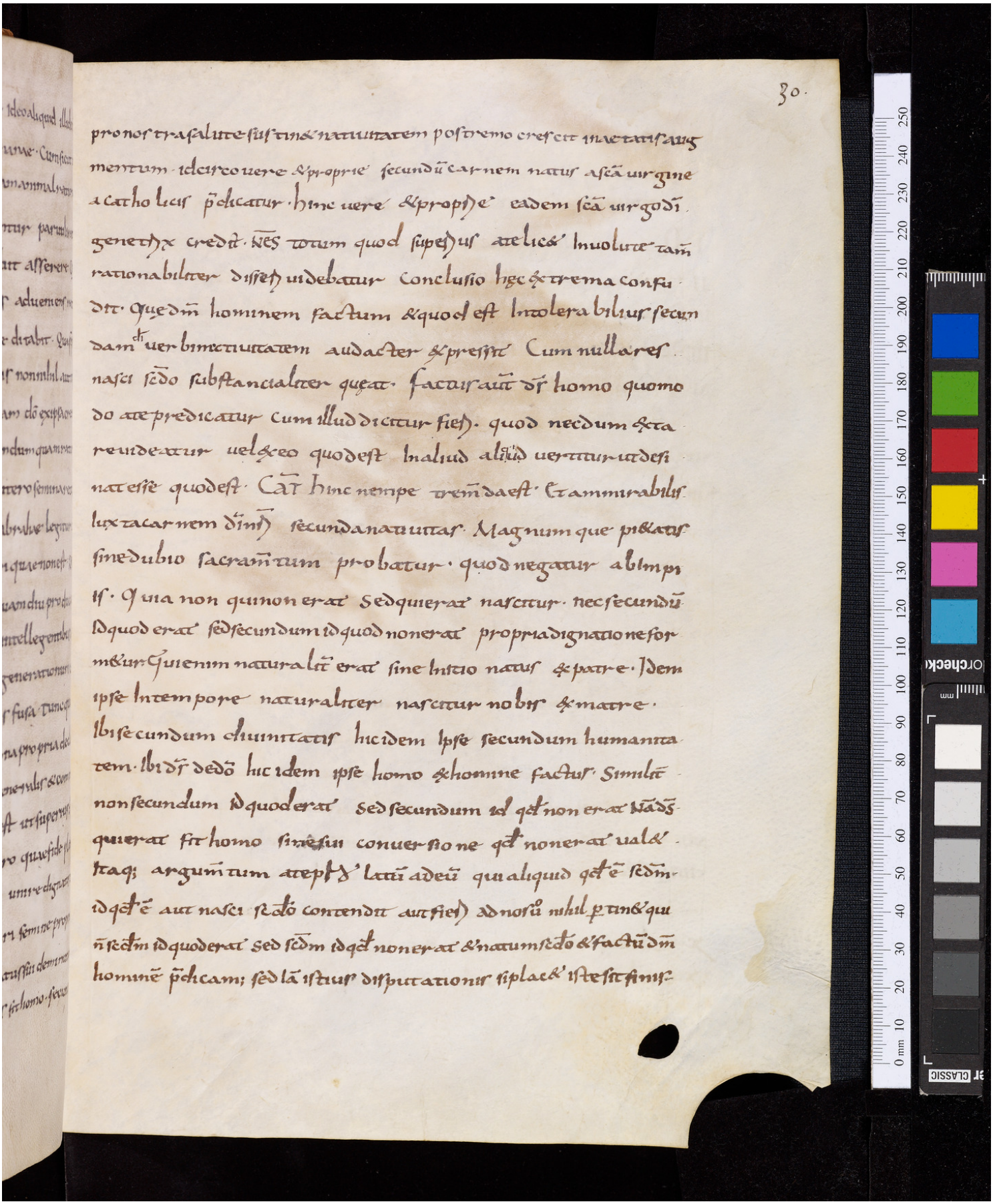
& siquatalia repperiuntur propriasunt nominapersone sicut petrus & paulus apostoli uero & hominis nomen naturę & personę commune est. Denique sicut totam trinitatis dtatis significat nomen dī. ita & unam quamque personam extrinitate. Ds enim pater dī filius & dī spūs scūs. & totasimul trinitas unus dūs. Rursus homo sicut personam tasignificat & naturam. Unde & nonnulli patrem scī. Nonquidem ad personam sicut uos. sed ad naturam potius. reppiens hominem assumptum adō dicere conabantur. NEST. Assentior planehis quae exposita sunt. sitamen potuerit docere naturam ee in persona.

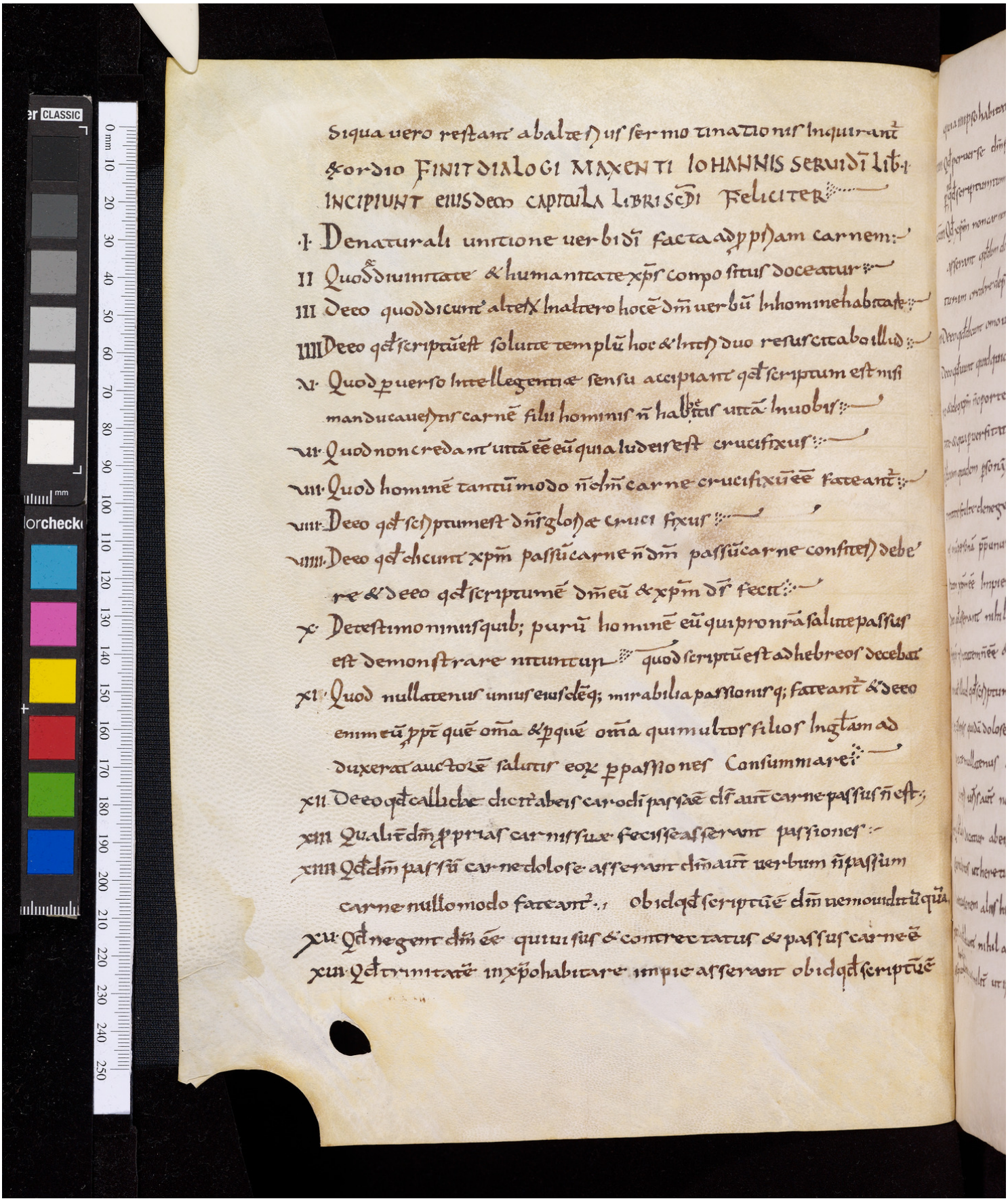
CATH. Natura humana quamuis tota in personis singularibus deriuetur. Non tamen quae habe & una persona autunus homo ideo est individuus tota proferatur hūmanitas. Alioquin nequaquā innumeri homines siue personae generalis huius humanitatis existerent. Discernitur ergo a natura persona. quia persona unam rem individuam naturae significat. Natura uero communem cognoscitur declarare materiem. Exigua plurime possunt personae subsistere. Quappomnis quidem persona simul naturam continet. Non autē omnis natura personam ac quecomplectitur. Alioquin sicut tres personas. ita & tres naturas scās & ineffabilis illius trinitatis catholici fateremur. NEST. JN substantiua quandam & manentem naturam mihi uideris asserere quam nullam dicis habere personam. CAT. IN substantiua ergo tibi uidetur summae & incomprehensibilis trinitatis natura quaecum sit una & singularis. in tribus tamen personis esse am

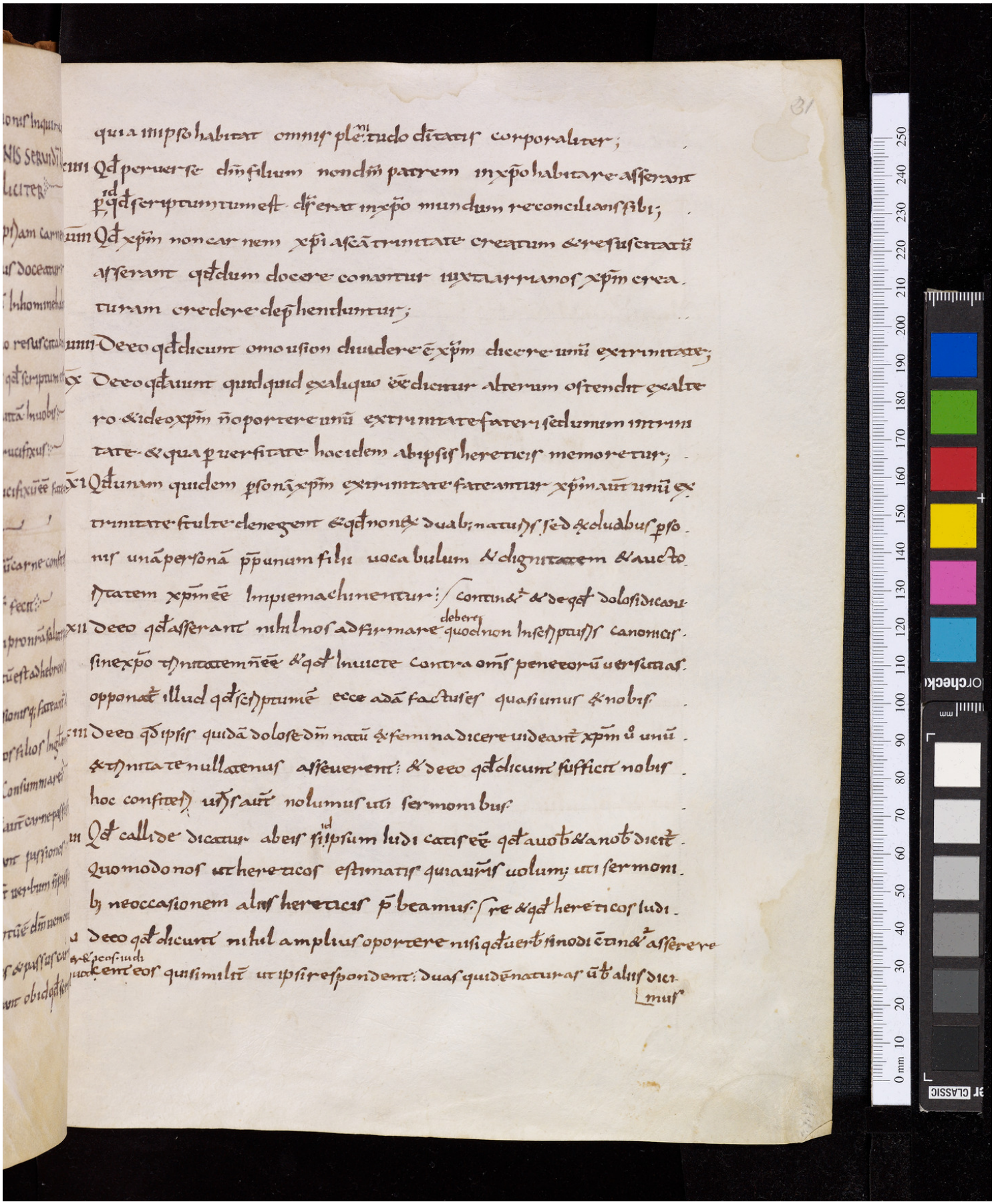


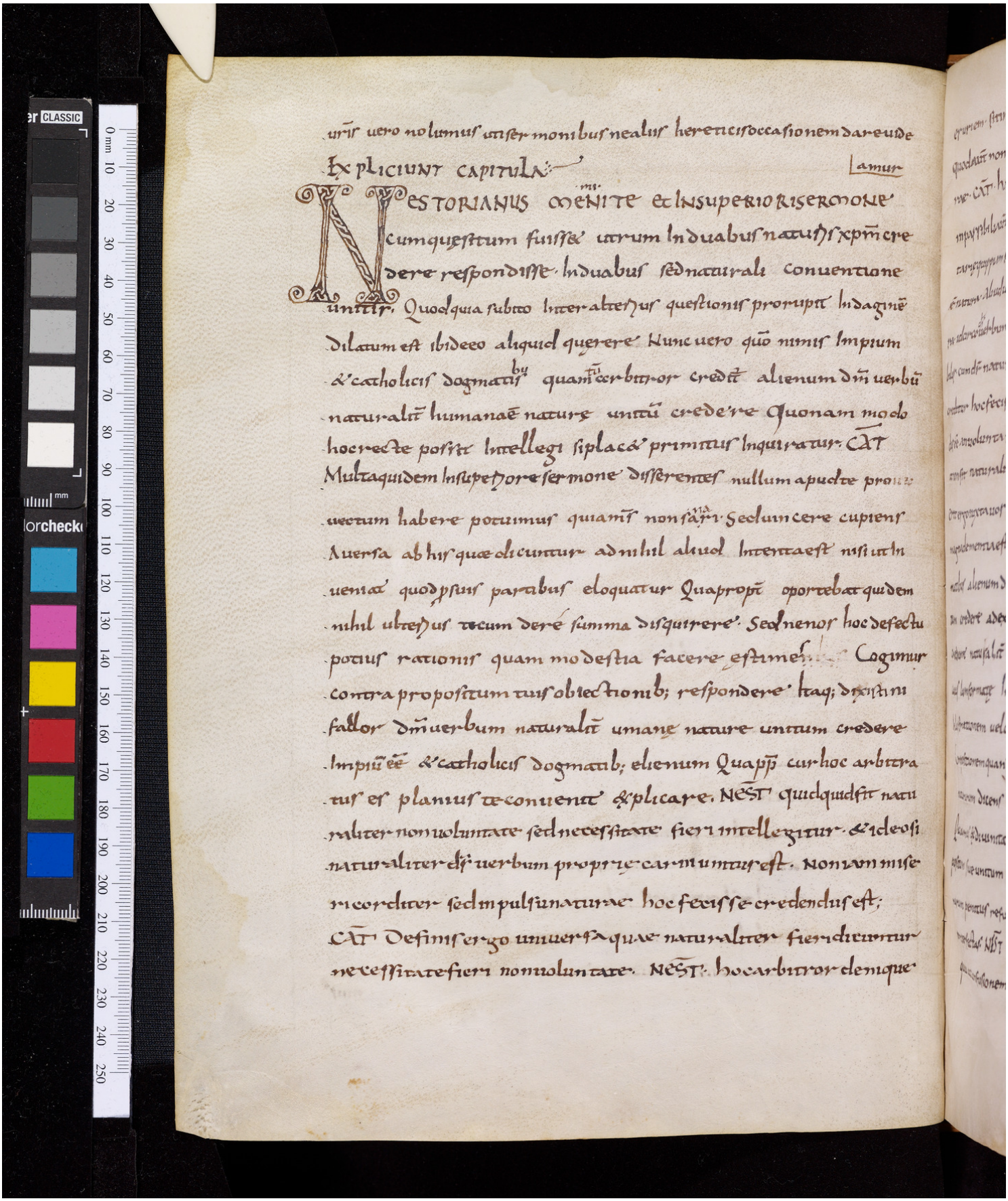
subsistere Catholicorum ambigit nemo. Uerum quia non sine
ingenti periculo decreatore suo disputat creatura si placet
adhuc idest adhuc unam transeamus humanam. De qua siquid
offensionis quod absit accidere uenus estimatur precipue qui
a de ipsa nunc inter nos questio uentilatur ut inde quantum
possibile fuerit planum fiat quod quesit neu delicet natura
quam nec dum dicimus In persona subsistere In substantia ubi
ee undeatur NISI fiat utcumq; dō explicit quod querit. CAT
Nature qualitates quæ immutat personas Induunt quasq; diffundi
tur non ibi In substantiales ee uideat ut nihil sit. Alioquin
quomodo creator omnium naturarum uniuersa bona & quæ
de bona fecisse credendus est. Idcirco autē natura quæ commu
nis materiei unum rationemq; Comma Insubstantialis a crassio
ribus mentibus estimat. Eo quod minus adtendunt alteri us
personæ nondum apparentis materies alteram esse personam.
Quam ut dixi nondum adlucem prolatam naturalis potentia
perfectam inuenerit membrorum quodam modo lineamenti
ostendit. & ideo non bene Insubstantiuam a se fama sit unam natura
sine qua nulla potest persona subsistere. Secundum hanc ratio
nem etiam deuitandis corporibus inducantur dicimus minus est
a natura. Neque enim quia latē aut nihil aut imperfecta ee
credendum est. sed est prorsus uisa in membris nisi & latē per
fecta & tota. Secundum ppriam rationem in materia seminis
Quis enim parulum nec dum utentem ratione imperfectam
recte inducunt hominem habere naturam. Neque enim











urīs uero nolumus miserimonibus nealiis hereticis occasionem dare ut de

Explicium capitula

Lamus

Nestorianus monite et insuperio ri sermone

cum quesitum fuisse utrum in duabus natuis xpm̄ cre

dere respondisse in duabus sed naturali conuentione

unitas. Quodquia subito inter altercus questionis prorupit indaginē

dilatum est ibi deeo aliquid querere. Hunc uero quō nimis impium

& catholicis dogmatis by quam̄ arbitror credit alienum dn̄i uerbū

naturalit̄ humanae nature unitū credere Quonam modo

hoc recte possit intelligi si placā primitus inquiratur. CAT

Multaquidem in superiore sermone differentes nullum a pudre pro

uectum habere potuimus quamis non sāri. Seclum cere cupiens

Auersa ab his quae dicuntur admihil aliud intenta est nisi ut in

ueniat quod ipsius parabus eloquatur Quapropt oportebat quidem

nihil ultrius tecum dere summa disquirere. Sed nenos hoc defectu

potius rationis quam modestia facere estimes. Cogimur

contra propositum tuis obiectionib; respondere. Itaq; dicis tu

fallor dn̄i uerbum naturalit̄ umane nature unitum credere

impiū ee & catholicis dogmatib; alienum Quapp cur hoc arbitra

tus es planius te conuenit explicare. NEST. quodquod fit natu

raliter non uoluntate sed necessitate fieri intelligitur. & ideo si

naturaliter dei uerbum proprie carni unitum est. Non iam mise

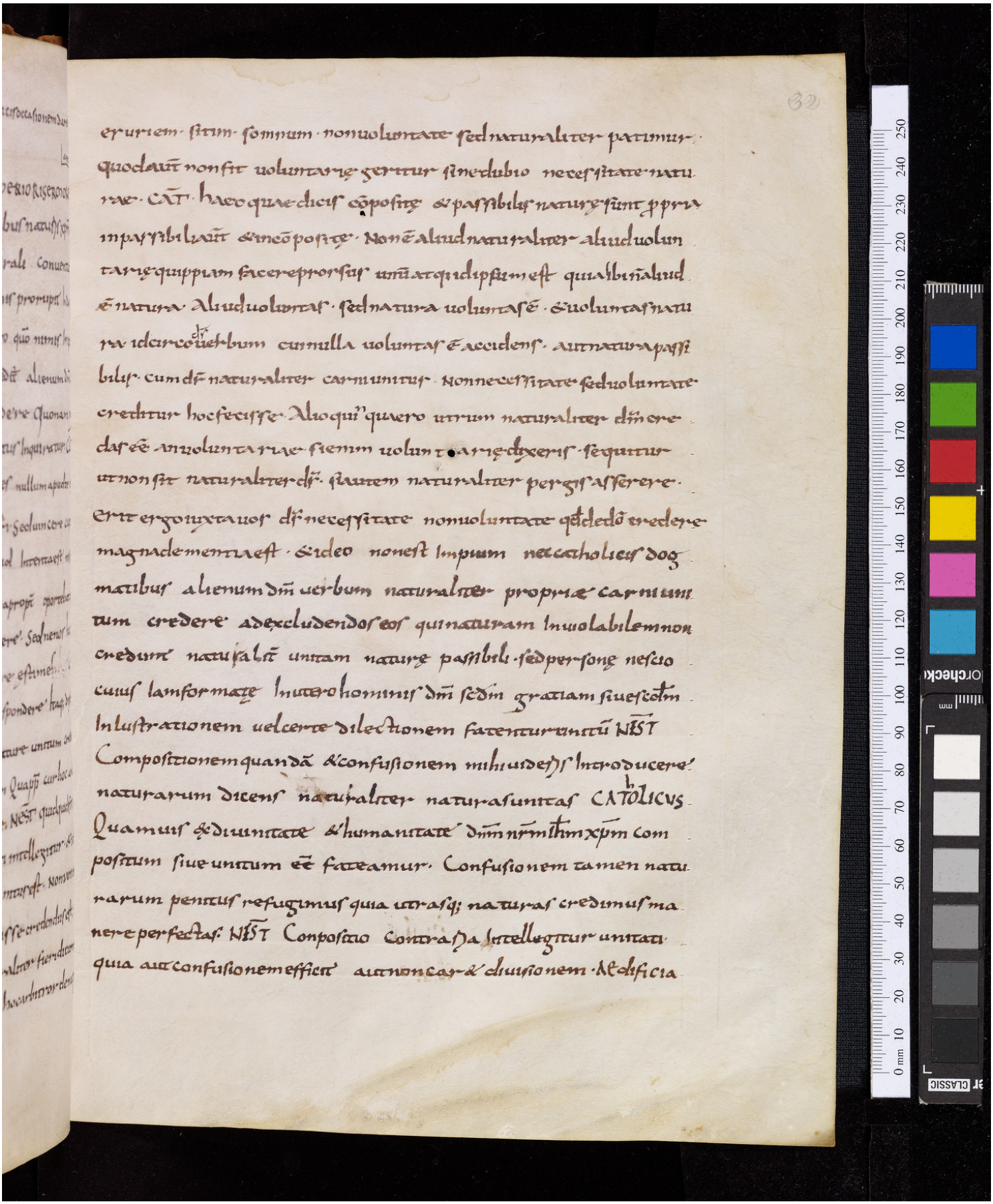
ri coercitur sed impulsu nature hoc fecisse credendus est;

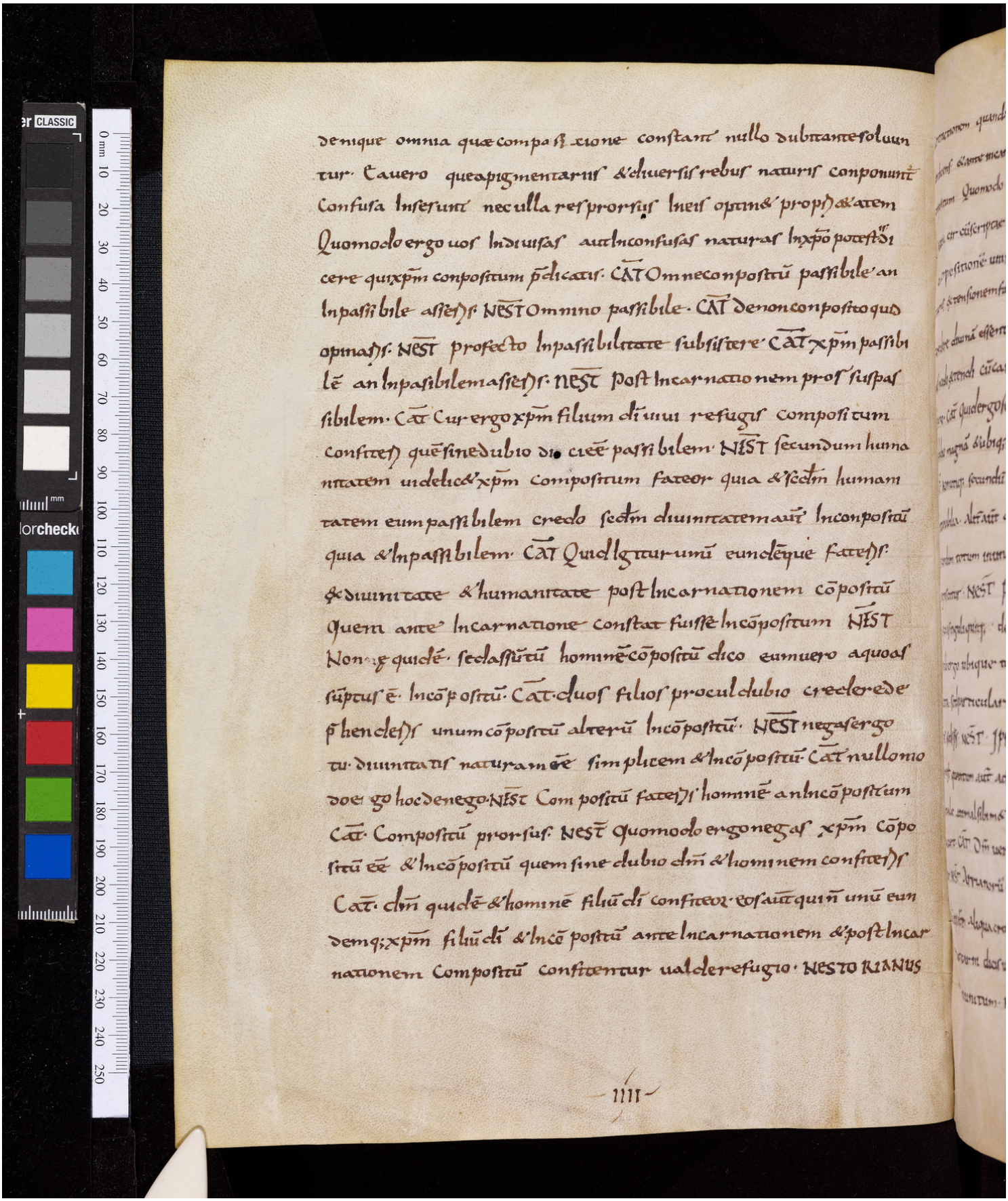
CAT. Defini ergo omnia quae naturaliter fieri dicuntur

necessitate fieri non uoluntate. NEST. hoc arbitror denique

Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

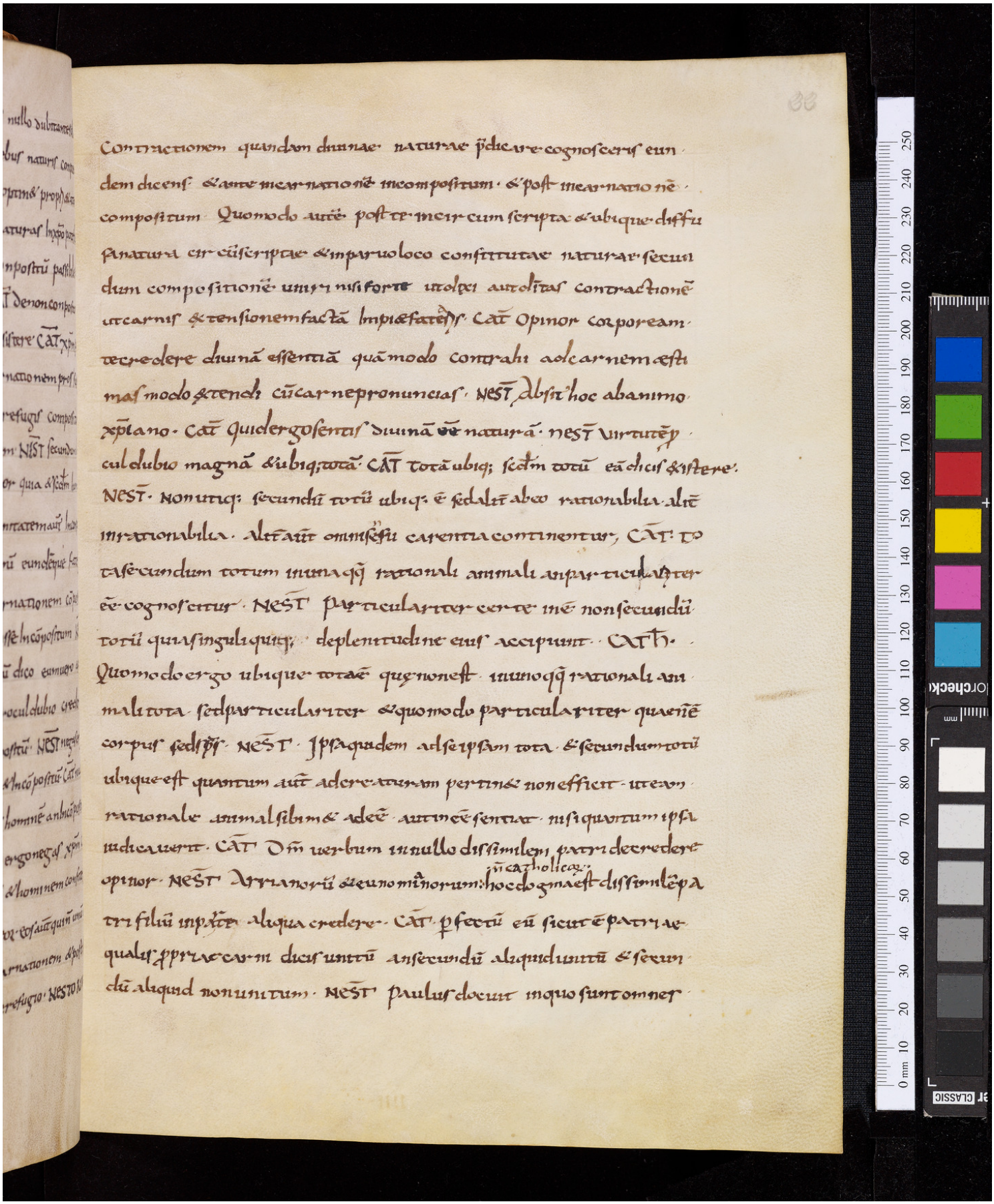
fol. 32r



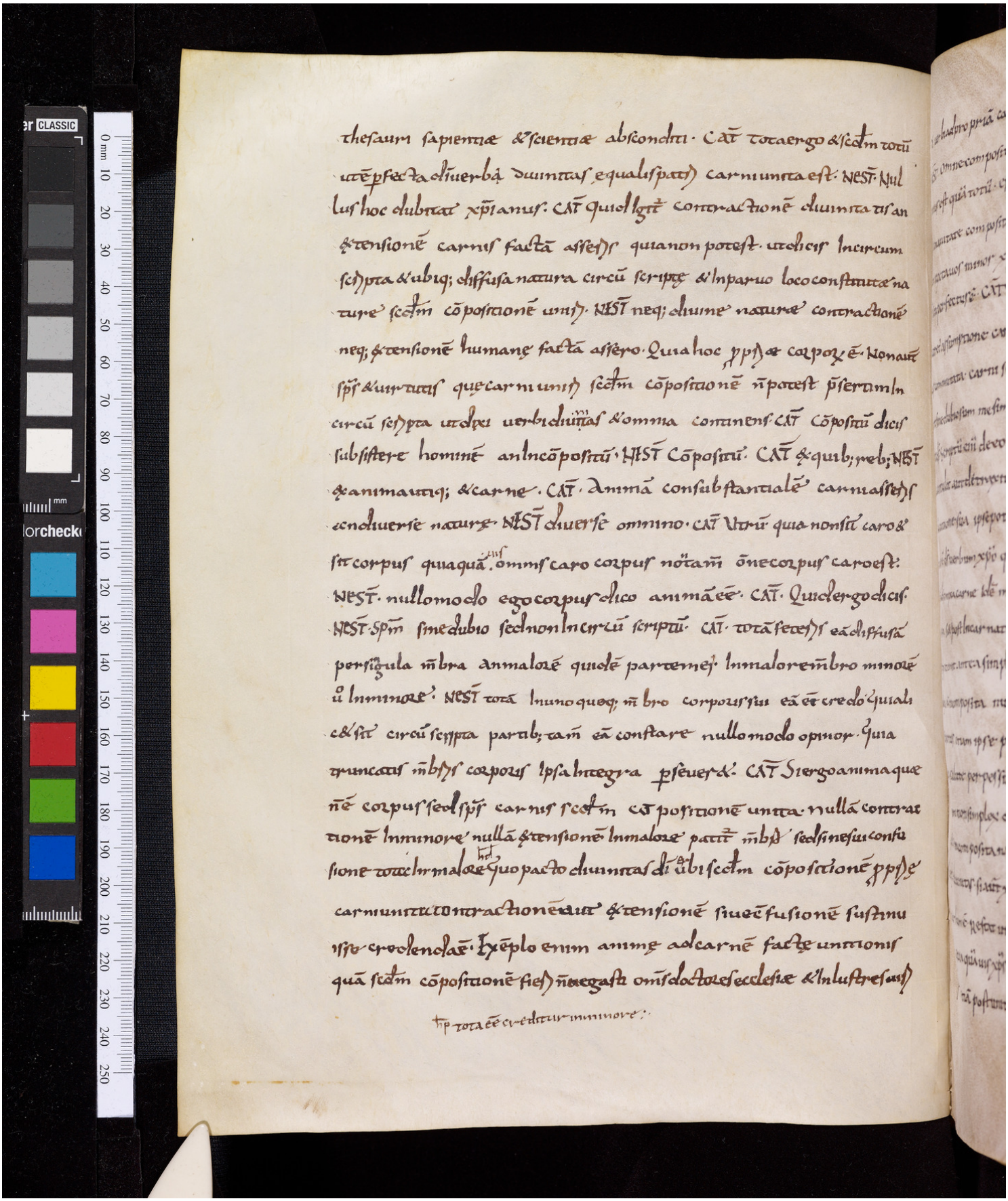


denique omnia quæ compa ſ ſ ione conſtant nullo dubitante ſoluun
tur. Cauero queapigmentarius d'diuerſis rebus naturis componunt
confuſa Inſeruntnec ulla reſ prorſus Ineis optinẽ prop ſ d'atem
Quomodo ergo uos Indiuiſas autInconfuſas naturas Inxp̃o poteſtis di
cere quixp̃m compoſitum p̃dicatis. CAT Omneconpoſitũ paſſibile an
Inpaſſibile aſſer ſ. NEST Ommino paſſibile. CAT Denonconpoſito qud
opinaſ ſ. NEST profecto Inpaſſibilitate ſubſiſtere. CAT xp̃m paſſibi
lẽ an Inpaſibilemaſſer ſ. NEST poſt Incarnatio nem proſ ſuſpaſ
ſibilem. CAT Cur ergo xp̃m filium di unu refugis compoſitum
confiter ſ quẽ ſinedubio di cẽ paſſibilem. NEST ſecundum huma
nitatem undelicẽ xp̃m compoſitum fateor quia d'ſcdm humani
tatem eum paſſibilem credo ſcdm diuinitatem autẽ Inconpoſitũ
quia d'Inpaſſibilem. CAT Quidigitur umũ eundẽque fateſ ſ
ꝑ diuinitate d'humanitate poſt Incarnationem cõpoſitũ
quem antẽ Incarnatione conſtat fuiſſe Incõpoſitum NEST
Non ꝑ quidẽ ſedaſſũtũ hominẽ cõpoſitũ dico eumuero aquoaſ
ſũptuſ ẽ Incõpoſitũ. CAT duoſ filioſ proculdubio credo redẽ
p̃hendeſ ſ unum cõpoſitũ alterũ Incõpoſitũ. NEST negaſergo
tu diuinitatis naturam ee ſimplicem d'Incõpoſitũ. CAT nullomo
doe go hocdenego NEST Compoſitũ fateſ ſ hominẽ an Incõpoſitum
CAT Compoſitũ prorſus. NEST quomodo ergonegaſ xp̃m cõpo
ſitũ ẽe d'Incõpoſitũ quem ſine dubio dm̃ d'hominem confiteſ ſ
CAT. dm̃ quidẽ d'hominẽ filiũ di confiteor. eoſautẽ quin unũ eun
demq; xp̃m filiũ di d'Incõ poſitũ ante Incarnationem d'poſt Incar
nationem Compoſitũ confitentur ualdere fugio. NESTORIANUS

IIII

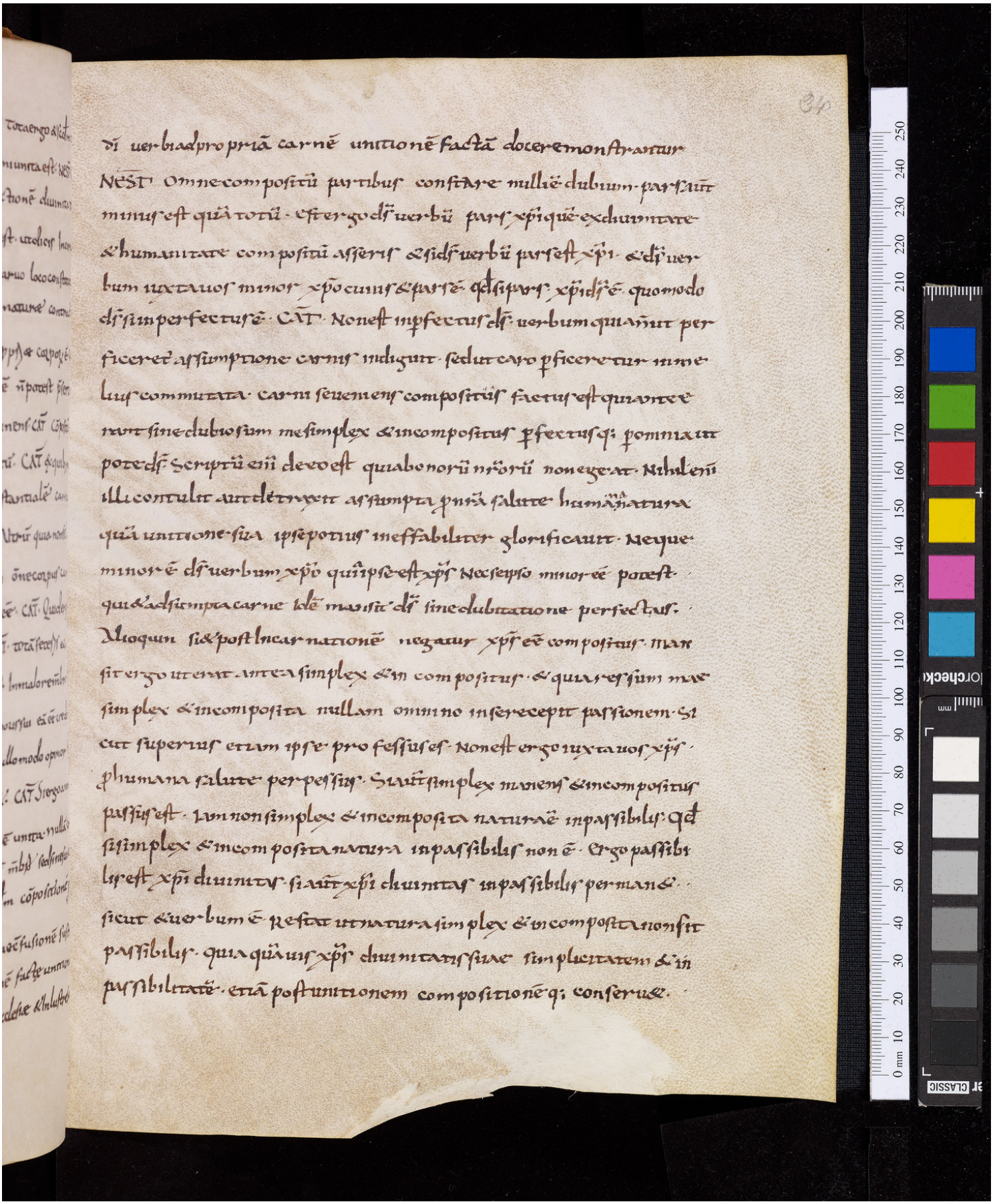


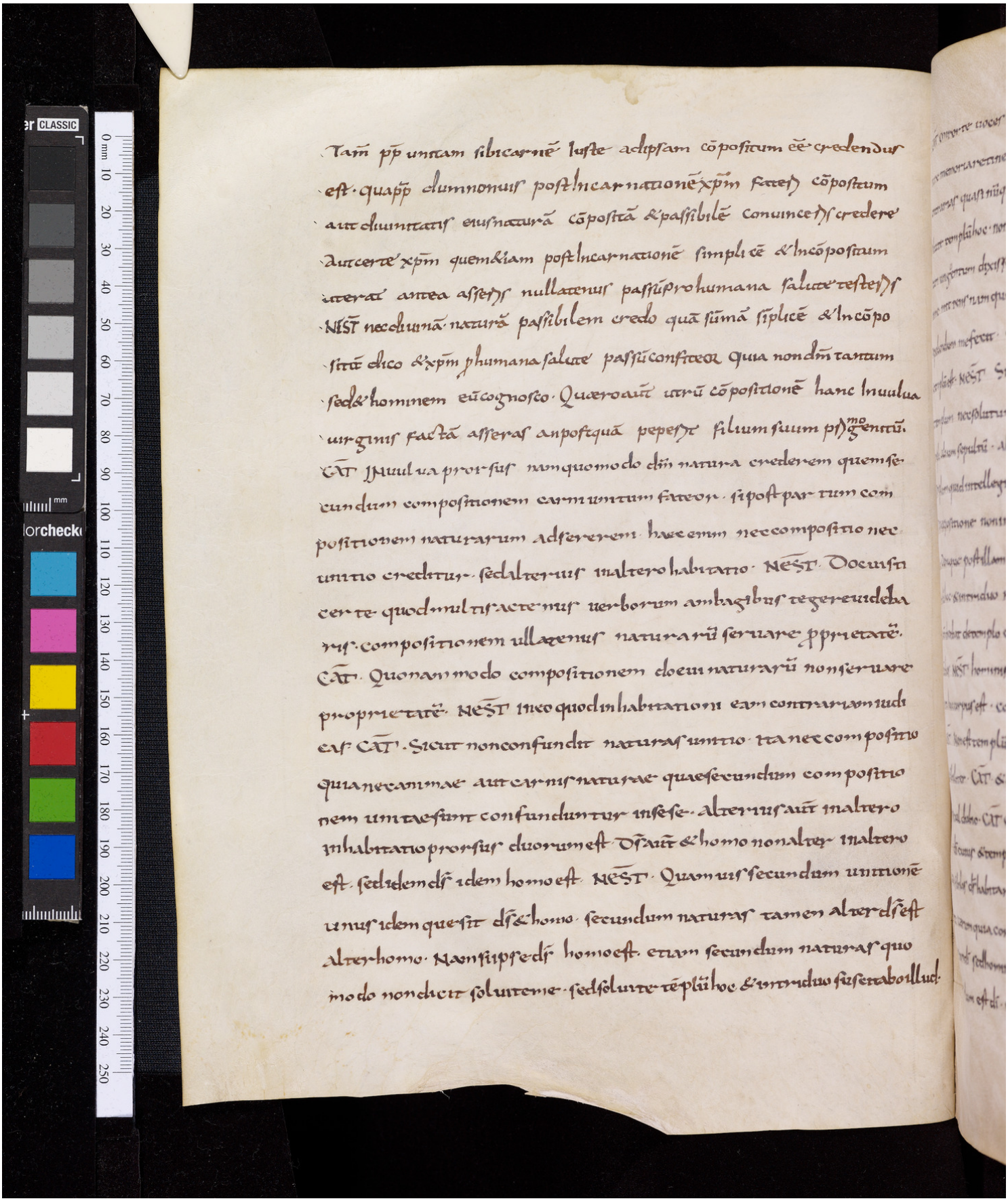
Contractionem quandam diuinae naturae p̄dicare cognoscens eun
dem dicens & ante meam nationē incompositum & post meam natio nē
compositum Quomodo autē post te meam cum scripta & ubique diffu
sa natura cui cū scriptae & in paruo loco constitutae naturae secun
dum compositionē unius nisi forte utolpei autolitas contractionē
ut carnis & tensionem facta Impiæ fatēris. CAT Opinor corpore am
te credere diuinā essentiā quāmodo contrahi ad carnem æsti
mas modo stretch cū carne pronunciat. NEST Absit hoc a animo
xp̄iano. CAT Quid ergo sentis diuinā ee naturā. NEST Virtutē p
cul dubio magnā & ubiq; totā. CAT totā ubiq; secūm totū eā dici & istere.
NEST. Non utiq; secundū totū ubiq; ē sed alit abeo rationabilia alit
irrationabilia. Alit aūt omnes̄u carentia continentur. CAT. To
tā secundum totum inuma qq̄ rationali animali aut particulariter
ee cognoscitur. NEST Particulariter certe mē non secundū
totū quasq; singuliquiq; de plenitudine eius accipiunt. CATH.
Quomodo ergo ubique totae quę non est in uno qq̄ rationali an
mali tota sed particulariter & quomodo particulariter quae nē
corpus sed spūs. NEST. Ipsa quidem ad se ipsam tota & secundum totū
ubique est quantum aūt ad creaturam pertinet non efficit ut eam
rationale animal sibi m & adee aut in ee sentiat nisi quantum ipsa
uoluerit. CAT Dm̄ uerbum in nullo dissimilem patri credere
opinor. NEST Arrianorū & eunomianorum: hoc de catholicos
gnae est dissimilē p a
tri filiū in patre aliqua credere. CAT. p fectū eū sicut ē pater ae
qualis p̄prietatem dici untū ansecundū aliquid unitū & secun
dū aliquid non unitum. NEST Paulus docuit in quo sunt omnes

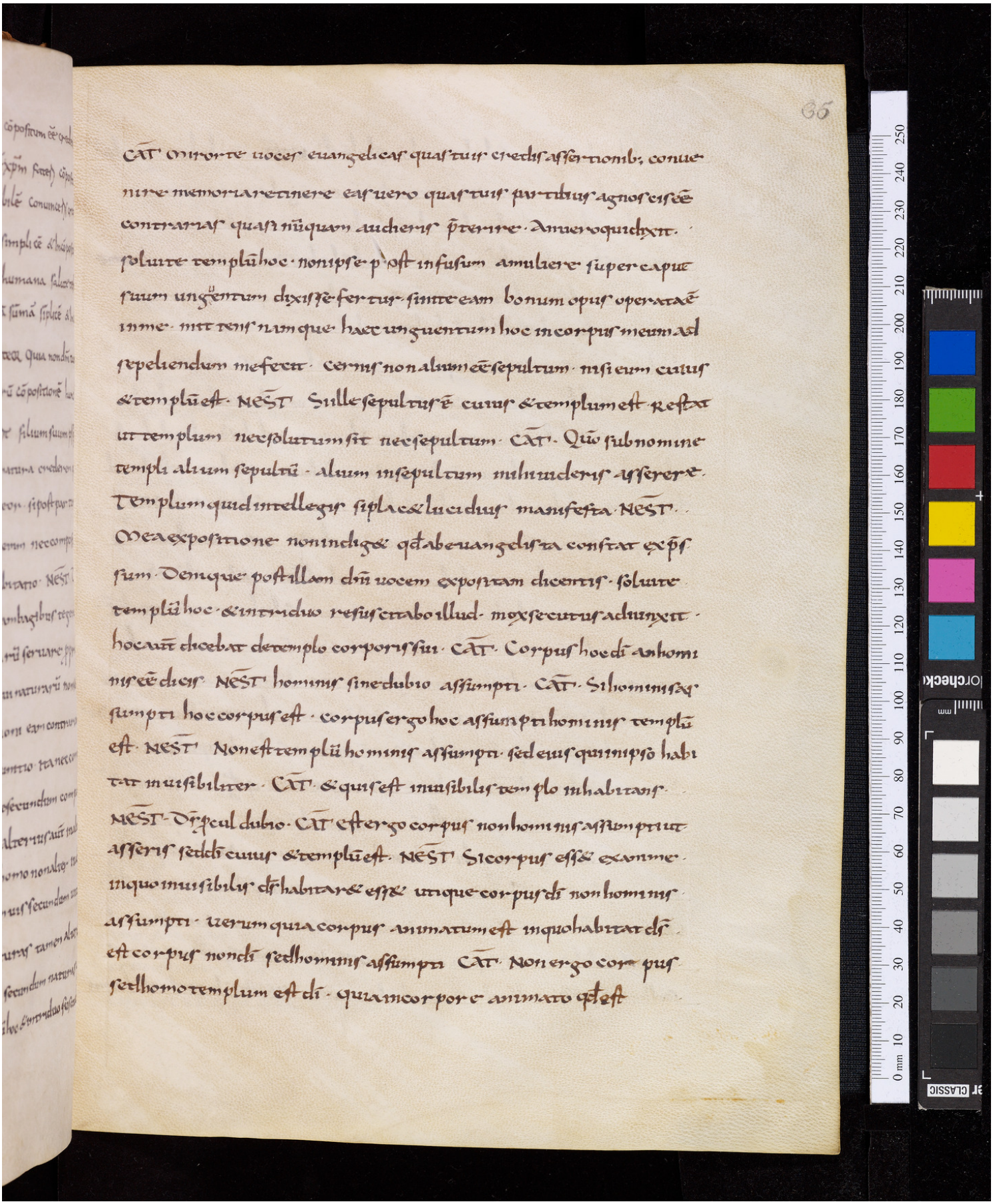


Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 34r

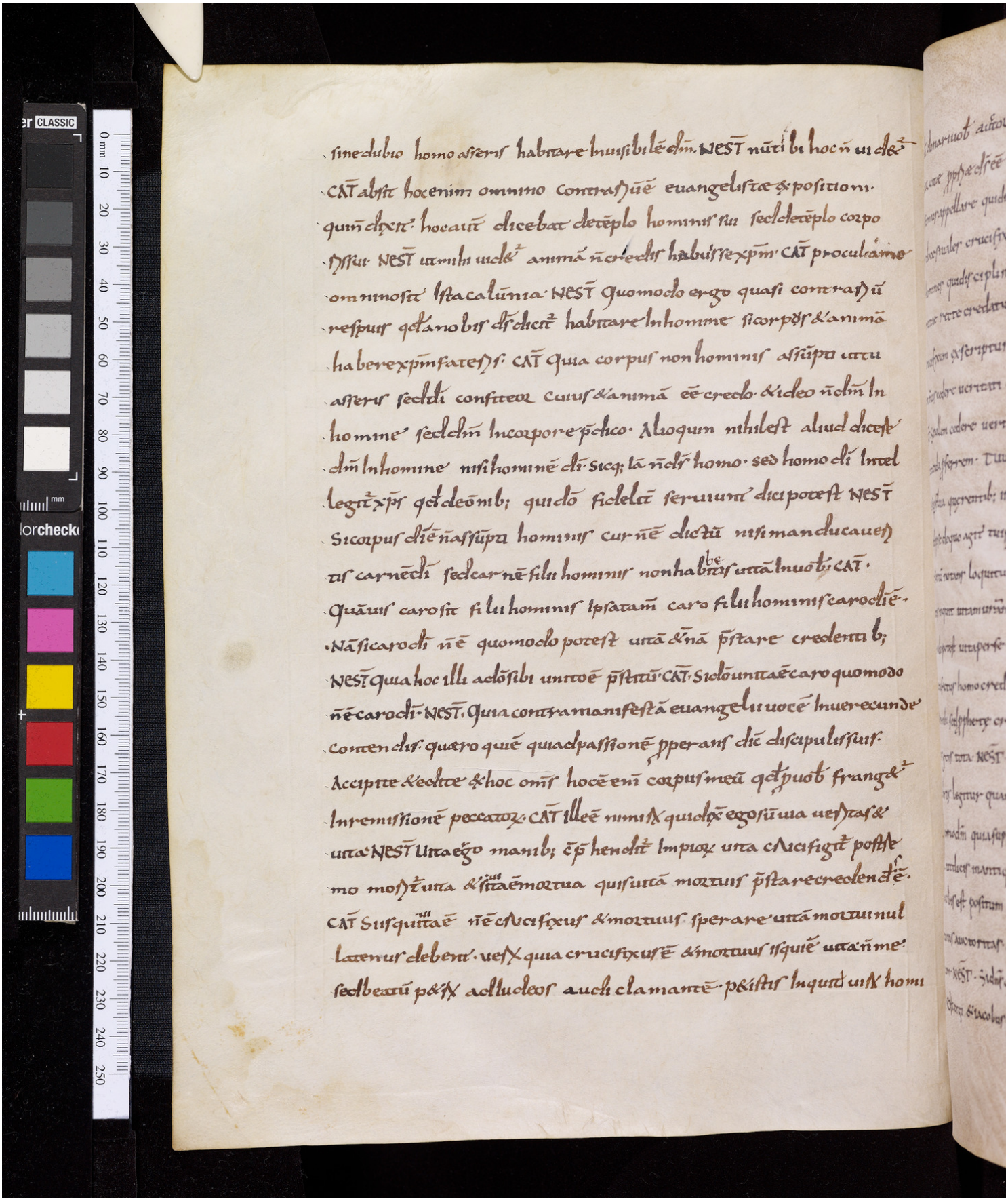






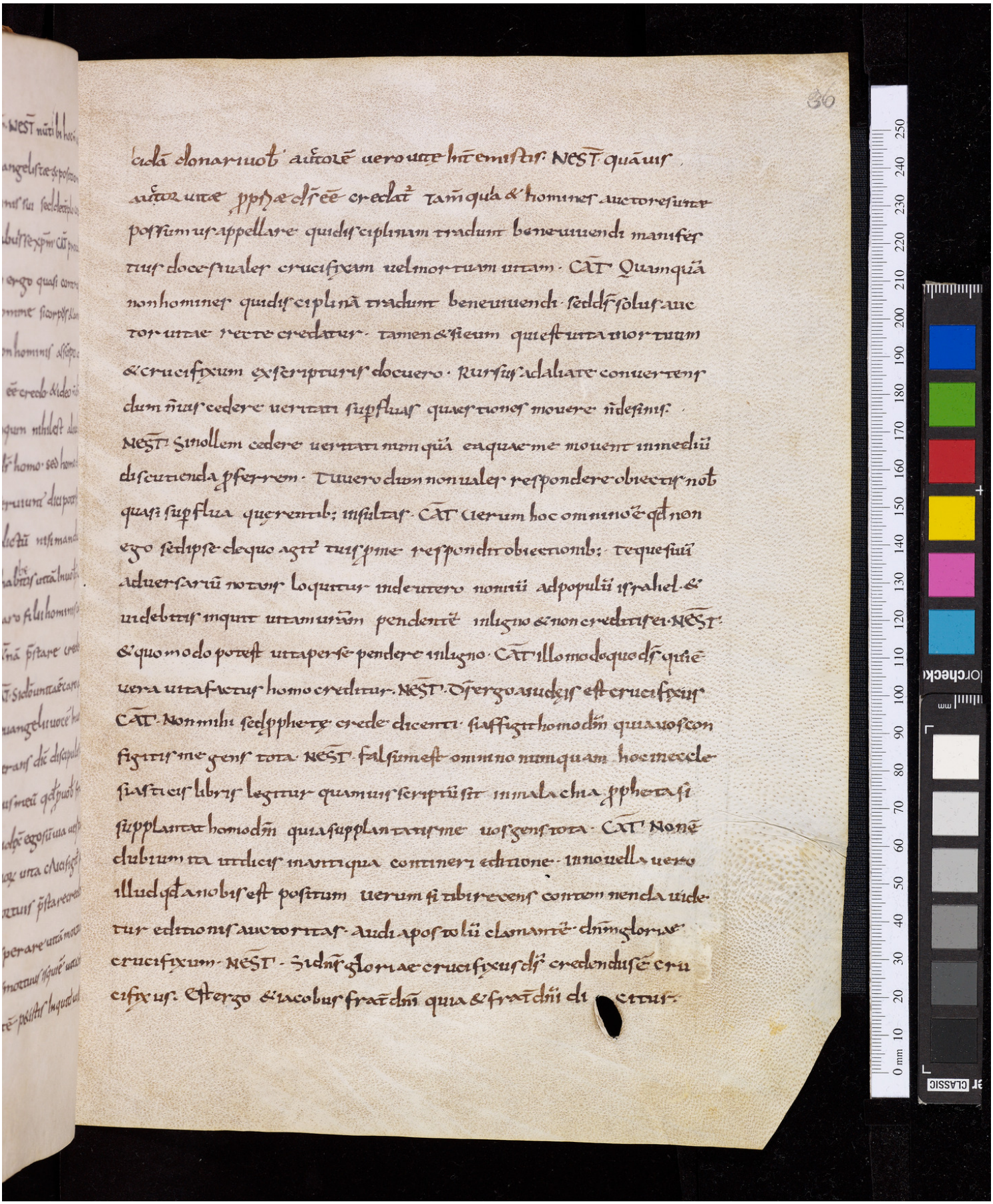
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

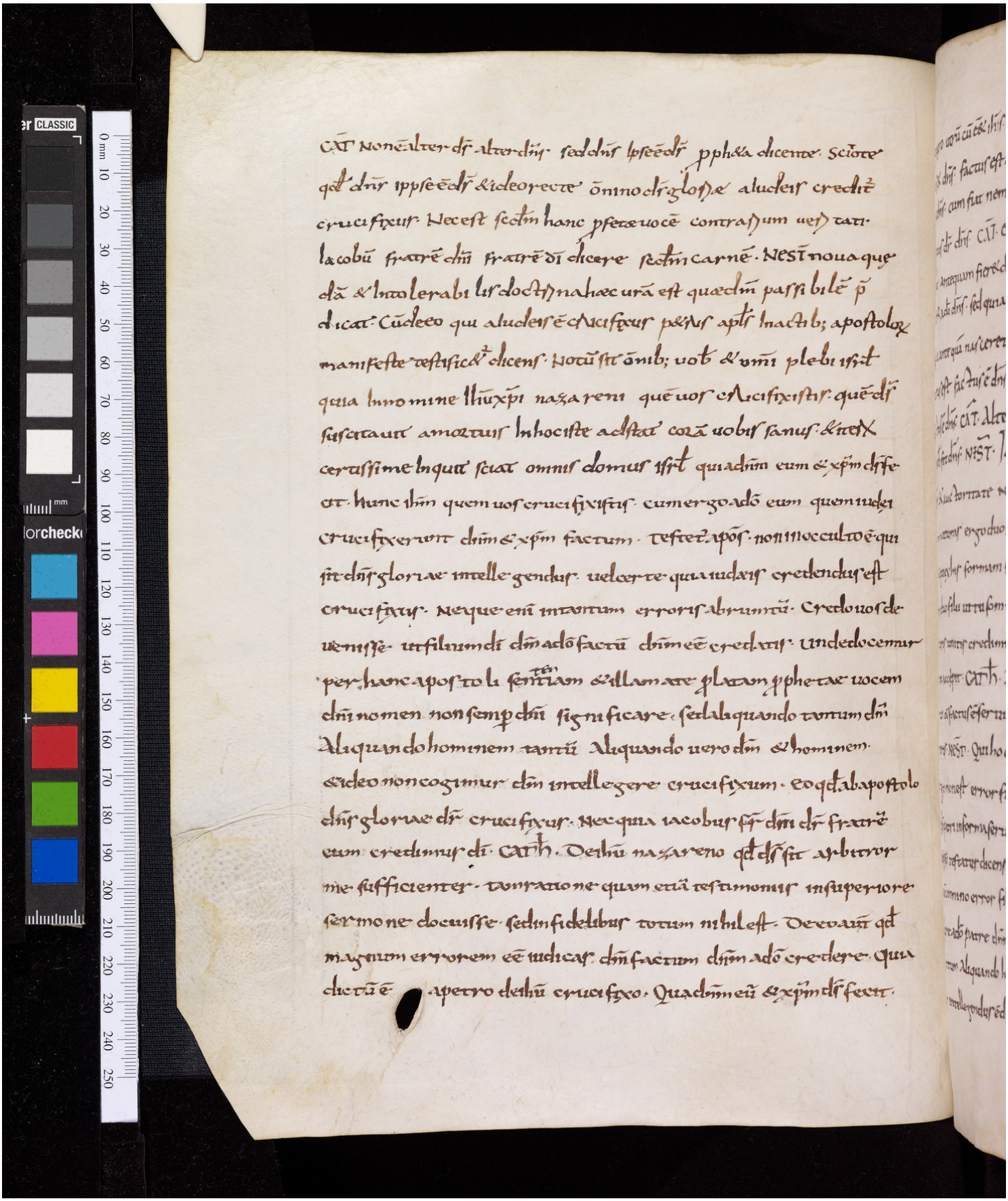
fol. 35v

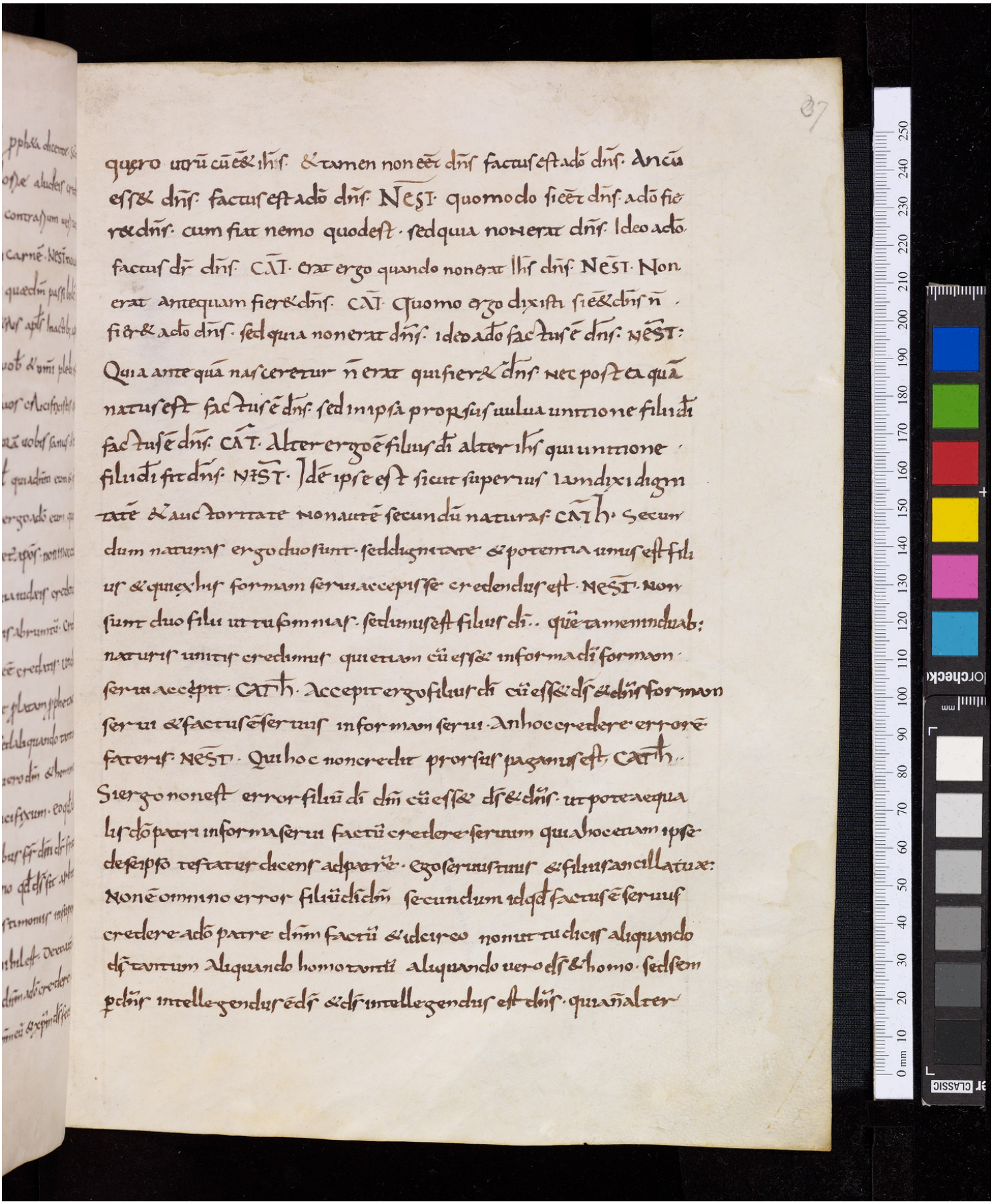


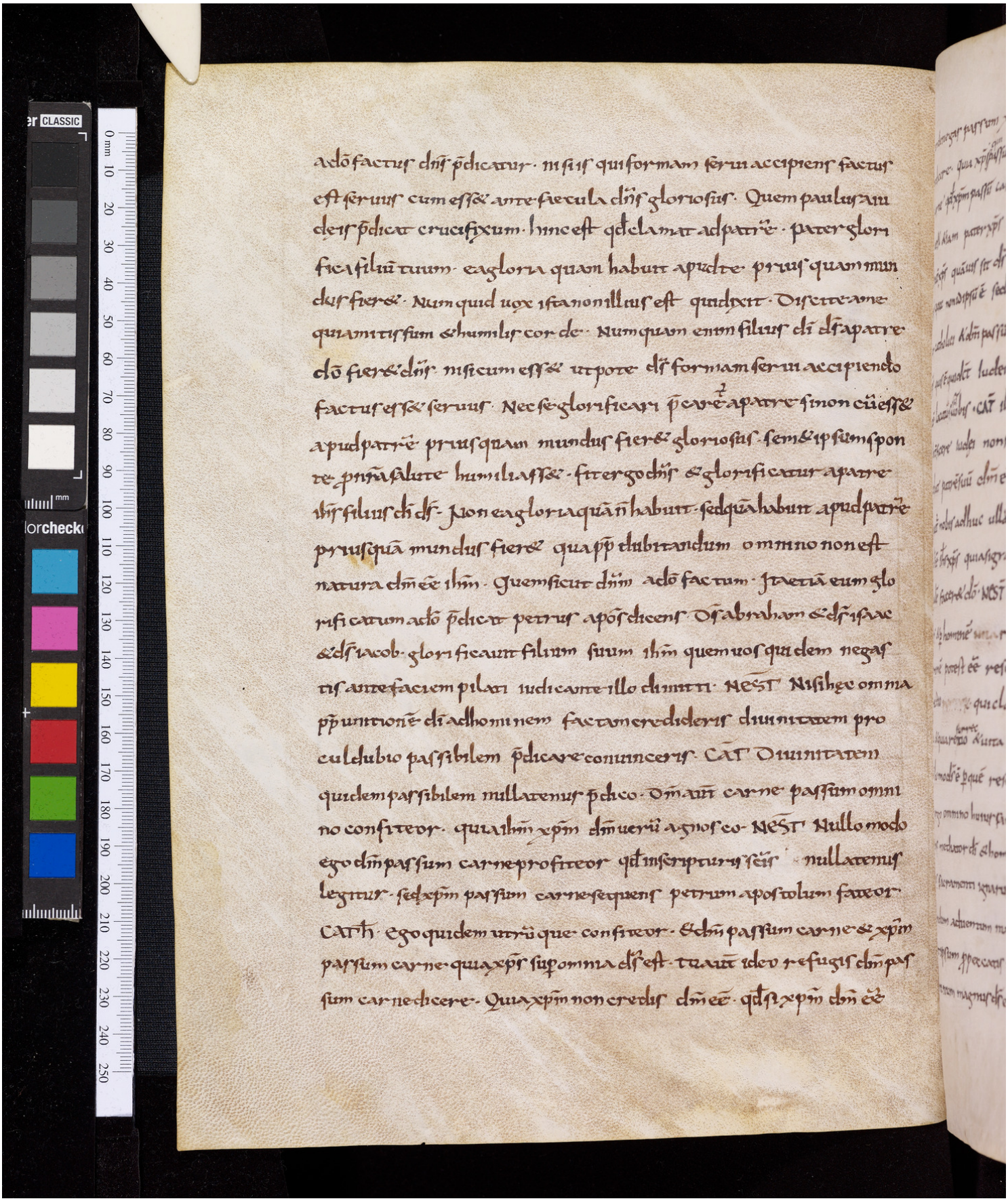
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

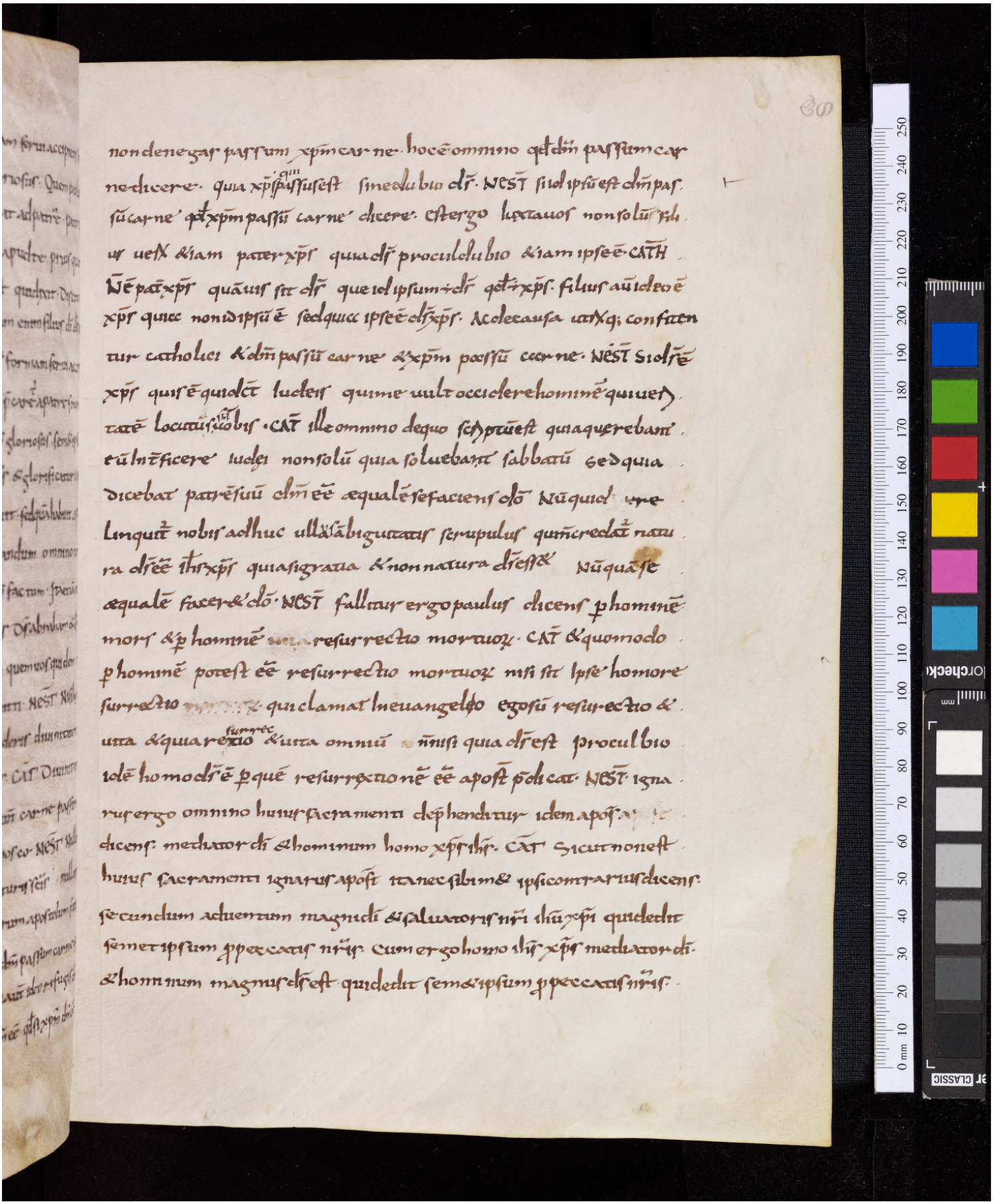
fol. 36r

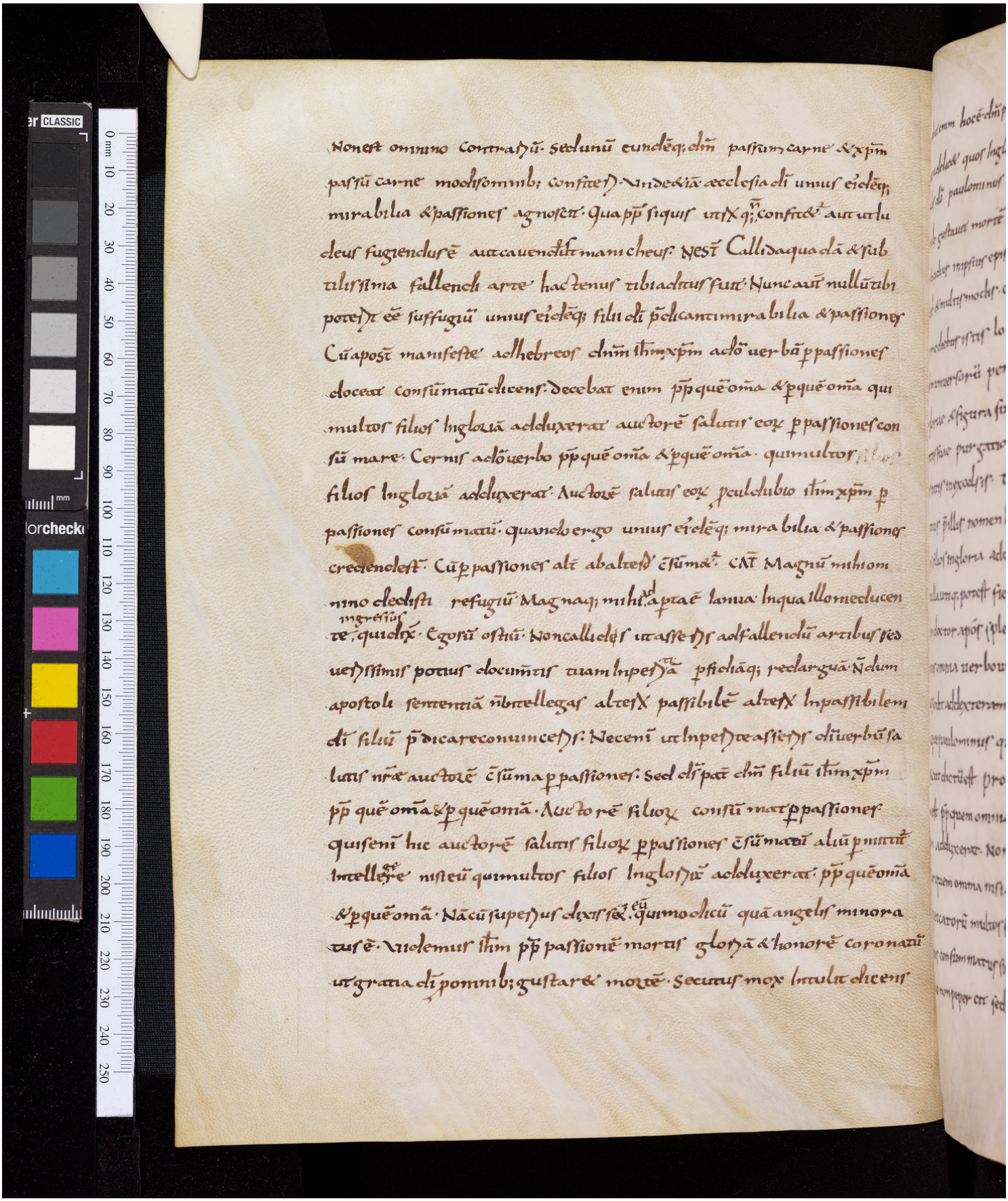


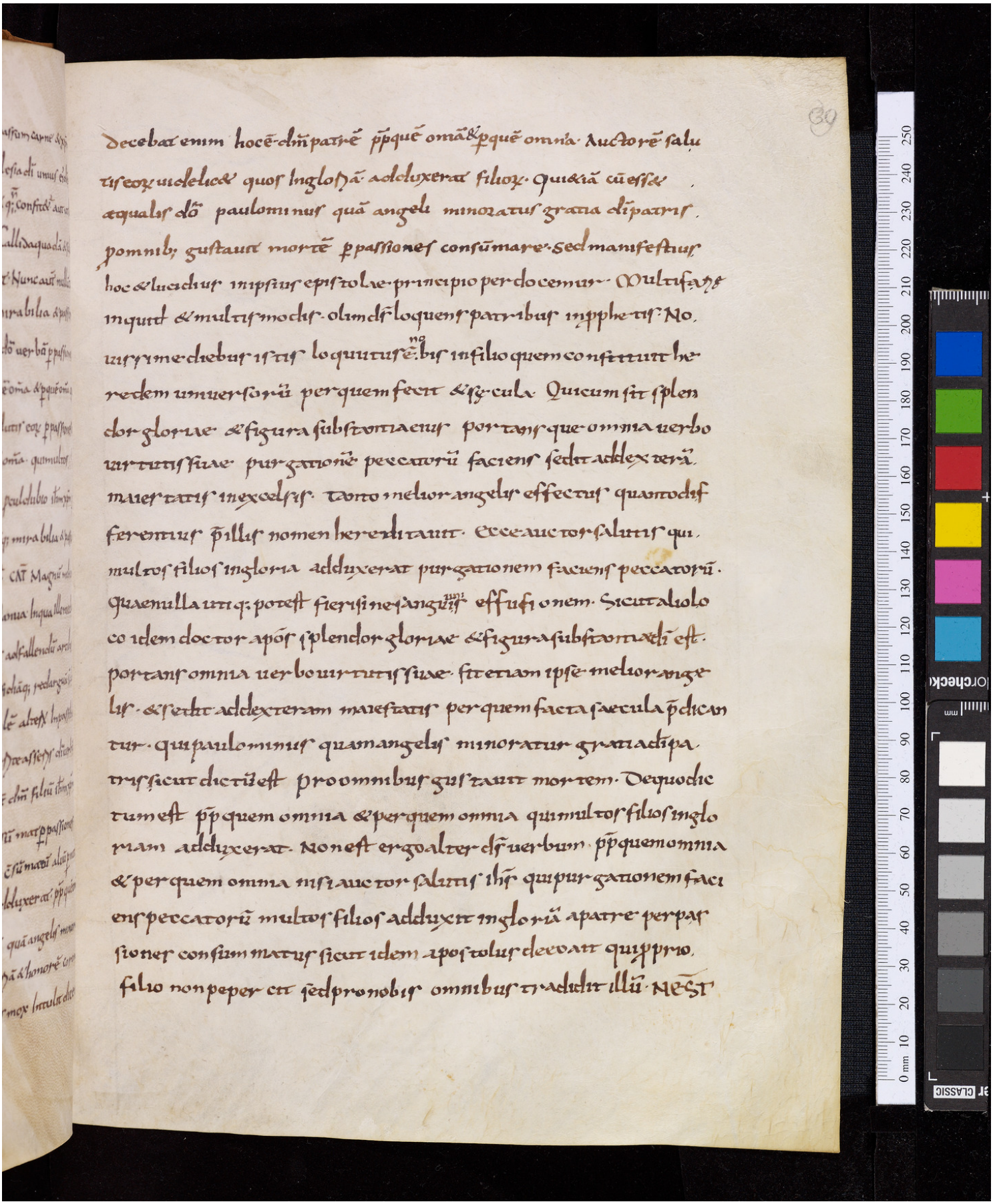


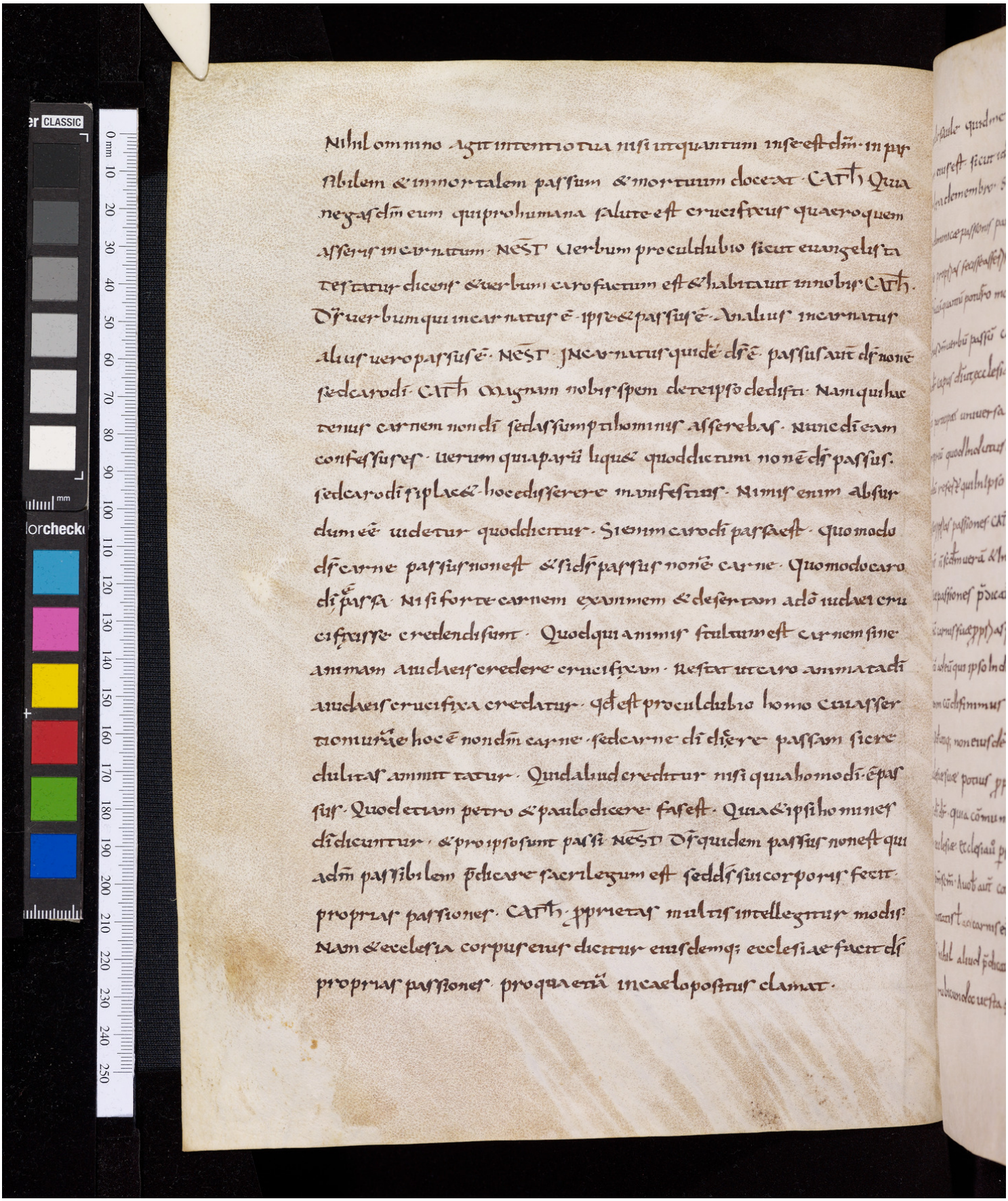


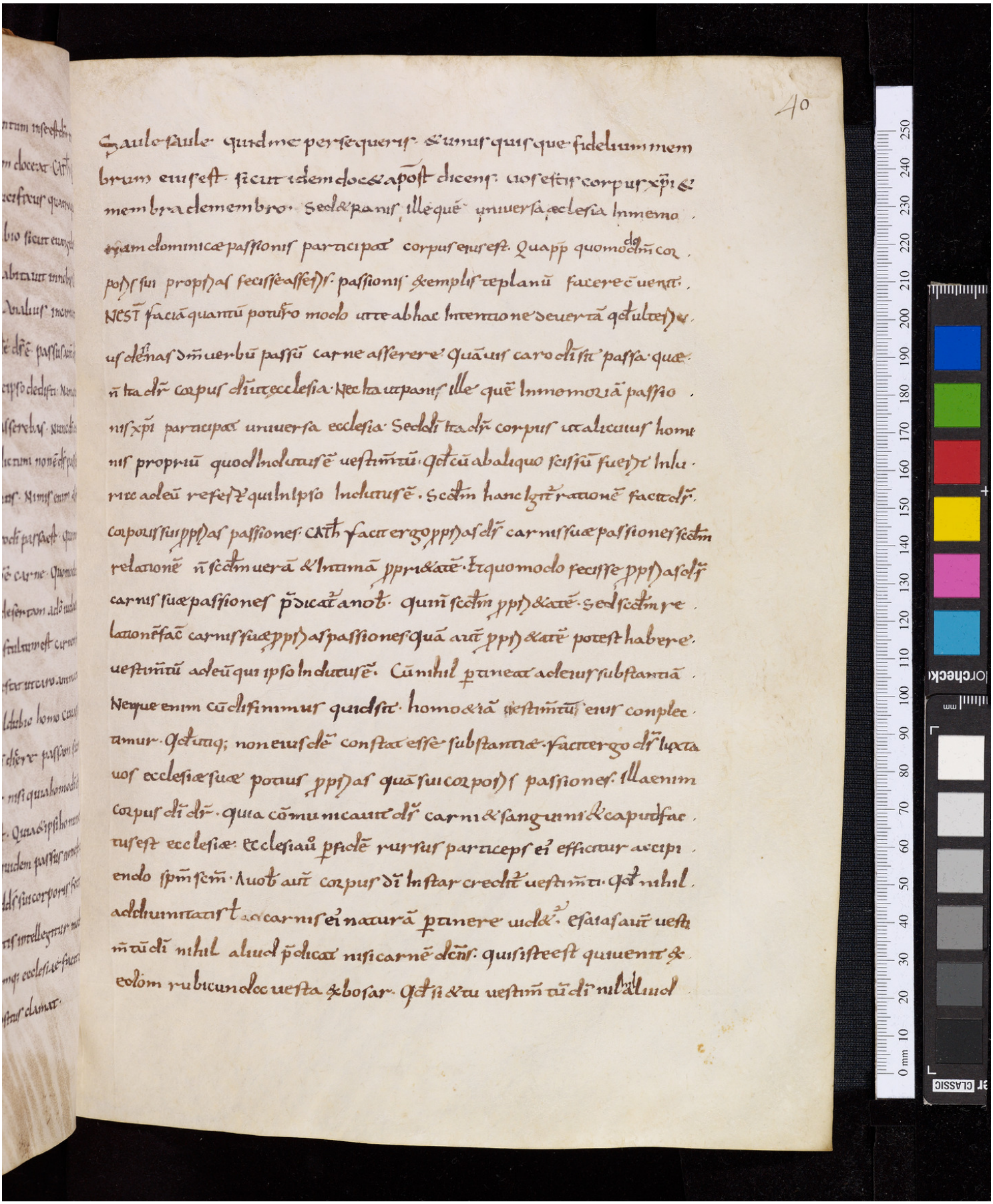


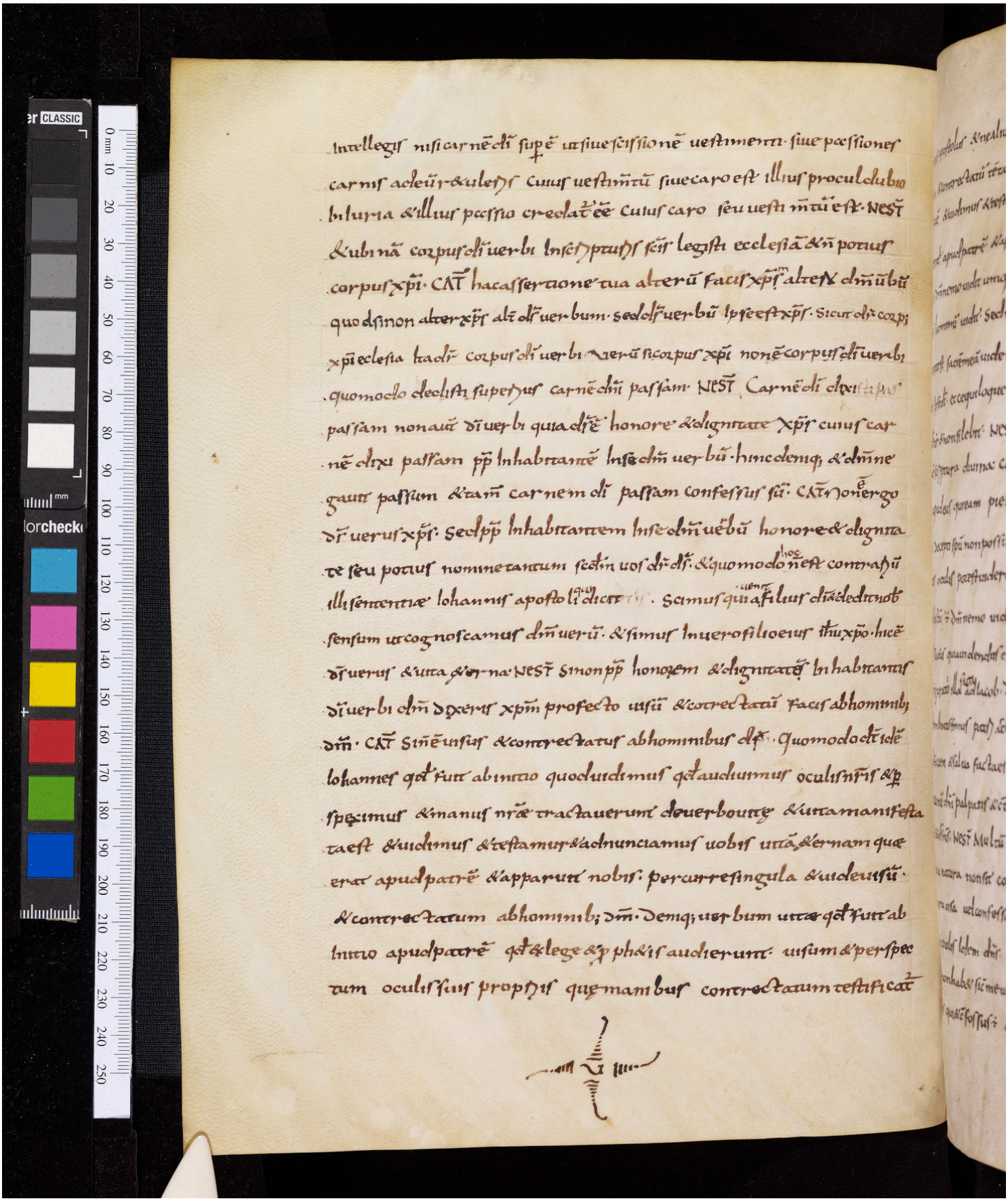


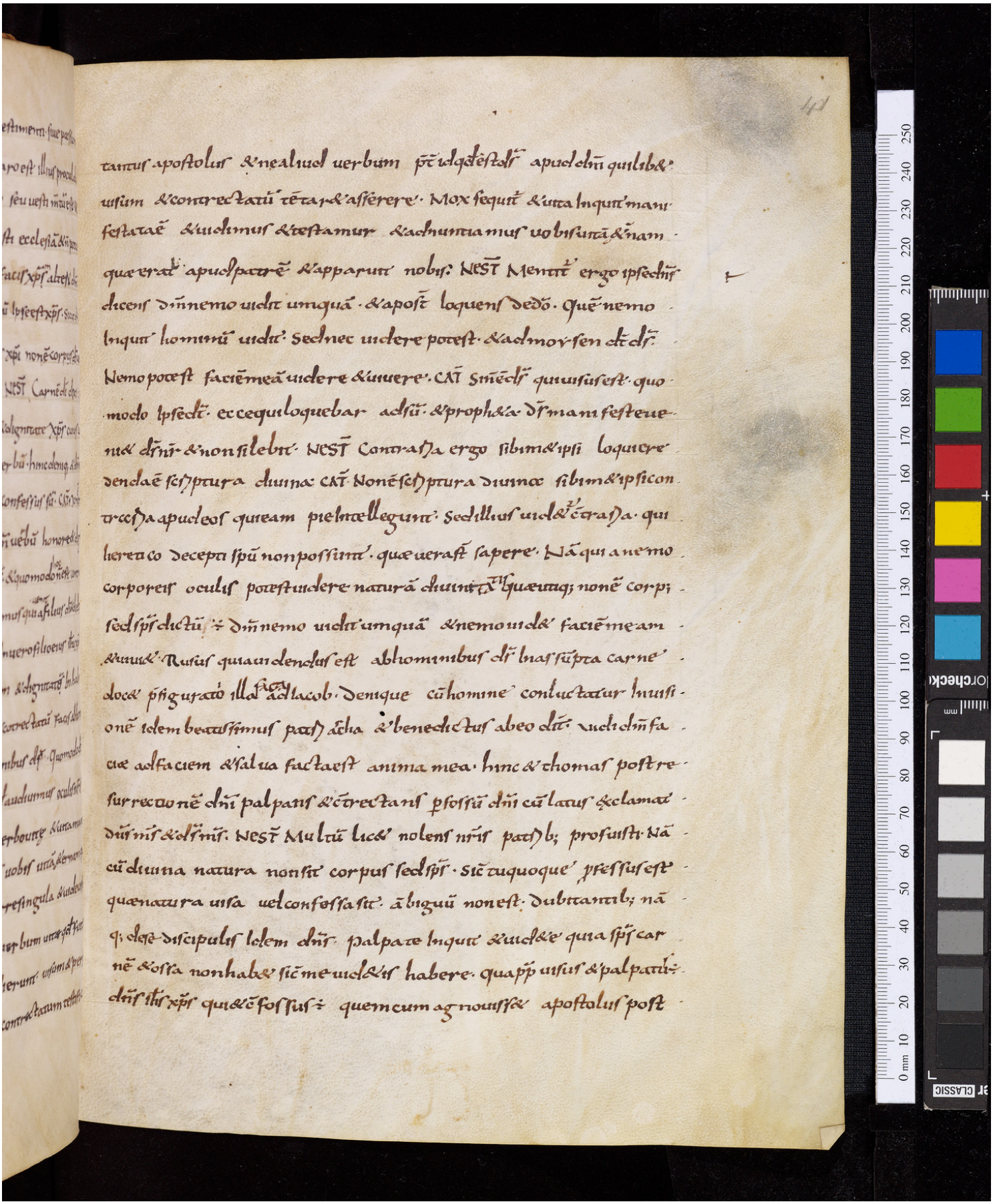


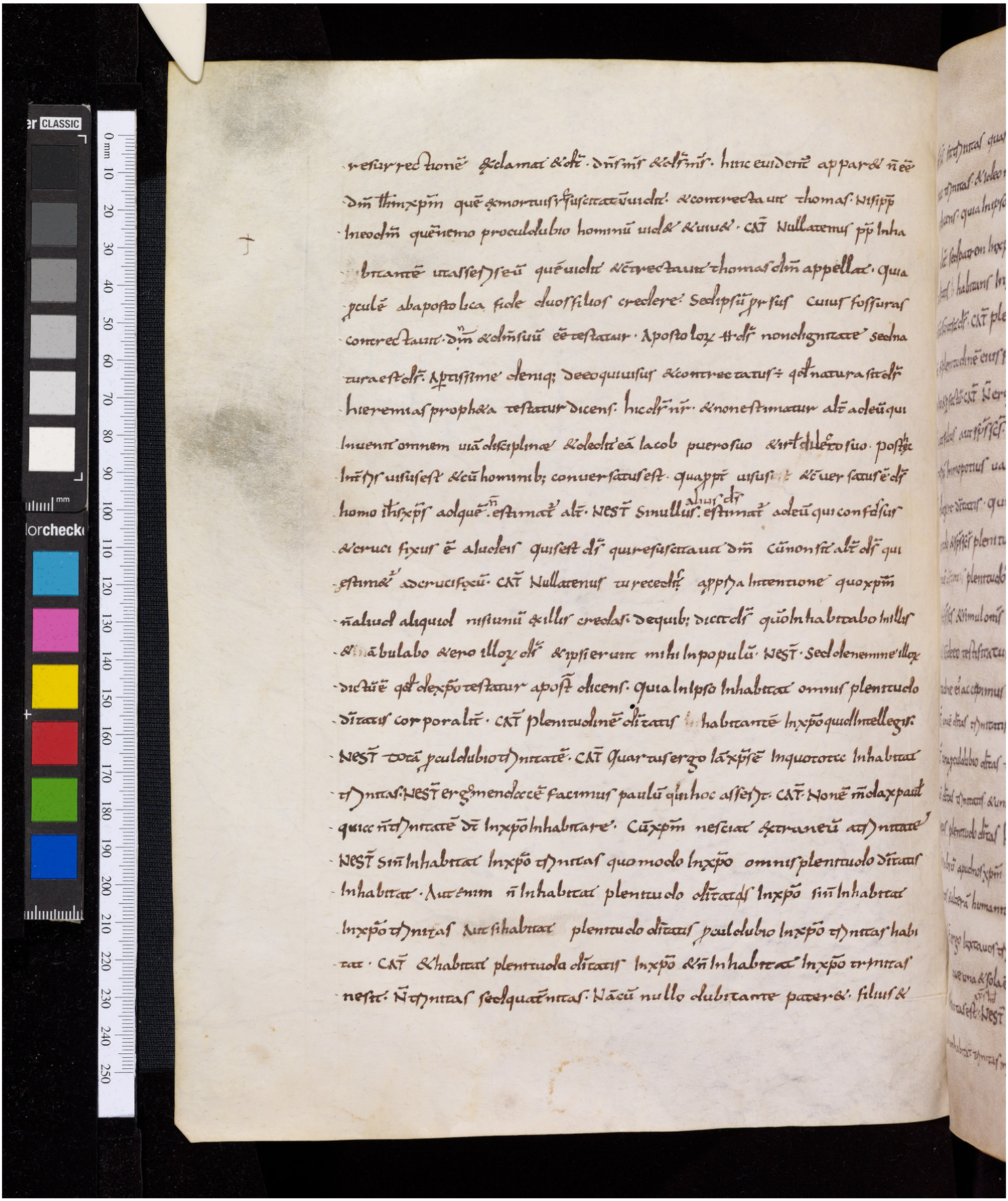


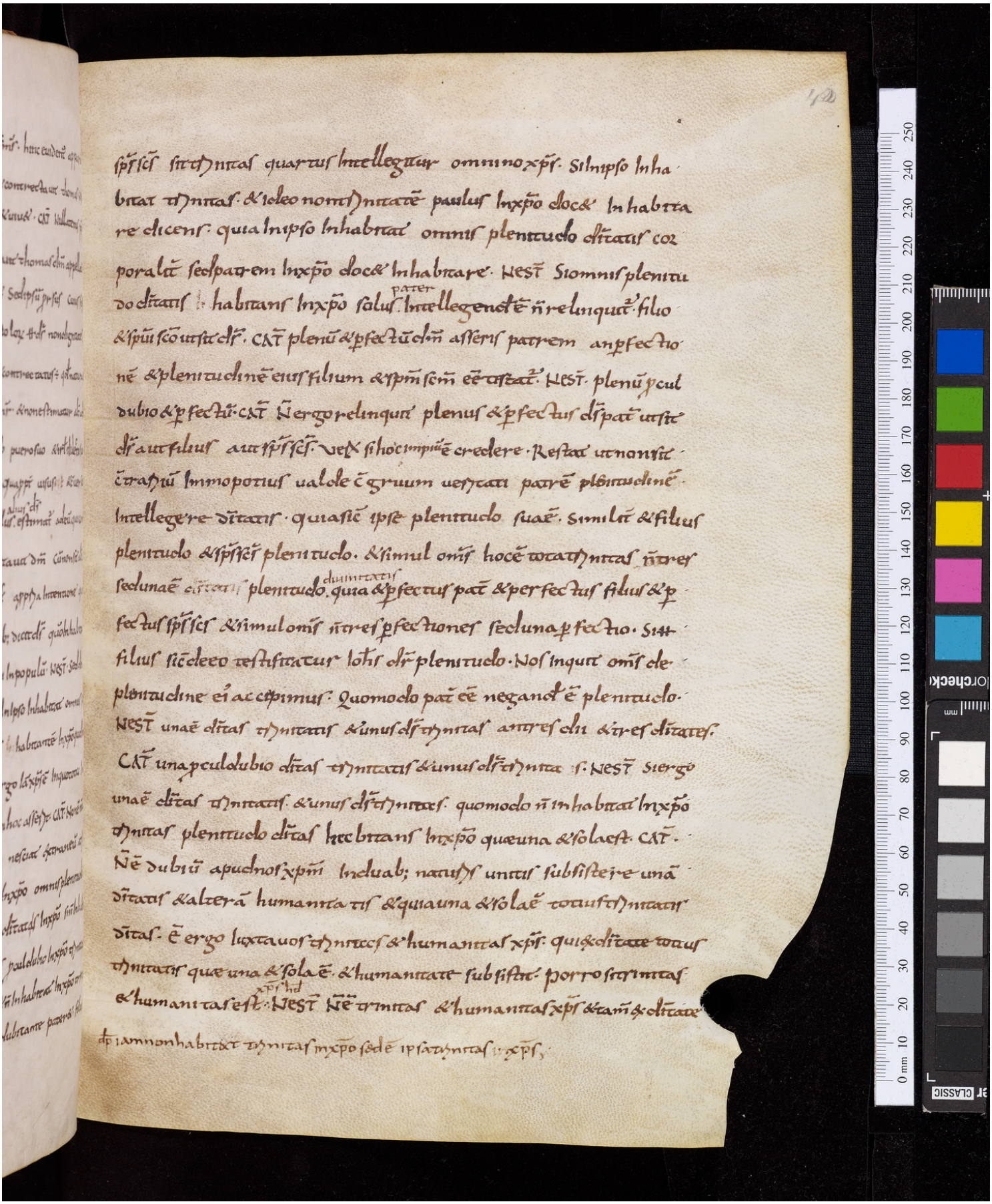


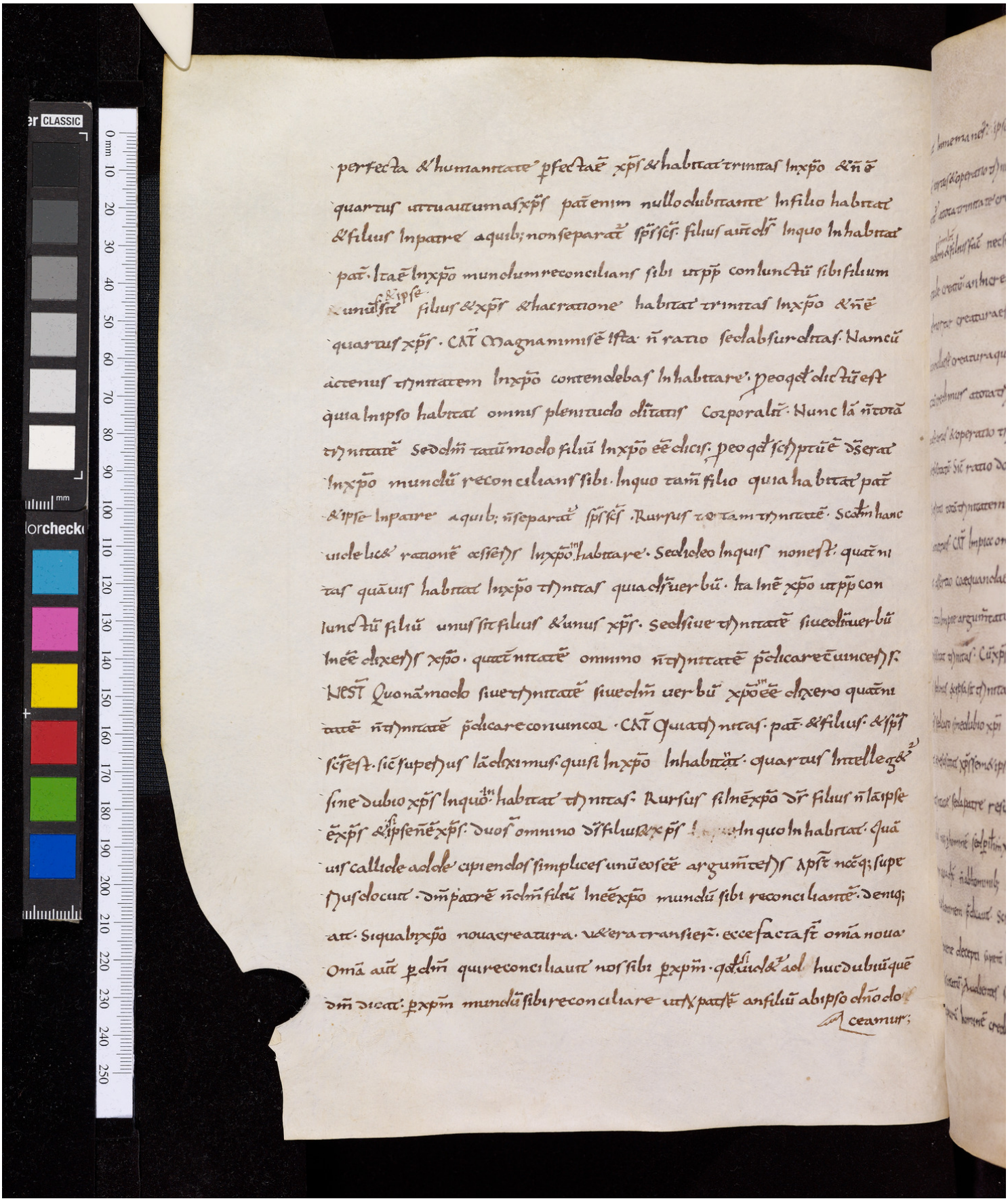






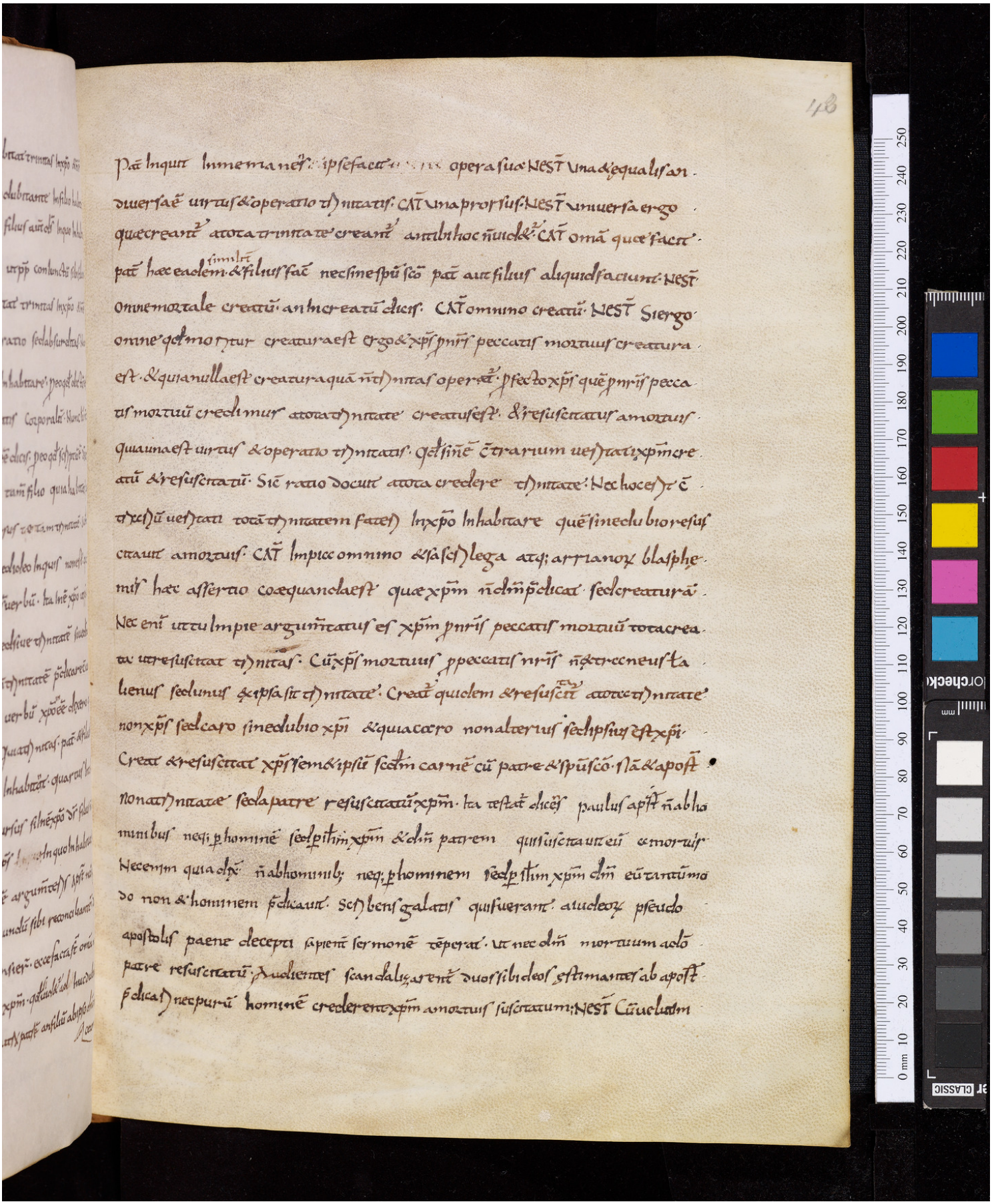


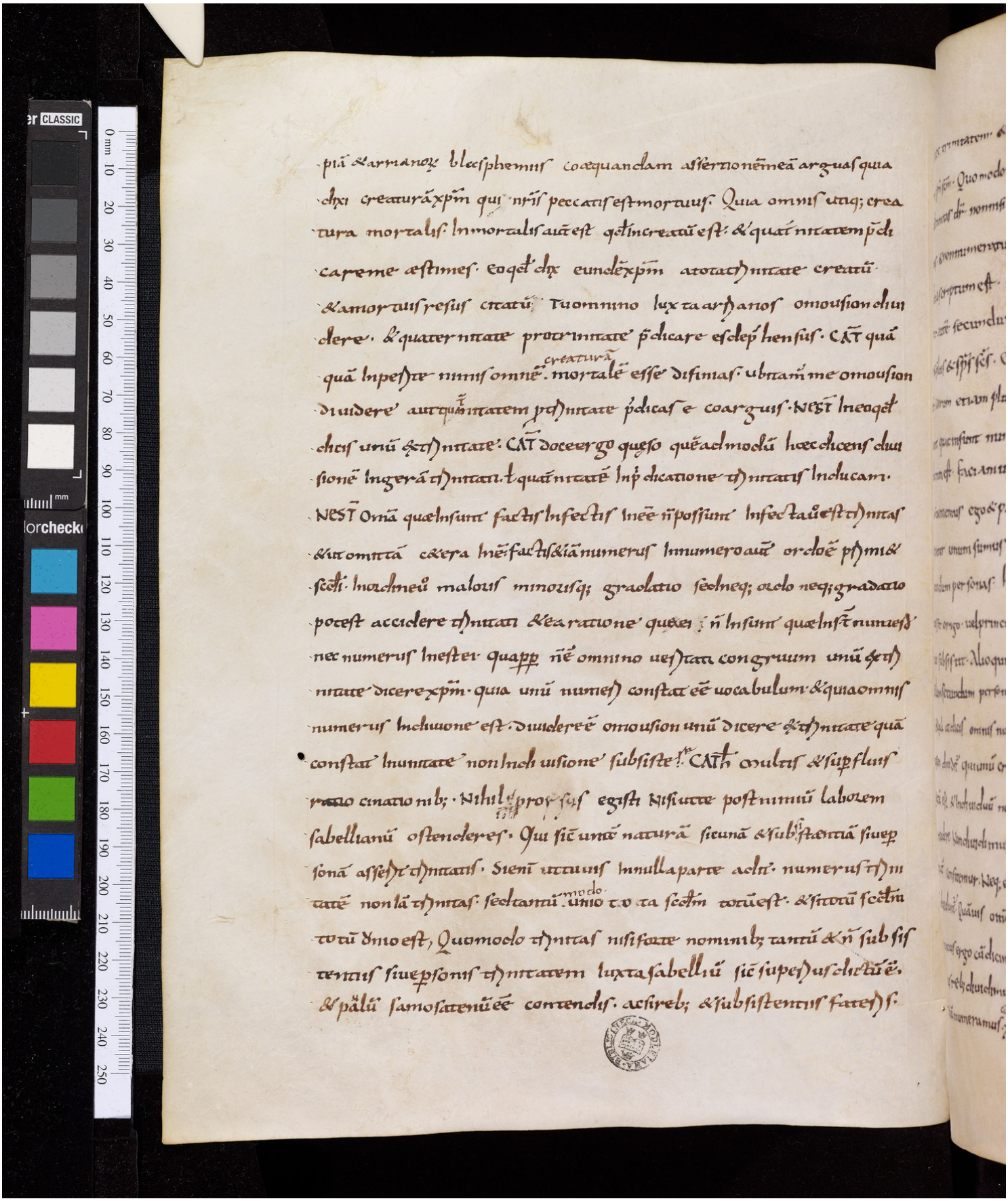


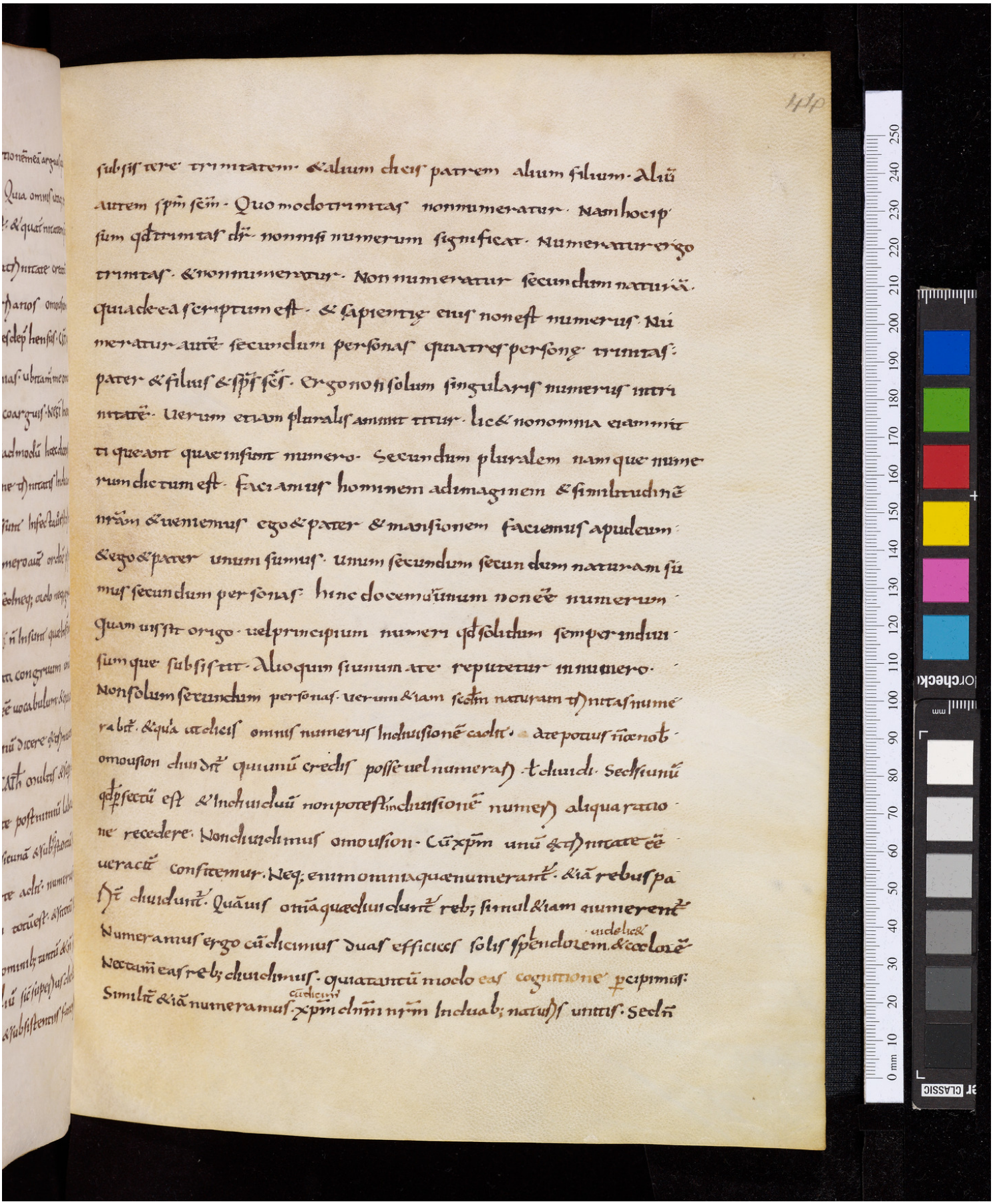


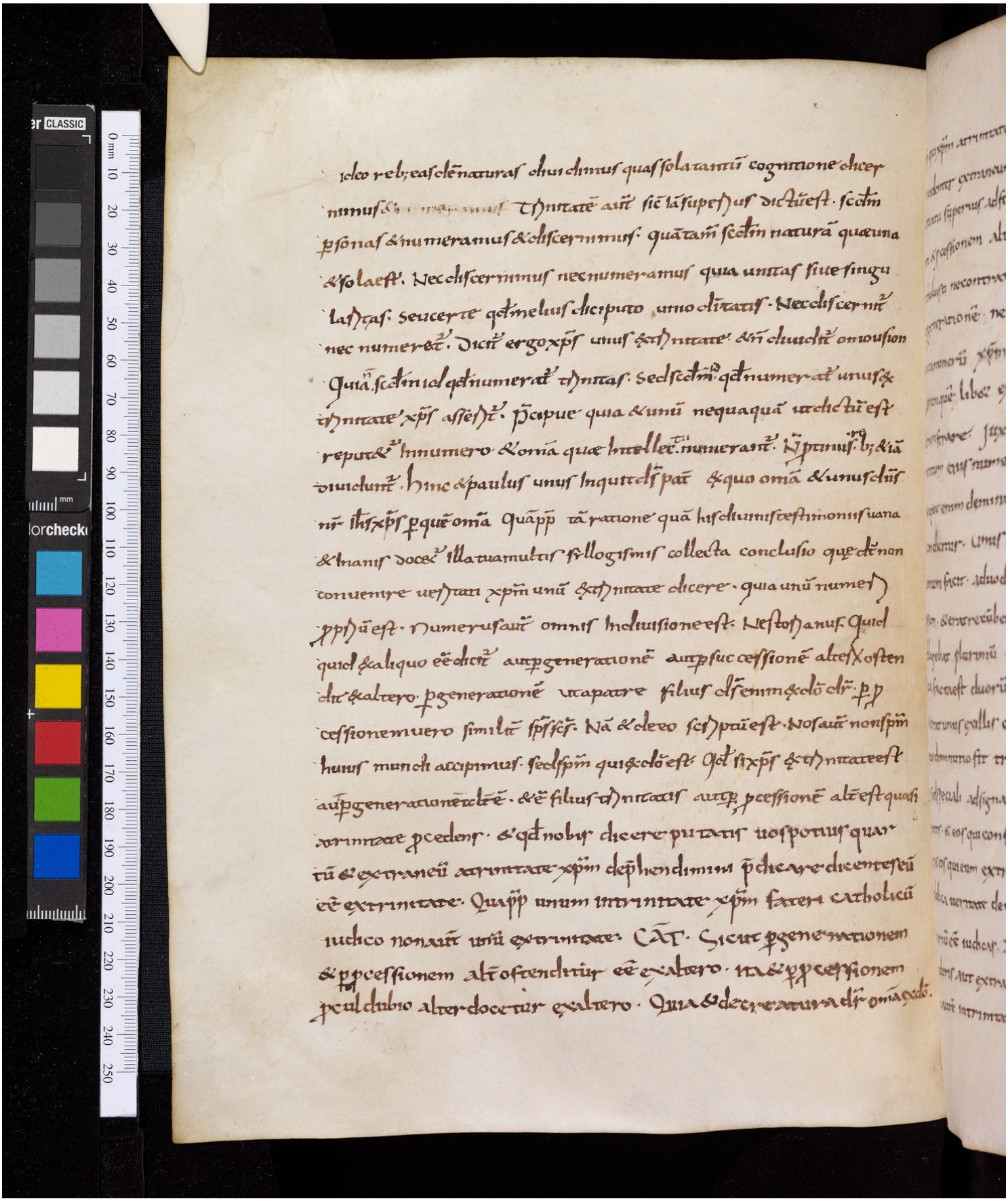
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

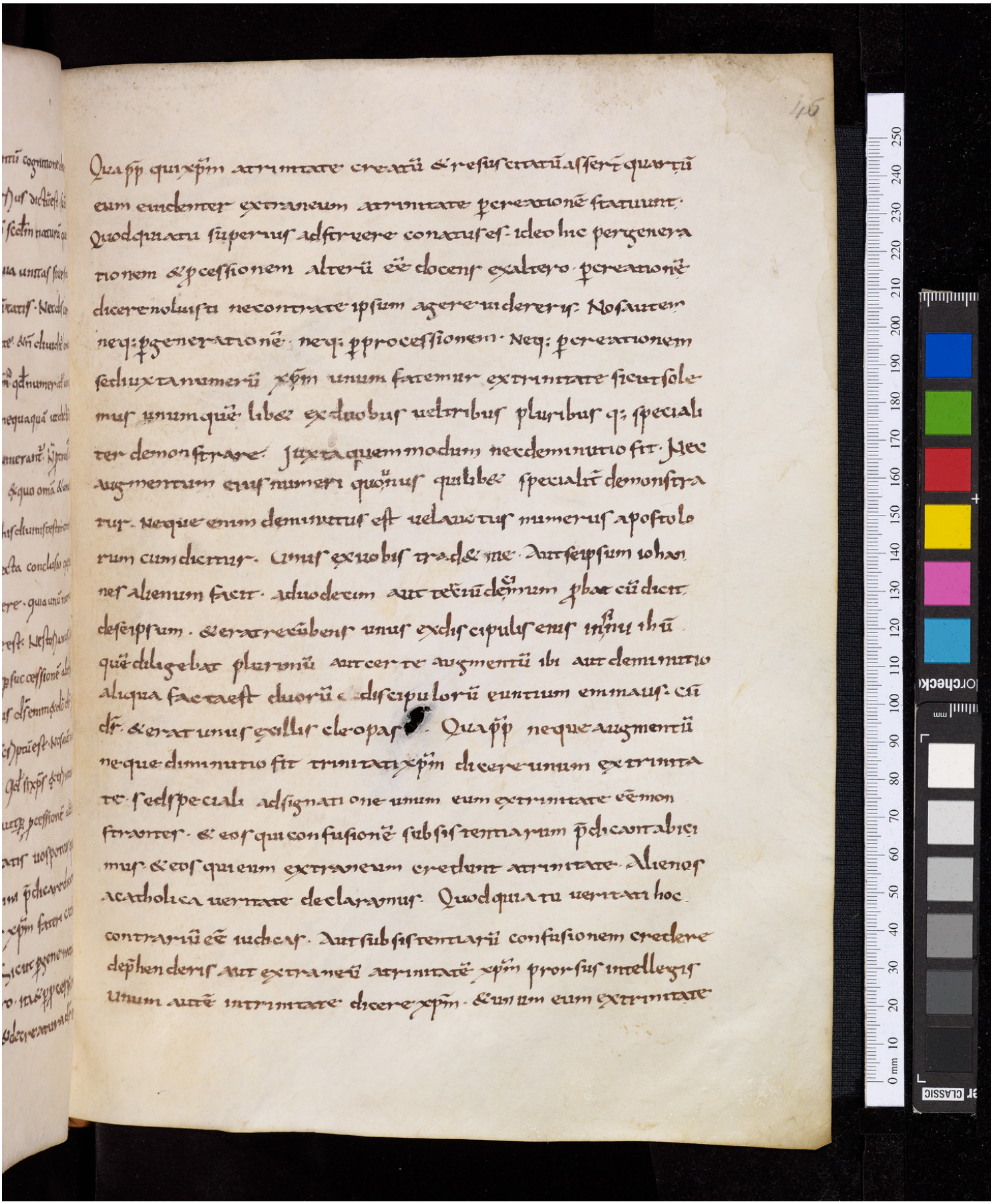
fol. 43r

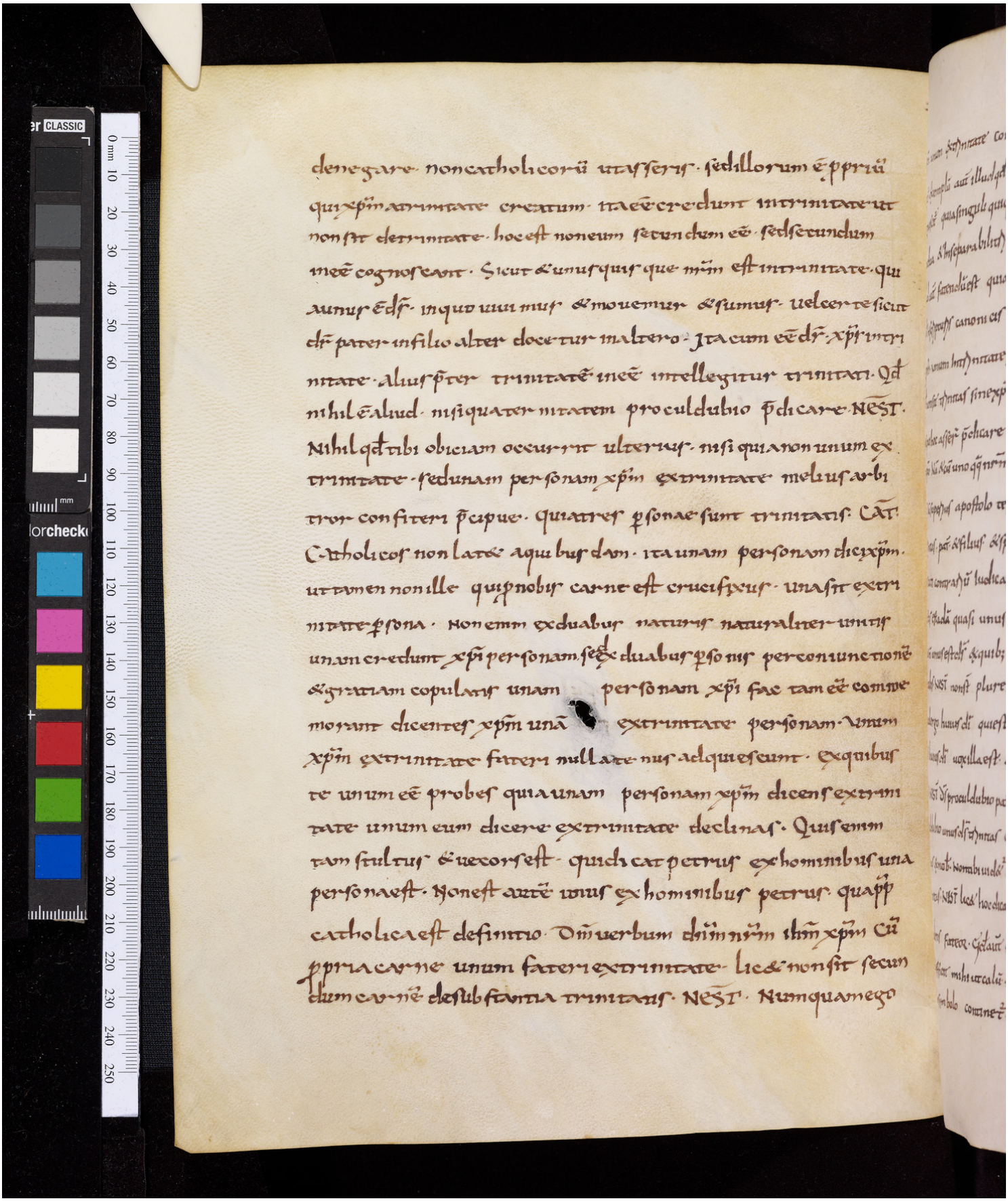


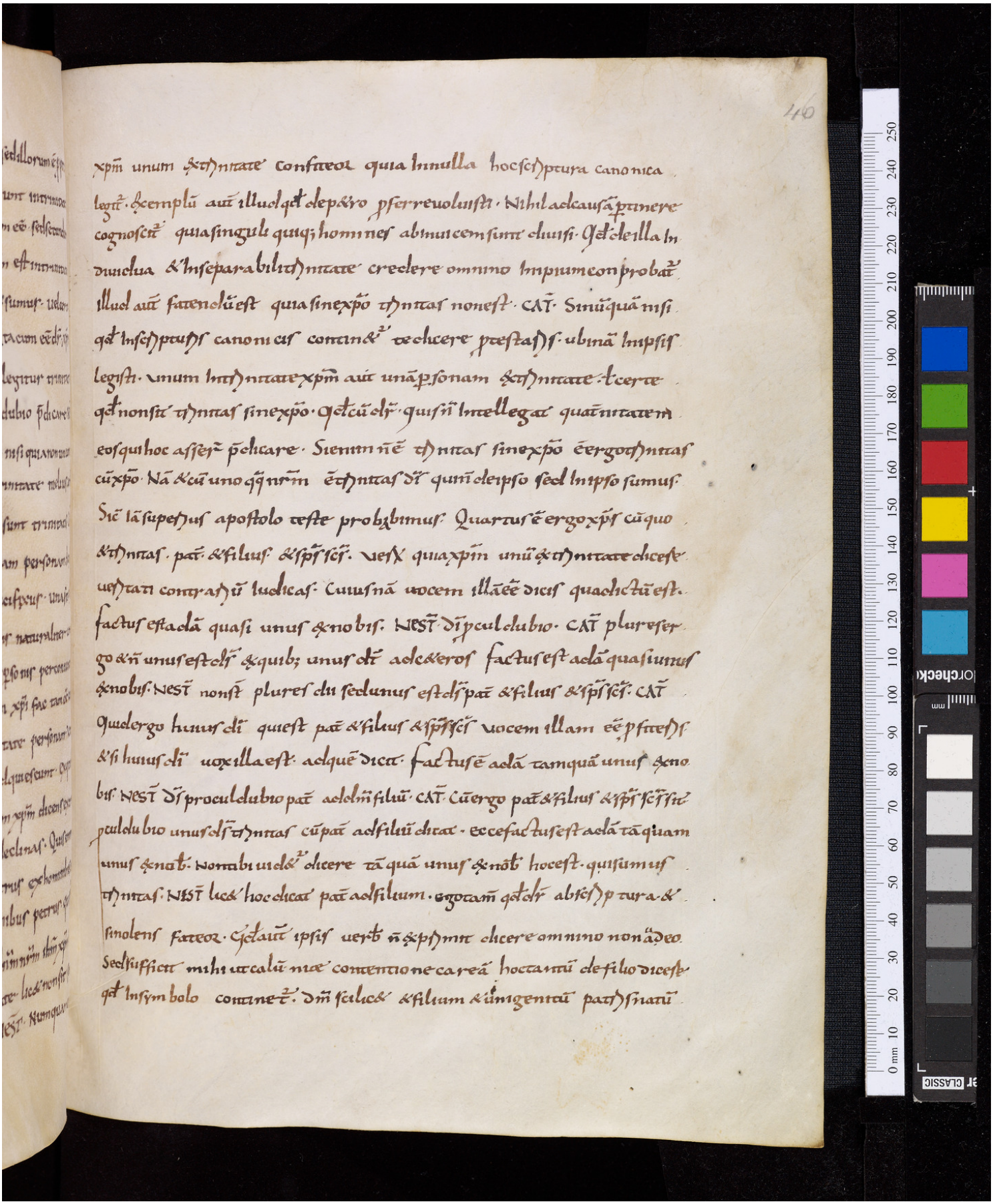


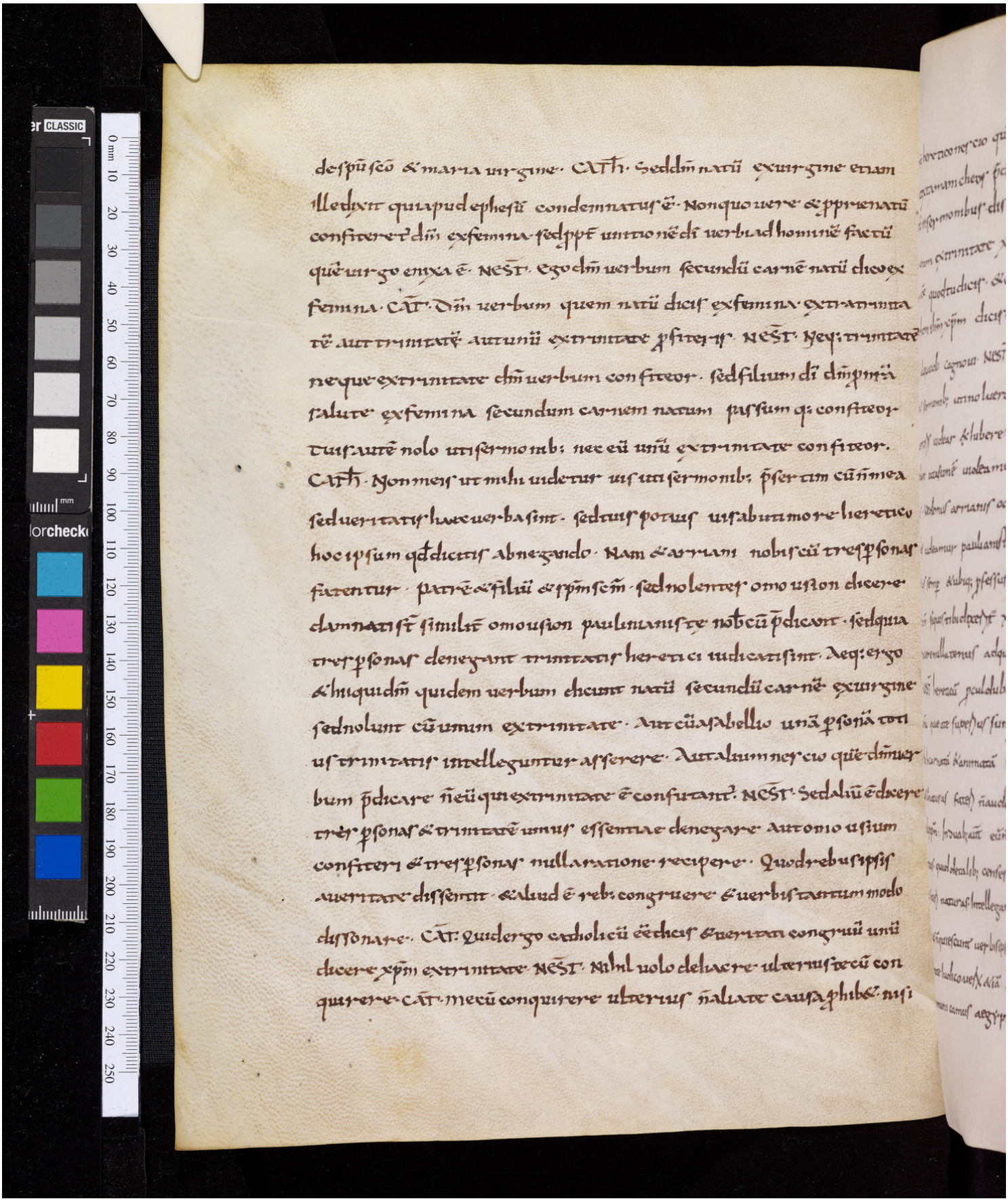


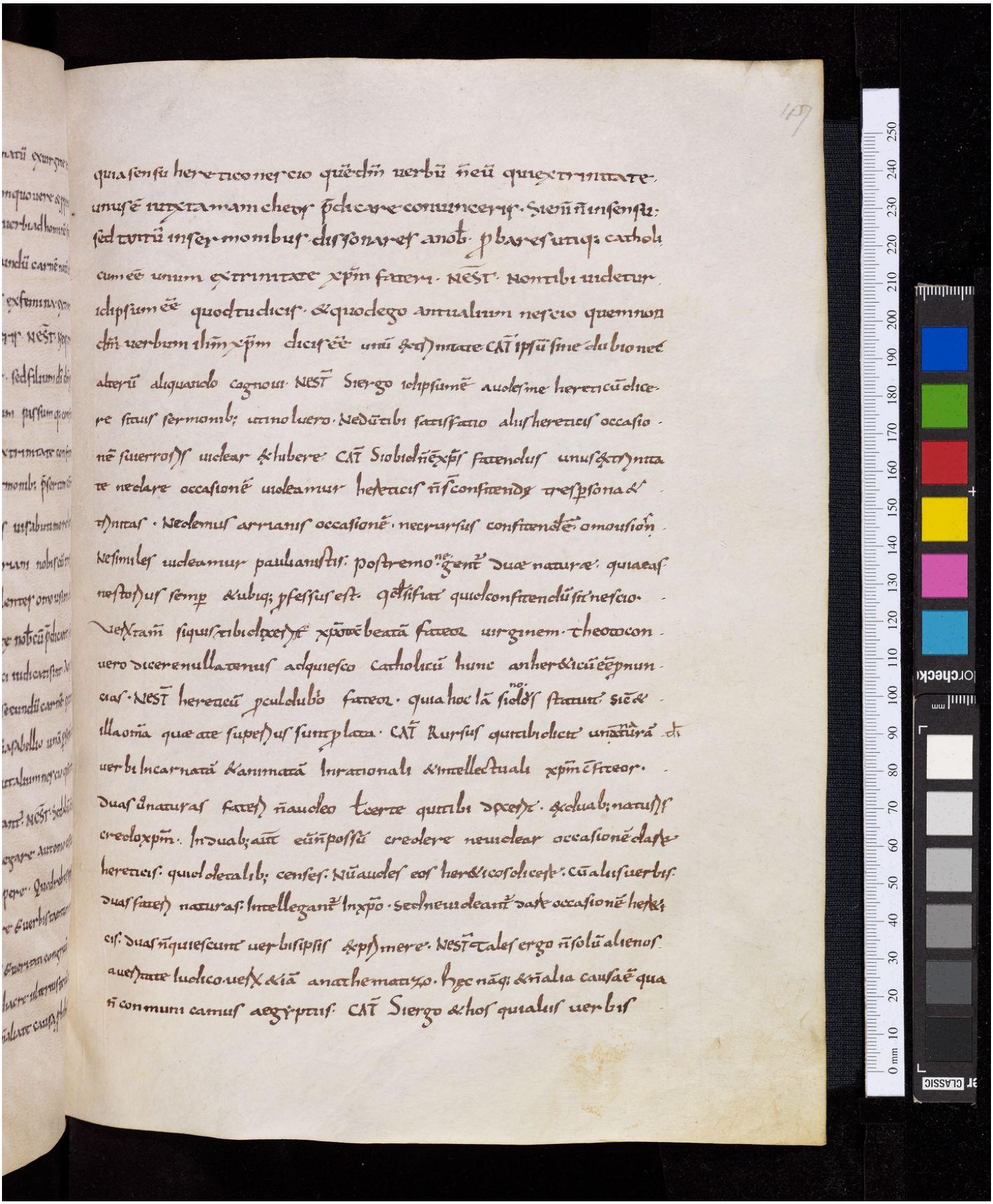


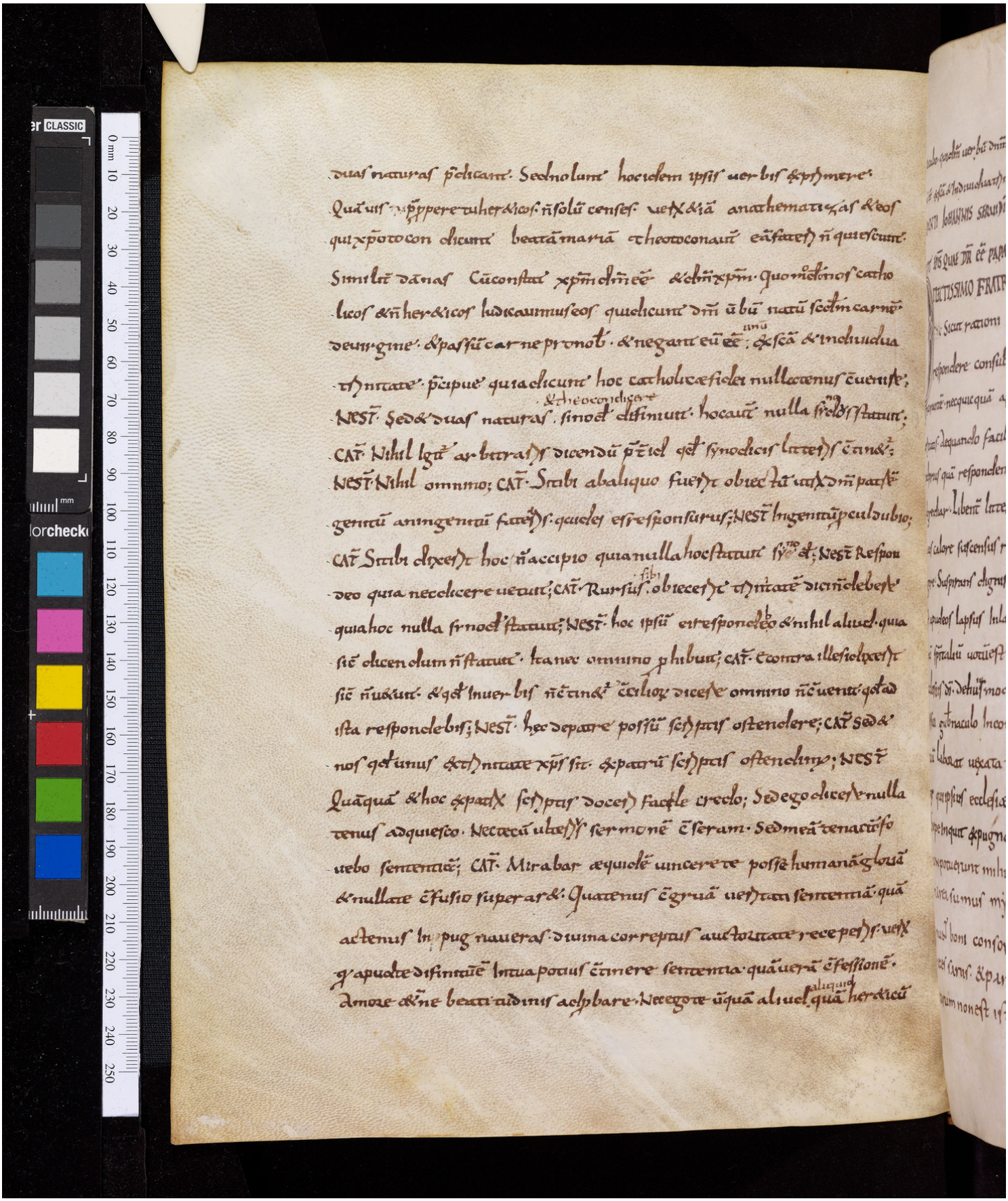


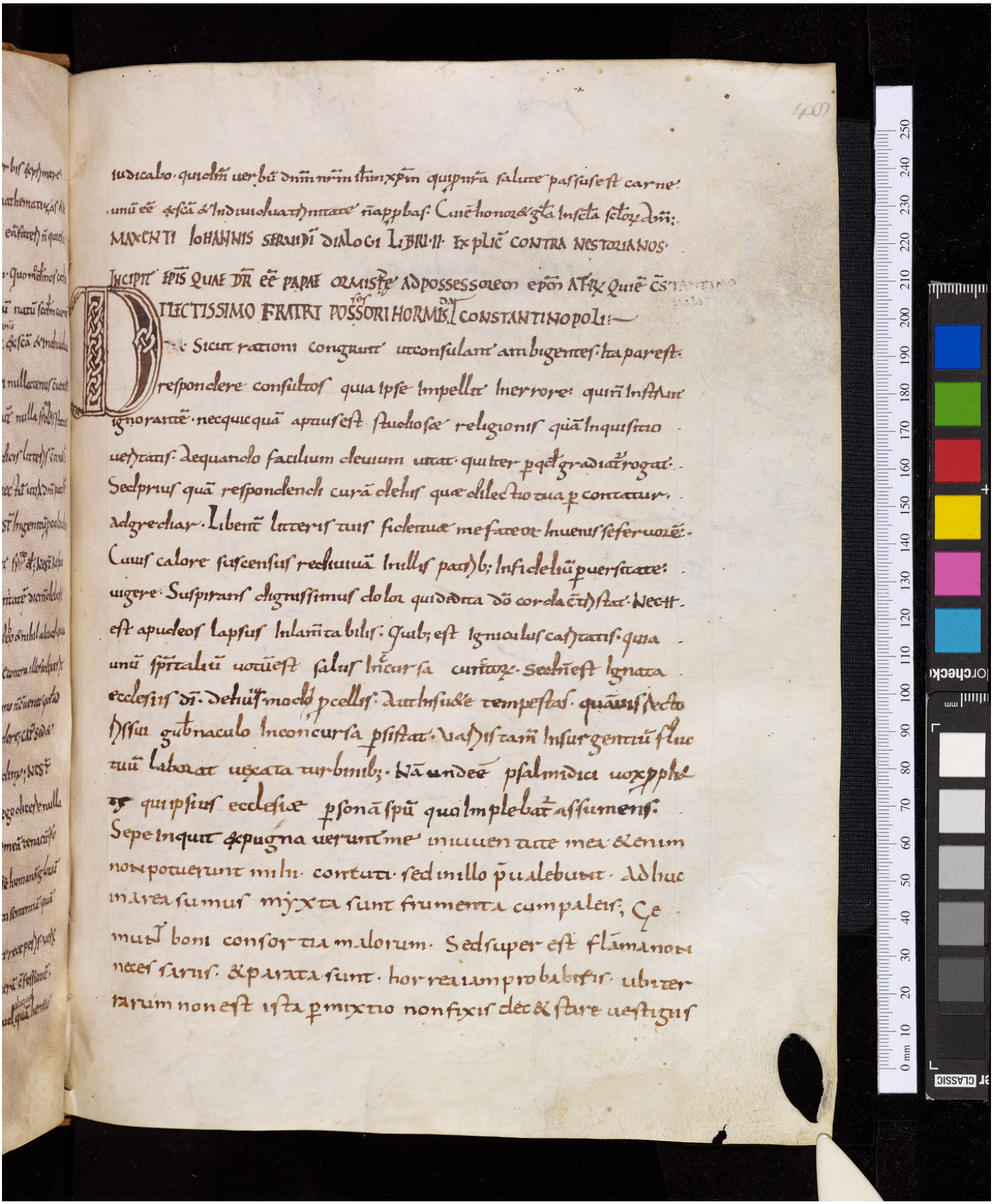


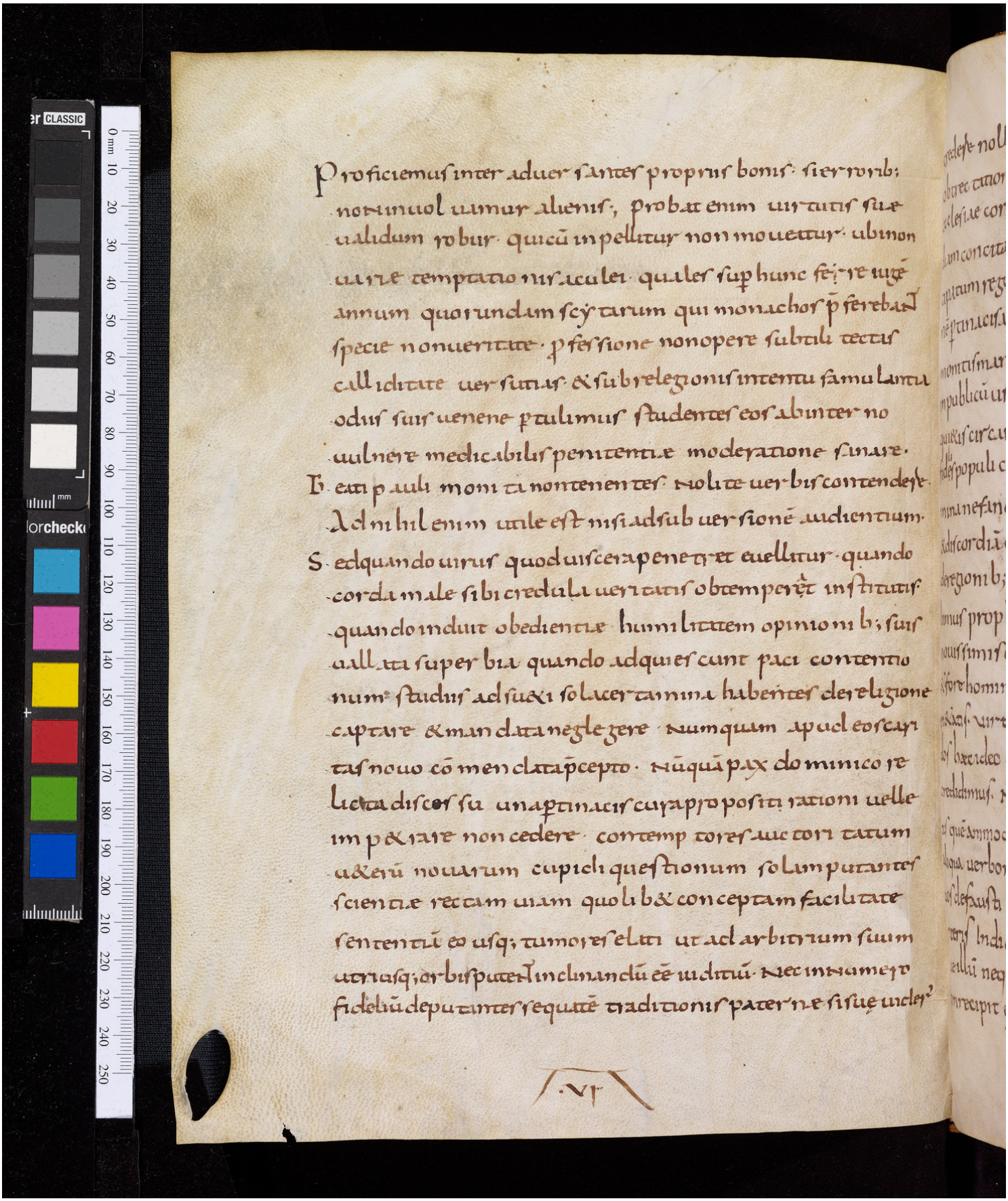




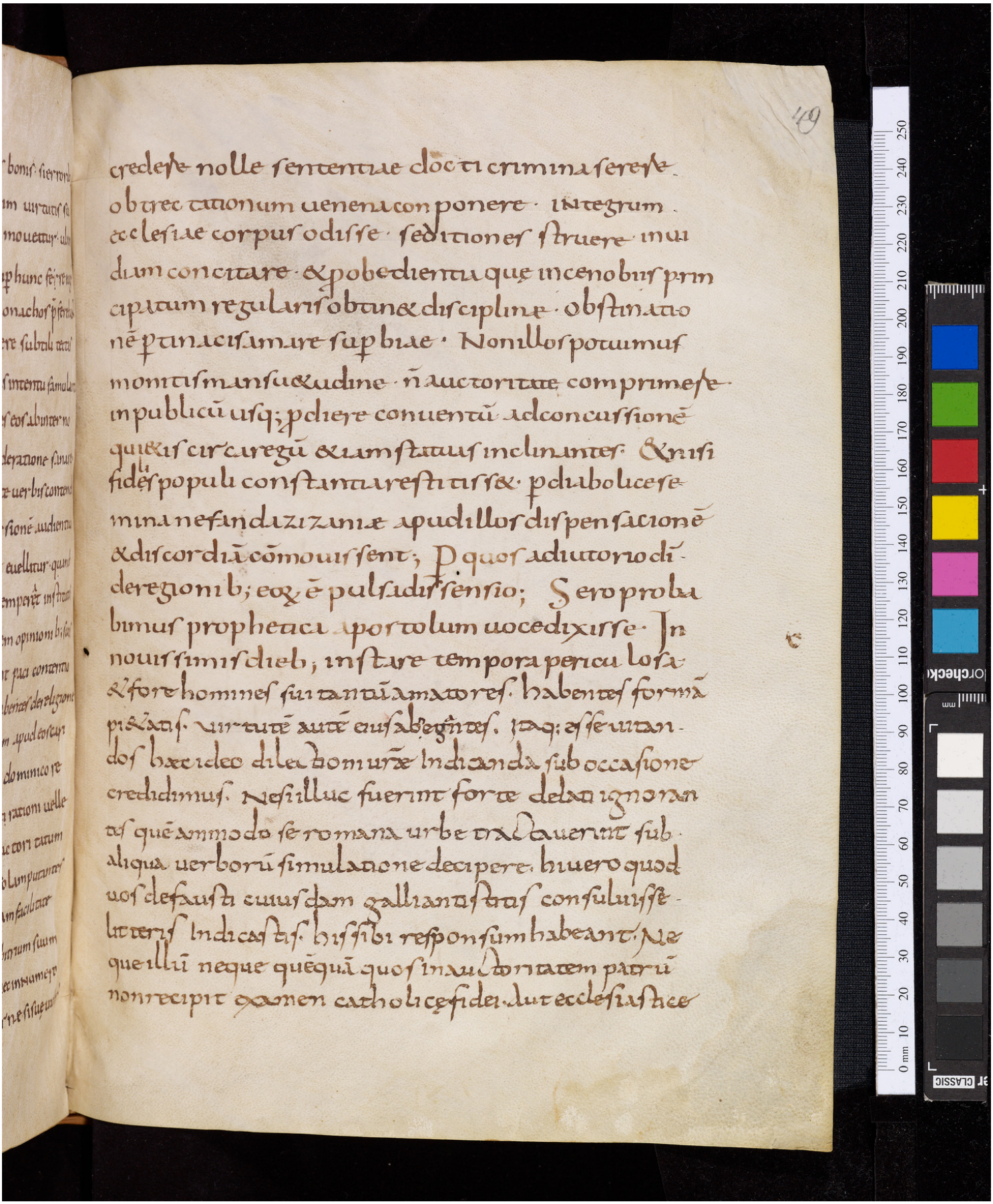




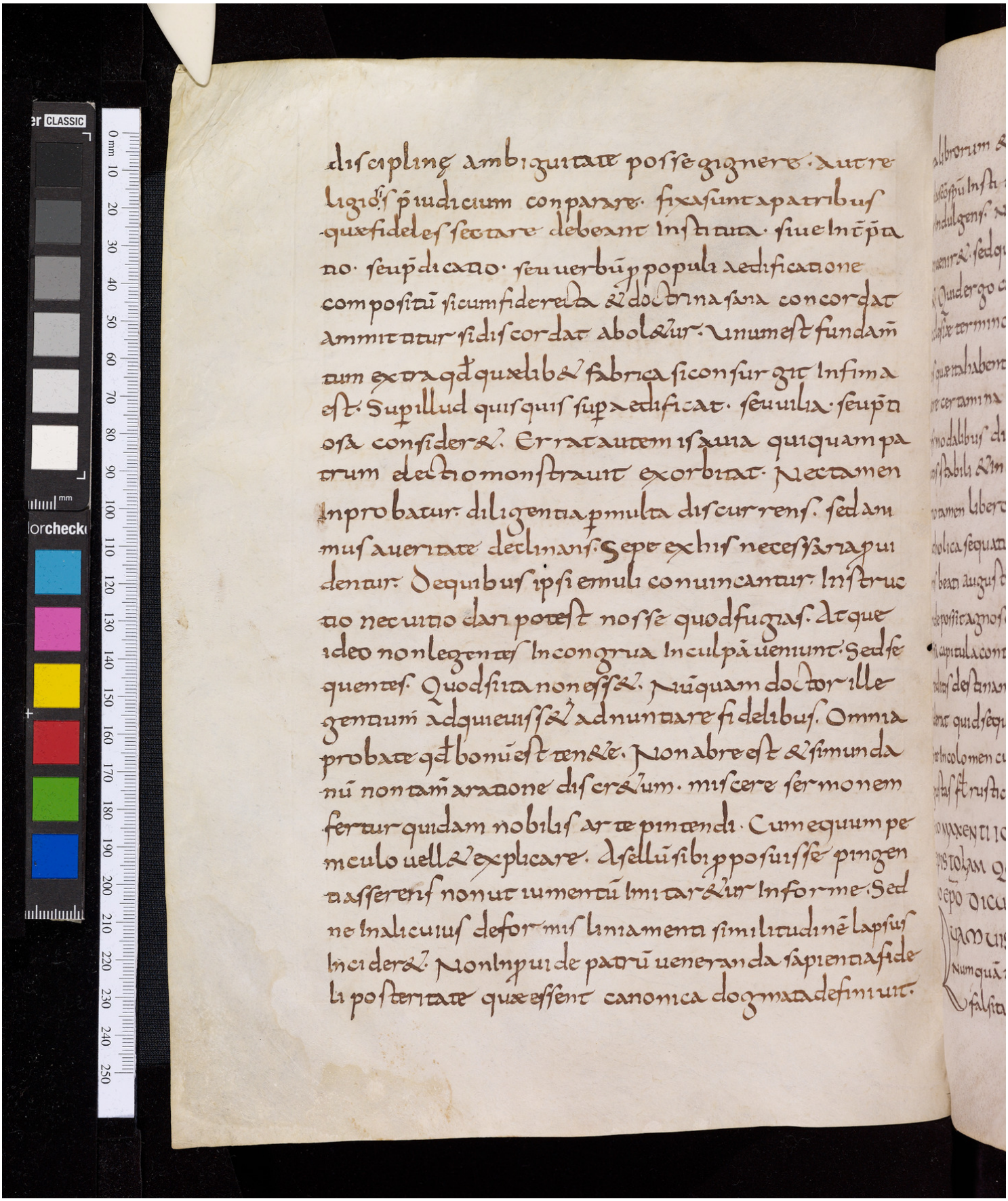


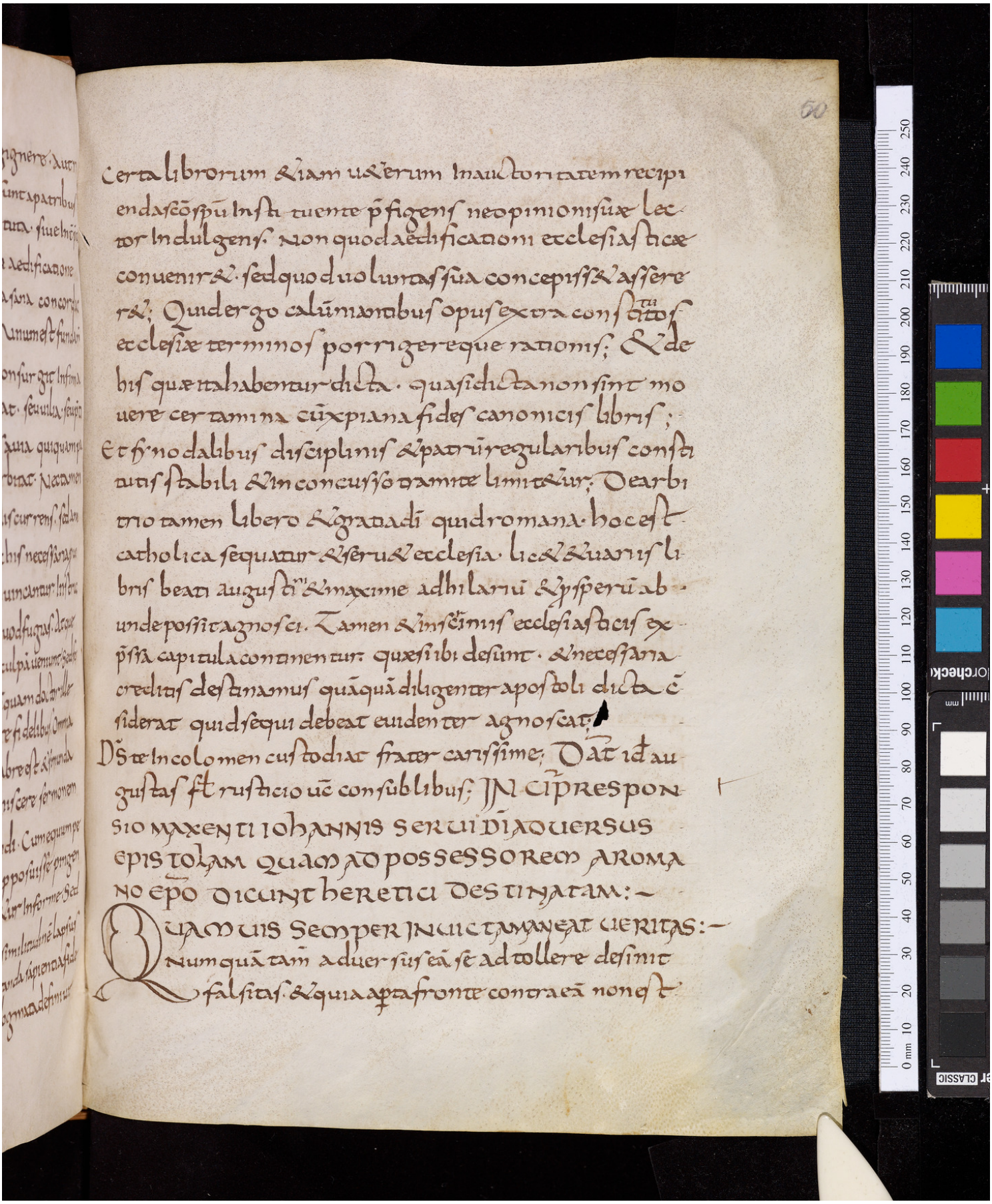


Proficiemus inter aduersantes proprius bonis. sic rogo uos;
nonnunquam uamur alienis, probat enim uirtutis sue
ualidum robur. quicū impellitur non mouetur. ubi non
uana temptatio nr̄a culet. qualis sup hunc scī-re uge
annum quorundam scȳtarum qui monachor p̄ferebant
specie nouerritate. p̄fessione nonopere subtili tectus
callidritate uersutias. & sub religionis intentu famulantu
odius suis uenene p̄tulimus. studenter eos ab inter no
uulnere medicabilis penitentie moderatione sanare.
Beati p̄uli monita nonteneniter. nolite uer-bis contendere.
Ad nihil enim utile est nisi ad sub uersionē audientium.
Sed quando uirus quod uiscera penetret euellitur. quando
cor dia male sibi credula ueritatis obtemperēt instructis.
quando induit obedientie humilitatem opinionib; suis
ualitia superbia quando adquiescunt paci contentio
num studius ad suaui solacia animā habenter de religione
captare & mandata neglegere. numquam apud eos cap
tas nouo cōmendata p̄cepto. nūquā pax dominico re
licta discordia unaptinacis cuja p̄posita rationi uelle
imperare non cedere. contemptores uictorum tatum
ad ceū nouarum cupidi questionum solum putantes
scientie rectam uiam quo libet conceptam facilitate
sententiū eo usq; tumore elati ut ad arbitrium suum
uerba sq; torbis putent inclinandū ee uidetū. Nec immemor
fidelium deputantes regule traditionis pater-ne si sue uicel'



credere nolle sententiae doctri crimina sereresse.
obtrectationum uenena conponere. integrum
ecclesiae corpus odisse. seditiones struere inu
dium concitare. & pobedientia quę inceno bius prin
cipatum regularis obtinę disciplinę. obstinatio
nē pertinacissimae superbiae. Non illos potuimus
monitis mansuetudine. nō auctoritate comprimere
in publicū usq; pdiere conuentū. ad concussionē
quietis circaregū & totius status inclinantes. & nisi
fides populi constantia restitisset. p dubolicere
mina nefandizizaniae apud illos dispensationē
& discordiā cōmouissent; P quos adiutorio di
deregionib; eoq; ē pulsus dissensio; Sero probu
bimus prophetica aportolum uocedixisse. In
nouissimis diebus instare tempora pericu losa
& fore homines sui tantū amatores. habentes formā
pietatis. uirtutē autē eius abnegantes. Itaq; esse uitan
dos hęreticos dilectos nobis Indicandā sub occasione
credidimus. Nesi illuc fuerint forte delata ignoran
tes quē animo do se romana urbe tradauerint sub
aliqua uerborū simulatione decipere. huius quod
uos defuncta cuius dam gallianę stratę consuluisse
litteris Indicastis. his sibi responsum habeant. Ne
que illū neque quēquā quos in auctoritatem patrū
non recipit examen catholicę fidei. aut ecclesiasticę





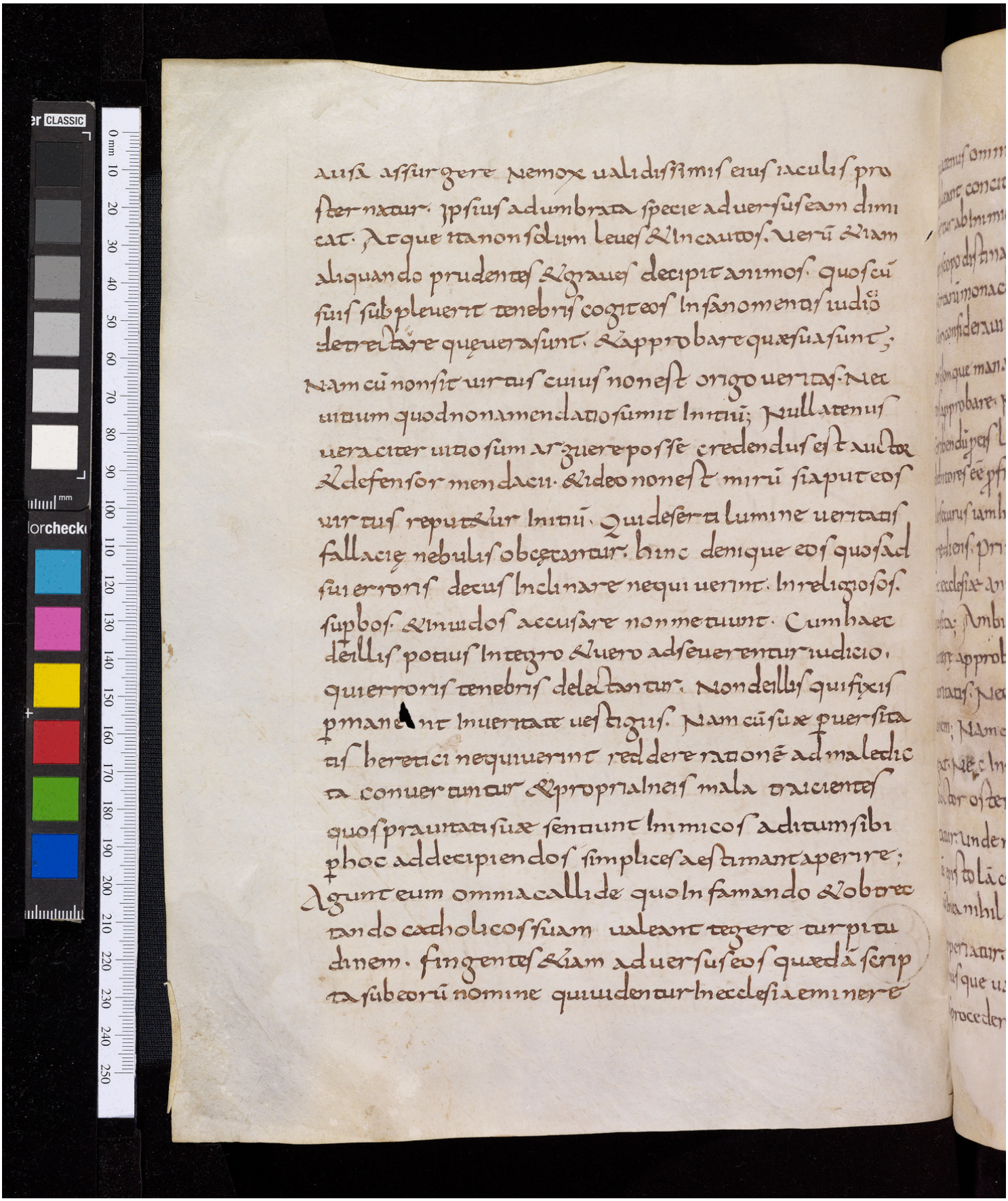
Certa librorum quam uetustorum inauditam recipiendas cõsuetudinis instituente pfigens neopinionis suæ lector indulgens. Non quod ædificationem ecclesiasticæ conuenire ꝓ sed quod uoluntas sua concepisse ꝓ assererꝓ; Quidergo calũmniantibus opus extra constitutos ecclesiæ terminos porrigere equationis; & de his quæ talia habentur dicta. quasi dictanon sint mouere certamina cũ xpiana fides canonicis libris; Et sicnodalibus disciplinis ꝑ patrũ regularibus constitutis stabili ꝑ in concussa tramite limitetur; De arbitrio tamen libero ꝑ gratiadi quidromana. hoc est catholica sequatur ꝑ seruet ecclesia. licet ꝑ quarũ libris beati augustini ꝑ maxime adhilariũ ꝑ ysperũ abunde possit agnosci. Tamen ꝑ inscitiæ ecclesiasticis expressa capitula contineantur. quæ sibi desunt. ꝑ necessaria credita destinamus quãquã diligenter apostoli dicta cõsiderat quid sequi debeat euidenter agnoscat.

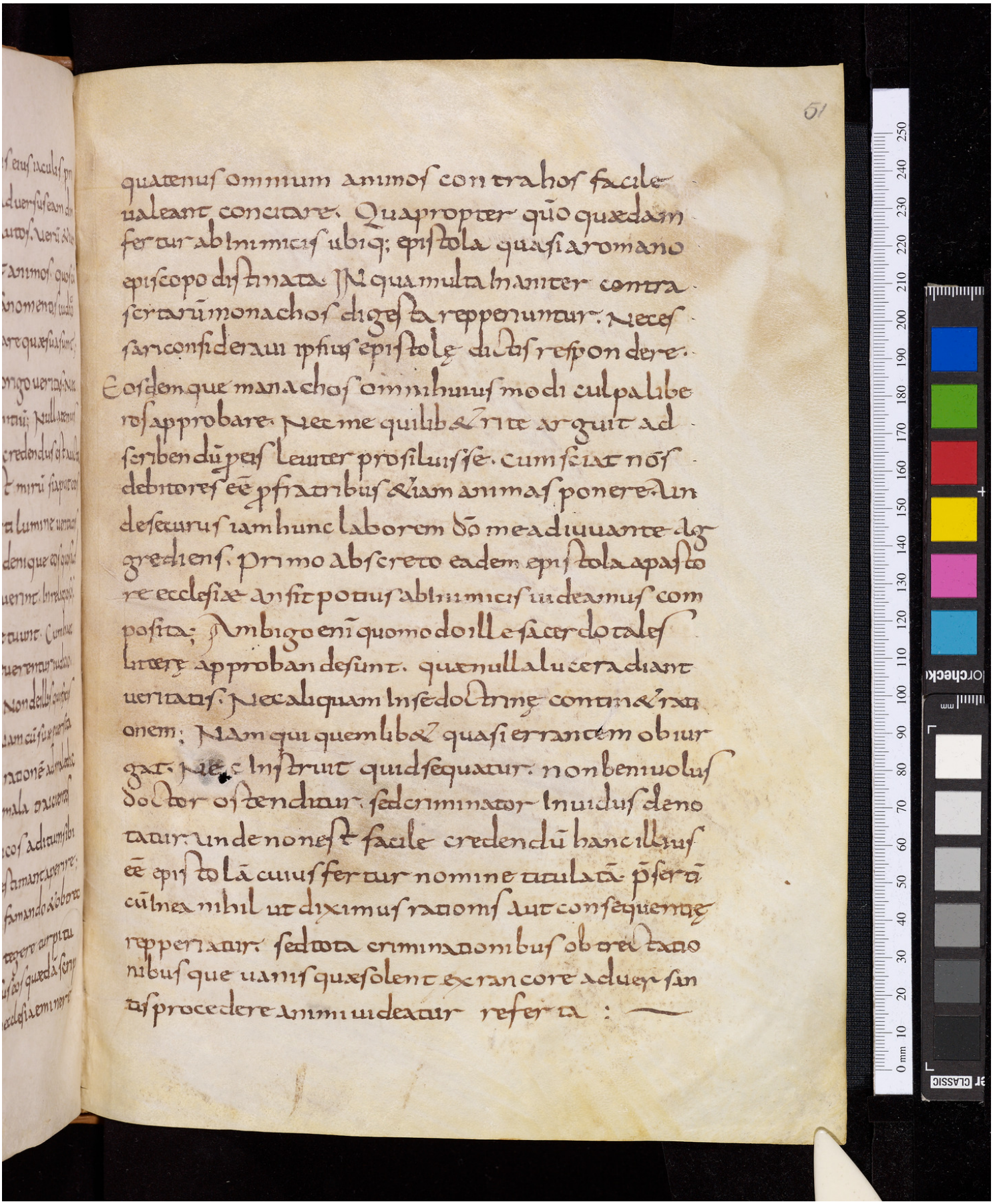
Dñe In colomen custodiat frater carissime; Dat id augustas ft rusticio uc consulibus; IN CIPRESPONSIO MAXENTII IOHANNIS SERUI DI ADUERSUS EPISTOLAM QUAM AD POSSESSOREM AROMANO EPO DICUNT HERETICI DESTINATAM:—

QUAMUIS SEMPER INUICTA MANEAT UERITAS:— Num quã tam aduersus eã se attollere desinit falsitas. ꝑ quia a pta fronte contracã non est

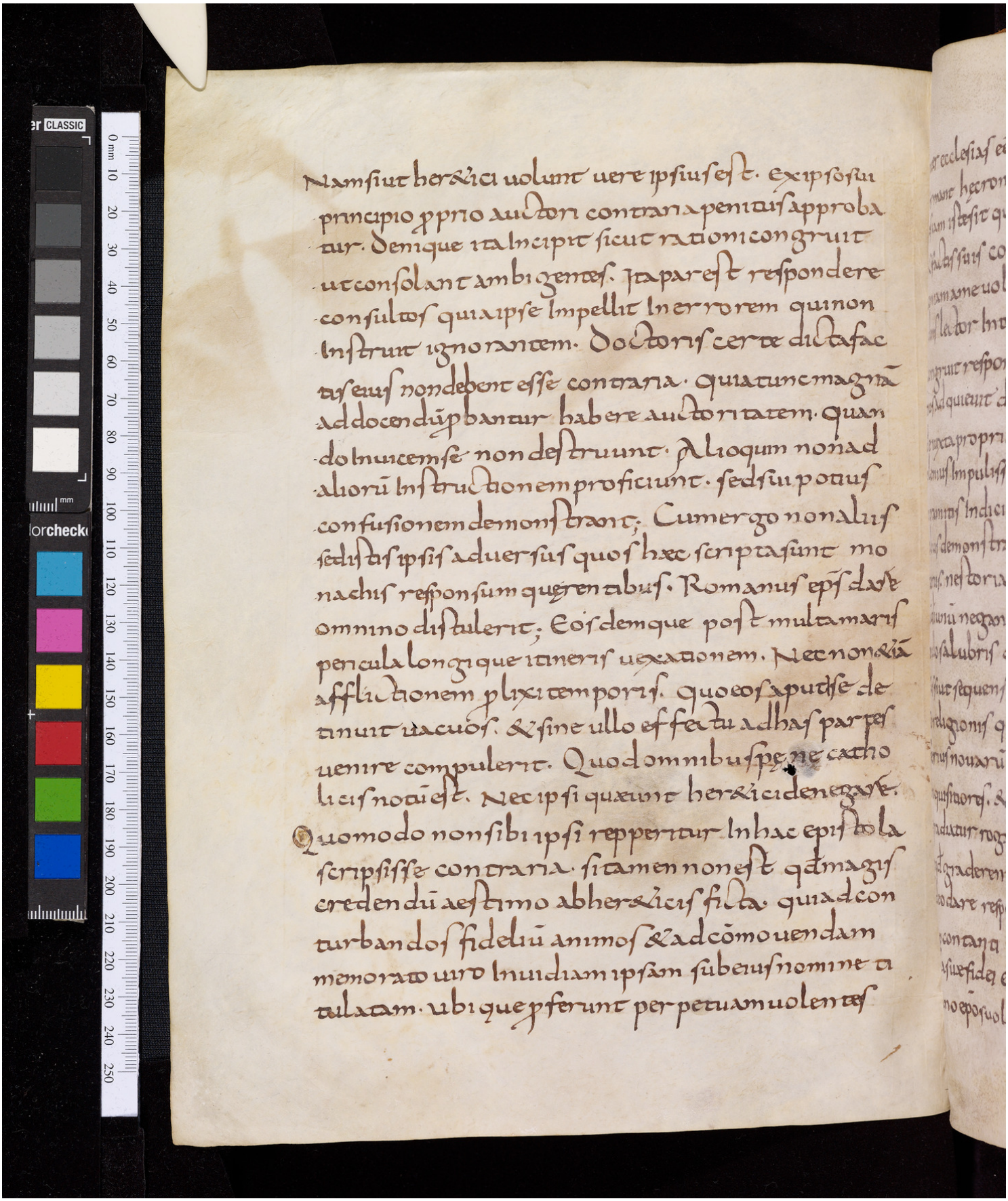
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

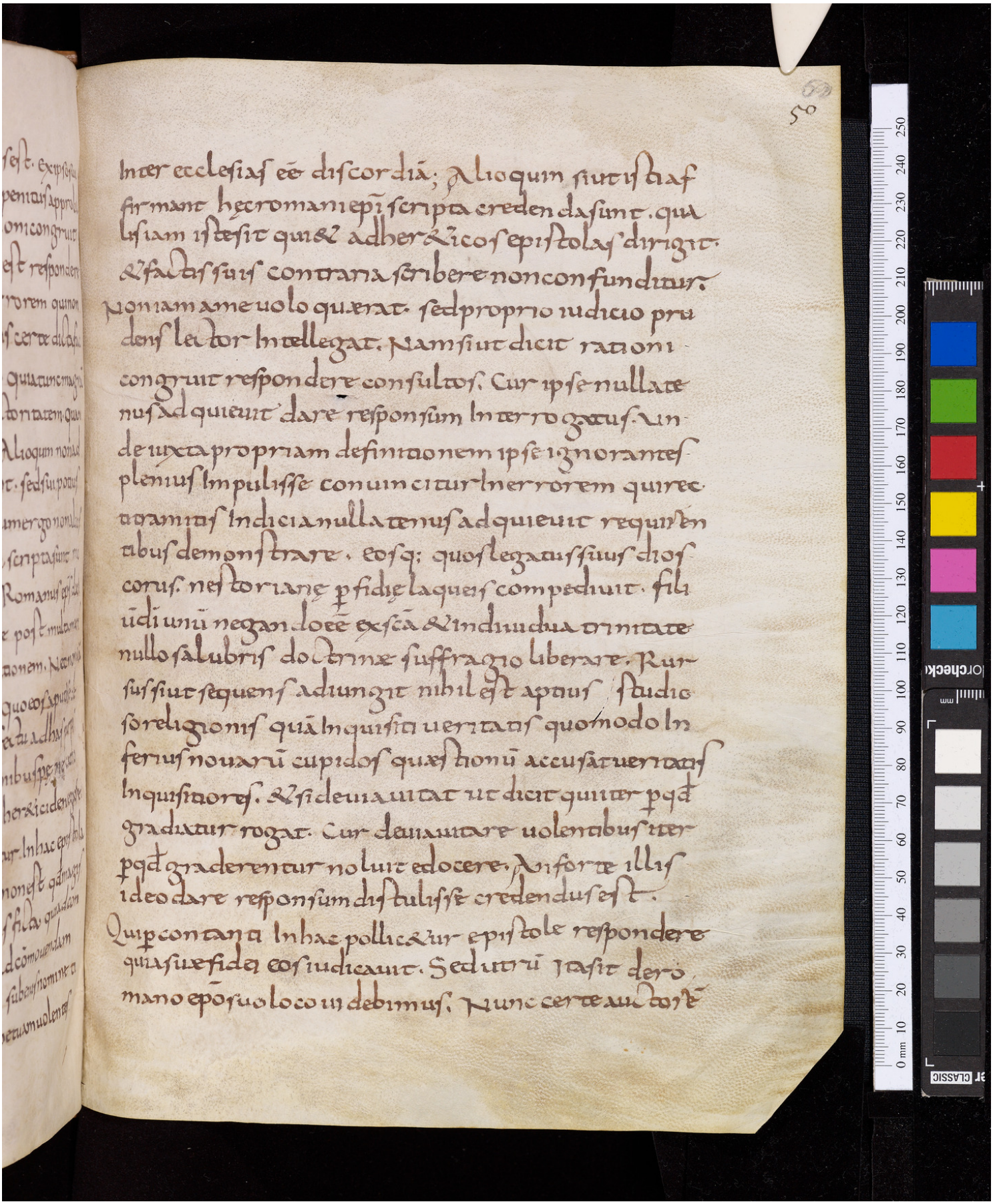
fol. 50v



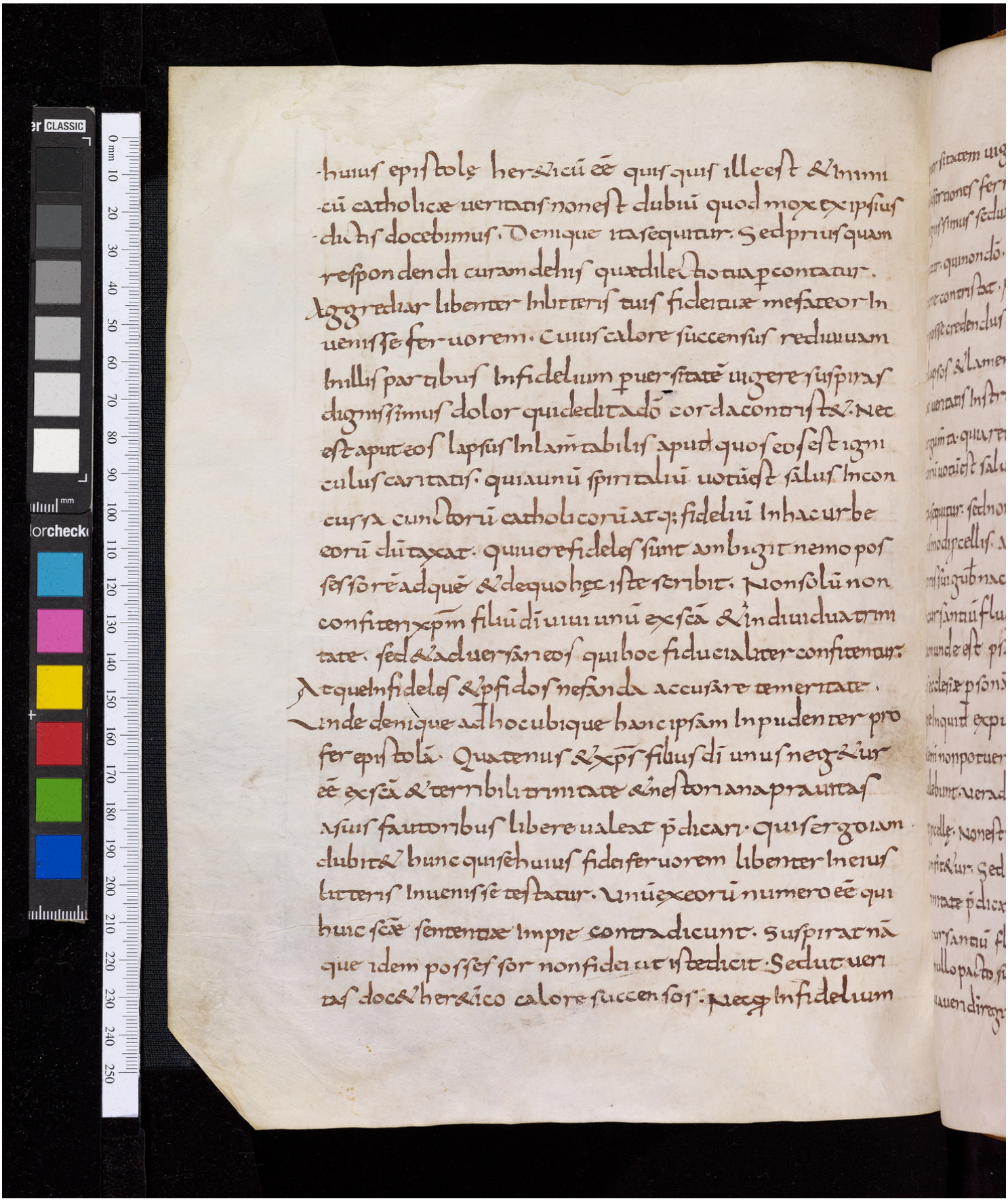


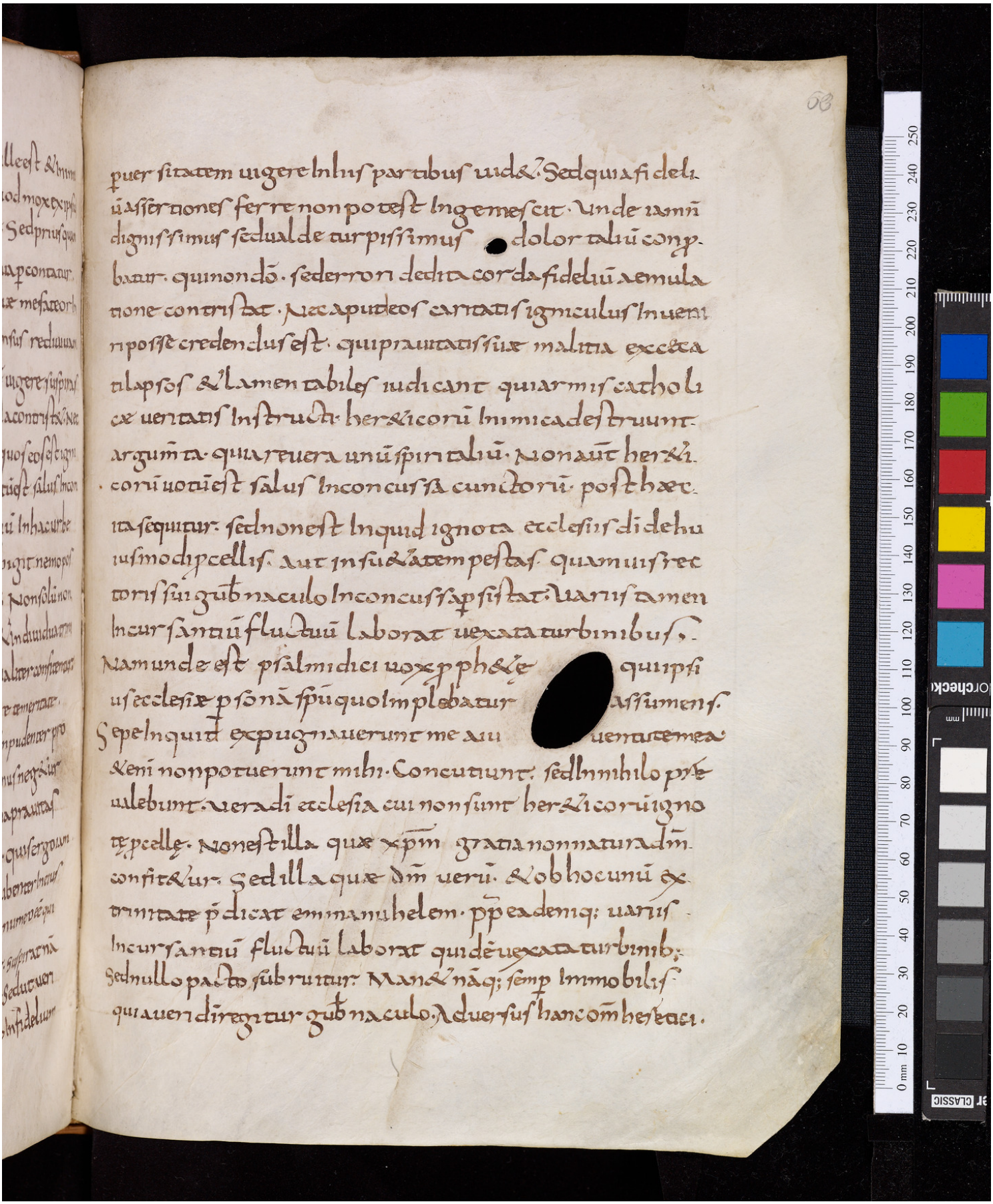
quatenus omnium animos contrahos facile
ualeant concitare. Quapropter quo quedam
fertur ab inimicis ubiq; epistola quasi a romano
episcopo distinata. In qua multa inaniter contra
scripta monachos digesta reppe(r)iuntur. Neces
sario considerauj ipsius epistole dicta respondere.
Et ostendque manachos omnibuus modi culpa libe
ros approbare. Nec me quilibet recte arguit ad
scribendu(m) persuasuisse. cum sciat nos
debitores ee pfiatoribus et iam animas ponere. un
de securus iam hunc laborem do(mi)no adiuuante ag
grediens. primo abscreto eadem epistola a pas to
re ecclesie an sit potius ab inimicis undeamus com
posita; Ambigo enim quomodo ille sacerdotales
litteras approbandesunt. quenulla luce radiant
ueritatis. Nec aliquam in se doctrine continet ra
onem; Nam qui quem libet quasi errantem obiur
gat. nec instruit quid sequatur. non benuolus
doctor ostenditur. sed criminator. Inuidus deno
tatur. unde non est facile credendu(m) hanc illius
ee epistolam cuius fertur nomine titulata. presertim
cum nichil ut diximus rationis aut consequentie
reppe(r)iatur. sed tota criminationibus obrectatio
nibus que uanis que solent exrancore aduersan
tes procedere animi uideatur referta : —

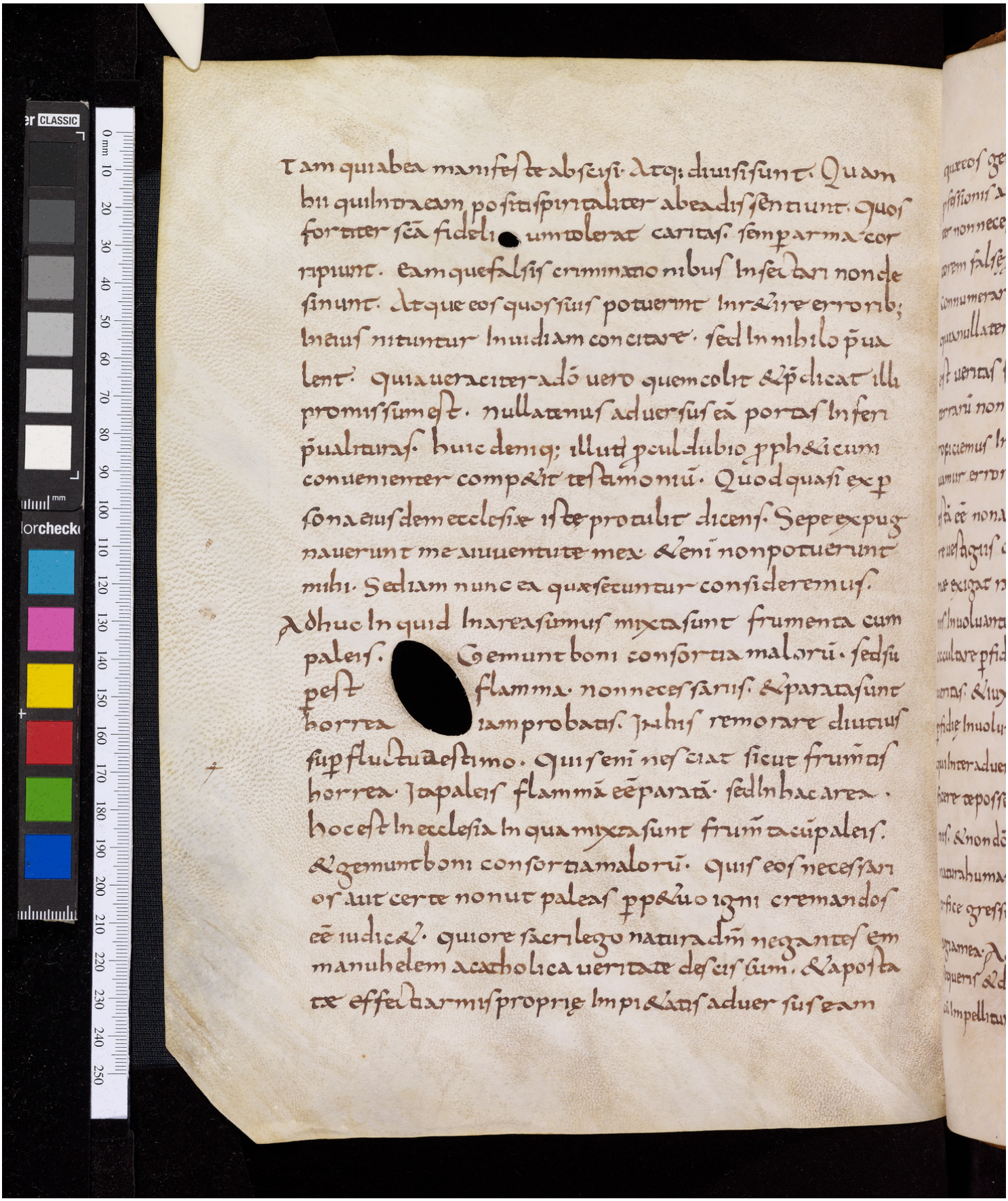


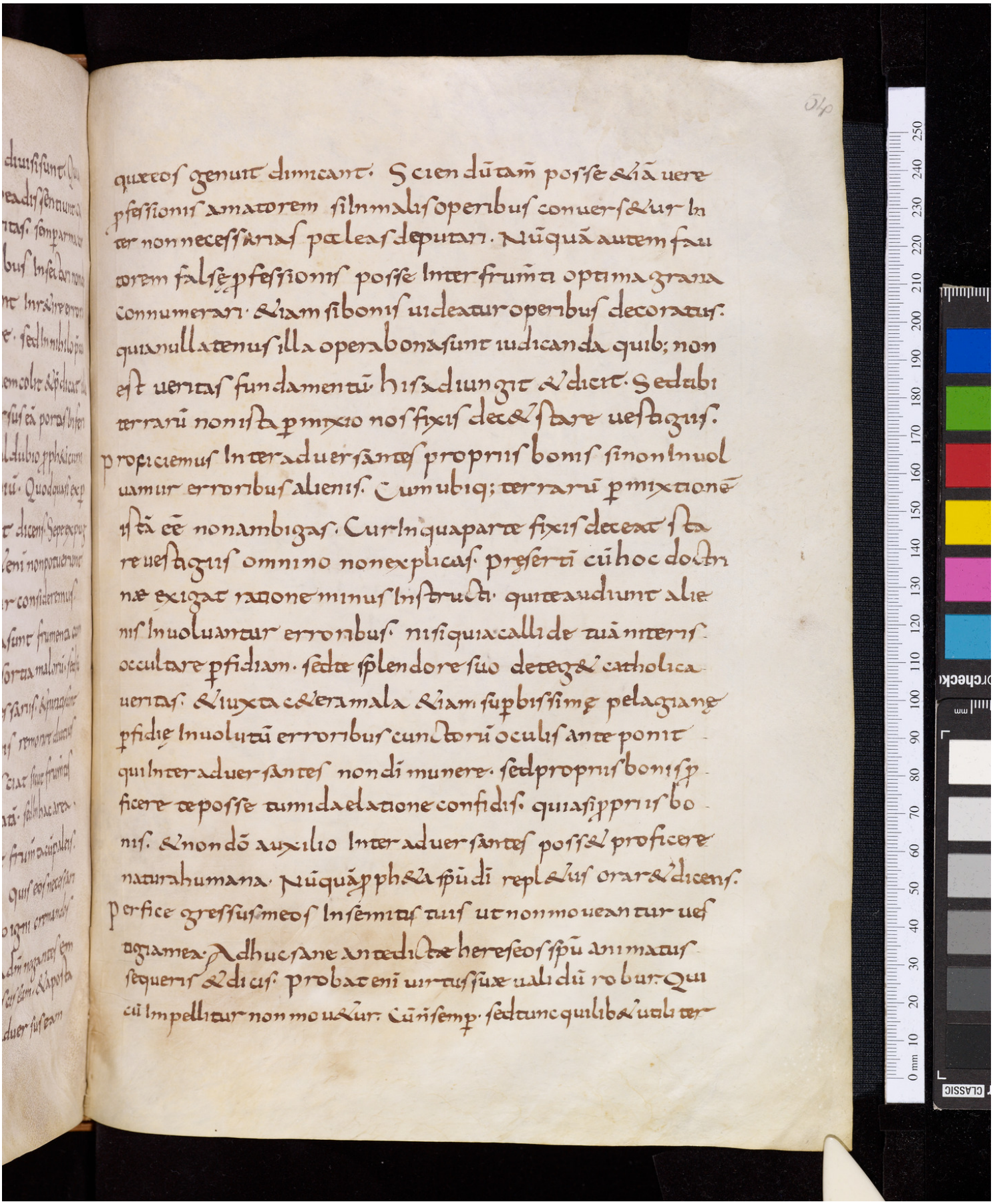


Inter ecclesias ee discordia; Alioquin siut isti affirmant hecromani epi scripta credenda sunt. qui
usiam is tesit qui ad heresicos epistolas dirigit.
& fas das suis contraria scribere non confundatur.
Quoniam ame uolo quaerat. sed proprio iudicio prudens lector intellegat. Nam sicut dicit rationi
congruit respondere consultos. Cur ipse nullatenus ad quicuit dare responsum interrogatus. Unde iuxta propriam definitionem ipse ignorantes
plenius impulisse conuincitur in errorem quirectoramus indicia nullatenus ad quieuit requirentibus demonstrare. eos q; quos legatus sius dioscorus. nestoriane p fidie laqueis compediuit. filiudi unu negando ee escam & indiuidua trinitate
nullo salubris doctrine suffragio liberare. Rursus siue sequens adiungit nihil est aptius studio
religionis qua inquisita ueritas quomodo infernus nouarum cupidos quaestionum accusatur ueritatis
inquisitores. & si deuitauit ut dicit quinter pqd
graditur rogat. Cur deuitare uolentibus inter
pqd graderentur noluit edocere. Ni forte illis
ideo dare responsum dissuluisse credendus est.
Quip contra in hac pollicetur epistole respondere
quasi ue fida eos iudicauit. Sed uterum tasit dero
mano epo suo loco uindebimus. Nunc certe aut

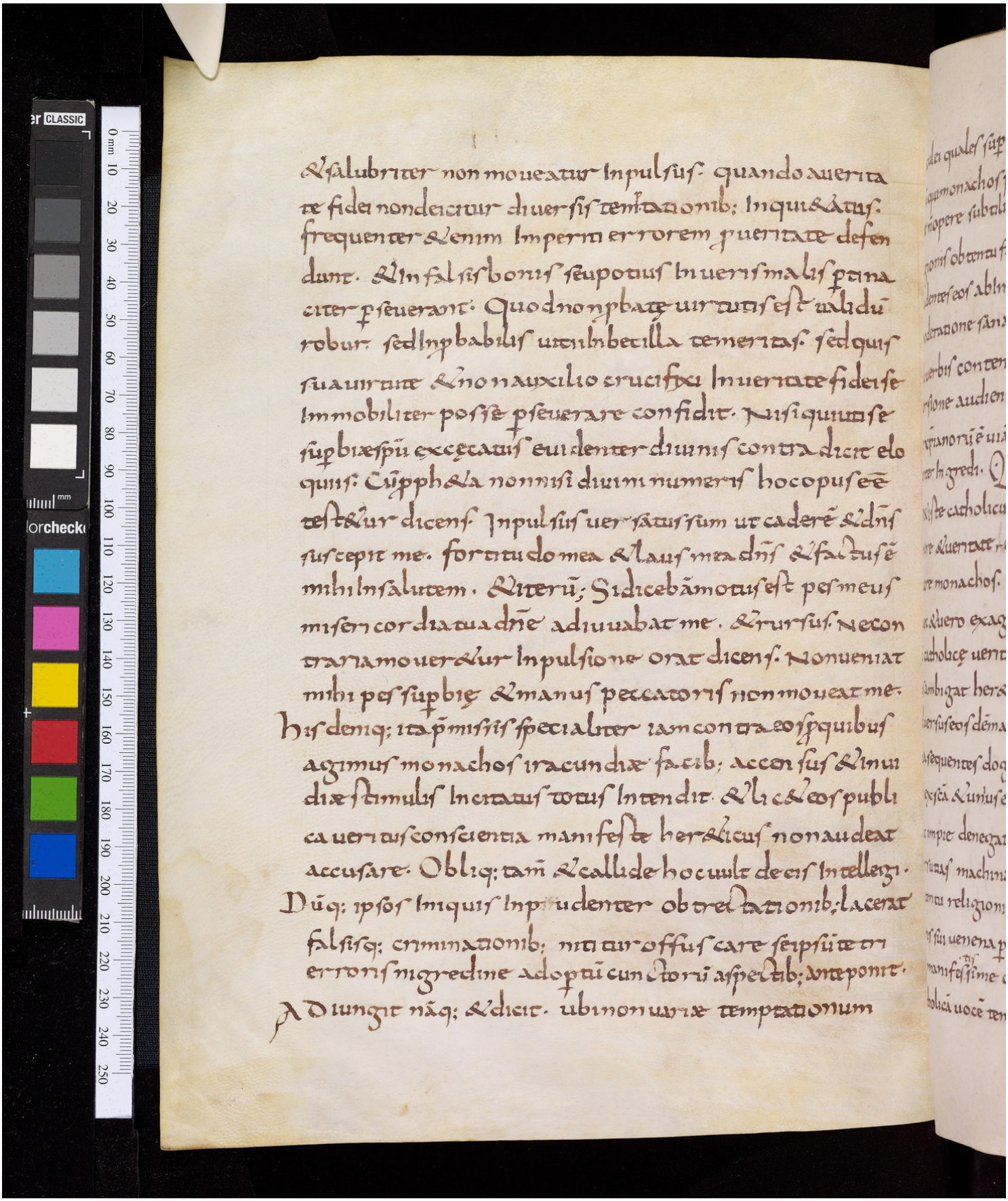




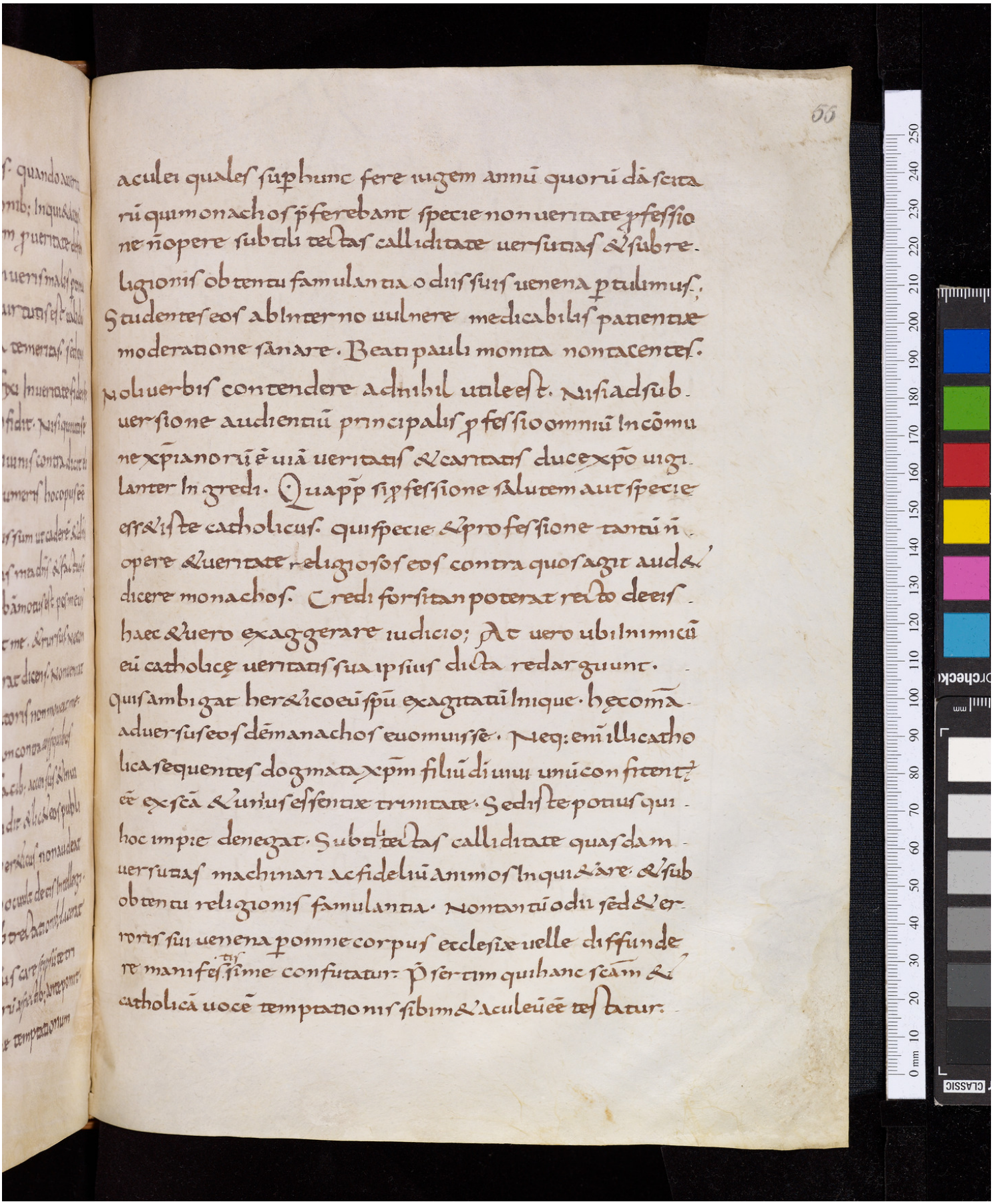




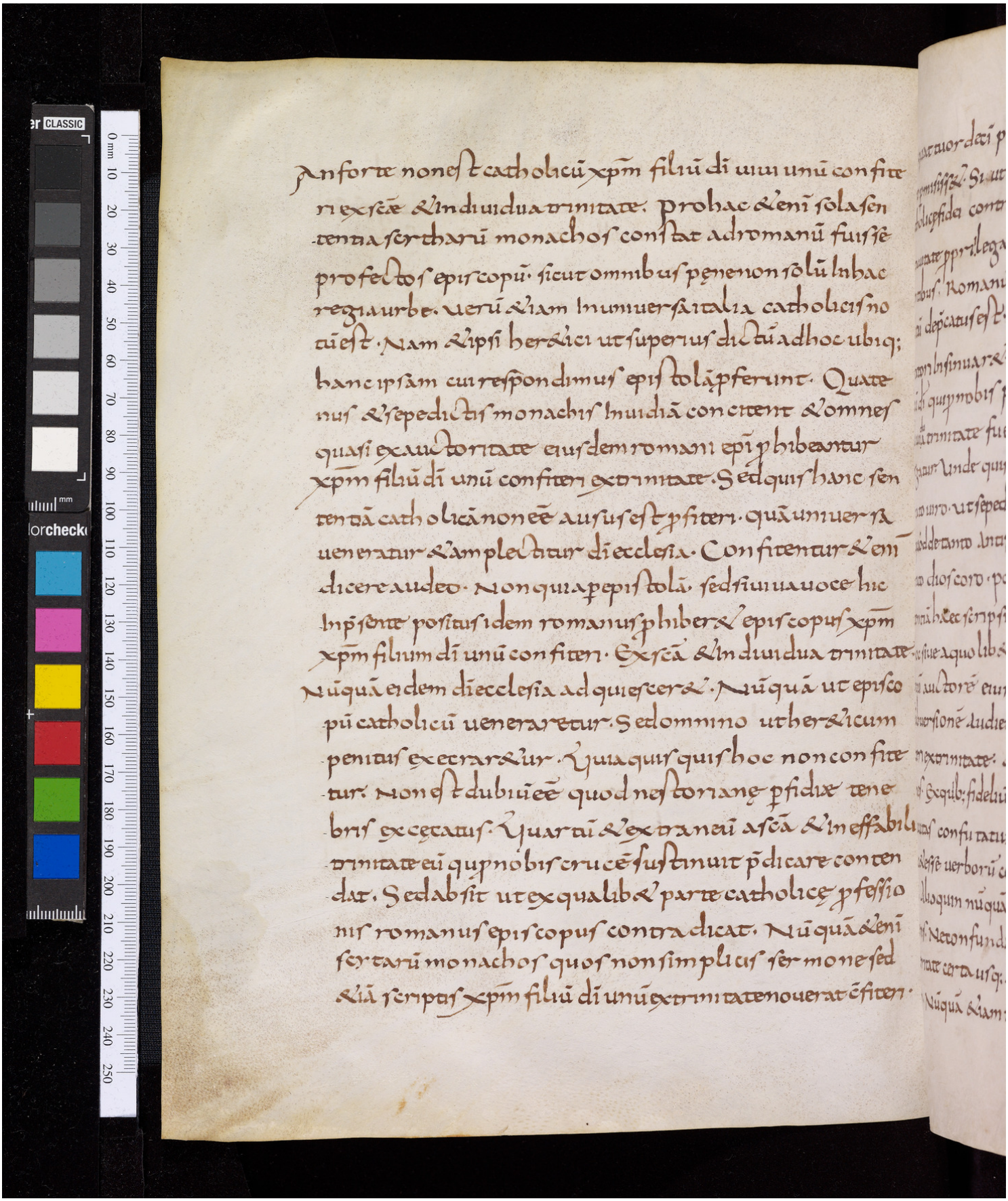
quæcos genuit dimicant. Scien dũ tam̃ posse & iã uere
pfessionis amatorem silnmaliś operibuś conuersaľur In
ter non necessarias paleas deputari. Nũquã autem fau
orem falsę pfessionis posse Inter frumẽta optima grana
connumerari. & iam sibonis uideatur operibus decoratus:
quanullatenus illa opera bona sunt iudicanda quib; non
est ueritas fundamentũ hisadiungit & dicit. Sedabi
terrarũ nonista p mixtio nos fixis deca & stare uestagiis.
proficiemus Inter aduersantes propriis bonis sinon Inuol
uamur erroribus alienis. Cum ubiq; terrarũ p mixtionẽ
istã cẽ non ambigas. Cur In quaparte fixis deceat sta
re uestagiis omnino non explicas. presertim cũ hoc doctri
næ exigat ratione minus Instructa. quæ audiunt alie
nis Inuoluantur erroribus. nisi quia calli de tuã interis
occultare pfidiam. sedæ splendore suo detegę & catholica
ueritas. & iuxta cẽteramala & iam supbissimę pelagianę
pfidię Inuolutũ erroribus cunctorũ oculis ante ponit
qui Inter aduersantes non di munere. sed propriis bonis p
ficere ę posse tumida elatione confidis. quia sippriis bo
nis. & non dõ auxilio Inter aduersantes possę proficere
naturahumana. Nũquã pphę spũ di repľus orare & dicens:
perfice gressus meos In semitas tuas ut non moueantur ues
tagia mea. Adhuc sane Antedictæ hereseos spũ animatus
sequens & dicis: probat eni uirtus suæ ualidũ robur. Qui
cũ Impellitur non mouetur. Cũ isemp. sed tunc quilibet utili ter

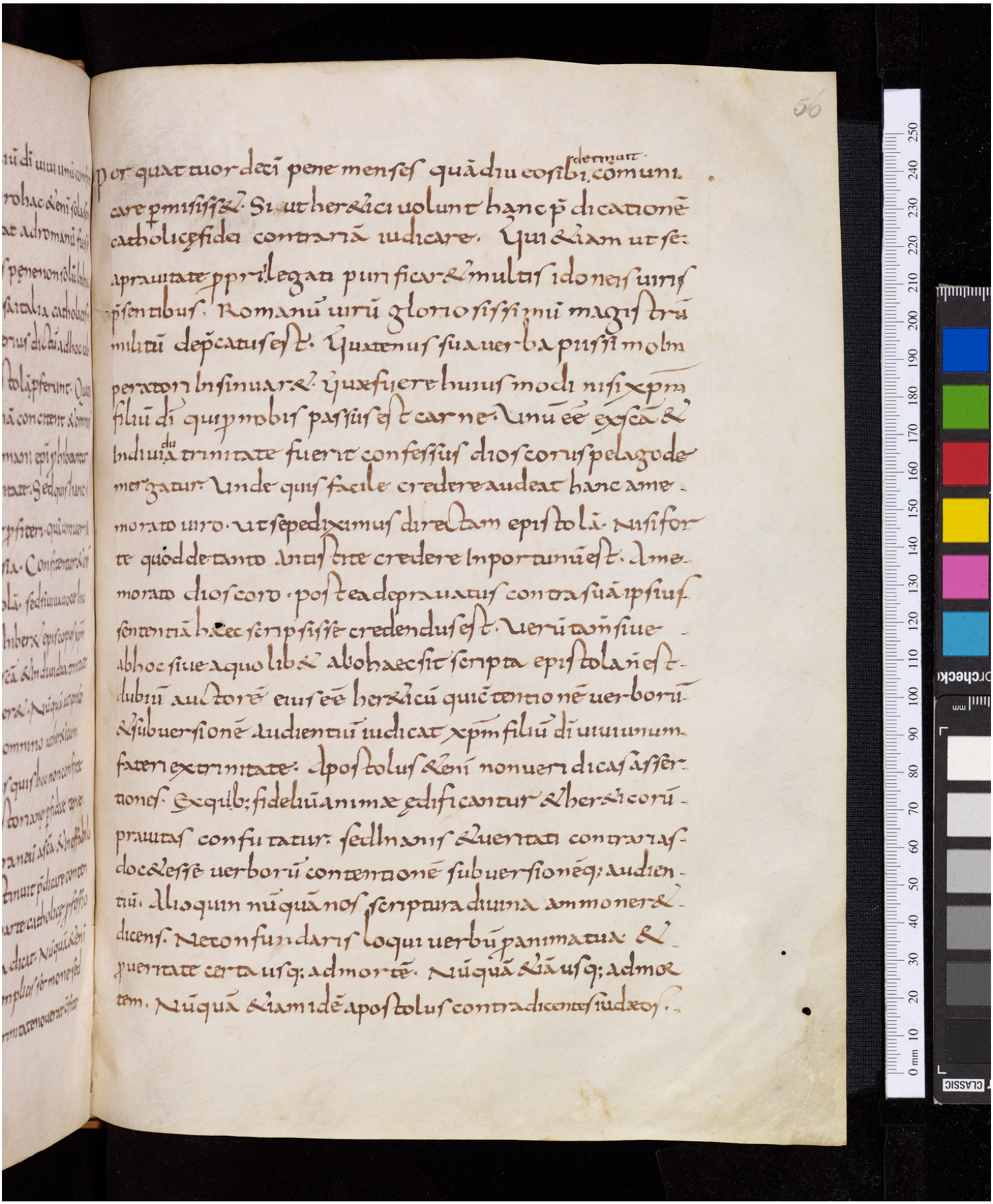


&Salubriter non moueatur Inpulsus: quando uerita
te fidei nondeicitur diuersis temptationib; Inquit atus:
frequenter &enim Imperiti errorem p uerit ate defen
dunt. &Infelices bonis seupotius Inueris malis p tina
citer p seuerant. Quodnonp batę uir tutis est ualidū
robur sedInp babilis utcumInbecilla temeritas. sedquis
sua aurtute &non auxilio crucifixi Inueritate fideise
Immobiliter posse p seuerare confidit. Nisiquumse
sup bię spū excęcatus euidenter diuinis contradicit elo
quiis: Cūpph&la nonnisi diuini numeris hocopus ee
est &ur dicens: Inpulsus uersaturs um ut caderē &dns
suscepit me. fortitudo mea &laus mea dns &factus ē
mihi Insalutem. Literū; Sidicebāmotus est pes meus
miser cordia tua dne adiuuabat me. &rursus. Necon
trariamouer &ur Inpulsione orat dicens. Nonueniat
mihi pes sup bię &manus peccatoris non moueat me.
His denig; itap missis specialiter iam contra eos qquibus
agimus monachos iracundię facib; accen sus &inui
die stimulis Incitatus totus Intendit. &licet eos publi
ca ueritatis conscientia manifeste hereticus nonaudeat
accusare. Obliq; tam &callide hocmulc decis Intelligi.
Dūq; ipsos Iniquis Inprudenter obtrectationib; lacerat
falsisq; criminationib; nititur offuscare seipsūetri
errons nigredine adoptū cunctoris aspectib; anteponit.
&Diungit nāq; &dicit. ubinon uuię temptationum

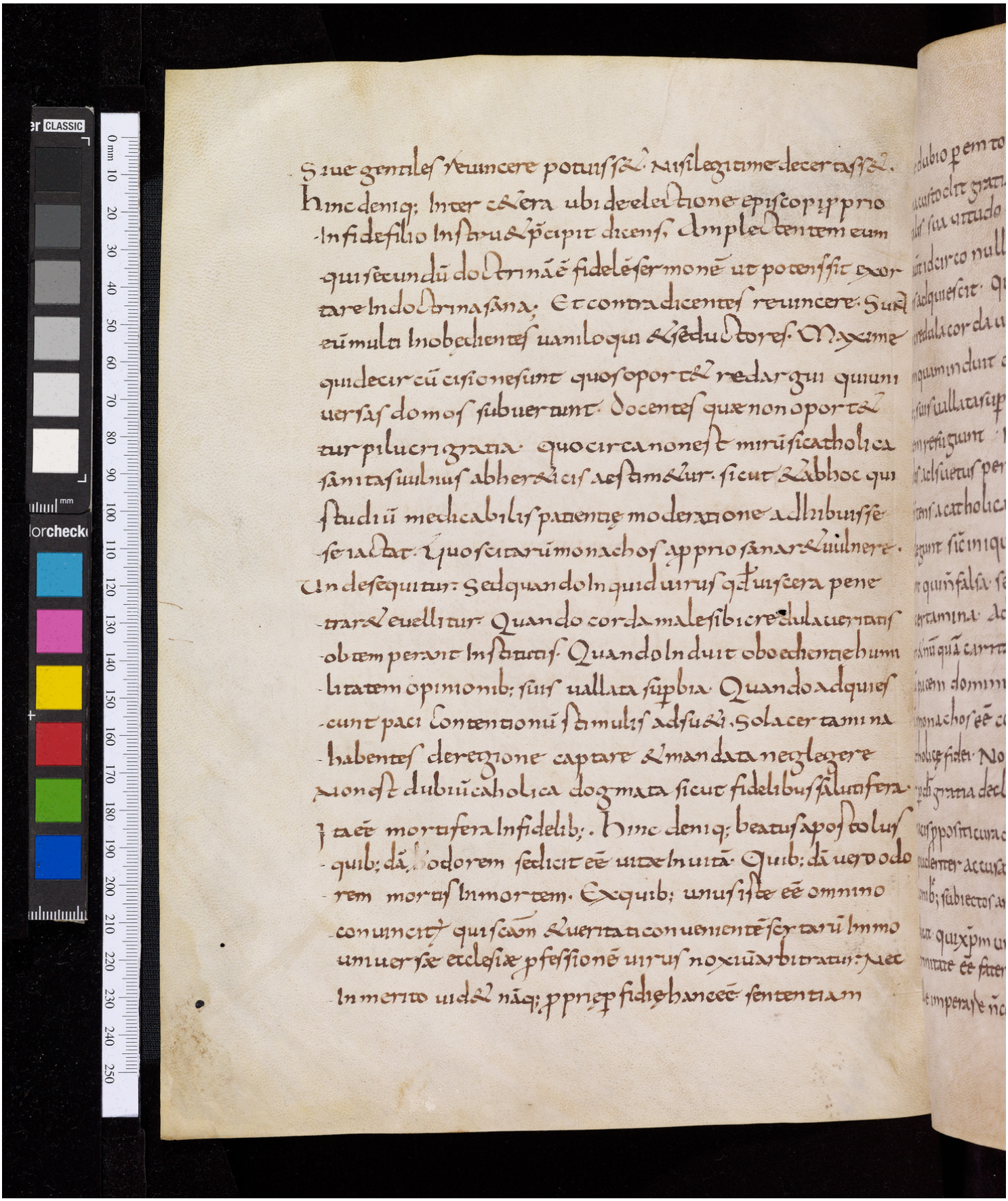


aculei quales sup hunc fere iugem annū quorū dā secta
rū quim onachos p̄ferebant specie non ueritate p̄fessio
ne nō opere subtili tectas callidit̄ate uersutas & subre-
ligionis obtentu famulantia odiosus uenena p̄tulimus.
Studentes eos ab interno uulnere medicabilis patientiae
moderatione sanare. Beati pauli monita nontacentes.
p̄ uerbis contendere adnihil utile est. Nisi ad sub-
uersione audientiū principalis p̄fessio omniū in cōmu
ne xp̄ianorū ē uia ueritatis & cantatis duce xp̄o uigi-
lanter ingredi. Quapp̄ si p̄fessione salutem aut specie
est & iste catholicus. qui specie & professione tantū n̄
opere & ueritate religiosos eos contra quos agit audat
dicere monachos. Credi forsitan potest recto deest
haec & uero exaggerare iudicio; At uero ubi inimicū
eū catholicę ueritatis sua ipsius dicta redarguunt.
quis ambigat hereticoeū spū exagitatū inique. hęc omā
aduersus eos dē monachos euomuisse. Neq; enī illi catho
lica sequentes dogmata xp̄m filiū di unū unū confitentē
ē exsā & unius essentiae trinitate. Sed iste potius qui
hoc impie denegat. Subtili tectas callidit̄ate quasdam
uersutas machinari ac fideliū animos inquietare. & sub
obtentu religionis famulantia. Nontantū odii sed & er-
roris sui uenena pomme corpus ecclesiae uelle diffun de
re manifestissime confutatur: P̄ertim quihanc sām &
catholicā uocē temptationis sibimet aculeū ēē testatur.

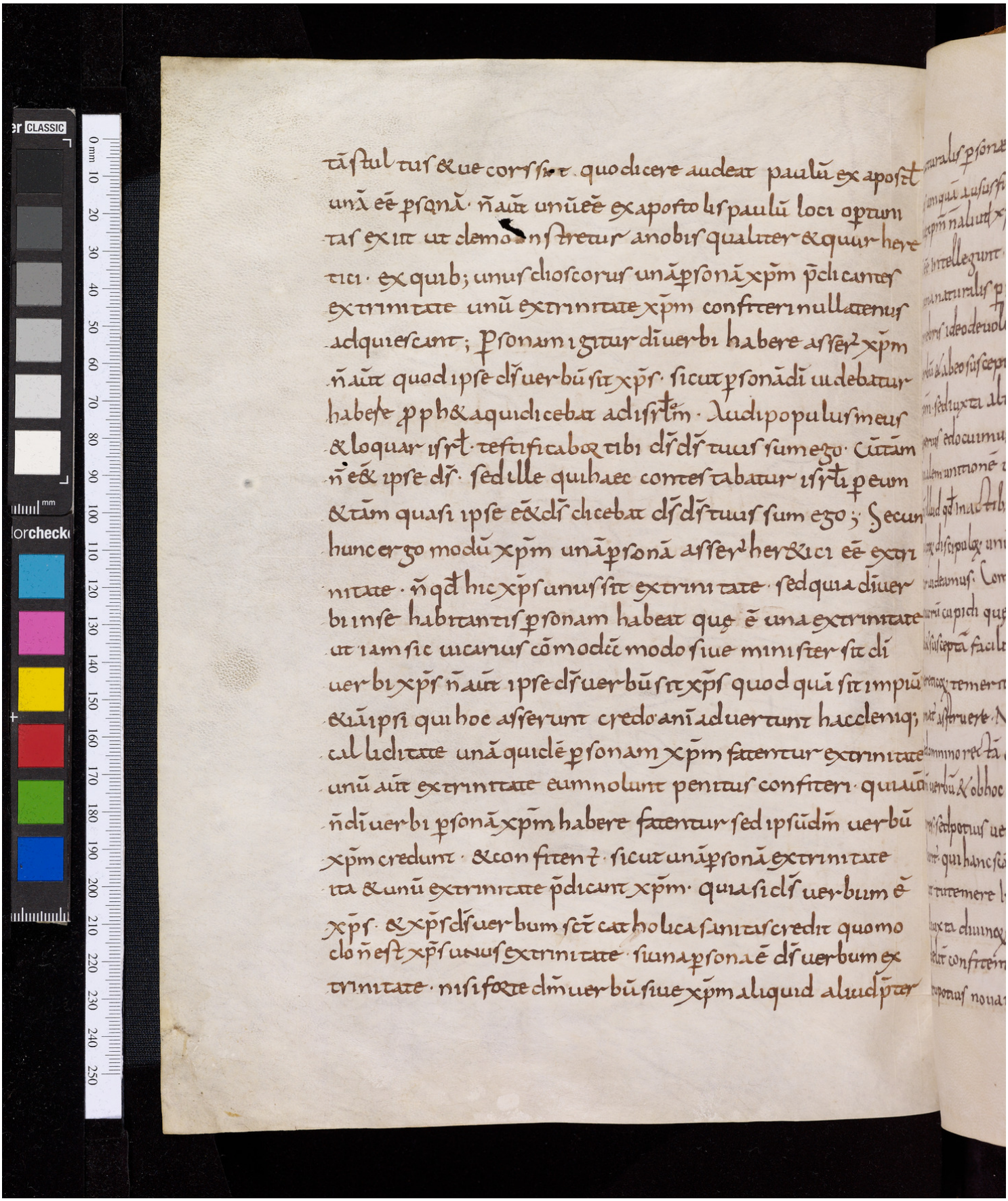


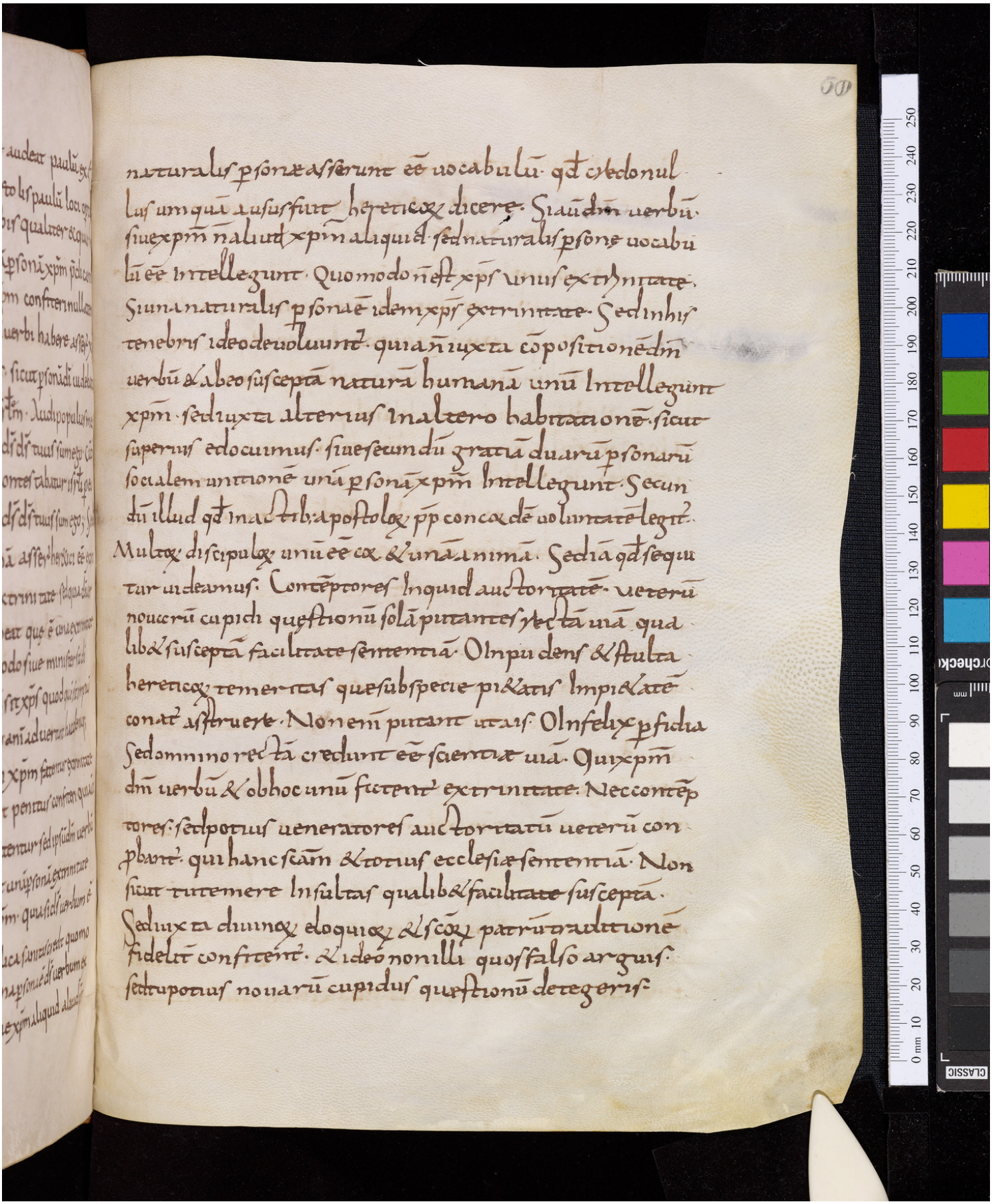


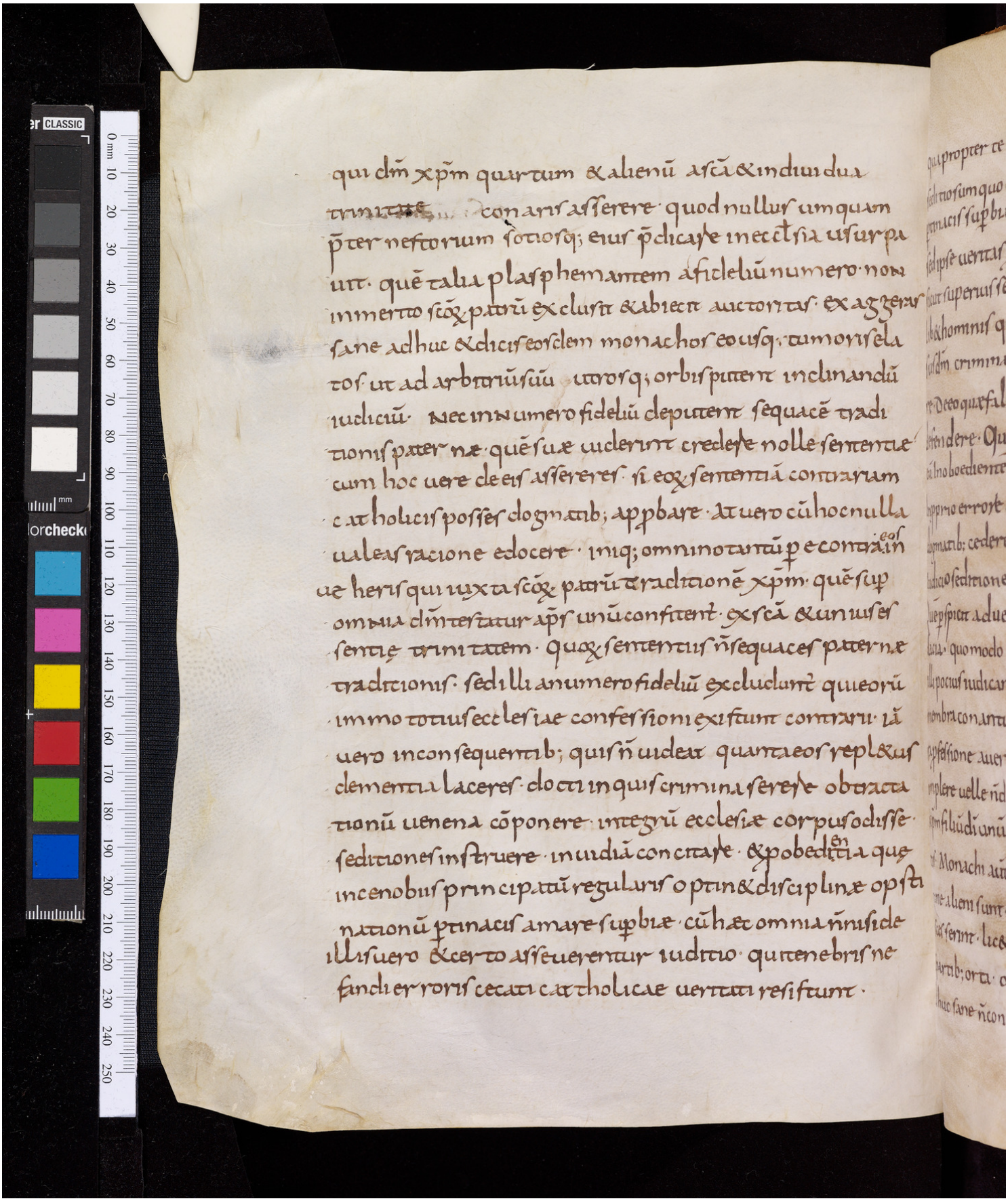
per quatuor decī pene mensēs quādiu cōsibi, dēmnatē, cōmuni-
care pmisisset. Si autheretici uolunt hanc pdicationē
catholicę fidei contrariā iudicare. Qui etiam ut sē-
apraui tate ppria legata punficaret & multas idoneas uiris
pśentibus. Romanū uirū gloriosissimū magistrū
militū dēpcatus est. Quatenus suā uerba pussim obm
peratoris insinuaret. Quę fuere huius modi nisi xpm
filiū di qui pro nobis passus est carne. Unū ee exsca &
indiuiduā trinitate fuerit confessus dios corus pelago de-
mergatur. Unde quis facile credere audeat hanc ame-
morato uiro. ut sepedximus directam epistolā. Nisi for-
te quod de tanto uiro scire credere inportunū est. Ame-
morato dios coro. postea deprauatus contra suā ipsius
sententiā haec scripsisse credendus est. Uerū tamen siue
ab hoc siue a quo lib & ab hoc haec sit scripta epistola non est
dubiū auctorē eius ee hereticū qui tertionē uerborū
& subuersionē audientiū iudicat xpm filiū di unum unum-
fateri ex trinitate. Apostolus & nos nouerit dicas asser-
tiones. Ex quib; fidelium animę ędificantur & hereticorū
prauitas confutatur. sed In nris & uestra contrarias
doctrinę esse uerborū contentionē subuersionēq; audien-
tiū. Aliquin nū quā nos scriptura diuina admoneret &
dicens. Ne confundaris loqui uerbū panimatua &
ueritate certa usq; ad mortē. Nū quā etiā usq; ad mor
tem. Nū quā etiam idē apostolus contradicentes iudeos.

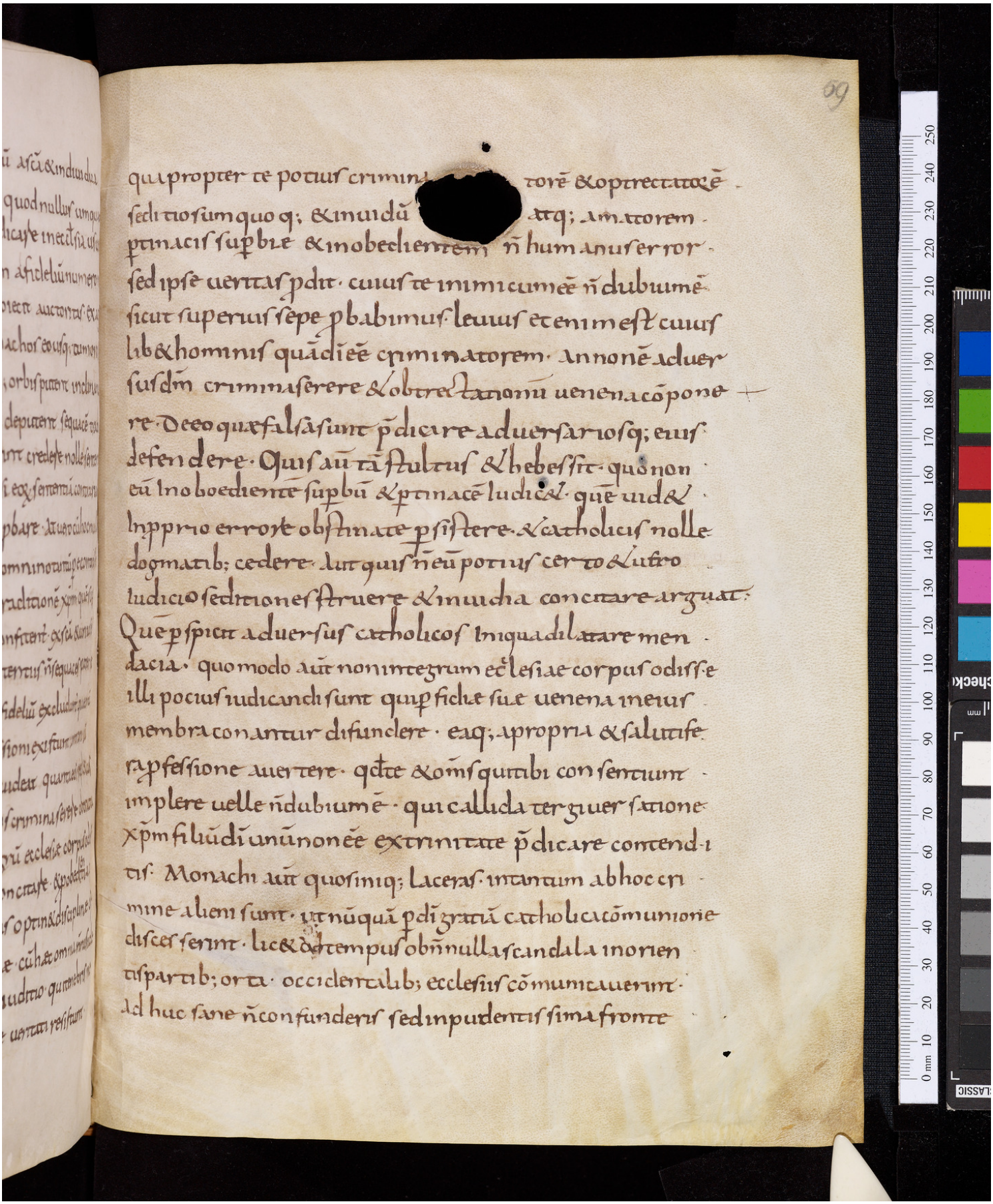


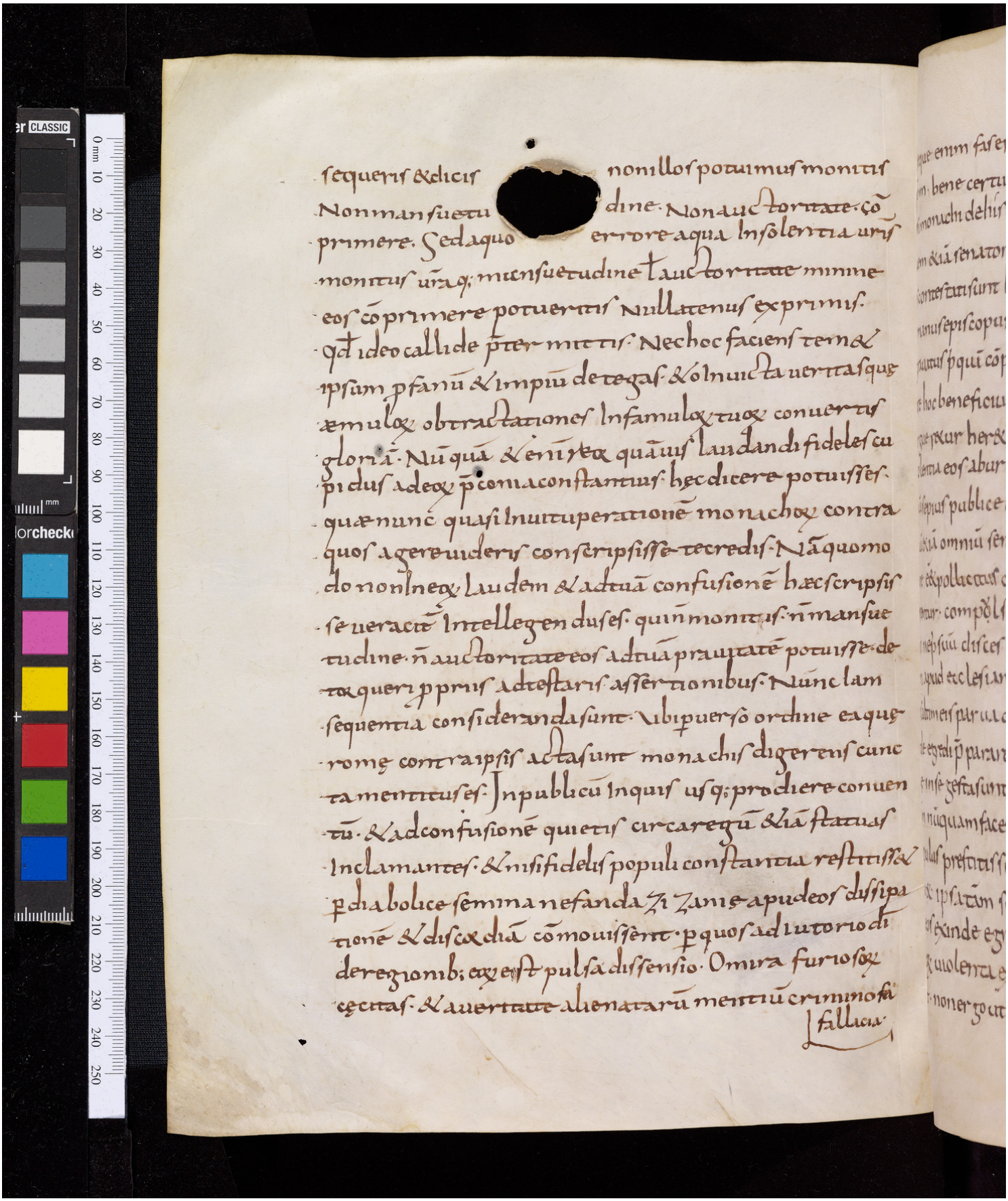
sine dubio pemtorum quę ab ecę uisenb; quor di
una custodit gratia. Jdeonũ quã euellitur quae
uitalis sua uitudo nutrit & fouet cordafidelium.
hic aũt ideirco nullatenus huius gratiae suauita
dinis adquescit. qua sicut ipse ait. namquã male
sibi credula cordauentatis obtemperant instituis.
numquam induit obedientiae humilitatem opinio
nib; suis sullatasuperbia. unde nonnãilli qui heretică
pacem refugiunt. sed iste potius contentionum stu
mulis acsuetus penitus conpbatur qui uentati impie
resistens a catholica pace dissentit. nec mandataypi
neglegunt sic inique obloquuntur sed omnino custo
diunt quinfalsa. sed uerie exercent pcatholicarelegio
ne certamina. Adhuc odiisiu ueneno turbatur. sequn
tur. & nũ quã caritatẽ nouo pcepto cõmendatã. Nũ
quã pacem dominica discessu. Relictã apud sectã
rii monachoseẽ conquerit. qua eos pspicit pzelo
catholicę fidei. Non fideliũ sed infideliũ uigi lan
ter pdi gratia declinare. consortia. eosdemq; una p
tinacis ppositi cura dedictos rationi uelle imperare ncedere
impudenter accusat cũ eos uentat suus penitus apphat
rationib; subiectos an forte illos rationi cedere nimperasse
uideat. quixpm unãpsonã quidẽ extrinitate. n. uũ unũ
extrinitate ẽe fatentur. sed hii qui hoc dicunt potius rationi
uelle imperasse ncedere penitus conuincuntur; Quisemi

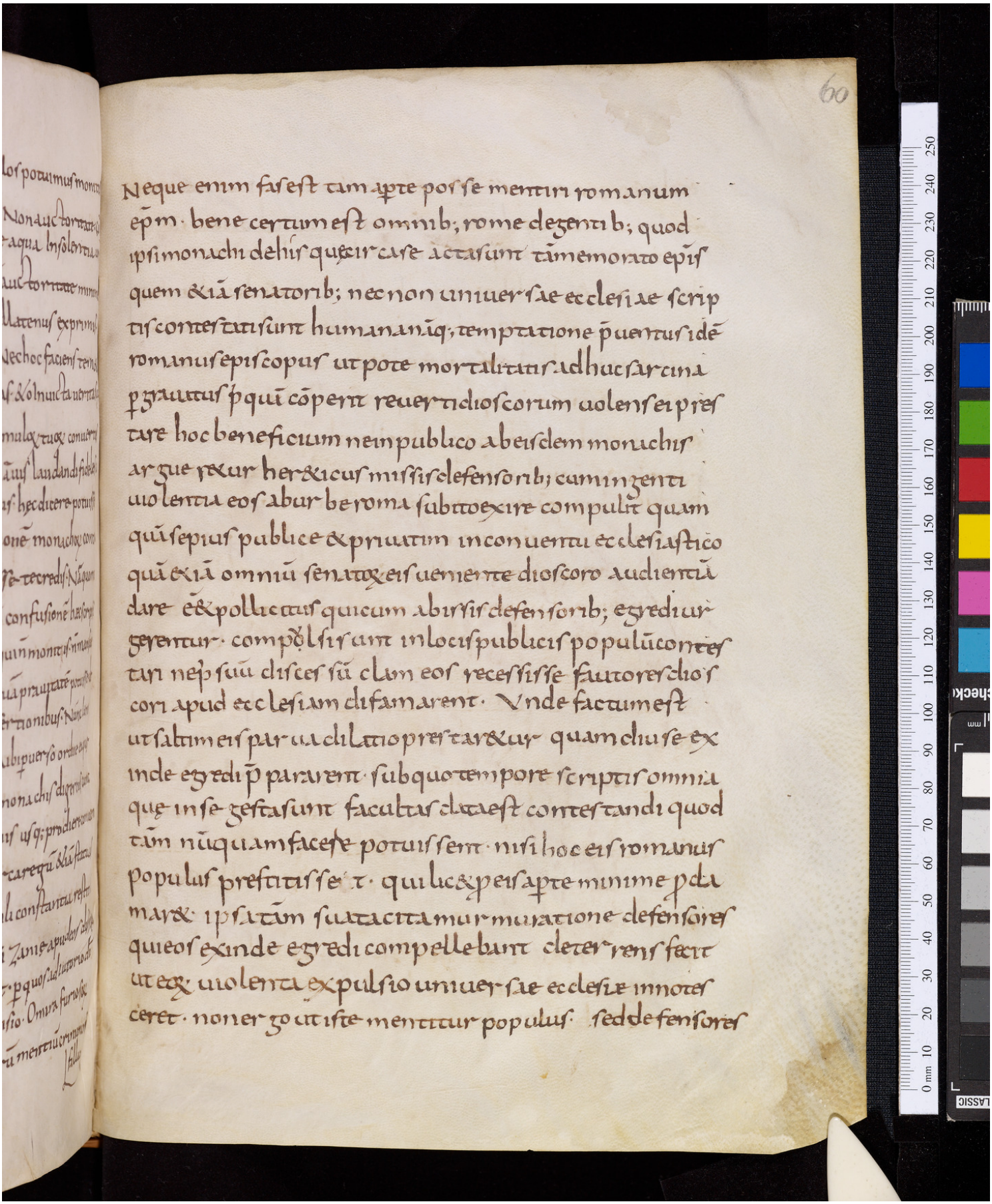


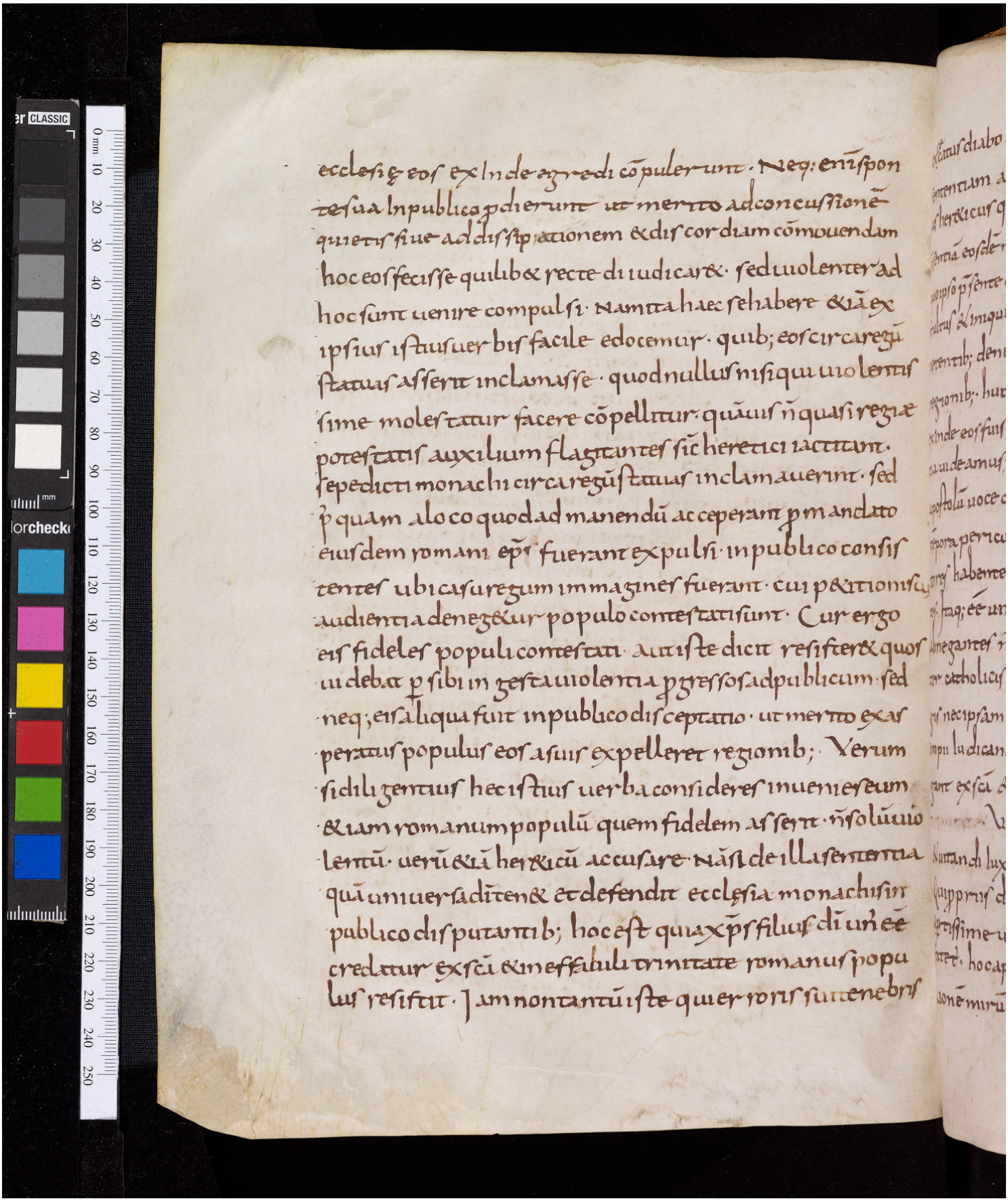


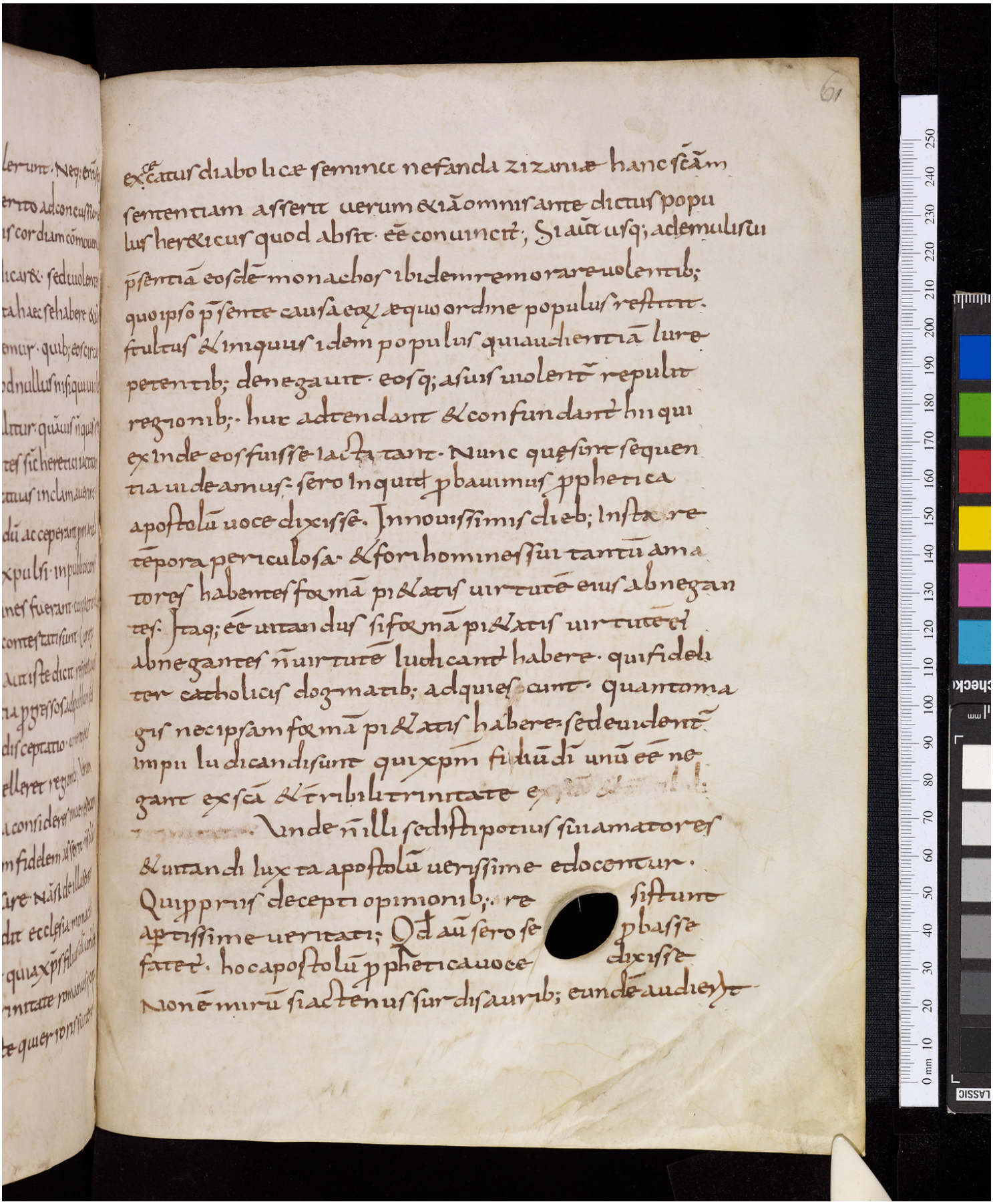


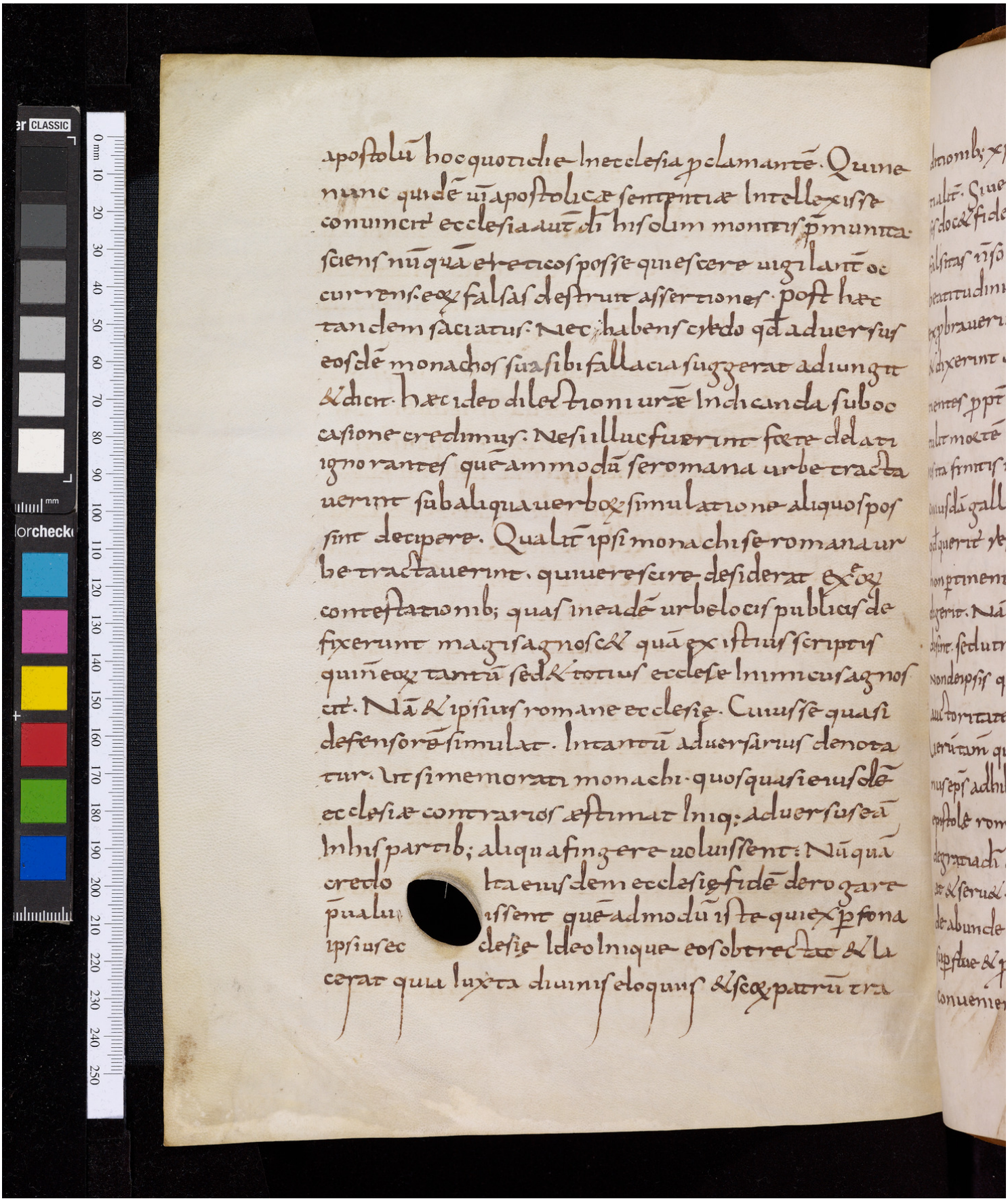




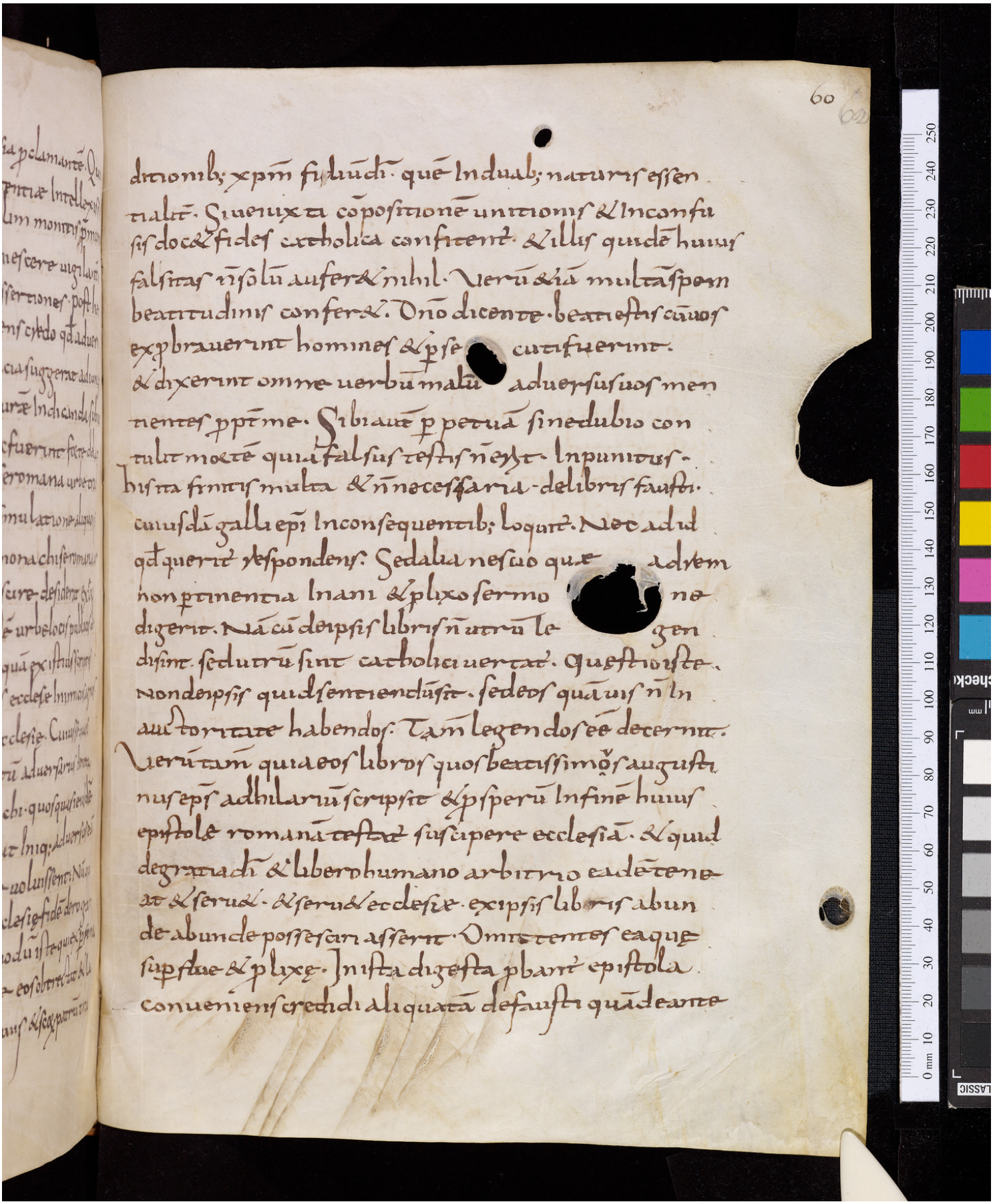


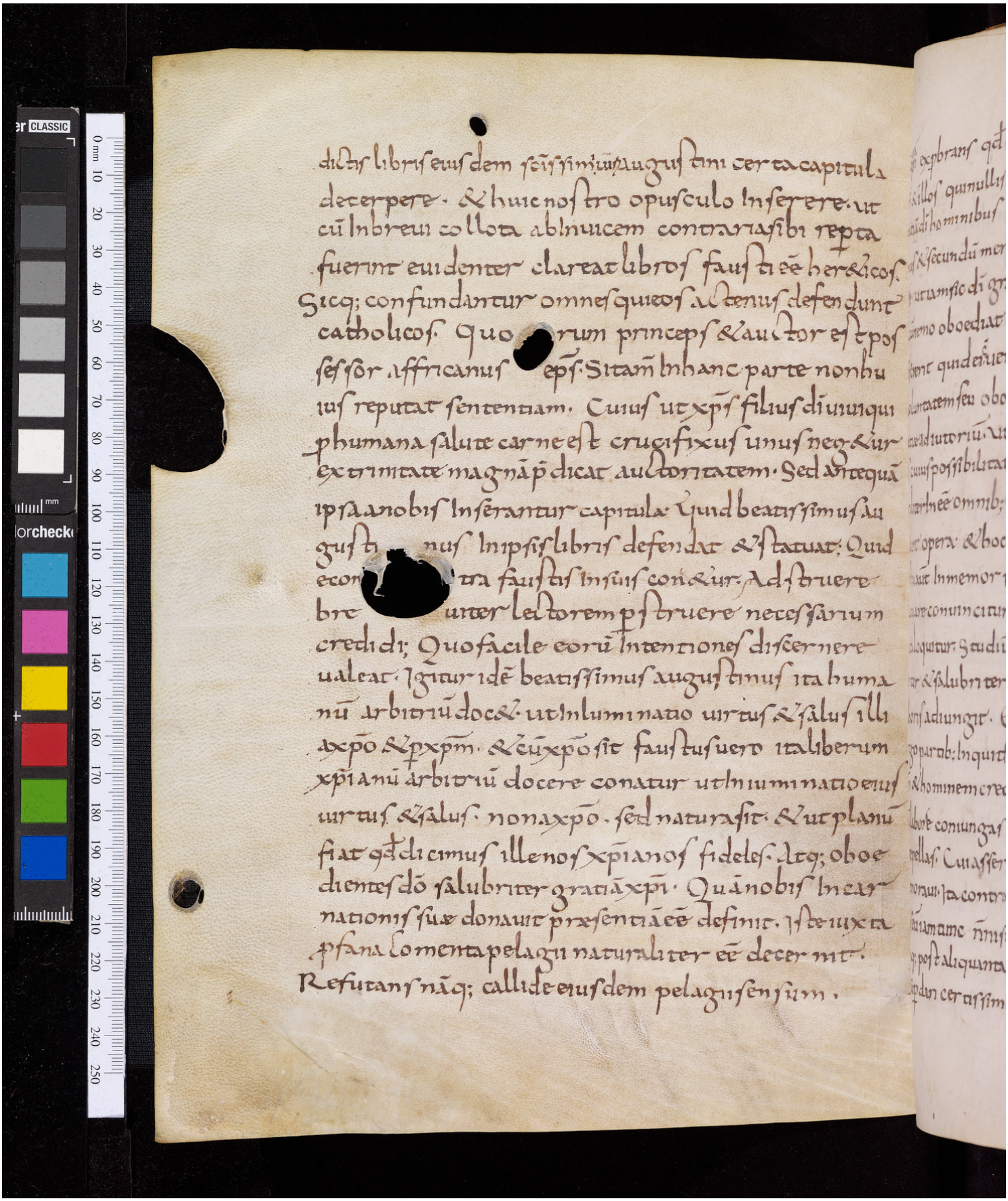


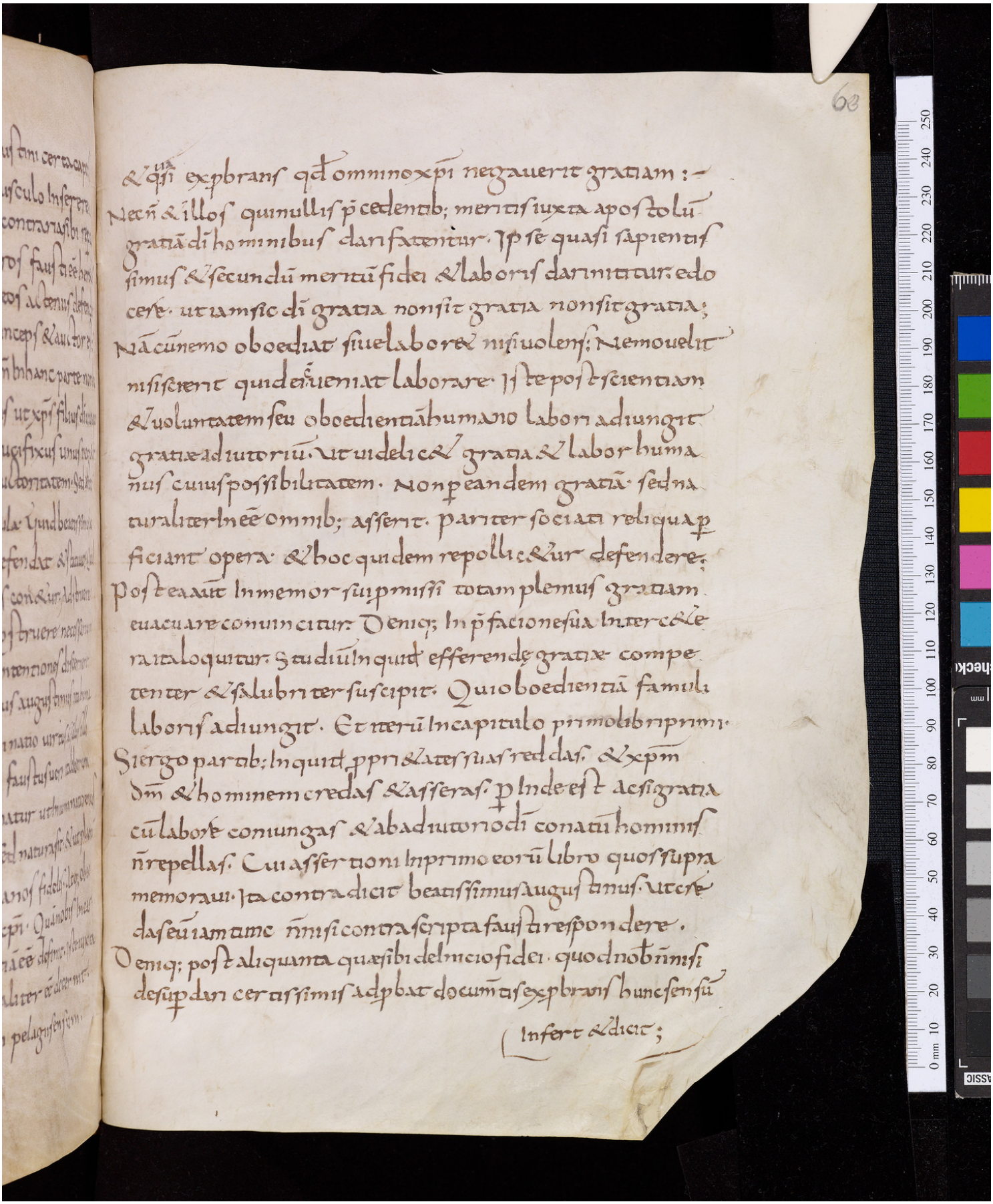




fol. 62r

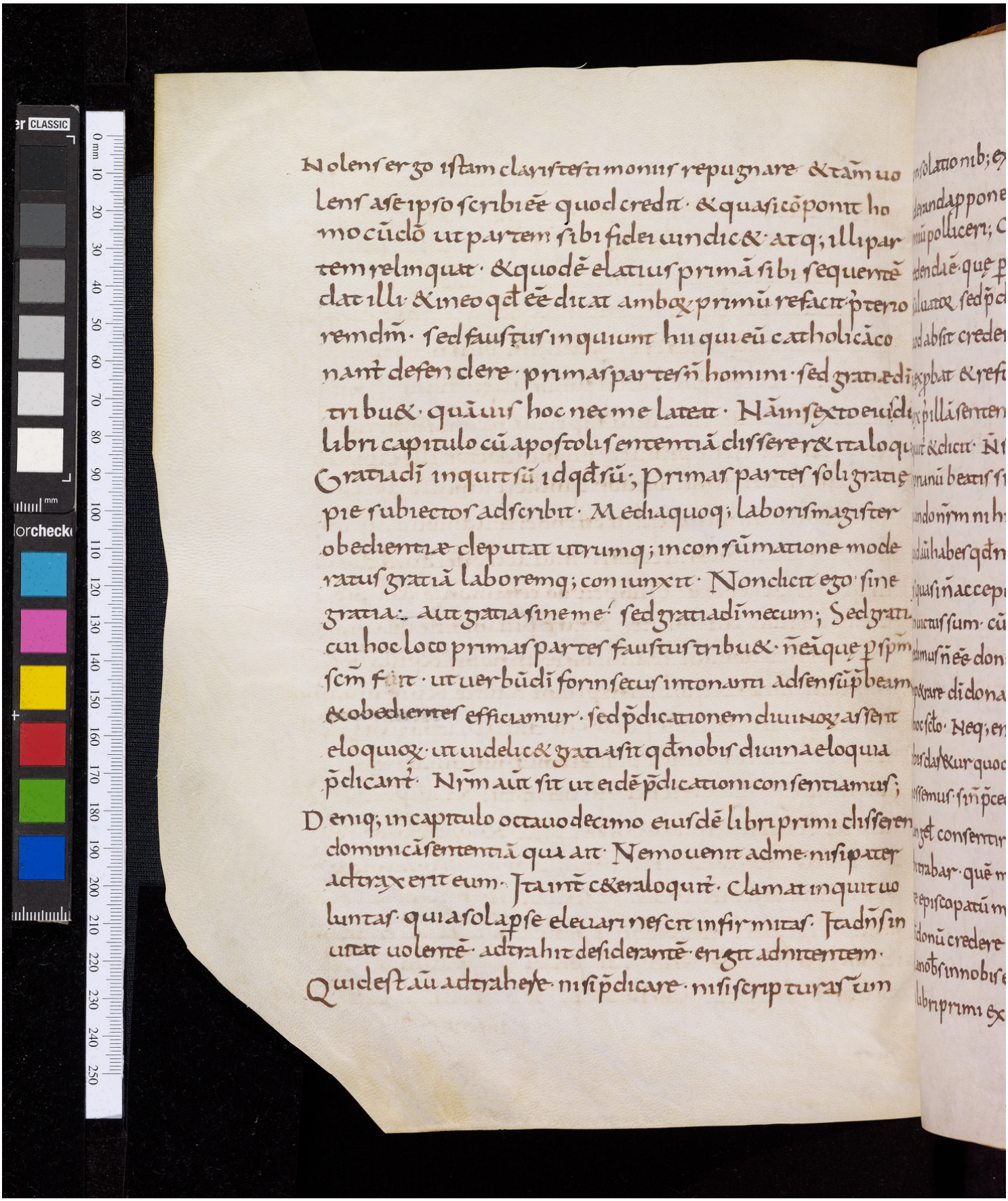


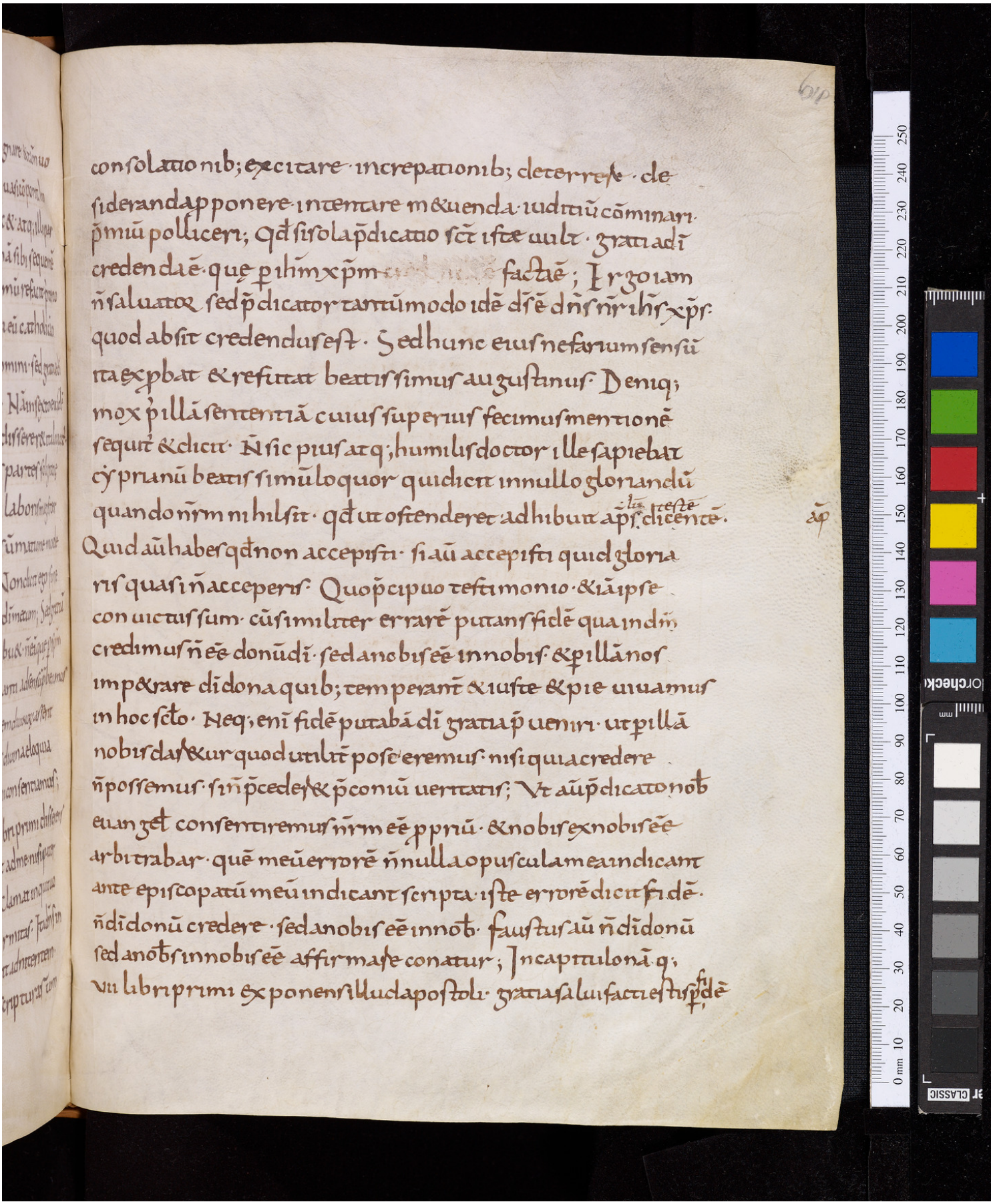




Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 63v

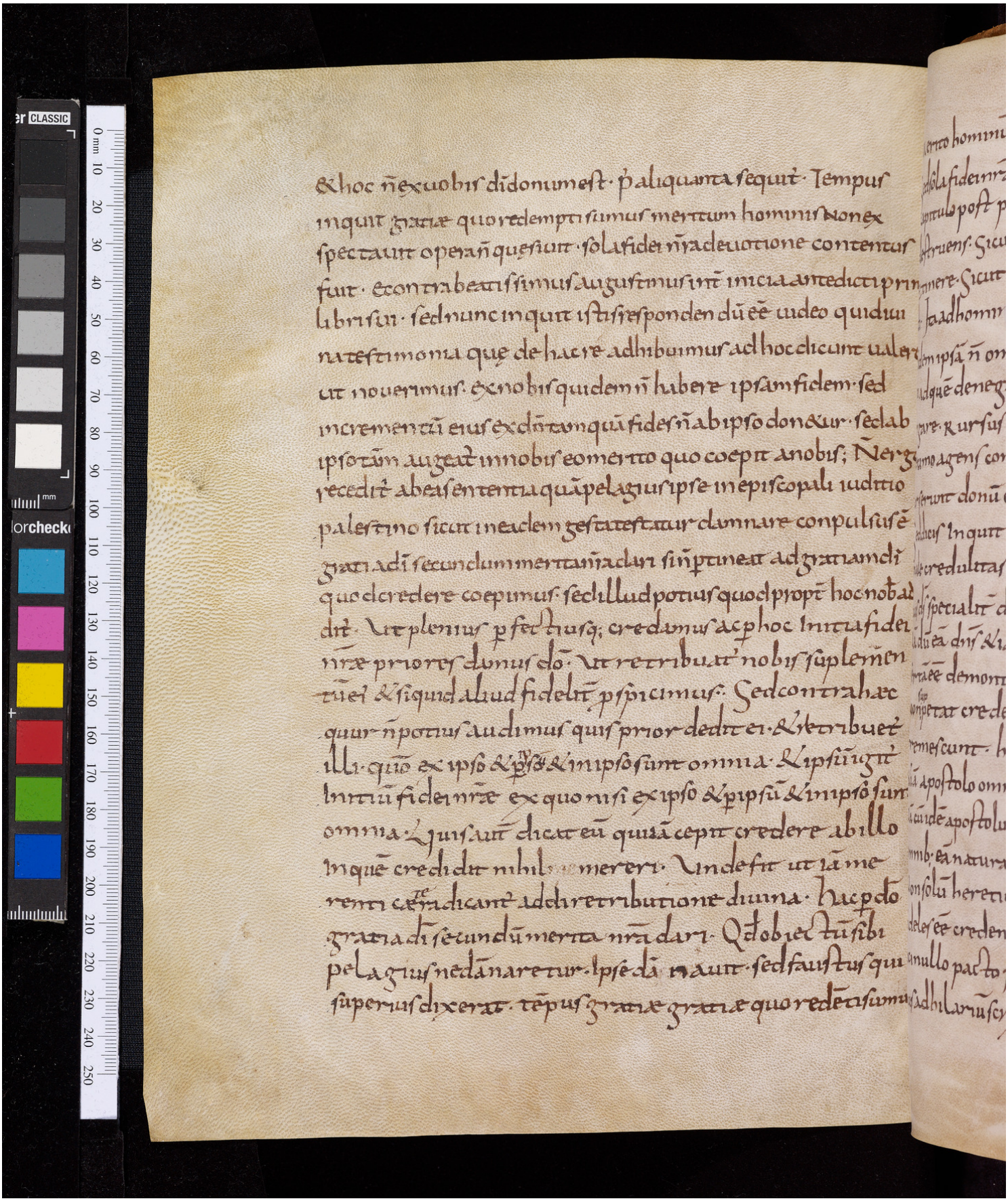


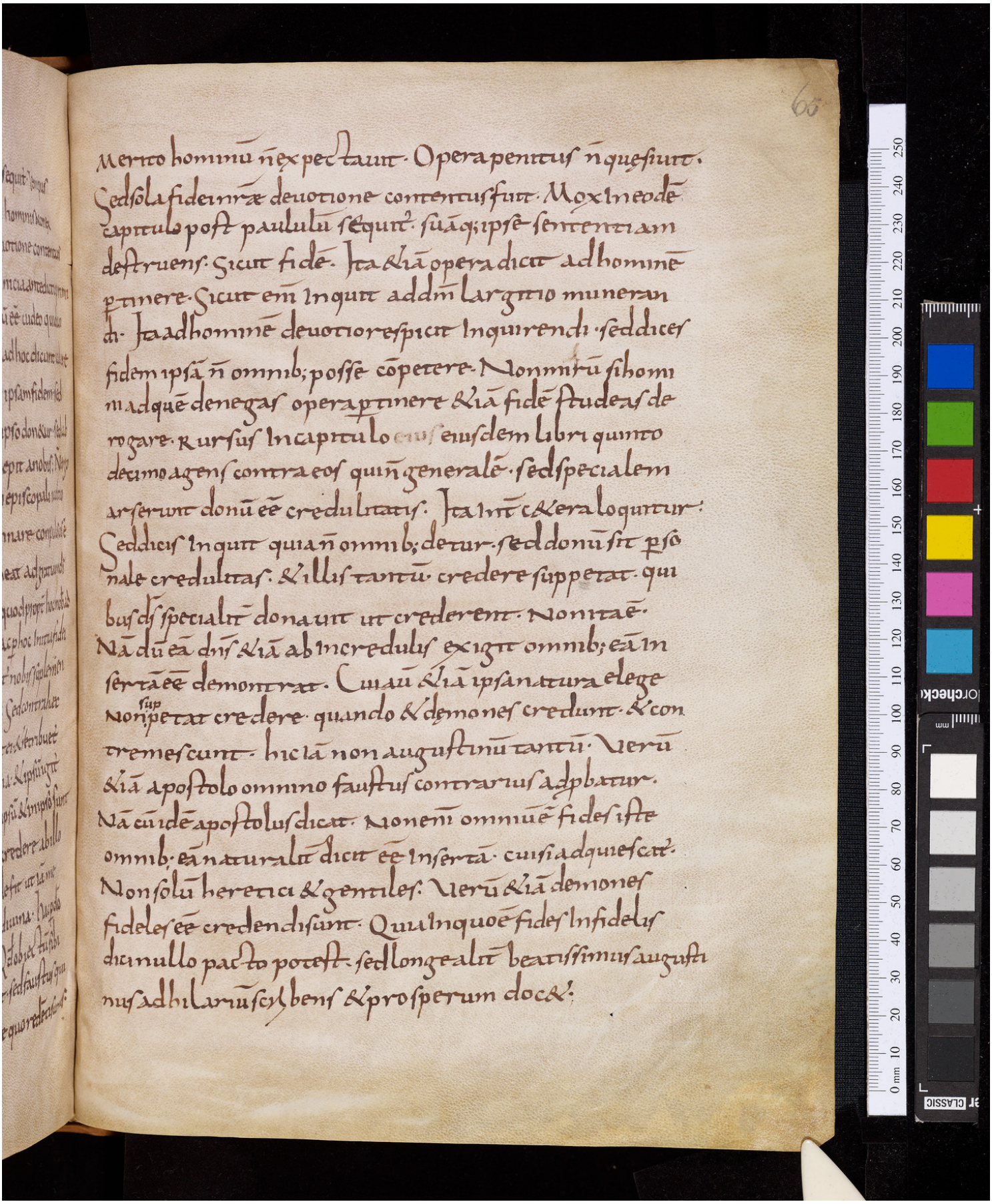


consolationib; excitare increpationib; deterrere. de
siderandapponere intentare mercenda iudiciũ cõminari
pmiũ pollicerí; Qđ si sola pdicatio sẽt iste ault gratia dẽ
credendiẽ. quę pñiũ xpm [illegible] factiẽ; Ergo iam
ñ saluator sed pdicator tantũmodo idẽ dr̃ẽ dñs nr̃ ihs xps
quod absit credendus est. Sed hunc eius nefarium sensũ
ita expbat & refutat beatissimus augustinus. Deniq;
mox pillã sententiã cuius superius fecimus mentionẽ
sequit & dicit. Nsic pius atq; humilis doctor ille sapiebat
cỹ prianũ beatissimũ loquor quidicit in nullo gloriandũ
quando nr̃m nihil sit. qđ ut ostenderet adhibuit ap̃s dicentẽ. ap
Quid aũ habes qđ non accepisti. si aũ accepisti quid gloria
ris quasi ñ acceperis. Quo pcipuo testimonio. & ia ipse
con uictus sum. cũ similiter errarẽ putans fidẽ qua in dm
credimus ñ eẽ donũdi. sed a nobis eẽ in nobis. & pillã nos
impetrare dicit dona quib; temperanter & iuste & pie uiuamus
in hoc sęculo. Neq; enim fidẽ putabã di gratia pueniri. ut pillã
nobis daretur quod utiliter posse eremus. nisi quia credere
ñ possemus. si ñ pcedente & pconiũ ueritatis; Ut aũ pdicatio nob
euangẽ consentiremus nr̃m eẽ ppriũ. & nobis ex nobis eẽ
arbitrabar. quẽ meũ errorẽ ñ nulla opuscula mea indicant
ante episcopatũ meũ indicant scripta. iste errorẽ dicit fidẽ.
ñ di donũ credere. sed a nobis eẽ in nob. faustus aũ ñ di donũ
sed a nob̃s in nobis eẽ affirmare conatur; In capitulo nã q;
vii libri primi exponens illud apostoli. gratia saluifacti estis p̃ fidẽ

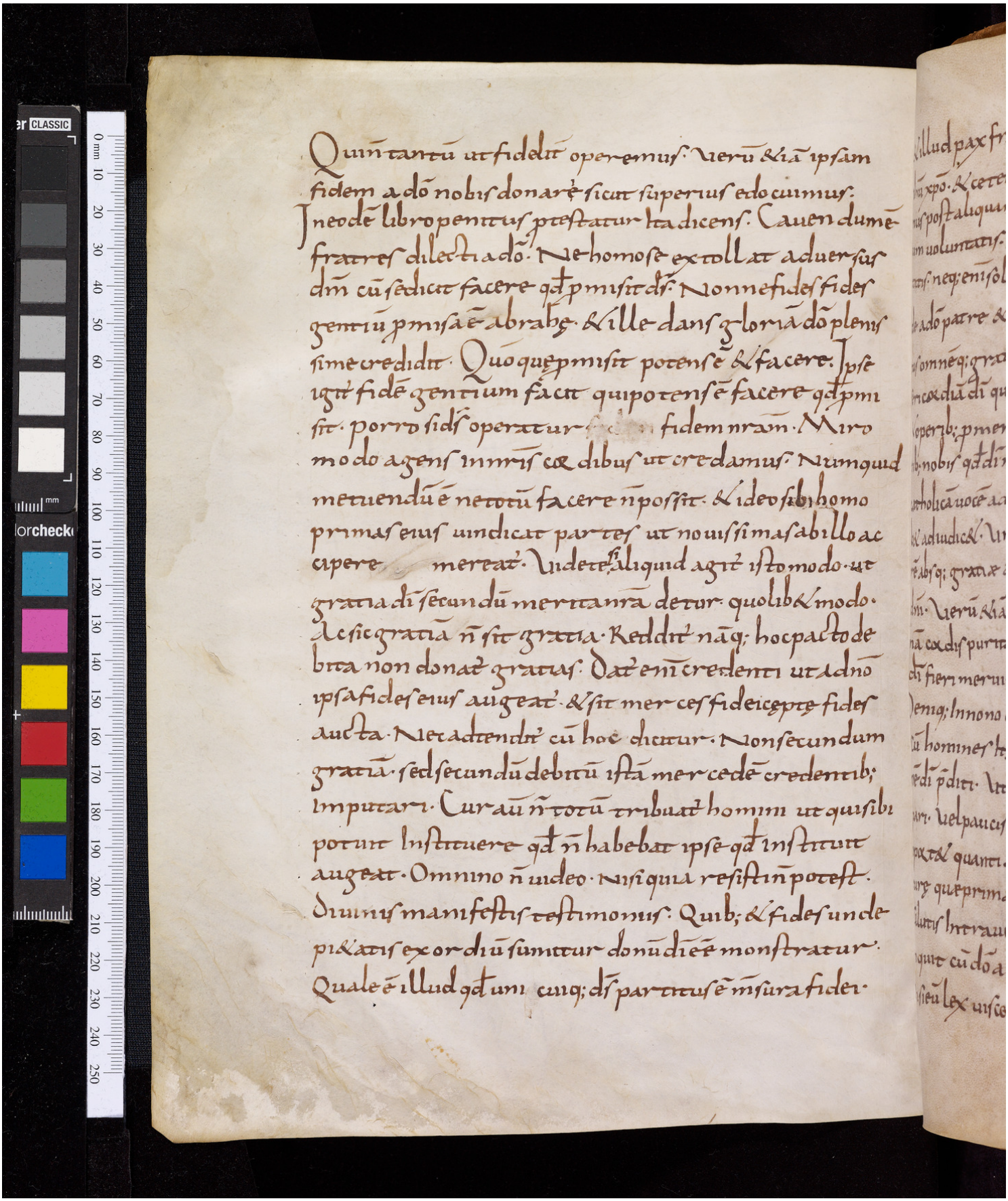
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

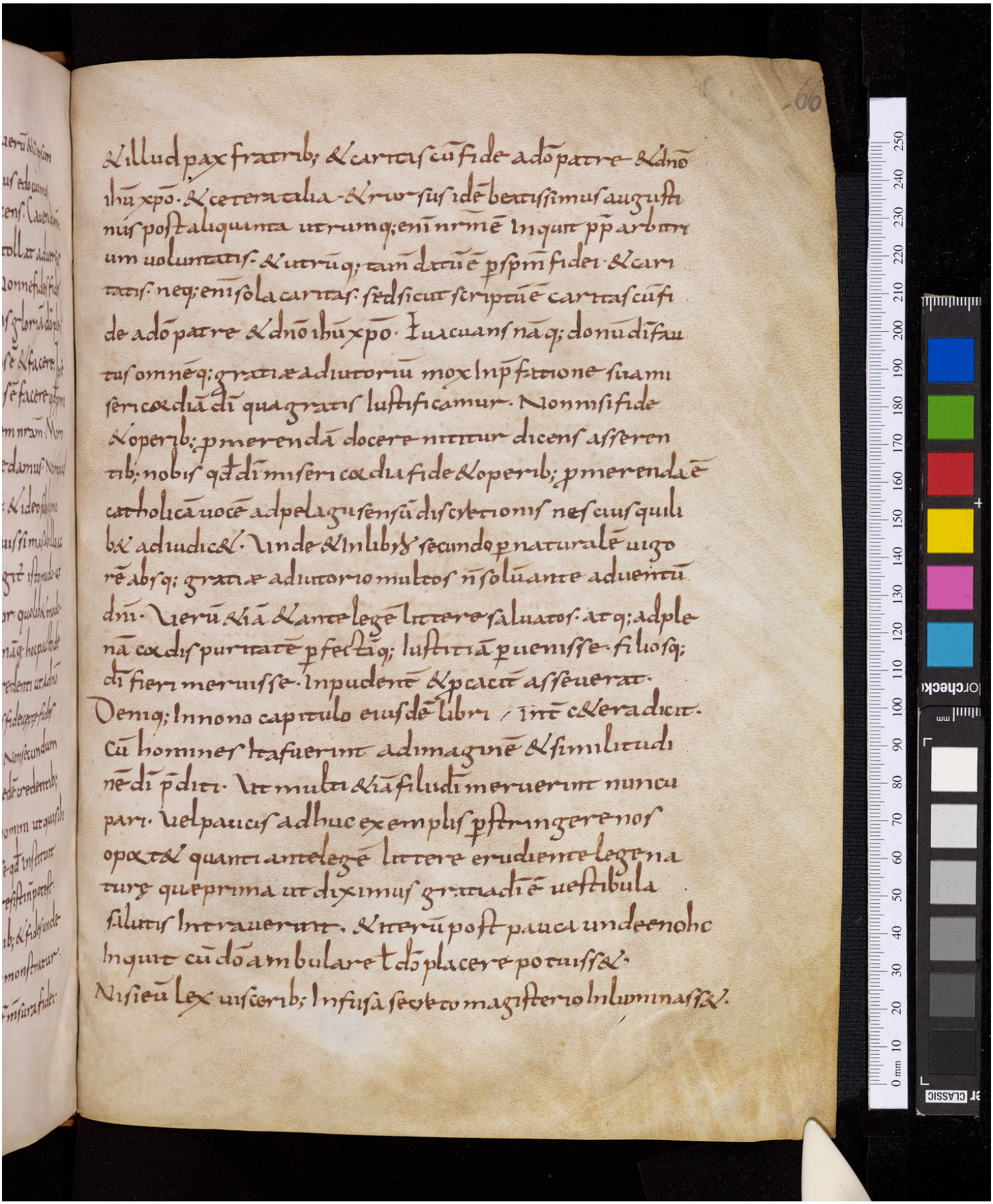
fol. 64v

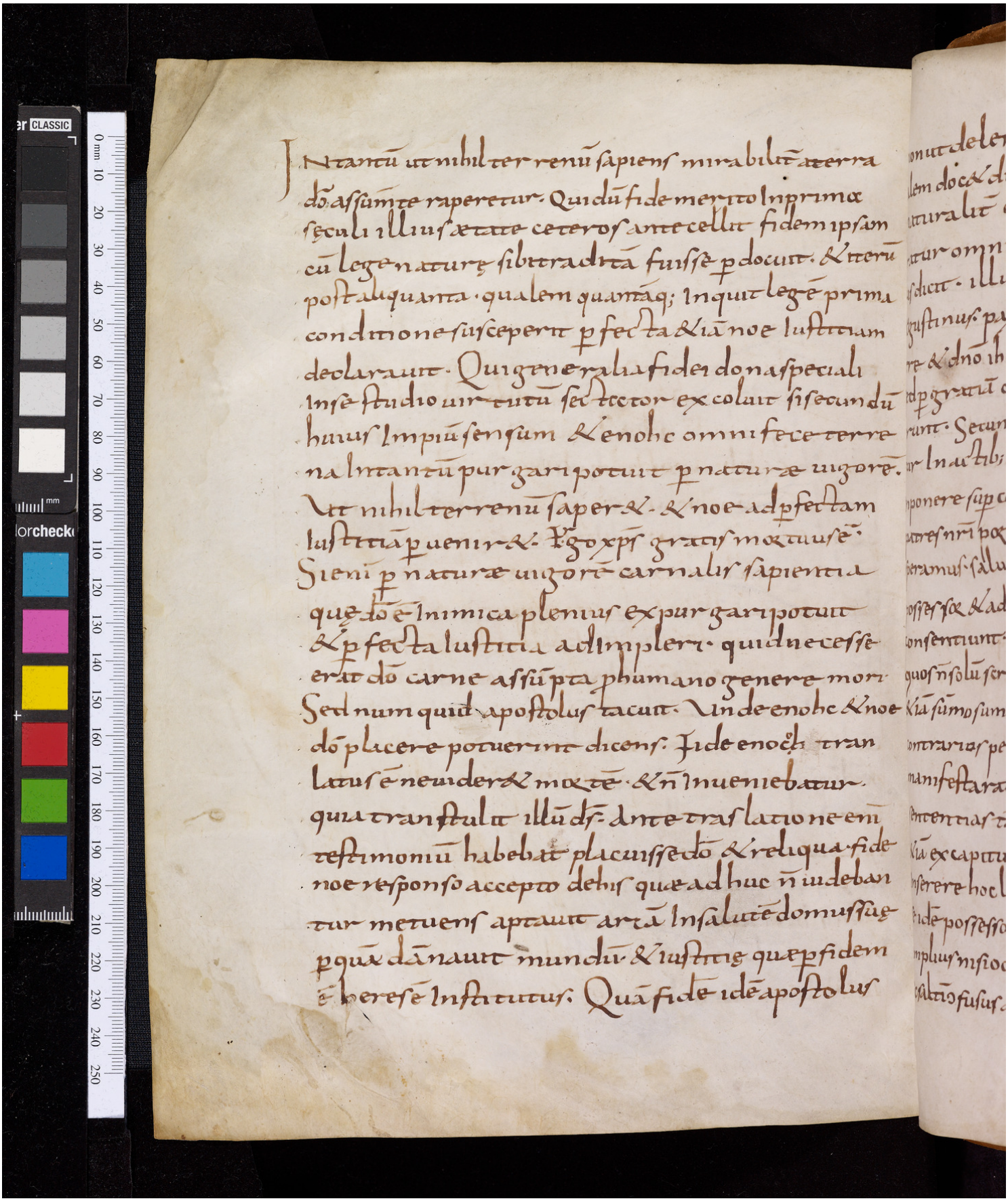


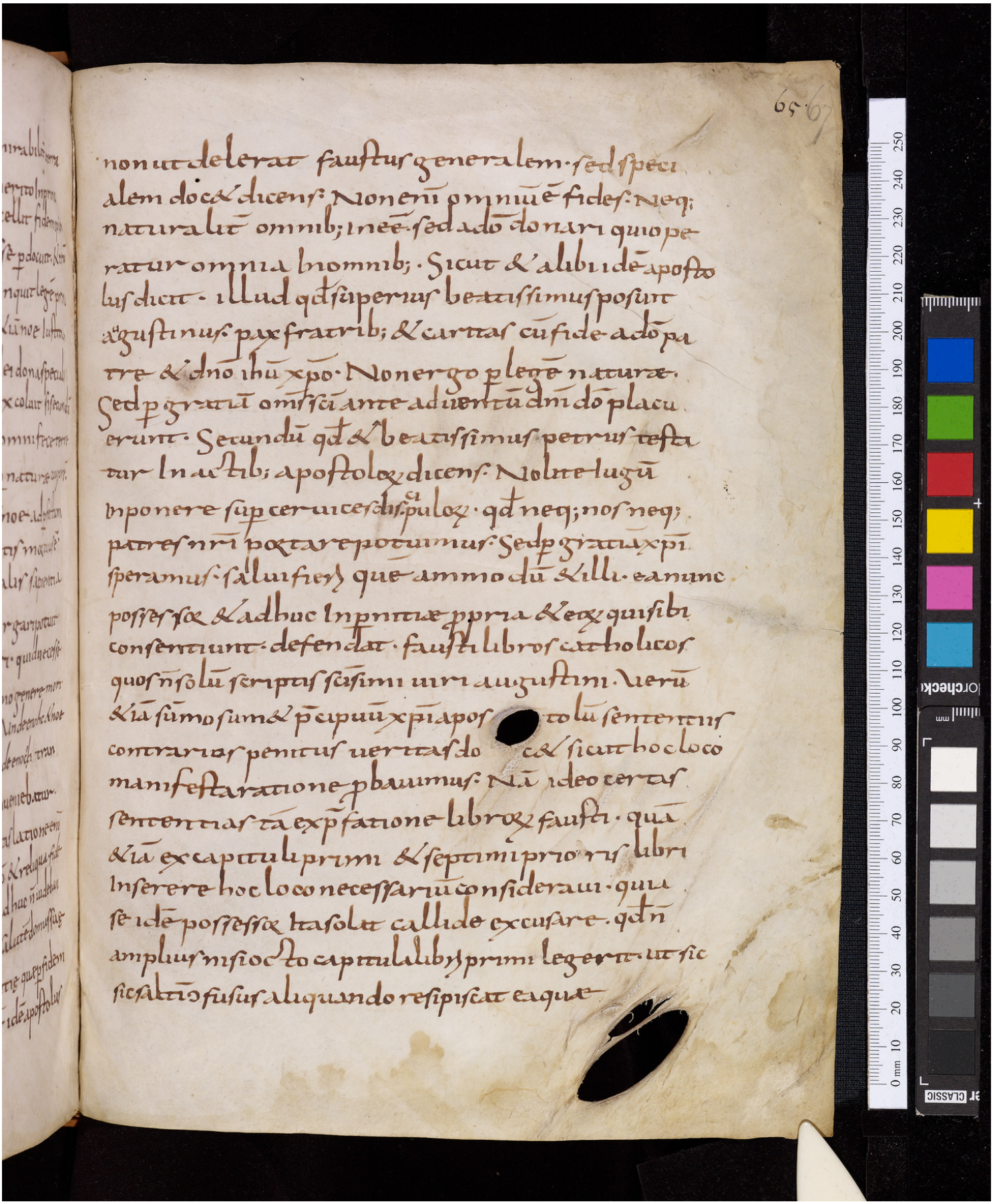


Merito hominū nō expectauit. Opera penitus nō quesiuit.
Sed sola fide nrā deuotione contentus fuit. Mox in eode
capitulo post paululū sequit. suāq; ipse sententiam
destruens. Sicut fide. Ita &iā opera dicit ad hominē
pīnere. Sicut em Inquit addm largitio muneran
di. Ita ad hominē deuotio respicit Inquirendi. sed dicet
fidem ipsā nō omnib; posse cōpetere. Nonnūq; sihomi
nī adquē denegas operā pīnere &iā fidē studeas de
rogare. Rursus In capitulo eius eiusdem libri quinto
decimo agens contra eos quiñ generalē. sed specialem
asserunt donū ee credulitatis. Ita nīt cēra loquitur.
Sed dicet Inquit quia nō omnib; detur. sed donū sit pso
nale credulitas. &illis tantū credere suppetat. qui
bus dī specialit dona ut crederent. Non ita.
Nā du ea dns &iā ab incredulis exigit omnib; ea in
serta ee demonstrat. Cui au &iā ipsa natura elege
Non sup
nit credere. quando &demones credunt. &con
tremescunt. hic iā non augustinū tantū. Uerū
&iā apostolo omnino faustus contrarius adpbatur.
Nā cū idē apostolus dicat. Nonem omniū fides iste
omnib; ea naturalit dicit ee Inserta. cui si adquiescat.
Non solū hereticā &gentiles. Uerū &iā demones
fideles ee credendi sunt. Quū inquoē fides Infidelis
dici nullo pacto potest. sed longe alit beatissimus augusti
nus adhilarium scribens &prosperum docet.



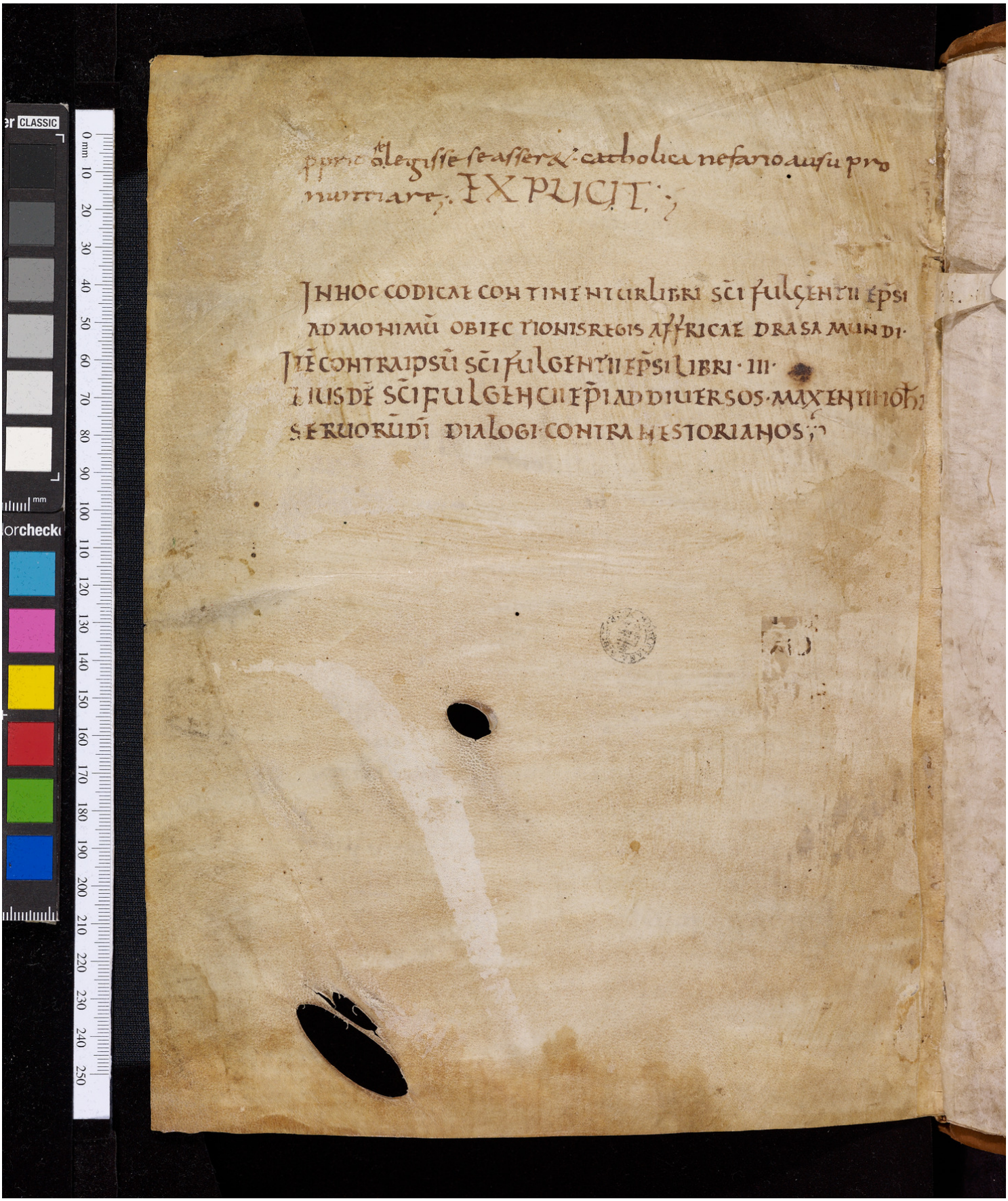






Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 67v



Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fragment recto



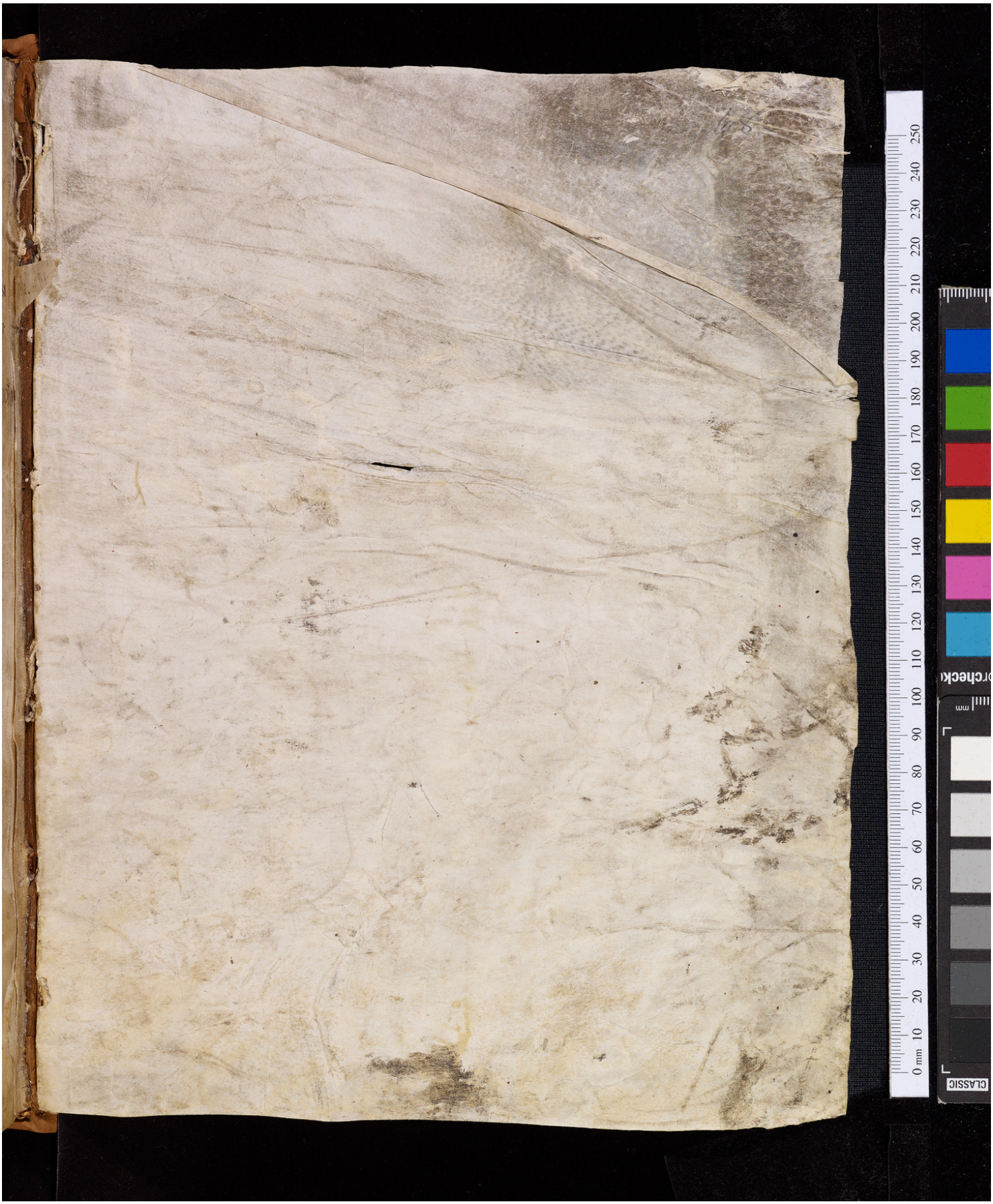
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fragment verso



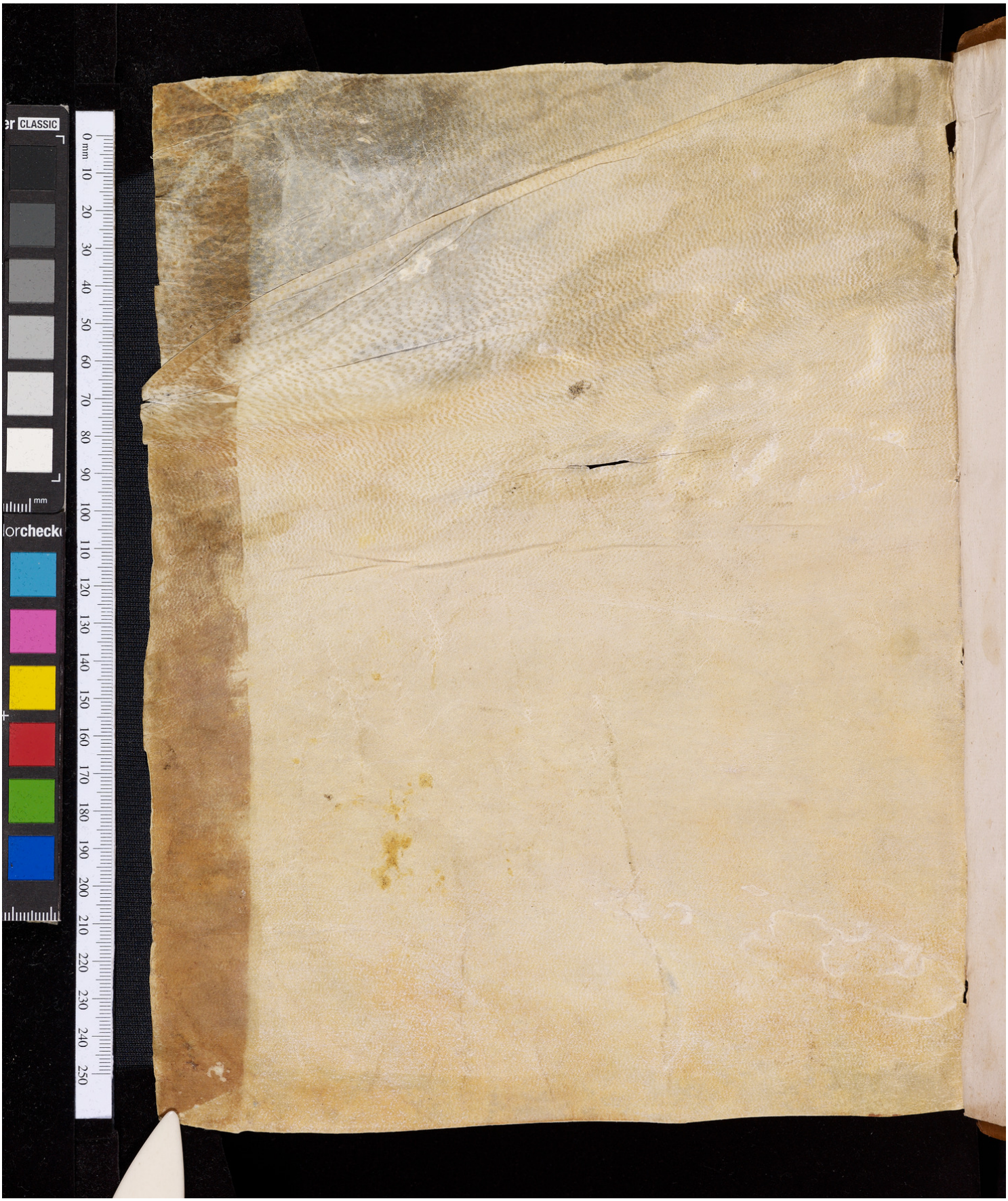
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 68r



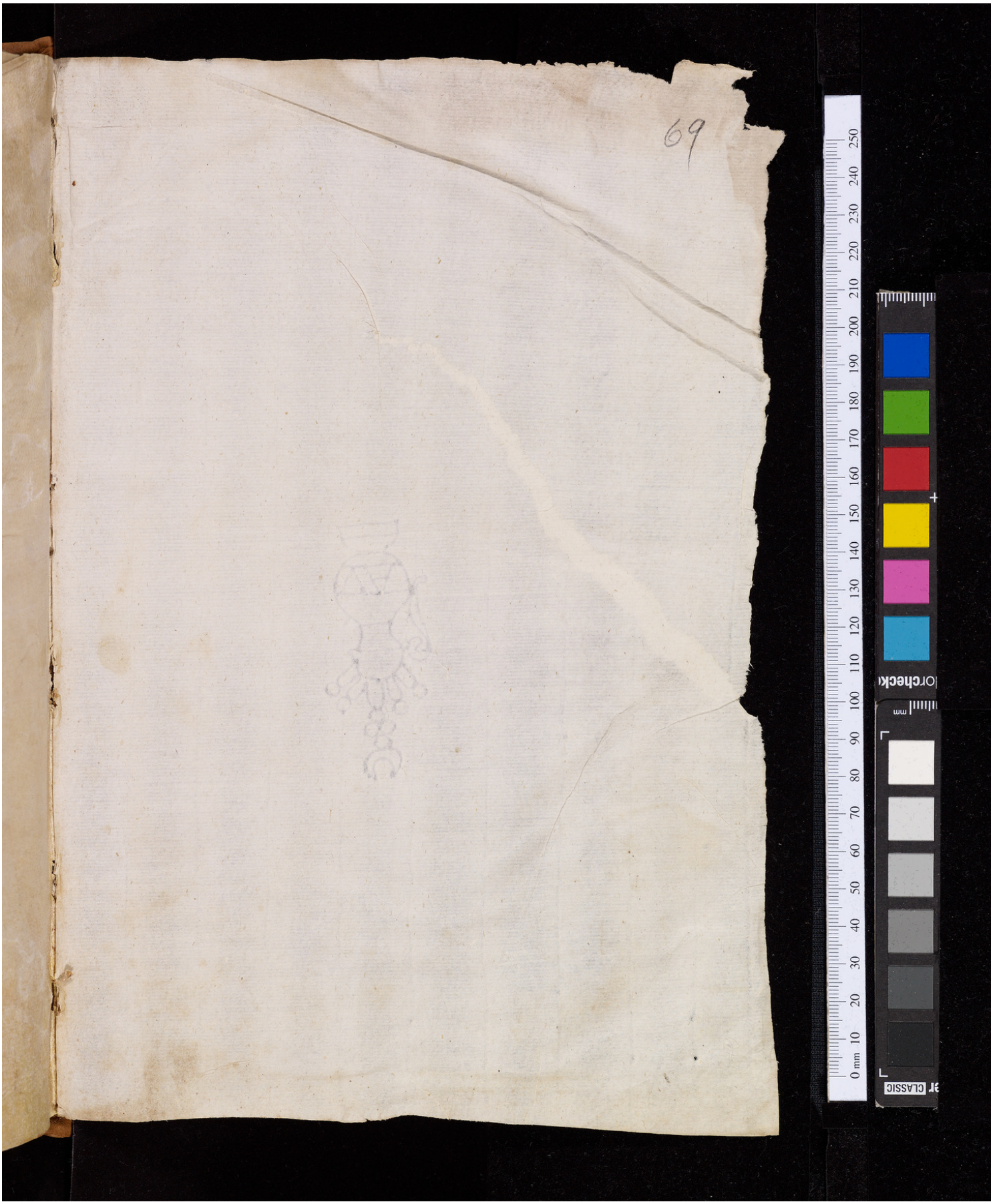
Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 68v



Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 69r



Bodleian Library MS. Laud Misc. 580

fol. 69v

